

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO—FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK
OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND

XXI B:1

SOSIAALIHUOLTOTILASTON VUOSIKIRJA

SOCIALVÅRDSSTATISTISK ÅRSBOK

*STATISTICAL YEARBOOK OF
SOCIAL WELFARE*

1957

HELSINKI 1959

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO—FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK
OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND
XXI B:1

SOSIAALIHUOLTOTILASTON VUOSIKIRJA

SOCIALVÅRDSSTATISTISK ÅRSBOK

*STATISTICAL YEARBOOK OF
SOCIAL WELFARE*

1957

HELSINKI 1959

Alkusanat

Täten Sosiaaliministeriön sosiaalinen tutkimustoimisto saattaa julkisuuteen maamme sosiaalihuoltotoimintaa vuonna 1957 koskevan selonteon, joka sisältyy Suomen Virallisen Tilaston sarjaan XXI, entistä laajempaan ja ensi kertaa Sosiaalihuoltotilaston vuosikirjan nimisenä.

Julkaisun toimitustyötä on lähinnä hoitanut toimiston aktuaari *M a r g i t J a l o*.

Helsingissä helmikuun 21 päivänä 1959.

Förord

Härmed bringar Socialministeriets byrå för social forskning till offentligheten en redogörelse för socialvårdsverksamheten i landet under år 1957, vilken ingår i serien XXI av Finlands Officiella Statistik, i utvidgad form och för första gången under titeln Socialvårdsstatistisk årsbok.

Redigeringen av publikationen har närmast omhänderhafts av aktuarien vid byrån *M a r g i t J a l o*.

Helsingfors den 21 februari 1959.

G. Modeen.

Maija Tudeer

Sisällys

<i>Teksti</i>	Sivu
Johdanto	5
I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja huoltolaitokset	7
II. Huoltoapu	10
III. Lastensuojelu	
Valtionapua nauttivat lastentarhat	22
Kunnallinen lastensuojelu	25
Lastenkodit	38
Koulukodit	40
Aviottomien lasten valvonta	43
IV. Irtolais-, alkoholisti- ja raittiushuolto	47
Alkoholistihuoltolat	55
Työlaitokset	57
V. Vajaamielislaitokset	60
VI. Kunnallisen sosiaalihuollon kustannukset	63
VII. Sosiaaliavustukset	
Kodinperustamislainat	73
Äitiysavustukset	74
Lapsilisät	76
Perhelisät	78
Ammattiopintoavustukset	81
Invalidihuolto	82
Invalidiraha	85
Toipilasaraha	86
Kunnalliset kodinhoitajat	88
Sotilasavustukset	91
Kansaneläkkeet	92
Kansaneläkkeiden vaikutus huoltoavun suuruuteen	96
Englanninkielinen katsaus ja selityksiä	99

Tauluja

I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja sosiaalilautakuntien alaiset laitokset	3
II. Huoltoavun avustustapakukset ja avunsaajat	4
III. Huoltoavun eri avustusmuodot	5
IV. Lastensuojelulapset	6
V. Sosiaalilautakuntien alaisissa laitoksissa olleet ryhmitettyinä laitosten mukaan	7
VI. Kuntien sosiaalihuollon menot	8
VII. Kuntien sosiaalihuollon tulot	12
VIII. Kunnalliskotien menot ja tulot	14
IX. Kunnallisten lastenkotien menot ja tulot	16
X. Valtion varoista suoritettujen erilaisten avustusten ja lisien lukumäärä	18

Innehåll

<i>Text</i>	Sid.
Inledning	5
I. Den kommunala socialvårdens organisation och vårdanstalter	7
II. Socialhjälpen	10
III. Barnskyddet	
De statsunderstödda barnträdgårdarna	22
Det kommunala barnskyddet	25
Barnhemmen	38
Skolhemmen	40
Tillsynen över barn födda utom äktenskap	43
IV. Lösdrivar-, alkoholist- och nykterhetsvården	47
Alkoholistanstalterna	55
Arbetsinrättningarna	57
V. Anstalterna för psykiskt efterblivna	60
VI. Den kommunala socialvårdens kostnader	63
VII. Sociala bidrag	
Bosättningslånen	73
Moderskapsunderstöden	74
Barnbidragen	76
Familjebidragen	78
Understöden för yrkesstudier	81
Invalidvården	82
Invalidpenningen	85
Konvalescentpenningen	86
De kommunala hemvårdarinnorna	88
Militärunderstöden	91
Folkpensionerna	92
Folkpensionernas inverkan på socialhjälpens storlek	96
Engelsk resumé och förklaringar	99

Tabeller

I. Den kommunala socialvårdens organisation och socialnämnder underlydande anstalter	3
II. Socialhjälpens understödsfall och understödstagare	4
III. Olika vårdformer av socialhjälpen	5
IV. Barnskydds barnen	6
V. I socialnämnder underlydande anstalter intagna, grupperade efter anstalter	7
VI. Den kommunala socialvårdens utgifter	8
VII. Den kommunala socialvårdens inkomster	12
VIII. Kommunalhemmens utgifter och inkomster	14
IX. De kommunala barnhemmens utgifter och inkomster	16
X. Antalet av statens medel utdelade olika understöd och bidrag	18

Johdanto

Vuoden 1956 joulukuun 13 p:nä valtioneuvosto asetti komitean laatimaan ehdotuksen sosiaalihuoltotilaston uusimiseksi nykyisiä oloja ja tarpeita vastaavaksi. Kun v:n 1957 sosiaalihuoltotilastossa on jo osaksi toteutettu komitean v:n 1958 maaliskuun 18 p:nä päivätyssä mietinnössään esittämiä ehdotuksia, on seuraavassa lyhyesti selostettu tilastossa toimeenpannut tärkeimmät muutokset.

Tähänastinen huoltotilasto on kohdistunut vain kunnalliseen huoltotoimintaan. Jotta saataisiin mahdollisimman selvä ja monipuolinen kuva sosiaalihuollon eri aloilta, on kunnallisen huoltotoiminnan lisäksi tähän julkaisuun otettu kaikki tähän asti valtion ja osaksi yksityisten harjoittamasta sosiaalihuollosta toimitetut tilastot. Julkaisun nimi on sosiaaliministeriön päätöksellä tammikuun 7 p:ltä 1959 määrätty Sosiaalihuoltotilaston vuosikirjäksi ja tähän päätökseen on Tilastoneuvosto yhtynyt.

Uuden huoltoapulain tultua voimaan v:n 1957 alusta on köyhäinhoidotilasto muuttunut nimeltään huoltoaputilastoksi. Siihen on tehty muutamia pieniä muutoksia, joiden vaikutus on kuitenkin jäänyt vähäiseksi. Niinpä ne kunnalliskodeissa hoidettavat, jotka on otettu laitokseen huoltoapulain 22 §:n nojalla, on jätetty tilaston ulkopuolelle, koska he eivät itse asiassa ole huoltoapua nauttivia. Samoin piissä tapauksissa, jolloin kunnat ovat myöntäneet ilmaisen sairaalahoidon lähinnä tuberkuloosipotilaille, nämä henkilöt eivät myöskään kuulu huoltoapua saavien piiriin eivätkä siis enää sisälly tilastoon. Tästä lähin ei enää kerätä tietoja avunsaajain ammatista ja syntymäpaikasta, niiden merkitys kun nykyään on osoittautunut vähemmän tärkeäksi. Näitä tietoja ei ole käsitelty tilastossa enää v:sta 1956 lähtien.

Lastensuojelutilaston ensiaineiston keräyksessä on tähän asti noudatettu sitä periaatetta, että se sosiaalilautakunta, jonka alueelle lasten-

Inledning

Den 13 december 1956 tillsatte statsrådet en kommitté för att utarbeta förslag till förnyande av socialvårdsstatistiken så att den bättre motsvarar nutidens förhållanden och krav. Då en del av de förslag, som kommittéen i sitt betänkande av den 18 mars 1958 framställt, genomförts redan i 1957 års socialvårdsstatistik skall i det följande i korthet redogöras för de viktigaste förändringarna i statistiken.

Den hittillsvarande vårdstatistiken har avsett endast den kommunala vårdverksamheten. För att åstadkomma en så klar och mångsidig bild som möjligt av socialvårdens olika grenar har i föreliggande publikation jämte den kommunala vårdverksamheten intagits alla de statistiska redogörelser, som hittills utarbetats över den vårdverksamhet, som utövats av staten eller delvis av privata organisationer. Enligt socialministeriets beslut av den 7 januari 1959 skall namnet på denna publikation vara Socialvårdsstatistisk årsbok. Statistiska rådet har omfattat detta beslut.

Efter det den nya lagen om socialhjälp i början av år 1957 trätt i kraft har namnet på fattigvårdsstatistiken förändrats till socialhjälpstatistik. Några mindre förändringar har verkställts i denna, vilkas inverkan dock är ringa. Sålunda har de på kommunalhemmen vårdade som intagits enligt § 22 i lagen om socialhjälp, bortlämnats från statistiken, då de i själva verket inte åtnjuter socialhjälp. Likaså i de fall, då kommunerna beviljat avgiftsfri sjukhusvård närmast åt tuberkulospatienter, har dessa personer inte hänförs till gruppen socialhjälpstagare och ingår därför inte i statistiken. Hädanefter insamlas ej mera uppgifter över understödstagarnas yrke och födelsekommun, då dessas värde under rådande förhållanden visat sig vara av mindre betydelse. Dessa uppgifter har inte beaktats i statistiken från och med år 1956.

Vid insamlandet av uppgifter för barnskyddsstatistiken har hittills den principen följts, att den socialnämnd inom vars område barnet

suojelulapsi on sijoitettu, on ollut velvollinen antamaan lapsesta tilastotiedot. V:sta 1957 lähtien sosiaalilautakuntien on annettava tiedot vain omista huostaanottamistaan lapsista riippumatta siitä, mihin kuntaan lapset on sijoitettu. Tämä keräystavassa tapahtunut muutos on jossain määrin voinut vaikuttaa tilastoaineiston suuruuteen, kun kaikki kunnat eivät mahdollisesti tänä ensimmäisenä vuonna vielä ole huomioineet tätä muutosta.

placerats, varit skyldig att lämna statistiska uppgifter rörande barnet. Fr.o.m. år 1957 bör socialnämnderna lämna uppgifter endast över de barn som de själva omhändertagit oberoende av, i vilken kommun barnen blivit placerade. Denna förändring i insamlingsmetoden har i någon mån kunnat inverka på storleken av det statistiska materialet, då det är möjligt, att alla kommuner inte ännu detta första år beaktat förändringen.

I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja huoltolaitokset

Sosiaalihuollon hallinto. Lakimääräistä sosiaalihuoltotoimintaa varten maa oli v. 1957 jaettu 548 huoltoyhdyskuntaan, joista 35 oli kaupunki- ja 31 kauppalakuntia. Sosiaalihuollon paikallista hallintoa varten melkein kaikissa kunnissa oli sosiaalilautakunta. Vain 15 maalaiskunnassa kunnan hallitus hoiti sosiaalilautakunnan tehtävät. V:n 1957 päättyessä eri kuntien sosiaalilautakunnat toimivat seuraavan laajuisina.

Sosiaalilautakunnat Socialnämnder	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet
jakamattomia—odelade	9	5	353	367
2-osastoisia—med 2 avdelningar	18	23	113	154
useampiosastoisia—med flere avdelningar	8	3	1	12

Kahdessa kaupungissa, Helsingissä ja Turussa, on kaksi erillistä lautakuntaa, huolto- ja lastensuojelulautakunnat. Ylempänä esitettyssä ryhmityksessä kumpikin sisältyy useampiosastosiin sosiaalilautakuntiin.

Sosiaalihuollon hallinnosta annetun lain mukaan täytyy kunnassa, jonka asukasluku ylittää 4 000:n, olla joko sosiaalisihteri tai sosiaalijohtaja. V. 1957 oli 368 kunnassa sosiaalisihteri ja 44 kunnassa sosiaalijohtaja. Sosiaalitarkkailijoita oli 137 kunnassa. Seuraavasta selvää, minkä suuruisissa kunnissa oli näitä virkailijoita.

	Kaupungit — kauppalat Städer — köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	alle — under 4000	yli — över 4000	alle — under 4000	yli — över 4000	alle — under 4000	yli — över 4000
Sosiaalisihteri—Socialsekreterare	2	40	61	265	63	305
Sosiaalijohtaja—Socialdirektör	—	37	—	7	—	44
Sosiaalitarkkailija—Socialinspektör ...	1	50	1	85	2	135

I. Den kommunala socialvårdens organisation och vårdanstalter

Socialvårdens förvaltning. För den lagstadgade socialvårdsverksamheten var landet under år 1957 indelat i 548 vårdsamhällen, av vilka 35 var stadskommuner och 31 köpingar. För socialvårdens lokala förvaltning fanns nästan i varje kommun en socialnämnd. Endast i 15 landskommuner omhändertog kommunalstyrelsen socialnämndens åligganden. I slutet av år 1957 fungerade socialnämnderna i de olika kommunerna i följande omfattning.

I två städer, Helsingfors och Åbo, fanns det 2 särskilda nämnder, vård- och barnskyddsnämnden. I ovanstående tabell ingår båda i socialnämnder med flere avdelningar.

Enligt lagen om socialvårdens förvaltning bör i varje kommun, vars invånarantal överstiger 4 000, finnas en socialsekreterare eller en socialdirektör. År 1957 fanns det i 368 kommuner en socialsekreterare och i 44 kommuner en socialdirektör. I 137 kommuner fanns det socialinspektörer. Av följande sammanställning framgår storleken av de kommuner, i vilka sådana anställda förekom.

23 kunnassa oli vain sosiaalijohtaja, jota vastoin 21 kunnassa oli sekä sosiaalijohtaja että sosiaalishiiteeri. Kaikissa kunnissa, joiden asukasluku ylitti 4 000:n, oli jompikumpi näistä virkailijoista. Sosiaalitarkkailijoiden luku oli koko maassa yhteensä 355. Suurimmassa osassa maalaiskuntia oli vain yksi tarkkailija. Tällaisia kuntia oli 79. 5 kunnassa oli 2 ja kahdessa 5—6. Kaupunki- ja kauppalakunnista 20 oli palkannut yhden tarkkailijan, 17:ssä oli tarkkailijain luku 2—3, 8:ssa 4—6 ja 6:ssa vähintään 8. Kaikista sosiaalitarkkailijoista 212 toimi kaupungeissa, 43 kauppalloissa ja 100 maalaiskunnissa.

Huoltolaitokset. Kunnalliskoteja tai kunnallisia vanhainkoteja oli v. 1957 kaikkiaan koko maassa 391. Yhden kunnan omistamia kunnalliskoteja oli 337 sekä kahden tai useamman kunnan omistamia yhteisiä 54. Näihin yhteisiin kunnalliskoteihin oli osallisina 149 kuntaa. Lisäksi oli vielä Rovaniemen kauppalassa kuntainliiton omistama Kolpeneen huoltolaitos, johon Lapin läänin 22 kunnalla oli osuus. 25 kuntaa oli sopimuksen nojalla varannut itselleen oikeuden saada sijoittaa hoidettavia toisen kunnan kunnalliskotiin.

Maan kaikista kunnista 486:lla eli 89 %:lla oli selontekovuonna oma kunnalliskoti tai osuus sellaiseen. Kun lisäksi 25 kunnalla oli sopimuksen mukainen oikeus saada sijoittaa hoidettaviaan toisen kunnan kunnalliskotiin, oli maan 548 kunnasta 511 eli 93 % huolehtinut lain edellyttämän kunnalliskotihoidon järjestämisestä sitä tarvitseville.

247 kunnalliskodissa oli erityinen sairaosasto ja 139:ssä mielisairaosasto. Ne jakaantuivat seuraavasti.

	Kunnalliskoteja, joissa oli Kommunalhem med	
	mielisairaosasto sinnessjukavdelning	sairaosasto sjukavdelning
Kaupungit — Städer	10	27
Kauppalat — Köpingar	4	24
Maalaiskunnat — Landskommuner	125	196
Yhteensä — Summa	139	247

147 kunnalliskodissa oli yleisen osaston lisäksi vain sairaosasto, 39:ssä vain mielisairaosasto ja 100:ssa oli sekä mielisairas- että sairaosasto.

23 kommuner hade bara en socialdirektör, varemot i 21 kommuner fanns både socialdirektör och socialsekreterare. I alla kommuner, vars invånarantal översteg 4 000, fanns det någondera av dessa anställda. Antalet socialinspektörer steg i hela landet till 355. I största delen av landskommunerna fanns det bara en inspektör. Antalet sådana kommuner var 79. 5 kommuner hade 2 och två kommuner 5—6 inspektörer. Av stads- och köpingskommunerna hade 20 avlönat en inspektör, 17 kommuner hade 2—3, 8 kommuner 4—6 och 6 kommuner minst 8 inspektörer. Av hela antalet socialinspektörer fungerade 212 i städerna, 43 i köpingarna och 100 i landskommunerna.

Vårdanstalterna. Antalet kommunalhem eller kommunala ålderdomshem steg år 1957 i hela landet inalles till 391. Av kommunalhemmen var 337 sådana, som tillhörde en kommun och 54 sådana, som tillhörde två eller flere kommuner. I de sistnämnda hade 149 kommuner andel. Därtill fanns ännu i Rovaniemi köping Kolpene vårdanstalt, som ägdes av en kommunsammanslutning; 22 kommuner i Lapplands län hade där andel. 25 kommuner hade enligt överenskommelse försäkrat sig rätt att placera sina vårdtagare i annan kommuns kommunalhem.

Av alla landets kommuner hade under redogörelseåret 486 eller 89 % antingen eget kommunalhem eller andel i sådant. Då därtill 25 kommuner hade rätt att enligt överenskommelse placera sina vårdtagare i annan kommuns kommunalhem, hade 511 av landets 548 kommuner eller 93 % dragit försorg om ordnandet av i lagen förutsatt kommunalhemsvård för dem, som var i behov därav.

I 247 kommunalhem fanns det särskild sjukavdelning och i 139 sinnessjukavdelning. De fördelade sig på följande sätt.

I 147 kommunalhem fanns det utom den allmänna avdelningen en sjukavdelning, i 39 en sinnessjukavdelning och i 100 både en sinnessjuk- och en sjukavdelning.

Melkein kaikilla kunnilla oli osuus piirimieli-sairaaloihin. Vain 3 maalaiskuntaa oli ilman tällaista osuutta. Lisäksi 211 kuntaa ilmoitti, että niillä on osuus B-mielisairaaloihin. Niistä oli 5 kaupunki-, 10 kauppala- ja 196 maalais-kuntia.

Sosiaalilautakunnan alaisia työtupia oli Helsingissä, Tampereella ja Kotkassa.

Lastensuojelulaitosten lukumäärästä on tarkkoja tietoja vain kuntien omistamista tai niiden tukemista laitoksista. Niiden lukumäärä selviää seuraavasta yhdistelmästä.

	Kunnan omia Kommunens egna		Kunnan tukemia Av kommunen under- stödda	
	Kuntien luku Antal kommuner	Laitosten luku Antal anstalter	Kuntien luku Antal kommuner	Laitosten luku Antal anstalter
Lastenkoteja — Barnhem	88	115	19	29
Lastentarhoja — Barnträdgårdar	36	167	28	59
Lastenseimiä — Barnkrubbor	26	81	12	29
Laajennettuja lastenseimiä — Utvidgade barnkrub- bor	16	25	24	30
Alle kouluikäisten kesäsiirtoloita — Sommarkolonier för barn under skolåldern	10	34	26	50

Lastenseimet on tarkoitettu 3 vuotta nuorem-
mille, ja laajennetut lastenseimet ovat päivä-
koteja 7 vuotta nuoremmille. Lastenkodeista
ja valtionapua nauttivista lastentarhoista
tehdään tarkemmin selkoa sivuilla 38 ja 22.

Vielä on mainittava, että kunnallisia koulu-
koteja oli Helsingissä 2 sekä Turussa ja Porissa,
kummassakin yksi. Lisäksi oli vielä Helsingissä
vastaanottokoti ja Kotkassa epäsosiaalisten
lasten eristyslaitos.

Ilmainen sairaalahoido. Kun tuberkuloosia
sairastavat ovat joutuneet parantolaan kuntien
omistamille n.s. vapaapaikoille, ei heidän ole
katsottu saaneen huoltoapua eikä heistä johtuneet
menot ole sisältyneet huoltoapumenoihin. Viime
vuosina ovat monet kunnat laajentaneet tämän
ilmaisen sairaalahoidon koskemaan kaikkia kunta-
laisia, jotka tuberkuloosia tai syöpää sairastaen
ovat olleet sairaalahoidon tarpeessa.

71 kuntaa on myöntänyt ilmaisen sairaala-
hoidon tub. potilaille ja 10 kuntaa syöpäpoti-
laille, minkä lisäksi vielä 3 kuntaa on myöntänyt
ilmaisen hoidon reumapotilaille.

Koska kysymyksessä oleva sairaalahoido on
ilmainen kaikille kuntalaisille, ei hoito ole huolto-
apua eivätkä hoidosta johtuneet menot huolto-
apumenoja.

Nästan alla kommuner hade andel i distrikts-
sinnessjukhus. Endast 3 landskommuner var
utan sådan andel. Därtill har 211 kommuner
meddelat, att de har andel i B-sinnessjukhus.
Av dessa var 5 stads-, 10 köpings- och 196
landskommuner.

Arbetsstugor underlydande socialnämnden
fanns i Helsingfors, Tammerfors och Kotka.

Vad barnskyddsanstalterna vidkommer, finns
det tillförlitliga uppgifter endast över antalet
kommunala anstalter eller av kommunen under-
stödda anstalter. Deras antal framgår av följande.

	Kunnan omia Kommunens egna		Kunnan tukemia Av kommunen under- stödda	
	Kuntien luku Antal kommuner	Laitosten luku Antal anstalter	Kuntien luku Antal kommuner	Laitosten luku Antal anstalter
Lastenkoteja — Barnhem	88	115	19	29
Lastentarhoja — Barnträdgårdar	36	167	28	59
Lastenseimiä — Barnkrubbor	26	81	12	29
Laajennettuja lastenseimiä — Utvidgade barnkrub- bor	16	25	24	30
Alle kouluikäisten kesäsiirtoloita — Sommarkolonier för barn under skolåldern	10	34	26	50

Barnkrubborna är avsedda för barn under
3 år och de utvidgade barnkrubborna är daghem
för barn under 7 år. En närmare redogörelse
över barnhemmen och de barnträdgårdar, som
åtnjuter statsunderstöd, lämnas på sid. 38 och 22.

Ännu må nämnas, att i Helsingfors fanns
2 kommunala skolhem samt i Åbo och Björne-
borg 1 i varje. Dessutom fanns i Helsingfors
ett mottagningshem och i Kotka en isolerings-
anstalt för asociala barn.

Avgiftsfri sjukhusvård. Då de tuberkulösa
intagits på sanatorier på kommunernas s.k.
friplatser, har deras vård inte ansetts vara
socialhjälp och utgifterna för deras vård har
inte ingått i socialhjälpstgifterna. Under de
senaste åren har flere kommuner utvidgat denna
gratisvård att omfatta alla kommunens invånare,
som lider av tuberkulos eller kräfta och som är
i behov av sjukhusvård.

71 kommuner har beviljat gratis sjukhus-
vård åt tuberkulösa och 10 kommuner åt kräft-
sjuka, vartill ännu 3 kommuner har beviljat
gratis vård åt personer, som lider av reumatiska
sjukdomar.

Då i dessa fall sjukhusvården är gratis åt
alla kommunens invånare, har vården icke an-
setts vara socialhjälp och inte heller vårdkost-
naderna socialhjälpstgifter.

II. Huoltoapu

V:sta 1955 lähtien on huoltoaputilastossa paitsi jokainen yksinäinen avunsaaja myös jokainen koossa oleva perhe kokonaisuudessaan käsitelty erillisenä tilastoyksikkönä. Huolimatta siitä, onko saman perheen useammalle eri jäsenelle myönnetty avustusta, muodostaa perhe sellaiseenaan yhden avustustapauksen. Erimuotoisten ja erisuuruisten perhekuntien luku ja osuus huoltoapua saaneiden joukossa saadaan täten täsmällisesti valaistuksi samoin kuin myös huoltoavun vaikutuspiiri koko laajuudessaan. Aikaisempaa henkilöperiaatetta noudatettaessa saatiin lasketuksi vain suoranaisesti avustettujen henkilöiden ja perheen päämiehelle myönnetystä kotiaavustuksesta osallisten perheenjäsenien luku; nyt perheenjäsenet on laskettu kuuluvaksi huoltoavun vaikutuspiiriin siinäkin tapauksessa, että joku perheenjäsenistä on saanut esim. vain laitoshoidtoa.

Seuraavassa selonteossa avustustapaus tarkoittaa jokaista yksinäistä avunsaajaa ja avustettua perhettä yhtenä kokonaisuutena s.o. tilastoyksikkönä.

Avustustapausten luku. Avustustapaukset, joita kaikkiaan oli 135 664 eli 2 211, 1.6 %, vähemmän kuin v. 1956, on seuraavassa jaettu kuuteen ryhmään sen mukaan, onko yksinäisillä miehillä, yksinäisillä naisilla ja aviopareilla ollut lapsia huollettavana vai ei. 67 yksinäistä lasta, jotka omalla nimellään ovat saaneet avustusta, ei sisälly seuraavaan avustustapausten perhetyppiä osoittavaan yhdistelmään.

Perhemuoto — Familjetyp	Kaupungit Kauppalat Städer — Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
<i>Yksinäiset miehet — Ensamma män</i>						
ilman lapsia — utan barn	11 140	21.5	19 036	22.7	30 176	22.3
lapsia huollettavana — med barn	197	0.4	397	0.5	594	0.4
<i>Yksinäiset naiset — Ensamma kvinnor</i>						
ilman lapsia — utan barn	20 176	38.9	26 321	31.5	46 497	34.3
lapsia huollettavana — med barn	5 108	9.8	7 792	9.3	12 900	9.5
<i>Avioparit — Giftna par</i>						
ilman lapsia — utan barn	5 186	10.0	8 302	9.9	13 488	9.9
lapsia huollettavana — med barn	10 068	19.4	21 874	26.1	31 942	23.6
Kaikkiaan — Samtliga	51 875	100.0	83 722	100.0	135 597	100.0

II. Socialhjälp

Fr.o.m. år 1955 har i socialhjälpstatistiken förutom varje ensam understödstagare även varje sammanboende familj behandlats som en särskild statistisk enhet. Oberoende av, om flere medlemmar av samma familj erhållit understöd, bildar familjen som sådan bara ett understödsfall. Sålunda kan familjerna noggrant fördelas efter sammansättning och storlek samt dessa grupper andel av samtliga, som erhållit socialhjälp, belysas likasom hela omfattningen av socialhjälpens verkningssområde. Tidigare kunde man endast uträkna antalet direkt understödda personer samt beträffande dem, som erhållit hemunderstöd, antalet delaktiga familjemedlemmar; nu har familjemedlemmarna räknats som delaktiga av socialhjälpens även i de fall, då någon familjemedlem erhållit t.ex. endast anstaltsvård.

I följande redogörelse avses med understödsfall varje ensam understödstagare samt varje familj, som åtnjutit understöd; dessa är således sk. statistiska enheter.

Antal understödsfall. Understödsfallen, vilkas antal var 135 664, eller 2 211, 1.6 % mindre än år 1956, har i det följande indelats i sex grupper: ensam man utan barn, ensam man med barn, ensam kvinna utan barn, ensam kvinna med barn, gift par utan barn och gift par med barn. 67 ensamma barn, som fått understöd på eget namn, ingår icke i följande sammanställning efter understödsfallens familjetyp.

Kaikista avustustapauksista 45 436 eli 33.5 % oli perheitä, joilla oli lapsia huollettavana. V:sta 1956 luku on noussut 5.3 %. Yksinäisten avunsaajain luku on sen sijaan alentunut 4.7 % johtuen osaksi korotetusta kansaneläkkeestä ja osaksi siitä, että kunnalliskodeissa itse hoitomaksunsa maksavat hoidettavat on jätetty tilaston ulkopuolelle. Maalaiskuntien avustustapauksista oli suhteellisesti enemmän lapsiperheitä, 35.9 %, kuin asutuskeskuksissa, 29.6 %. Yksinäisiä avunsaajia oli kaikista avustustapauksista runsaasti yli puolet eli 56.6 %.

Kun 16 vuotta täyttäneitä ja heidän avio puolisojaan oli yhteensä 181 027 ja lapsia avustetuissa perheissä 135 057 sekä yksinäisiä lapsia 67, kuului huoltoavun vaikutuspiiriin kaikkiaan 316 151 henkilöä eli 7.3 % henkikirjoitetusta väkiluvusta. Edellisestä vuodesta vastaava henkilöluku on noussut 2.8 %.

Seuraavassa taulukossa on esitetty lääneittäin erikseen avustustapausten luku sekä avunsaajain ja avustettujen perheiden perheenjäsenten luku asutuskeskuksissa ja maalaiskunnissa.

Av samtliga understödsfall utgjorde 45 436 eller 33.5 % familjer, som hade barn att försörja. Från år 1956 har antalet stigit med 5.3 %. Antalet ensamma understödstagare har däremot minskats med 4.7 %, dels till följd av att folkpensionerna höjts och dels av att de självbetalande på kommunalhemmen ej mera beaktats i statistiken. Bland landskommunernas understödsfall fanns det relativt taget mera barnfamiljer, 35.9 %, än i bosättningscentra, 29.6 %. Drygt hälften eller 56.6 % av alla understödsfall utgjordes av ensamma understödstagare.

Då hela antalet understödstagare över 16 år samt deras makar utgjorde 181 027 och antalet barn i de understödda familjerna 135 057 samt ensamma barn 67, omfattade socialhjälpens verksamhetsområde inalles 316 151 personer eller 7.3 % av hela den mantalsskrivna befolkningen. Från föregående år har motsvarande antal personer stigit med 2.8 %.

I följande tabell redovisas länsvis skilt för sig antalet understödsfall och antalet understödstagare samt antalet familjemedlemmar i familjer, som erhållit understöd, i bosättningscentra och landskommuner.

Avustustapausten sekä avunsaajain ja perheenjäsenten luku lääneittäin — Antal understödsfall samt understödstagare och familjemedlemmar länsvis

Lääni — Län	Avustustapauksia Understödsfall			Avunsaajia ja perheenjäseniä Understödsdagare och familjemedlemmar			
	Kaupungit kauppalat Städer Köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit kauppalat Städer Köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	% väestöstä av befolk- ningen
Uudenmaan — Nylands	17 280	7 949	25 229	29 771	16 914	46 685	6.0
Turun - Porin — Åbo - Björneborgs ..	6 401	11 165	17 566	12 255	24 050	36 305	5.6
Ahvenanmaa — Åland	97	235	332	148	389	537	2.4
Hämeen — Tavastehus	8 704	9 966	18 670	19 337	22 358	41 695	7.0
Kymen — Kymmene	5 293	4 379	9 672	11 015	9 144	20 159	6.1
Mikkelin — S:t Michels	1 610	6 554	8 164	3 640	15 359	18 999	7.7
Kuopion — Kuopio	3 309	13 907	17 216	8 026	38 217	46 243	9.4
Vaasan — Vasa	4 429	13 521	17 950	9 858	34 528	44 386	7.1
Oulun — Uleåborgs	2 778	11 843	14 621	6 943	35 955	42 898	10.8
Lapin — Lapplands	1 995	4 249	6 244	4 794	13 450	18 244	9.5
Koko maa — Hela landet	51 896	83 768	135 664	105 787	210 364	316 151	7.3

Kaikista avustustapauksista 30.5 % esiintyi kaupungeissa, 7.8 % kaupaloissa ja 61.7 % maalaiskunnissa. Yksistään Helsingissä oli 13 877, Turussa 3 244, Tampereella 3 511 ja Oulussa 2 122 eli näissä neljässä kaupungissa 16.8 % maan kaikista avustustapauksista.

Av samtliga understödsfall förekom 30.5 % i städerna, 7.8 % i köpingarna och 61.7 % i landskommunerna. Enbart i Helsingfors var antalet understödsfall 13 877, i Åbo 3 244, i Tammerfors 3 511 och i Uleåborg 2 122 eller i dessa fyra städer tillsammans 16.8 % av landets alla understödsfall.

Avunsaajien ja heidän perheenjäsentensä kokonaisluvusta 25.9 % tuli kaupunkien, 7.6 % kauppalain ja 66.5 % maalaiskuntien osalle. Kutakin 100 henkikirjoitettua asukasta kohden heitä oli kaupungeissa 6.6, kauppaloissa 7.1 ja maalaiskunnissa 7.6. V. 1956 vastaavat luvut olivat 6.3, 7.5 ja 7.5. Huoltoavun vaikutuspiiri oli laajin Oulun ja Lapin sekä Kuopion lääneissä, sillä 10.8, 9.5 ja 9.4 % väestöstä oli näissä lääneissä joko itse tai joku perheenjäsen saanut huoltoavustusta. Kun eri kuntien vastaavat suhdeluvut huomattavasti poikkeavat maan keskimääräisistä luvuista, on seuraavassa taulukossa esitetty, miten yksityiset maalaiskunnat eri lääneissä avunsaajien ja heidän perheenjäsentensä suhteelliseen lukuun nähden poikkeavat vastaavien läänien keskiluvuista.

Av hela antalet understödstagare och deras familjemedlemmar kom 25.9 % på städernas andel, 7.6 % på köpingarnas och 66.5 % på landskommunernas andel. Per 100 mantalskrivna invånare var av dessa i städerna 6.6, i köpingarna 7.1 och i landskommunerna 7.6. År 1956 var motsvarande tal 6.3, 7.5 och 7.5. I Uleåborgs och Lapplands samt Kuopio län var socialhjälpens verkningssområde mest vidsträckt, då 10.8, 9.5 och 9.4 % av befolkningen i dessa län hade antingen själv eller någon av familjemedlemmarna erhållit understöd. Då motsvarande proportionstal för de olika kommunerna i landet avsevärt avviker från hela landets medeltal, har i följande tabell framställts, huru de enskilda kommunernas proportionstal i de olika länen avviker från medeltalen för motsvarande län.

Avunsaajia ja heidän perheenjäseniään %:ssa eri kuntien asukasluvusta — Antal understödstagare och deras familjemedlemmar i % av folkmängden i de olika kommunerna

Lääni — Län	Kuntien luku, joissa avunsaajia ja heidän perheenjäseniään asukaslukuun verraten oli Antal kommuner, i vilka understödstagarna och deras familjemedlemmar i proportion till folkmängden utgjorde												Yhteensä Summa
	—2 %	2—2.9 %	3—3.9 %	4—4.9 %	5—5.9 %	6—6.9 %	7—7.9 %	8—8.9 %	9—9.9 %	10—10.9 %	11—11.9 %	12— %	
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>													
Uudenmaan — Nylands	—	1	2	5	10	7	7	1	1	—	—	—	34
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	5	7	13	17	30	23	10	1	—	—	1	1	108
Ahvenanmaa — Åland	7	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Hämeen — Tavastehus	—	—	2	9	9	11	9	11	3	2	—	—	56
Kymen — Kymmene	2	1	2	7	6	6	2	1	—	—	—	—	27
Mikkelin — S:t Michels	—	—	—	—	3	8	7	4	2	4	1	—	29
Kuopion — Kuopio	—	—	—	—	—	3	5	11	7	10	6	4	46
Vaasan — Vasa	11	10	6	10	9	7	12	14	8	3	1	1	92
Oulun — Uleåborgs	—	—	1	1	2	2	2	11	12	8	3	12	54
Lapin — Lapplands	—	—	—	—	1	3	1	4	4	2	3	3	21
Yhteensä maalaiskuntia — Summa landskommuner	25	27	26	49	70	70	55	58	37	29	15	21	482
<i>Kaupungit — Städer</i>	—	—	1	4	4	10	6	5	1	2	1	1	35
<i>Kauppalat — Köpingar</i>	—	—	—	5	5	9	5	1	2	1	2	1	31
Yhteensä huoltoyhdyksuntia — Summa vårdssamhälle %	25 4.6	27 4.9	27 4.9	58 10.6	79 14.4	89 16.2	66 12.1	64 11.7	40 7.3	32 5.8	18 3.3	23 4.2	548 100.0

Avustettujen perheiden suuruus. Seuraava taulukko valaisee niiden perheiden suuruutta, joille huoltoapua on myönnetty.

Suurin osa, 66.5 %, kaikista avustustapauksista käsitti yksinäisiä henkilöitä tai aviopareja, joilla ei ollut lapsia huollettavana. Lapsiperheitä oli 33.5 % kaikista. Joka yhdeksännessä avustustapauksessa perheeseen

De understödda familjernas storlek. Följande tabell belyser storleken av de familjer, som åtnjutit socialhjälp.

Största delen, 66.5, av alla understödsfall utgjordes av sådana ensamma personer och gifta par, som inte hade barn att försörja. Familjer med barn utgjorde 33.5 % av alla understödsfall. Vart nionde understödsfall utgjordes

Avustettujen perheiden suuruus — De understödda familjernas storlek

Avunsaaja — Understödstagare	Kaikkiaan avustus- tapauksia Inalles under- stödsfall	Niistä sellaisia, joissa oli huollettavana lapsia — Därav med antal barn									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9—
<i>Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar</i>											
Yksinäinen mies — Ensam man	11 337	11 140	81	65	23	17	10	—	1	—	—
Naimaton nainen — Ogift kvinna	10 508	9 325	927	189	41	19	3	3	1	—	—
Leski t. eronnut nainen — Änka e. fränskild kvinna	14 776	10 851	1 343	1 353	750	302	124	37	11	2	3
Aviopari — Gift par	15 254	5 186	2 622	2 581	1 877	1 389	837	448	198	75	41
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>											
Yksinäinen mies — Ensam man	19 433	19 036	149	97	65	40	22	11	10	2	1
Naimaton nainen — Ogift kvinna	15 799	13 830	1 258	421	169	61	28	16	12	3	1
Leski t. eronnut nainen — Änka e. fränskild kvinna	18 314	12 491	1 543	1 746	1 210	724	370	139	58	19	14
Aviopari — Gift par	30 176	8 302	3 685	4 186	3 907	3 737	2 734	1 775	1 036	475	339
<i>Koko maa — Hela landet</i>											
Yksinäinen mies — Ensam man	30 770	30 176	230	162	88	57	32	11	11	2	1
Naimaton nainen — Ogift kvinna	26 307	23 155	2 185	610	210	80	31	19	13	3	1
Leski t. eronnut nainen — Änka e. fränskild kvinna	33 090	23 342	2 886	3 099	1 960	1 026	494	176	69	21	17
Aviopari — Gift par	45 430	13 488	6 307	6 767	5 784	5 126	3 571	2 223	1 234	550	380
Yhteensä — Summa	135 597	90 161	11 608	10 638	8 042	6 289	4 128	2 429	1 327	576	399
Näistä sai perhelisää — Av dessa erhöill familjebidrag	17 894	—	82	1 744	1 840	5 627	3 968	2 366	1 306	567	394

kuului vähintään 4 lasta. On merkille pantavaa, että yksinäisten avunsaajain luku ilman lapsia aleni v:sta 1956 koko maassa 4.9 %, maalaiskunnissa jopa 9.6 %. Sensijaan avustettujen lapsiperheiden luku on noussut 5.3 %.

Yksinäisiä avunsaajia, joilla oli vähintään 2 lasta huollettavana, oli kaikkiaan 8 193. Näistä sai suurperheisten perhelisää 4 002 eli 48.8 %. Kaupunki- ja kauppalakunnissa vastaava suhdeluku oli 33.3 sekä maalaiskunnissa 57.6. Aviopuolisoja, joilla oli vähintään 2 lasta huollettavana, oli 25 635 ja näistä nautti perhelisää 13 810 eli 53.9 %, asutuskeskuksissa 37.8 % sekä maalaiskunnissa 60.4 %. Perhelisä tosin myönnetään aviopuolisolle, joilla on vähintään 4 lasta huollettavana, mutta jos perheen pääasiallinen huoltaja on tullut pysyvästi työkyvyttömäksi, voidaan perhelisä myöntää toisesta lapsesta lähtien. Kaikista v. 1957 perhelisää saaneista perheistä 19.6 % sai lisäksi vielä huoltoavustusta muodossa tai toisessa.

Kun kaikki huoltoavun piiriin kuuluvat 135 124 lasta oli 16 vuotta nuorempia, saivat

av familjer med minst 4 barn. Observervas bör, att antalet ensamma vårdtagare utan barn nedgick med 4.9 % i hela landet och i landskommunerna med 9.6 % jämfört med föregående år. Däremot har antalet understödda barnfamiljer stigit med 5.3 %.

Antalet ensamma understödstagare, som hade minst 2 barn, var inalles 8 193. Av dessa erhöill 4 002 eller 48.8 % särskilt familjebidrag. För städerna och köpingarna var proportionstalet 33.3 och för landskommunerna 57.6. Antalet gifta par med minst 2 barn var 25 635 och av dessa erhöill 13 810 eller 53.9 % familjebidrag, i bosättningscentra 37.8 % och i landskommunerna 60.4 %. Familjebidrag beviljas i allmänhet åt gifta par, som har minst 4 barn att försörja, men om familjens huvudsakliga försörjare har blivit varaktigt arbetsförmögen, kan familjebidrag beviljas redan för andra barnet. Av hela antalet familjer, som år 1957 erhöill särskilt familjebidrag, åtnjöt 19.6 % socialhjälp i någon form.

Då alla barn inom socialhjälpens område, till ett antal av 135 124, var yngre än 16 år, erhöill de

he myös lapsilisää. Kaikista v. 1957 lapsilisää saaneista lapsista 9.7 % kuului perheisiin, jotka olivat saaneet huoltoapua. Huoltoapua saavia lapsiperheitä oli kaikkiaan 45 436 eli 7.1 % kaikista lapsilisäperheistä.

Yksinäisiä 16 vuotta täyttäneitä avunsaajia tai perheen huoltajia oli kaikkiaan 90 167. Näistä 55 460 eli 61.5 % nautti kansaneläkkeen tukiosaa tai vanhuudentukea. Miesten vastaava suhdeluku oli 59.6 ja naisten 62.5. Asutuskeskuksissa 57.2 % yksinäisistä sai mainittua tukea, maalaiskunnissa 64.5 %. Avustettuja aviopareja oli kaikkiaan 45 430. Näistä 4 288 tapauksessa, 9.4 %, molemmat aviopuolisot saivat tukiosan ja 9 340 tapauksessa, 20.6 %, jompikumpi aviopuolisosta. Jos otetaan huomioon kaikki 135 597 avustustapausta, oli 49.8 % sellaisia, että avunsaaja itse oli saanut k.e:n tukiosaa tai vanhuudentukea. Kun koko maassa v. 1957 oli 309 700 tukiosan tai vanhuudentuen saajaa, kuului näistä siis 22.3 % huoltoavun piiriin. V. 1956 vastaava suhdeluku oli 27.0.

Avustusmuoto. Avustuksen muotoon nähden avunsaajat on jaettu kolmeen ryhmään, nimittäin laitoksissa hoidettuihin, yksityishoidossa olleisiin ja kotiaavustusta saaneisiin. Tässä ryhmittelyssä ei ole otettu huomioon perhesuhteita, vaan on laskettu, montako henkilöä on saanut laitoshoidon ja kuinka moni on ollut yksityiskotiin sijoitettuna. Kotiaavustusta saaneiden luku tarkoittaa yksinäisiä avunsaajia tai perheenpäämiehiä, jotka ovat saaneet vain kotiaavustusta joko itselleen tai perheelleen. Ryhmittely on siis samanlainen, kuin mitä aikaisemmissa köyhäinhuoltotilastoissa on noudatettu.

Seuraava taulukko osoittaa, missä laajuudessa eri avustus- ja huoltomuotoja on käytetty.

Avustusmuoto — Understödsformen

Avustus- ja huoltomuoto Understöds- och vårdform	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Laitoksissa hoidetut — I anstalter vårdade	22 718	53.1	5 884	53.8	53 500	62.1	82 102	58.7
Yksityishoidossa olleet — Utackorderade	14	0.0	9	0.1	709	0.8	732	0.5
Kotiaavustusta saaneet — I sina hem understödda	20 057	46.9	5 037	46.1	32 022	37.1	57 116	40.8
Yhteensä — Summa	42 789	100.0	10 930	100.0	86 231	100.0	139 950	100.0

även barnbidrag. Av alla barn, som år 1957 åtnjöt barnbidrag tillhörde 9.7 % familjer, som hade erhållit socialhjälp. Antalet barnfamiljer, som erhållit socialhjälp, var 45 436 och utgjorde 7.1 % av samtliga barnbidragsfamiljer.

Antalet ensamman understödstagare eller familjeförsörjare över 16 år var inalles 90 167. Av dessa åtnjöt 55 460 eller 61.5 % folkpensions understödsdel eller ålderdomsstöd. Motsvarande proportionstal för männen var 59.6 och för kvinnorna 62.5. I bosättningscentra fick 57.2 % av de ensamman understödsdel, i landskommunerna 64.5 %. Antalet understödda gifta par var 45 430. Av dessa var 4 288 eller 9.4 % sådana fall, i vilka bägge och 9 340 eller 20.6 % sådana, i vilka någondera av makarna erhöi understödsdel. Om alla understödsfall till ett antal av 135 597 tagas i betraktande, utgjorde 49.8 % av dessa sådana fall, där understödstagaren själv hade åtnjutit f. p:s understödsdel eller ålderdomsstöd. Då antalet personer, som år 1957 erhöi ifrågavarande understödsdel, var 309 700, tillhörde 22.3 % av dessa socialhjälpens krets. År 1956 var motsvarande proportionstal 27.0.

Understödsform. Med hänsyn till understödets beskaffenhet har understödstagarna indelats i tre grupper; på anstalter vårdade, utackorderade och personer, som erhållit hemunderstöd. I denna fördelning har ingen hänsyn tagits till familjeförhållandena utan antalet personer, som har åtnjutit anstaltsvård och personer, som varit utackorderade i privata familjer, har uträknats. Antalet personer, som åtnjutit hemunderstöd, avser ensamman understödstagare eller familjeförsörjare, som fått enbart hemunderstöd åt sig själva eller åt sin familj. Uppdelningen är alltså densamma, som i fattigvårdsstatistiken under tidigare år.

Följande tabell utvisar, i vilken utsträckning de olika understöds- och vårdformerna förekommit.

Edelliseen vuoteen verrattuna laitoshoidtoa saaneiden luku on noussut 1.3 % ja kotiavustusta saaneiden vähentynyt 3.2 %. Laitoksissa hoidettujen lukumäärää edelliseen vuoteen verrattaessa on kuitenkin otettava huomioon, että v:sta 1957 lähtien huollettavien lukuun eivät enää sisälly ne kunnalliskodeissa hoidettavat, jotka on otettu laitokseen huoltoapulain 22 §:n nojalla tai ovat niihin verrattavissa ja jotka siis itse maksavat hoitomaksunsa. Jos nämä vielä luettaisiin huollettavien piiriin, olisi laitoshoidtoa saaneiden luku noussut hieman enemmän.

Kaikista laitoksissa hoidetuista on 33 448 avunsaajaa hoidettu *kunnalliskodeissa* tai *kunnallisissa vanhainkodeissa*. Näiden lisäksi hoidettiin kunnalliskodeissa vielä 124 lastensuojelun piiriin kuuluvaa lasta, joten hoidettavien luku oli v. 1957 kaikkiaan 33 572. Sukupuolen ja hoitopäivien mukaan jakaantuivat ne kaupunkien, kauppala- ja maalaiskuntien kunnalliskotien kesken seuraavasti.

	Miehiä Män	Kunnalliskodit — Kommunalhemmen			%	Hoitopäiviä Vårdagar
		Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa		
Kaupungit — Städer	2 352	4 967	14	7 333	21.9	1 866 037
Kauppalat — Köpingar	821	1 477	24	2 322	6.9	570 724
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	9 838	13 797	282	23 917	71.2	5 803 538
Yhteensä — Summa	13 011	20 241	320	33 572	100.0	8 240 299
	%	38.8	60.3	0.9	100.0	

Kunnalliskodeissa hoidettujen 124 lastensuojelulapsen hoitopäiviä oli yhteensä 23 366. 218 huoltoapuun kuuluvaa lasta sekä 21 16 v. täyttänyttä henkilöä oli vuorostaan hoidettu kunnallisissa lastenkodeissa hoitopäivien luvun ollessa 21 374.

V. 1956 oli kunnalliskodeissa hoidettavien luku 35 197, joten se, jos edellä mainitut itse maksavat otetaan huomioon, on edelliseen vuoteen verrattuna pysynyt suunnilleen ennallaan. V:n 1957 lopussa oli kunnalliskodeissa yhteensä 24 839 hoidettavaa, joten kutakin kunnalliskotia kohden tuli v:n 1957 lopussa koko maassa 63 hoidettavaa, kaupungeissa 168, kauppaloissa 62 ja maalaiskunnissa 53.

Hoitopäiviä keskimäärin hoidettavaa kohden tuli 245, kaupunkien kunnalliskodeissa 254, kauppaloitten 246 ja maalaiskuntien 243.

Kunnalliskotien sairastosastoilla oli vuoden lopussa kaikkiaan 6 558 eli 26.4 % hoidettavien kokonaisluvusta ja mielisairastosastoilla 3 710 eli 14.9 %.

I jämförelse med föregående år har antalet i anstalter vårdade stigit med 1.3 % och antalet hemunderstödda nedgått med 3.2 %. Vid jämförelse av antalet i anstalter vårdade år 1957 med år 1956 bör dock beaktas, att fr.o.m. år 1957 i antalet vårdade icke mera ingår de som intagits på kommunalhemmen enligt § 22 i socialhjälpplagen eller med dem jämförbara och som sålunda själv betalar sina vårdkostnader. Om dessa fortfarande ingått i antalet vårdade, skulle antalet i anstalter vårdade stigit något mera.

Av alla de personer, som erhållit anstaltsvård, har 33 448 vårdats på *kommunalhem* eller *kommunala ålderdomshem*. Dessutom vårdades på kommunalhemmen 124 barn, som omhändertagits av barnskyddet; antalet vårdade steg alltså år 1957 inalles till 33 572. Grupperade enligt kön och antalet vård dagar fördelade sig dessa på kommunalhemmen i städer, köpingar och landskommuner på följande sätt.

	Miehiä Män	Kunnalliskodit — Kommunalhemmen			%	Hoitopäiviä Vårdagar
		Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa		
Kaupungit — Städer	2 352	4 967	14	7 333	21.9	1 866 037
Kauppalat — Köpingar	821	1 477	24	2 322	6.9	570 724
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	9 838	13 797	282	23 917	71.2	5 803 538
Yhteensä — Summa	13 011	20 241	320	33 572	100.0	8 240 299
	%	38.8	60.3	0.9	100.0	

Antalet vård dagar för de ovannämnda 124 barnskydds barnen i kommunalhemmen steg till 23 366. I kommunala barnhem vårdades åter 218 socialhjälp barn samt 21 fullvuxna och deras vård dagar steg till 21 374.

År 1956 var antalet på kommunalhem vårdade 35 197; om de tidigare nämnda självbetalande tages i betraktande, har antalet vårdade i stort sett blivit oförändrad i jämförelse med föregående år. I slutet av år 1957 var antalet vårdade i kommunalhemmen inalles 24 839. I medeltal kom på varje kommunalhem i hela landet i slutet av år 1957 63 vårdade, i städerna 168, i köpingarna 62 och i landskommunerna 53.

Antalet vård dagar per vårdtagare var i medeltal 245, i städernas kommunalhem 254, i köpingarnas 246 och i landskommunernas 243.

På kommunalhemmens sjukavdelningar fanns det i slutet på året 6 558 vårdade eller 26.4 % av hela antalet vårdade och på sinnessjukavdelningarna 3 710 eller 14.9 %.

Jotta saataisiin ylimalkainen kuva siitä, missä *muissa laitoksissa* kuin kunnalliskodeissa avunsaajia on huoltoavun kustannuksella hoidettu, on koko tilastoaineistosta otettu joka kymmenes tapaus ja tutkittu näissä esiintyneet laitostapaukset erikseen. Tässä pienoisaineistossa esiintyi 8 084 laitoksissa hoidettua avunsaajaa. Seuraavassa taulukossa esitetään, kuinka monta prosenttia näiden hoidettavien kokonaisluvusta on erilaatuisissa laitoksissa hoidettu. Tällöin on otettava huomioon, että sama henkilö on vuoden kuluessa voinut olla useammanlaatuisessa laitoksessa.

Laitoshoidon laatu — Arten av anstaltsvården
Joka 10. tapaus — Vart 10 fall

Laitoksen laatu Arten av anstalten	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalais- kunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet
Laitoksissa hoidettuja kaikkiaan — Antalet i anstalter vårdade	2 231	570	5 283	8 084
Niistä %:ssa — Därav i %				
kunnalliskodeissa — i kommunalhem	32.5	34.9	44.3	40.4
mielisairaloissa, vajaamielis- ja kaatumatautihoitoloissa — i sennesjukhus, i anstalter för psykiskt efterblivna och epileptiker	28.3	18.8	18.9	21.5
keuhkotautiparantoloissa — i tuberkulossanatorier	4.6	6.7	7.6	6.7
muissa sairaaloissa — i övriga sjukhus	36.4	41.1	35.8	36.3
muissa laitoksissa — i övriga anstalter	4.8	5.3	1.4	2.6

Laitoshoidon pituuden selville saamiseksi pienoisaineistossa esiintyneet 8 084 laitoshoitotapausta on *hoitopäivien luvun* mukaan ryhmitetty 5 eri ryhmään. Sitä paitsi on erikseen tutkittu niiden laitoksissa hoidettujen hoitopäivälukua, jotka ovat saaneet kansaneläkkeen tukiosaa tai vanhuudentukea. Tässä selonteossa käytetään näistä lyhyesti nimitystä tukiosan saajat. Kun eri sukupuolien hoitopäiväluku ei erikoisemmin vaihtele asutuskeskuksissa ja maalaiskunnissa, on miehet, naiset ja lapset käsitelty erikseen ainoastaan koko maahan nähden.

Tukiosan saajista vähän yli puolet on ollut koko vuoden laitoksessa. Suurin osa heistä on kunnallis- tai vanhainkodeissa hoidettuja vanhuksia tai mielisairaloissa hoidettuja henkilöitä. Lisäksi $\frac{1}{4}$ heistä on ollut hoidettavana vain lyhyen aikaa, ei edes täyttä 3 kuukautta. Sen sijaan niiden avunsaajain hoitopäiväluku, joilla ei ole ollut tukiosaa, on enimmäkseen varsin alhainen, 80.6 %:lla heistä enintään 90 päivää. Samoin huoltoavun piiriin kuuluvat lapset ovat olleet yleensä sairaaloissa aivan lyhyen aikaa ja niitä, jotka ovat olleet laitoksissa koko vuoden,

För att få en överblick av de övriga *anstalterna* utom kommunalhemmen på vilka understödstagarna vårdats på socialhjälpens bekostnad, har vart tionde fall av hela det statistiska materialet uttagits och varje anstaltsfall i detta material särskilt undersökts. Sådana understödstagare, som vårdats på någon anstalt, utgjorde härvid 8 084. Följande tabell utvisar, huru många procent av hela antalet vårdade som vårdats på olikartade anstalter. Härvid bör beaktas, att samma person under årets lopp har kunnat få vård på flere olika anstalter.

För att klarlägga anstaltsvårdens varaktighet har de ovannämnda 8 084 anstaltsfallen enligt antalet *vård dagar* grupperats i fem grupper. Dessutom har skilt för sig uträknats antalet *vård dagar* för de understödstagare, som åtnjtit folkpensions understödsdel eller åldersunderstöd. För alla dessa understödstagare har i denna redovisning använts benämningen understödstagare med understödsdel. Då antalet *vård dagar* för de olika könen inte nämnvärt växlar i bosättningscentra och landskommuner, har endast för hela landets vidkommande män, kvinnor och barn redovisats skilt för sig.

Av understödstagarna med understödsdel har drygt hälften varit hela året på någon anstalt. Största delen av dessa utgjordes av åldringar på kommunal- och åldershem samt av personer vårdade på sinnessjukhus. Dessutom har $\frac{1}{4}$ av dem vårdats på anstalt en kortare tid, mindre än 3 månader. Däremot var antalet *vård dagar* för de understödda, som inte åtnjöt någon understödsdel, ganska lågt, för 80.6 % av dem högst 90 dagar. Likaså har i allmänhet socialhjälpssbarnen vårdats på sjukhus bara en kortare tid och de, som varit på någon anstalt

Laitoshoidon pituus — Anstaltsvårdens varaktighet
Joka 10. tapaus — Vart 10 fall

	Avunsaajain luku Antal vårdtagare	Niistä % hoidettu laitoksissa, päivää Därav % i anstalt vårdade, dagar				
		—90	90—180	180—270	270—360	360—
<i>Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar</i>						
Tukiosan saajat — Understödstagare med understödsdel	1 655	24.1	8.8	6.0	8.5	52.6
Muut avunsaajat — Övriga vårdtagare	1 146	78.1	11.4	4.2	1.8	4.5
Yhteensä — Summa	2 801	46.2	9.9	5.2	5.7	33.0
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>						
Tukiosan saajat — Understödstagare med understödsdel	3 205	26.9	9.4	5.6	6.5	51.6
Muut avunsaajat — Övriga vårdtagare	2 078	81.9	9.4	2.7	1.7	4.3
Yhteensä — Summa	5 283	48.6	9.4	4.4	4.6	33.0
<i>Koko maa — Hela landet</i>						
Tukiosan saajat — Understödstagare med understödsdel						
Miehet — Män	1 987	28.8	9.2	5.9	6.3	49.8
Naiset — Kvinnor	2 873	23.9	9.3	5.6	7.8	53.4
Yhteensä — Summa	4 860	25.9	9.2	5.7	7.2	52.0
<i>Muut avunsaajat — Övriga vårdtagare</i>						
Miehet — Män	1 091	76.7	12.9	4.4	2.1	3.9
Naiset — Kvinnor	1 390	81.8	9.4	2.9	1.4	4.5
Lapset — Barn	743	83.8	7.4	2.2	1.8	4.8
Yhteensä — Summa	3 224	80.6	10.1	3.2	1.7	4.4
Kaikkiaan — Inalles	8 084	47.7	9.6	4.7	5.0	33.0

on pääasiallisesti hoidettu vajaamielisten hoitolaitoksissa.

Seuraavassa yhdistelmässä on vielä tehty selkoa siitä, kuinka monta prosenttia laitoksissa hoidetuista aikuisista on saanut tukiosaa kussakin laitoshoidon pituutta osoittavassa ryhmässä.

hela året, har huvudsakligen vårdats på anstalter för psykiskt efterblivna.

I följande sammanställning har ännu redovisats, huru många procent av de på anstalt vårdade fullvuxna, grupperade efter anstaltsvårdens längd, som åtnjutit understödsdel.

Laitoshoidon pituus, päivää Anstaltsvårdens längd, dagar	Hoidettavien luku Antal vårdade			Näistä % saanut tukiosaa Därav i % med understödsdel		
	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Landskom- muner	Koko maa Hela landet	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Landskom- muner	Koko maa Hela landet
— 90	1 089	2 146	3 235	36.5	40.2	39.0
90—180	254	466	720	57.5	64.8	62.2
180—270	141	225	366	70.2	79.6	76.0
270—360	160	230	390	88.1	90.0	89.2
360—	914	1 716	2 630	95.3	96.4	96.0
Yhteensä — Summa	2 558	4 783	7 341	64.7	67.0	66.2

Avunsaajain tai perhehuoltajain ikä. Avunsaajain ikää valaisevaan taulukkoon on otettu vain joka 10. avustustapaus, ja se koskee yksinäisten avunsaajain ja avustettujen perheiden perhehuoltajan ikää. 67 omalla nimellään avustettua lasta, jotka kaikki olivat 16 vuotta

Understödstagarnas eller familjeförsörjarnas ålder. I tabellen rörande understödstagarnas ålder har endast vart 10 fall medtagits, och den avser ålder för ensamma understödstagare eller familjeförsörjare i de understödda familjerna. De tidigare nämnda 67 barnen, som hade fått

nuorempia, eivät siihen sisälly. Laitoksessa hoidettujen ikä on myös laskettu joka 10:n avustustapauksen nojalla, mutta siihen sisältyvät paitsi päämiehet myös aviopuolisot, sikäli kun ovat saaneet laitoshoidoa.

Avunsaajain ikä — Understödstagarnas ålder
Joka 10. tapaus — Vart 10 fall

Ikä, vuotta — Ålder, år	Tukiosan saajat Understödstagare med understödsdel	Muut avunsaajat Övriga under- stödstagare	Yhteensä Summa	Laitoksissa hoidetut i anstalter vårdade
			%	
16—19	0.8	4.9	2.9	2.7
20—29	5.1	16.1	10.6	10.4
30—39	8.9	26.8	17.8	15.5
40—49	11.0	25.2	18.1	14.7
50—59	15.4	19.2	17.3	16.4
60—64	9.0	5.3	7.2	7.0
65—	49.8	2.5	26.1	33.2
Tuntematon — Okänd	0.0	0.0	0.0	0.1
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0
Tapausten luku — Antal fall	6 781	6 776	13 557	7 341

Parhaimmassa työiässä olevia, 20—49-vuotiaita, oli 46.5 % kaikista avustustapauksista, mutta näistä oli runsaasti $\frac{1}{4}$ sellaisia, jotka nauttivat kansaneläkkeen tukiosaa. Kaikista 65 vuotta täyttäneistä, jotka olivat kansaneläkeiässä, oli vain 4.7 % sellaisia, jotka eivät saaneet tukiosaa. Edelliseen vuoteen verrattuna on 65 vuotta täyttäneiden luku pienentynyt n. 13 % johtuen lähinnä kansaneläkkeiden perus- ja tukiosan korottamisesta.

Kotipaikka. Seuraavassa yhdistelmässä on joka 10:n avustustapaukseen nähden selvitetty, %:ein ilmaistuna, missä kunnassa avunsaajilla tai perheenhuoltajilla on ollut koti- tai asuinpaikkansa.

Kotipaikka — Hemort	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalaisk. Landsk.	Koko maa Hela landet
Avustavassa kunnassa — I understödande kommun	80.6	80.4	86.7	84.4
Muussa kunnassa — I annan kommun	19.3	19.4	13.2	15.5
Tuntematon — Okänd	0.1	0.2	0.1	0.1
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0
Tapausten luku — Antal fall	4 139	1 048	8 370	13 557

Siviilisäätty. Henkilöt, joiden nimellä huoltoapu on myönnetty, jakaantuivat siviilisäädyn mukaan joka 10. tapauksen nojalla laskettuna seuraavan taulukon osoittamalla tavalla.

understöd på eget namn och som alla var under 16 år, ingår inte i tabellen. Även åldern för i anstalter vårdade har uträknats på grundval av vart 10 fall, men däri ingår förutom huvudmän också äkta makar, såvida de erhållit anstaltsvård.

Av alla understödsfall var 46.5 % i den bästa arbetsåldern, mellan 20 och 49 år, men drygt $\frac{1}{4}$ av dessa åtnjöt folkpensions understödsdel. Av alla understödstagare, som fyllt 65 år och som tillhör folkpensionsåldersgruppen, fanns det bara 4.7 % sådana, som inte åtnjöt understödsdel. I jämförelse med föregående år har antalet understödstagare, som fyllt 65 år, nedgått med ca 13 % närmast till följd av att folkpensionernas grund- och understödsdel förhöjts.

Hemort. I följande sammanställning har för vart tionde understödsfall redogjorts för understödstagarna eller familjeförsörjarna, i vilken kommun de hade sin hem- eller vistelseort.

Civilstånd. Personerna, på vilkas namn understödet beviljats, fördelade sig enligt civilstånd på följande sätt räknat på grundval av vart tionde fall.

Sivillisäätö — Civilstånd

Joka 10. tapaus — Vart 10 fall

Sivillisäätö — Civilstånd	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalaiskun- nat Landskom- muner	Koko maa Hela landet	Miehet Män	Naiset Kvinnor
				%		
Naimattomia — Ogifta	34.8	29.9	36.7	35.6	29.2	43.5
Naimisissa olevia — Gifta	32.9	37.7	38.8	36.9	61.0	7.2
Eronneita — Fränskilda	10.8	7.8	3.8	6.3	3.9	9.1
Leskiä — Änklingar och änkor	21.4	24.6	20.7	21.2	5.9	40.2
Tuntematon — Okänd	0.1	—	0.0	0.0	0.0	0.0
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Tapausten luku — Antal fall	4 139	1 048	8 370	13 557	7 481	6 076

Naimisissa oleviin nähden on otettava huomioon, että tähän ryhmään sisältyvät myös ne avustustapaukset, jolloin mies syystä tai toisesta ei enää asu perheensä kanssa, mutta aviopuolisot eivät silti ole laillisesti eronneet. Koko naimisissa olevien ryhmästä 8.0 % on tällaisia yksinäisiä avunsaajia, joko miehiä tai naisia. Yleensä on perheille, joissa aviopuolisot asuvat yhdessä, avustus myönnetty miehen nimellä, vain noin 3 %:ssa tapauksista vaimo on katsottu perheen päämieheksi. Tästä johtuu, että avustustapausten joukossa naisten kohdalla on ainoastaan 7.2 % naimisissa olevia naisia.

Naimattomista naisista 12.0 %:lla oli lapsia huollettavana, 8.3 %:lla vain yksi lapsi ja 3.7 %:lla useampia. Leskillä ja eronneilla tai erossa asuvilla naisilla oli paljon useammin elätettävänä suurikin lapsilauma, 8.7 %:lla tosin vain yksi, mutta 9.4 %:lla kaksi ja 11.4 %:lla 3 tai sitä useampia.

Avuntarpeen syy. Avuntarpeen syyn määrittelemiseen käyttämällä vain yhtä pääsyytä on aina ollut vaikeata etenkin niissä tapauksissa, jolloin avunsaaja ei ole ollut jatkuvasti läpi vuoden huoltoavun varassa. Jotta kuitenkin saataisiin yleiskuva tavallisimmin esiintyvistä avuntarpeen syistä, on syyryhmitystä v:n 1957 alusta hieman muutettu. Ennen käytettiin 22 syyrimikettä, mutta yhdistämällä niitä on nyt päädytty 9 syyryhmään seuraavalla tavalla. Nimikkeillä sairaus, mielisairaus ja vajaamielisyyden tarkoitetaan nyt sekä avunsaajan omaa että aviopuolison tai lasten sairautta. Sokeus, kuurous ja raajarikkaisuus on yhdistetty nimikkeeksi invaliditeetti. Aviopuolison kuolema, perheen suurilukuisuus ja huolehtiminen aviottomista lapsista on lyhyesti perhesuhteet. Työ-

Angående gruppen »gifta» bör beaktas, att i denna grupp ingår även de understödsfall, då mannen på grund av någon orsak inte mera bor tillsammans med sin familj, men makarna inte är lagligen fränskilda. Av hela gruppen gifta utgör sådana ensamma understödstagare, antingen män eller kvinnor, 8.0 %. I allmänhet har understödet beviljats på mannens namn, endast i ca 3 % av fallen har kvinnan ansetts vara familjens huvudman. Härpå beror, att bland understödsfallen vidkommande kvinnorna endast 7.2 % är gifta.

12.0 % av de ogifta kvinnorna hade barn att försörja, 8.3 % endast ett och 3.7 % flere barn. Änkorna och de fränskilda eller skilt boende kvinnorna hade mycket oftare en stor barnskara att försörja, 8.7 % endast ett barn, men 9.4 % två och 11.4 % tre eller flere barn.

Orsaken till understödsbehovet. Det har alltid visat sig svårt att angiva huvudorsaken till understödsbehovet särskilt i sådana fall, då understödstagaren inte hela året varit fortlöpande i behov av understöd. För att erhålla en överblick över de orsaker, som oftast förekomma, har orsaksgrupperingen från början av år 1957 något förändrats. Tidigare har använts 22 olika orsaksbenämningar, men genom att förena endel av dem har antalet begränsats till bara 9 grupper på följande sätt. Med benämningarna sjukdom, sinnessjukdom och psykiskt efterblivenhet avses hädanefter såväl understödstagarens som makans och barnens sjukdom. Blindhet, dövhet och vanförhet har sammanlagits under rubriken invaliditet. Makens (makans) död, familjens talrikhet och försörjning

haluttomuus, huolimattomuus, juoppous, vankilassa olo, perheensä jättäminen ja elatusvelvollisuuden laiminlyönti on yhdistetty nimikkeeksi epäsosiaalinen elämäntapa. Työnpuute ja työriita muodostavat yhdessä nimikkeen työttömyys. Lisäksi on syyryhmitykseen otettu erillisenä syynä synnytys, mikä aikaisemmin on useimmiten sisällynyt sairauteen tai muihin syihin. Asuntopula, opintoavustukset yms. sisältyvät nyt kuten ennenkin nimikkeeseen muu syy.

Kun avuntarpeen syy on varsin erilainen riippuen perheen kokoonpanosta ja siitä, onko yksinäinen avunsaaja tai jompikumpi aviopuolisoista saanut kansaneläkkeen tukiosaa, on aineisto (joka 10. tapaus) jaoteltu näitä seikkoja silmällä pitäen ja tutkittu syiden jakaantumista näissä ryhmissä.

Avuntarpeen syy — Orsaken till understödsbehovet
Joka 10. tapaus — Vart 10 fall

Avuntarpeen syy — Orsaken till understödsbehovet	Kaikki avustustapaukset Samtliga understödsfall	Tukiosaa nauttivat Med understödsdel	Ilman tukiosaa Utan understödsdel	Ilman lapsia — Utan barn			Lapsia huollettavana — Med barn	
				miehet män	naiset kvinnor	avioparit gifta par	yksinäiset ensamma	avioparit gifta par
				%				
Vanhuus — Ålderdom	13.4	25.4	0.8	10.8	28.0	12.7	0.1	0.3
Sairaus — Sjukdom	46.7	42.2	51.4	40.3	40.6	65.2	27.2	61.6
Mielisairaus, vajaamielisyys — Sinnessjukdom, sinnesslöhet ...	19.0	28.3	9.3	32.5	24.8	13.1	2.1	7.8
Synnytys — Barnsbörd	1.1	0.1	2.1	—	0.4	0.1	2.6	2.8
Invaliditeetti — Invaliditet	1.8	2.1	1.4	3.2	1.7	1.5	0.7	1.3
Perhesuhteet — Familjeförhållanden	5.7	0.7	11.0	0.2	1.0	0.3	39.3	6.1
Epäsosiaalinen elämäntapa — Asocialt levnadssätt	5.0	0.5	9.7	3.4	0.8	2.1	21.5	7.0
Työttömyys — Arbetslöshet	5.5	0.3	11.1	6.8	1.3	4.6	4.1	11.5
Muu syy — Annan orsak	1.8	0.4	3.2	2.8	1.4	0.4	2.4	1.6
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Tapausten luku — Antal fall	13 557	6 940	6 617	2 945	4 673	1 390	1 337	3 212

Tukiosaa nauttivat yksinäiset avunsaajat ja perheet, joissa jompikumpi aviopuolisoista on saanut mainittua eläkelisää, ovat joutuneet avustettaviksi melkein kauttaaltaan vanhuuden tai erilaisten sairauksien vuoksi. Muiden syiden osalle jäi vain 2.0 % tapauksista.

Ryhmään lapsia huoltavat yksinäiset sisältyi 72.7 % leskiä, eronneita ja erossa asuvia naisia. Useimmat näistä joutuivat pyytämään apua perhesuhteiden takia, 37.6 %, ja sen vuoksi,

av oäkta barn benämnes kort familjeförhållanden. Arbetsovillighet, vårdslöshet, dryckenskap, fängelsevistelse, övergivande av familjen och underlåtenhet av försörjningsplikt har sammanslagits till en grupp med benämningen asocialt levnadssätt. Arbetsbrist och arbetstvist har sammanförts under rubriken arbetslöshet. Barnsbörd, som tidigare för det mesta ingått i gruppen sjukdom eller annan orsak, bildar nu en grupp för sig. Bostadsbrist, understöd till yrkesutbildning mm. ingår nu såsom förr i gruppen annan orsak.

Då orsaken till understödsbehovet är mycket olika beroende på familjetyp och olika för de fall, då ensamma understödstagare eller någondera av makarna erhållit folkpensionens understödsdel, har materialet (vart tionde fall) grupperats på grund av dessa omständigheter och orsakerna har undersökts för dessa gruppers vidkommande.

De ensamma vårdtagarna med understödsdel samt de familjer, i vilka någondera av makarna erhållit sådant tillägg, har nästan alla åtnjutit understöd till följd av ålderdom eller till följd av olika sjukdomar. Endast 2.0 % av understödsfallen hade någon annan orsak.

Inom gruppen ensamma med barn ingår 72.7 % änkor, fränskilda och skilt boende kvinnor. De flesta av dessa måste anhålla om understöd till följd av familjeförhållanden, 37.6 %,

että aviopuoliso on jättänyt perheensä ja laiminlyönyt elatusvelvollisuuden tms., 27.1 % (epäsosiaalinen elämäntapa). Oma tai lasten sairaus oli syynä 25.7 %:ssa tapauksista. Naimattomilla äideillä oli pääasiallisena syynä lastensa elättäminen sekä lasten tai oma sairaus. Nämä syyt muodostivat 50.5 ja 26.6 % kaikista naimattomien lapsiaan huolehtivien naisten ryhmästä.

Kaikista avustustapauksista 1.1 % oli aiheutunut lasten synnytyksestä. Runsaasti $\frac{3}{5}$ näistä tapauksista kuului ryhmään »lapsia huoltavat avioparit».

Työttömyyden takia huoltoapua saaneiden luku on edellisestä vuodesta huomattavasti noussut. Kaikista avustustapauksista v. 1956 ilmoitettiin 3.5 %:n johtuneen työttömyydestä, mutta v. 1957 jo 5.5 %. Erityisen voimakkaana se esiintyi lapsia huoltavien avioparien ryhmässä, niistä kun v. 1957 11.5 % joutui sen vuoksi turvautumaan kunnan apuun. V. 1955 oli 2.5 % avustustapauksista työttömyyden aiheuttamia.

eller till följd av att maken övergivit familjen eller underlätit sin försörjningsplikt el. a. d. 27.1 % (asocialt levnadssätt). Egen eller barnens sjukdom förekom som orsak i 25.7 % av fallen. För de ogifta mödrarna var försörjande av barnen eller barnens och egen sjukdom de huvudsakliga orsakerna. De bildade 50.5 och 26.6 % av alla orsaker för de ogifta kvinnorna med barn.

Barnsbörd hade i 1.1 % av fallen föranlett understödsbehovet. Drygt $\frac{3}{5}$ av dessa förekom i gruppen gifta par med barn.

Antalet understödstagare, som erhållit understöd till följd av arbetslöshet, har från föregående år betydligt stigit. År 1956 var 3.5 % av alla understödsfall föranledda av arbetslöshet, men år 1957 redan 5.5 %. Särskilt framträdande var denna orsak beträffande gruppen gifta par med barn, av vilka 11.5 % år 1957 var tvungna att lita till kommunens hjälp. År 1955 föranleddes 2.5 % av fallen av arbetslöshet.

III. Lastensuojelu

Valtionapua nauttivat lastentarhat

Valtionapua nauttivien lastentarhojen on vuosittain lähetettävä toimintakertomuksensa sosiaaliministeriöön. Näiden kertomusten nojalla selostetaan seuraavassa lyhyesti lastentarhojen toimintaa v. 1957.

Valtionapua nauttavia lastentarhoja oli kaikkiaan koko maassa v. 1957 234. Näistä 164 oli kunnallisia ja 70 yksityisten yhdistysten ylläpitämiä. Suurin osa näistä, 192, toimi kaupungeissa, 25 kauppaloissa ja vain 17 maalaiskunnissa. Vahvistettu paikkaluku kaikissa lastentarhoissa nousi yhteensä 15 467:ään ja lasten luku lokakuun 1 p:nä 15 054:ään. Lastentarhojen, paikkojen ja lasten luku jakaantui eri läänien kesken seuraavalla tavalla.

Lääni — Län

	Kunnallisia — Kommunala			Yksityisiä — Privata		
	Lastentarhoja Antal barn- trädgårdar	Paikkaluku Platsantal	Lapsia Antal barn 1. X.	Lastentarhoja Antal barn- trädgårdar	Paikkaluku Platsantal	Lapsia Antal barn 1. X.
Uudenmaan — Nylands	68	5 357	5 290	18	980	959
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs ..	24	1 750	1 628	10	470	455
Hämeen — Tavastehus	22	1 532	1 483	7	390	366
Kymen — Kymmene	8	445	384	11	526	486
Mikkelin — S:t Michels	8	380	380	1	28	28
Kuopion — Kuopio	8	508	499	4	155	148
Vaasan — Vasa	21	1 650	1 657	8	268	266
Oulun — Uleåborgs	4	290	299	10	564	548
Lapin — Lapplands	1	74	76	1	100	102
Koko maa — Hela landet	164	11 986	11 696	70	3 481	3 358
Näistä — Därav						
kaupungeissa — i städer	146	11 007	10 742	46	2 418	2 322
kauppaloissa — i köpingar	15	779	767	10	553	535
maalaiskunnissa — i landskommuner	3	200	187	14	510	501

Jos kaikki lastentarhat otetaan yhtenä kokonaisuutena, näyttää siltä kuin muutamia satoja paikkoja olisi vapaana. Kuitenkin on 131

III. Barnskyddet

De statsunderstödda barnträdgårdarna

De barnträdgårdar, som åtnjuter statsunderstöd, bör årligen insända en verksamhetsberättelse till socialministeriet. På grund av dessa berättelser redogöres i det följande i korthet för barnträdgårdarnas verksamhet under år 1957.

Antalet av staten understödda barnträdgårdar var år 1957 i hela landet inalles 234. Av dessa var 164 kommunala och 70 tillhörde privata föreningar. Största delen, 192, verkade i städerna, 25 i köpingarna och endast 17 i landskommunerna. Det fastställda platsantalet i barnträdgårdarna steg till inalles 15 467 och antalet barn vid den 1 oktober till 15 054. Antalet barnträdgårdar, platser och barn fördelade sig på de olika länen på följande sätt.

Om alla barnträdgårdar tages som en enhet, verkar det som om några hundra platser vore obesatta. Emellertid har 131 barnträdgårdar

lastentarhaa eli 56 % lastentarhojen kokonaisluvusta ilmoittanut, ettei v:n 1957 syksyllä paikkojen puutteen takia ole voitu ottaa vastaan 2 948 lasta. Suurin on paikkapula ollut, paitsi Helsingissä, Vaasan, Oulun, Hämeen sekä Turun ja Porin läänien kaupungeissa. Todennäköisesti paikkaluku on siis ilmoitettu liian suureksi.

Suurin osa, 63.2 %, lastentarhoista oli sellaisia, joissa oli sekä puolipäivä- että kokopäiväosasto. 29.1 %:ssa oli vain puolipäiväosasto ja 7.7 %:ssa vain kokopäiväosasto. Näissä erilaatuisissa lastentarhoissa oli seuraava määrä vahvistettuja paikkoja ja lapsia lokakuun 1 p:nä.

Lastentarhoja, joissa oli
Barnträdgårdar med

Kunnallisia — Kommunala

Yksityisiä — Privata

	Lasten- tarhoja Barnträd- gårdar	Paikkaluku Platsantal	Lapsia Antal barn I. X.	Lasten- tarhoja Barnträd- gårdar	Paikkaluku Platsantal	Lapsia Antal barn I. X.
sekä koko- että puolipäiväosasto — hel- och halvdagsavdelning	121	9 543	9 269	27	1 403	1 320
vain puolipäiväosasto — endast halvdagsavdelning	34	2 183	2 167	34	1 835	1 797
vain kokopäiväosasto — endast heldagsavdelning	9	260	260	9	243	241

Lastentarhoissa, joissa oli sekä koko- että puolipäiväosasto, oli puolipäiväosastojen paikkaluku yhteensä 7 108 ja kokopäiväosastojen 3 838. Näin ollen oli paikkoja kaikkiaan puolipäiväosastoilla 11 126 eli 71.9 % lastentarhojen kokonaispaikkaluvusta ja kokopäiväosastoilla 4 341 eli 28.1 %.

Kevätlukukauden alussa otettiin lastentarihoin kaikkiaan koko maassa 14 967 lasta. Näistä erosi lukukauden kuluessa 1 437 ja tilalle otettiin 1 408, joten kevätlukukauden lopussa oli 14 938 lasta. Syyslukukaudella vastaavat luvut olivat 14 986, 1 062, 1 029 ja 14 953.

Lastentarhojen puolipäiväosastoilla oli lokakuun alussa kaikkiaan 10 931 lasta ja kokopäiväosastoilla 4 123 lasta. Lasten ikä vaihtelee yleensä kolmesta kuuteen vuoteen, mutta v:n 1957 syksyllä oli puolipäiväosastoilla 3 kaksivuotiaista ja 46 vähintään seitsemän vuotiasta lasta sekä kokopäiväosastoilla vastaavasti 11 ja 11. Eri osastoilla lasten ikä vaihteli seuraavasti.

eller 56 % av totalantalet meddelat, att i brist på utrymme på hösten ej kunnat beredas plats för 2 948 barn. Störst var platsbristen, utom i Helsingfors, i Vasa, Uleåborgs, Tavastehus samt Åbo och Björneborgs läns städer. Sannolikt är, att det uppgivna platsantalet är för stort.

Största delen av barnträdgårdarna, 63.2 %, bestod av både hel- och halvdagsavdelningar. I 29.1 % fanns endast halvdagsavdelning och i 7.7 % endast heldagsavdelning. I dessa olikartade barnträdgårdar var antalet fastställda platser och barn den 1 oktober, såsom följer.

I barnträdgårdar med både hel- och halvdagsavdelning var antalet platser på halvdagsavdelningarna inalles 7 108 och på heldagsavdelningarna 3 838. Totalantalet platser på halvdagsavdelningarna var alltså sammanlagt 11 126 eller 71.9 % av barnträdgårdarnas hela platsantal och på heldagsavdelningarna 4 341 eller 28.1 %.

I början av vårterminen intogs i barnträdgårdarna inalles i hela landet 14 967 barn. Av dessa avgick under terminen 1 437 och då 1 408 barn ytterligare intogs, var antalet i slutet på vårterminen 14 938. Motsvarande tal för höstterminen var 14 986, 1 062, 1 029 och 14 953.

På barnträdgårdarnas halvdagsavdelningar var antalet barn i början av oktober inalles 10 931 och på heldagsavdelningarna 4 123. Barnens ålder varierar i allmänhet mellan tre och sex år, men på hösten 1957 fanns det på halvdagsavdelningarna tre två-åringar och 46, som var minst sju år, på heldagsavdelningarna motsvarande 11 och 11 barn. På de olika avdelningarna varierade barnens ålder såsom följer.

Lapsia lastentarhojen — Antal barn på barnträdgårdarnas	Ikä, vuotta — Ålder, år						Yhteensä Summa
	alle 3 under	3	4	5	6	7—	
puolipäiväosastoilla — halvdagsavdel- ningar	3	680	2 284	3 858	4 060	46	10 931
kokopäiväosastoilla — heldagsavdel- ningar	11	605	1 212	1 332	952	11	4 123
Yhteensä — Summa	14	1 285	3 496	5 190	5 012	57	15 054
				%			
puolipäiväosastoilla — halvdagsavdel- ningar	0.0	6.2	20.9	35.3	37.2	0.4	100.0
kokopäiväosastoilla — heldagsavdel- ningar	0.3	14.6	29.4	32.3	23.1	0.3	100.0
Yhteensä — Summa	0.1	8.5	23.2	34.5	33.3	0.4	100.0

Jos tarkastetaan lasten ikää erikseen kun-
nallisten ja yksityisten lastentarhain puolipäivä-
osastoilla, havaitaan, että kuntien omistamissa
lastentarhoissa 3—4-vuotiaita oli 25.0 % ja
5—6-vuotiaita 74.6 % lasten kokonaisluvusta,
kun taas yksityisten omistamissa edellisiä oli
34.1 % ja jälkimmäisiä 65.4 %.

Kaikista lokakuun alussa lastentarhoissa
olleista lapsista 14 537 eli 96.6 % oli syntynyt
avioliitossa ja vain 517 eli 3.4 % oli aviottomia.
Aviosyntyisistä lapsista 96.2 %:lla oli molemmat
vanhemmat elossa, 3.0 %:lla oli isä kuollut ja
0.6 %:lla äiti kuollut. Vain 36 eli 0.2 % oli
täysorpoja. Niistä 523:sta, joiden jompikumpi
vanhemmista oli kuollut, 65 lapsen isä tai äiti
oli mennyt uudelleen naimisiin. 935:n eli 6.7 %:n
vanhemmat asuivat erossa. Suurin osa aviotto-
mista lapsista, 89.6 % eli 463 asui kotonaan
äitinsä luona. Vain 25 asui omaisten luona ja
29 kasvatuskodissa.

Mitä lasten vanhempien ammattiin tulee,
on käytetty vain kolmeä alempana mainittua
ryhmää, ja jakaantuivat lapset näiden ryhmien
kesken seuraavasti.

Vanhempien ammatti Föräldrarnas yrke	Kunnalliset lasten- tarhat — Kommu- nala barnträdgårdar		Yksityiset lasten- tarhat — Privata barnträdgårdar		Yhteensä Summa	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Virkamiehiä, vapaiden ammattien harjoit- tajia yms. — Tjänstemän o. idkare av fria yrken o.a. dyl.	2 071	17.7	704	21.0	2 775	18.4
Pikkuliikkeenharjoittajia, ammattityön- tekijöitä, liikeapulaisia yms. — Mindre affärsidkare, yrkesarbetare, affärs- anställda o.a. dyl.	6 300	53.9	1 448	43.1	7 748	51.5
Tehdas- ja sekatyöntekijöitä yms. — Fabriks- och diversearbetare o.a. dyl.	3 325	28.4	1 206	35.9	4 531	30.1
Yhteensä — Summa	11 696	100.0	3 358	100.0	15 054	100.0

Om man granskar barnens ålder på de kom-
munala och privata barnträdgårdarnas halv-
dagsavdelningar var för sig, kan man lägga
märke till att i de kommunala barnträdgår-
darna 3—4-åringarnas procenttal steg till 25.0
och 5—6-åringarnas till 74.6 av hela antalet
barn, då i de privata procenttalen för mot-
svarande åldersgrupper steg till 34.1 och 65.4.

Av hela antalet barn i början på oktober var
14 537 eller 96.6 % födda inom äktenskapet
och endast 517 eller 3.4 % var oäkta barn.
Bland de legitima barnen hade 96.2 % båda
föräldrarna i livet, i 3.0 % av fallen var fadern
död och för 0.6 % modern. Endast 36 eller
0.2 % var helt föräldralösa. Av de 523 barn,
av vilkas föräldrar någondera dött, var 65 barns
fader eller moder omgift. 935 barn eller 6.7 %
hade föräldrarna frånskilda. Största delen, 89.6 %,
av de illegitima barnen bodde hos modern.
Endast 25 bodde hos släktingar och 29 i uppfo-
stringshem.

Vad föräldrarnas yrke vidkommer, har i
följande tabell använts endast tre yrkesgrupper
och fördelade sig barnen mellan dem på följande
sätt.

Ruotsalaisia lastentarhoja oli niiden nimestä päätellen kaikkiaan 34 eli 14.5 % lastentarhojen luvusta. Niistä oli 17 kuntien ja 17 yksityisten yhdistysten omistamia. Kuntien omistamisessa oli 1 422 paikkaa ja yksityisten omistamisessa 828 paikkaa, siis yhteensä 2 250 eli 14.5 % lastentarhojen kokonaispaikkaluvusta. V:n 1957 syksyllä oli lastentarhoissa kaikkiaan 2 304 lasta, joiden äidinkieleksi oli ilmoitettu ruotsi. Näistä 1 562 oli kunnallisissa ja 742 yksityisissä lastentarhoissa.

Lastentarhanopettajia oli kuntien omistamisessa lastentarhoissa kaikkiaan 613, joista 23 eli 3.8 % oli epäpäteviä. Yksityisten omistamisessa oli 162 opettajaa ja niistä 45 eli 27.8 % epäpäteviä. Kaikkiaan oli siis opettajia 775, joista 8.8 %:lla ei ollut lastentarhanopettajan koulutusta.

Paitsi opettajia oli hyvin monessa lastentarhassa myös harjoittelijoita. 119 kunnallisessa lastentarhassa oli yhteensä 263 harjoittelijaa ja 33 yksityisessä lastentarhassa 70 eli kaikkiaan 333 harjoittelijaa. Suurin osa näistä, 260, oli harjoittelijoina lastentarhoissa, joissa oli sekä puoli- että kokopäiväosasto.

Kunnallinen lastensuojelu

Lapset, joihin nähden lastensuojelulain nojalla on ryhdytty toimenpiteisiin, jaetaan yleensä kahteen ryhmään: turvattomiin, jos toimenpiteen syynä on jokin lastensuojelulain 8 §:n a—d kohdissa mainituista seikoista, ja suojelukasvatusta tarvitseviin, jos syynä on jokin saman pykälän e-kohdassa tai 2. momentissa mainituista seikoista.

Toimenpiteet, joihin lastensuojelulain nojalla on ryhdytty, ovat joko ehkäiseviä laadultaan tai on sosiaalilautakunta ottanut lapsen tai nuoren henkilön huostaansa. Seuraavassa selonteossa on nämä molemmat ryhmät käsitelty erikseen.

Ehkäisevät toimenpiteet. Lastensuojelulaki edellyttää, että ennen kuin lapsi tai nuori henkilö otetaan lautakunnan huostaan, on laissa tarkemmin määrättyissä tapauksissa lapselle, nuorelle henkilölle tai hänen vanhemmilleen annettava lautakunnan edessä tai muulla sopivalla tavalla varoitus tai lapselle tai nuorelle henkilölle määrättävä suojeluvalvoja.

Saapuneiden tietojen mukaan on v. 1957 vain 61 tapauksessa annettu varoitus vanhemmille

Av namnet på barnträdgårdarna att döma var antalet svenskspråkiga anstalter 34 eller 14.5 % av totalantalet barnträdgårdar. Av dem var 17 kommunala och likaledes 17 privata. I de kommunala barnträdgårdarna var platsantalet 1 422 och i de privata 828, således inalles 2 250 platser eller 14.5 % av hela platsantalet. På hösten 1957 fanns i barnträdgårdarna inalles 2 304 sådana barn, vilkas modersmål uppgivits vara svenska. Av dem var 1 562 i kommunala och 742 i privata barnträdgårdar.

Antalet barnträdgårdslärarinnor steg i de kommunala anstalterna till inalles 613, varav 23 eller 3.8 % var inkompetenta. I de privata var antalet lärarinnor 162 och av dem 45 eller 27.8 % inkompetenta. Hela antalet lärarinnor steg alltså till 775, varav 8.8 % icke hade sådan utbildning som fordras av barnträdgårdslärarinnor.

Förutom lärarinnor fanns det i rätt många barnträdgårdar även praktikanter. I 119 kommunala barnträdgårdar fanns det inalles 263 praktikanter och i 33 privata barnträdgårdar 70 eller sammanlagt 333 praktikanter. Största delen av dem, 260, praktiserade i barnträdgårdar med hel- och halvdagsavdelning.

Det kommunala barnskyddet

De barn, vilka med stöd av lagen om barnskydd blivit föremål för åtgärder, indelas i allmänhet i två grupper: värnlösa barn, om orsaken till åtgärden är någon i barnskyddslagens 8 § punkterna a—d nämnd omständighet, och barn i behov av skyddsufffostran, om orsaken är någon av de i punkt e eller i 2. momentet av samma paragraf nämnda omständigheterna.

Åtgärder, som enligt barnskyddslagen vidtagits, är antingen förebyggande till sin art eller har socialnämnden omhändertagit barnet eller den unga personen. I följande redovisning har dessa två grupper särredovisats.

Förebyggande åtgärder. Lagen om barnskyddet förutsätter, att innan ett barn eller en ung person i fall som närmare specificeras i lagen, tagas om hand av nämnden, skall honom eller föräldrarna tilldelas varning inför nämnden eller på annat lämpligt sätt, eller skall åt barnet eller den unga personen förordnas en skyddsövervakare.

Enligt de insända uppgifterna har år 1957 i endast 61 fall föräldrarna varnats på grund av

lapsensa hoidon laiminlyömisestä ja 207 tapauksessa turvattomalle lapselle on määrätty suoje-
luvalvoja. Edellisen vuoden vastaavat numerot
olivat 112 ja 194. Suojelukasvatuksen tarpeessa
oleviin lapsiin nähden luvut ovat huomattavasti
suuremmat; 1 794 lasta tai nuorta henkilöä on
varoitettu ja suoje-
luvalvoja määrätty 446:lle. Lisäksi oli vielä
laitoshoidon jälkeen jälki-
valvonnan alaisena 60 nuorta henkilöä, jotka
oikeastaan eivät kuuluisi tähän ehkäisevien
toimenpiteiden ryhmään, mutta kun osa heistä
ei ole enää huostaanotettuja, on heidät otettu
tässä yhteydessä huomioon. Edellisenä vuonna
ilmoitettiin varoitustapauksia 1 231 ja valvonta-
tapauksia 662. Miten v:n 1957 tapaukset jakaan-
tuivat kaupunkien, kauppala- ja maalaiskuntien
kesken, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

försummad vård och åt värnlösa barn förordnats
skyddsövervakare i 207 fall. Motsvarande siffror
för år 1956 var 112 och 194. För de barns del,
som var i behov av skyddsuppfostran, är talen
betydligt större; 1 794 barn eller unga personer
har varnats och skyddsövervakare har förordnats
åt 446. Dessutom var under övervakning efter
anstaltsvård ännu 60 unga personer, vilka
egentligen icke hör till gruppen »förebyggande
åtgärder», men då en del av dem ej mera är
omhändertagna, har de beaktats i detta samman-
hang. Föregående år uppgavs 1 231 varningsfall
och 662 övervakningsfall. Av följande samman-
ställning framgår, hur de ifrågavarande fallen år
1957 fördelade sig mellan städer, köpingar och
landskommuner.

	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
<i>Turvattomat — Värnlösa</i>				
Varoitus — Varning	27	10	24	61
Suoje- luvalvonta — Skyddsövervakning	143	20	44	207
<i>Suojelukasvatusta tarvitsevat—I behov av skyddsuppfostran</i>				
Varoitus — Varning	1 394	136	264	1 794
Suoje- luvalvonta — Skyddsövervakning	358	49	99	506

Suurin osa, 63.4 %, turvattomien lasten
tapauksista esiintyi kaupungeissa, pääasiallisesti
Helsingissä. Samoin oli myös suoje-
lukasvatus-
tapauksia eniten kaupungeissa, 76.2 % kaikista.
Varoituksen saaneista oli 1 607 poikia ja 187
tyttöjä ja valvonnan alaisista vastaavasti 376
ja 230.

Ikäryhmitys muodostuu turvattomilla ja suo-
jelukasvatusta tarvitsevilla lapsilla varsin eri-
laiseksi, toimenpiteet kun edellisissä tapauksissa
kohdistuvat vanhempiin heidän laiminlyödessään
lastensa hoidon ja jälkimmäisissä tapauksissa
itse lapsiin tai nuoriin henkilöihin.

De flesta fallen berörande värnlösa, 63.4 %,
förekom i städerna, främst i Helsingfors. Lika-
ledes fanns även de flesta skyddsuppfostrings-
fallen i städerna, 76.2 % av samtliga. Av antalet
varnade var 1 607 gossar och 187 flickor och
av antalet övervakade motsvarande 376 och 230.

Åldersgrupperingen bland de värnlösa och
de skyddsuppfostrade barnen gestaltar sig mycket
olika, då åtgärderna i de förstnämnda fallen
riktar sig mot föräldrarna på grund av försummad
vård och i de sistnämnda fallen mot själva
barnen eller de unga personerna.

Ikä, vuotta — Ålder, år	Turvattomat Värnlösa		Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skydds- uppfostran	
	abs.	%	abs.	%
— 2	10	3.7	—	—
2— 6	55	20.5	11	0.5
7—12	125	46.7	693	30.1
13—15	34	12.7	854	37.1
16—	44	16.4	736	32.0
Tuntematon — Okänd	—	—	6	0.3
Yhteensä — Summa	268	100.0	2 300	100.0

Suojelukasvatusta tarvitsevista 274 eli 11.9 % oli 16-vuotiaita, 245 eli 10.7 % 17-vuotiaita ja 217 eli 9.4 % sitä vanhempia.

Suurin osa, runsaasti $\frac{9}{10}$, kaikista näistä lapsista oli aviosyntyisiä ja vain vajaat $\frac{1}{10}$ oli syntynyt ulkopuolella avioliiton. Aviosyntyisistä lapsista 80 oli ns. avioerolapsia, näistä 6 turvatonta ja 74 suojelukasvatusta tarvitsevaa.

Syyt, miksi lapsia tai nuoria henkilöitä on varoitettu tai asetettu suojeluvalvontaan, selviävät seuraavasta yhdistelmästä.

Toimenpiteen syy — Orsak till åtgärden

Sopimaton ansiotoimi — Olämpligt förvärvsarbete
Koulunkäynnin laiminlyönti — Försummande av skolgång
Koulun järjestyksen rikkominen — Störande av skolordningen
Rangaistava teko — Straffbar handling
Irtolaisuus — Lösdriveri
Tapaaminen juopuneena — Anträffad berusad
Muu — Annan

Yhteensä — Summa

Suojelukasvatusta tarvitsevat — Barn i behov av skyddsufffostran

Poikia — Gossar	Tyttöjä — Flickor	Yhteensä — Summa			
abs.	%	abs.	%		
—	—	2	0.6	2	0.1
75	3.8	20	6.3	95	4.1
36	1.8	3	1.0	39	1.7
1 514	76.3	164	51.7	1 678	73.0
55	2.8	107	33.8	162	7.0
284	14.3	14	4.4	298	13.0
19	1.0	7	2.2	26	1.1
1 983	100.0	317	100.0	2 300	100.0

Huostaanotettujen lasten luku. Sosiaalilautakuntien huostaanottamia lapsia oli v. 1957 koko maassa yhteensä 15 659. Näistä oli turvattomia 14 211 eli 90.8 % ja suojelukasvatusta tarvitsevia 1 448 eli 9.2. Lisäksi oli 19 turvatonta ja 13 suojelukasvatusta tarvitsevaa lasta, jotka olivat huostaanotettuja v. 1957, mutta mihinkään toimenpiteisiin ei vielä oltu ryhdytty. Nämä 32 lasta eivät sisälly seuraavaan selontekoon. Kaupunkien, kauppala- ja maalaiskuntien kesken tapaukset jakaantuivat seuraavasti.

	Turvattomat Värnlösa		Suojelukasvatusta tarvitsevat — För skyddsufffostran omhändertagna		Yhteensä Summa	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Kaupungit — Städer	6 392	45.0	858	59.3	7 250	46.3
Kauppalat — Köpingar	927	6.5	109	7.5	1 036	6.6
Maalaiskunnat — Landskommuner	6 892	48.5	481	33.2	7 373	47.1
Koko maa — Hela landet	14 211	100.0	1 448	100.0	15 659	100.0

V:n 1957 lastensuojelulasten lukua ei voi paikkakuntaryhmittäin verrata edelliseen vuoteen, sillä aikaisemmin lapset on laskettu kuulu-

Av de unga personerna i behov av skyddsufffostran var 274 eller 11.9 % 16-åringar, 245 eller 10.7 % 17-åringar och 217 eller 9.4 % ännu äldre.

Största delen, drygt $\frac{9}{10}$, av alla dessa redovisade barn var födda inom äktenskapet och endast knappt $\frac{1}{10}$ var illegitima. Av de inom äktenskapet födda var 80 sådana, vilkas föräldrar var fränskilda; av dessa var 6 värnlösa och 74 i behov av skyddsufffostran.

Orsakerna till att barnen eller de unga personerna varnats eller ställts under skyddsövervakning, framgår av följande sammanställning.

Antalet omhändertagna barn. År 1957 fanns i hela landet sammanlagt 15 659 av socialnämnderna omhändertagna barn. Av dessa var 14 211 eller 90.8 % värnlösa och 1 448 eller 9.2 % i behov av skyddsufffostran. Dessutom fanns det ännu 19 värnlösa och 13 barn i behov av skyddsufffostran, vilka blivit omhändertagna år 1957, men beträffande vilka inga åtgärder ännu företagits. Dessa 32 barn ingår ej i följande redogörelse. Fördelningen på städer, köpingar och landskommuner var följande.

Antalet barnskydds barn år 1957 kan inte ortsgroupsvis jämföras med föregående år därför, att barnen under de tidigare åren räknats höra

vaksi siihen kuntaan, johon heidät on sijoitettu, mutta v:sta 1957 lähtien siihen kuntaan, jossa heidät on huostaanotettu. Kun suuret kaupungit yleensä ovat melko suuressa määrin sijoittaneet lapsensa maaseudulle yksityisiin perheisiin, on lastensuojelulasten luku kaupunkien kohdalla v. 1957 paljon suurempi kuin aikaisempina vuosina ja maalaiskuntien kohdalla vastaavasti pienempi. Selontekovuonna on tilastoon ilmoitettujen huostaanotettujen lasten luku 494 pienempi kuin v. 1956. Tämä johtuu osaksi siitä, että huostaanotettujen luku on ilmeisesti alenemaan päin, sillä v. 1956 vastaava luku pieneni 100:lla. Näyttää siltä, että jotkut kunnat mieluummin huolehtivat lapsista huolto-apulain nojalla kuin ottavat ne huostaan lastensuojelulain nojalla. Osaksi on lukumäärän pientymiseen ehkä ollut syynä myös se seikka, että kaikkien lasten huostaanottajakunnasta ei ole aina ollut täyttä varmuutta, joten epäselvät tapaukset ovat jääneet tilaston ulkopuolelle.

till de kommuner, där de varit utplacerade, men fr.o.m. år 1957 till de kommuner, som omhändertagit dem. Då de större städerna i allmänhet i ganska hög grad placerat sina barn i privata familjer på landsorten, är antalet barnskyddsbarn år 1957 i städerna mycket större än de föregående åren och antalet i landskommunerna motsvarande mindre. Under redogörelseåret är antalet barn, vilka uppgivits till statistiken, 494 mindre än år 1956. Detta beror delvis därpå, att antalet omhändertagna barn tydligt förefaller att minska; antalet var redan år 1956 100 mindre än föregående år. Endel kommuner synes föredra att draga försorg om sina barn enligt socialhjälpslagen hellre än att omhändertaga dem enligt barnskyddslagen. Dels kan orsaken till att antalet nedgått ligga däri, att för alla barns vidkommande det inte alltid varit fullt säkert, vilken kommun som omhändertagit dem och i de oklara fallen barnen lämnats utanför statistiken.

Huostaanotettujen lasten luku lääneittäin — Antal omhändertagna barn länsvis

Lääni — Län	Turvattomat — Värnlösa			Suojelukasvatusta tarvitsevat — I behov av skydds- uppfostran			Yhteensä — Summa			
	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	% väestöstä av befolk- ningen
Uudenmaan — Nylands ...	3 295	709	4 004	362	56	418	3 657	765	4 422	0.57
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	867	833	1 700	133	77	210	1 000	910	1 910	0.29
Ahvenanmaa — Åland	16	15	31	—	—	—	16	15	31	0.14
Hämeen — Tavastehus	1 252	777	2 029	195	65	260	1 447	842	2 289	0.38
Kymen — Kymmene	507	341	848	80	23	103	587	364	951	0.29
Mikkelin — S:t Michels ...	171	620	791	26	35	61	197	655	852	0.34
Kuopion — Kuopio	355	1 283	1 638	57	105	162	412	1 388	1 800	0.37
Vaasan — Vasa	422	906	1 328	48	55	103	470	961	1 431	0.23
Oulun — Uleåborgs	254	925	1 179	34	48	82	288	973	1 261	0.32
Lapin — Lapplands	180	483	663	32	17	49	212	500	712	0.37
Koko maa — Hela landet	7 319	6 892	14 211	967	481	1 448	8 286	7 373	15 659	0.36

Suojelukasvatusta tarvitsevista lapsista tai nuorista henkilöistä oli suurin osa, $\frac{2}{3}$, kaupunkien ja kauppaloiden huostaanottamia. Jo yksistään Helsingissä oli 331 eli 22.9 % kaikista ja Tampereella, Turussa sekä Porissa yhteensä 245 eli 16.9 %. Turvattomista lapsista oli samoin suuri osa Helsingin huostaanottamia, 3 132 eli 22.0 % kaikista, ja mainittujen kolmen muun kaupungin lapsia 1 295 eli 9.1 %.

Största delen, $\frac{2}{3}$, av de barn och unga personer, som var i behov av skydds-
uppfostran, var omhändertagna i städer och köpingar. Enbart på Helsingfors kom 331 eller 22.9 % av samtliga, och på Tammerfors, Åbo och Björneborg kom sammanlagt 245 eller 16.9 %. Av de värnlösa barnen var likaledes en stor del omhändertagna i Helsingfors, 3 132 eller 22.0 % av samtliga, och i de övriga tre nämnda städerna 1 295 eller 9.1 %.

Jotta saataisiin selville, paljonko vuosittain otetaan huostaan lapsia tai nuoria henkilöitä, on pyydetty tietoja lasten huostaanottovuodesta. Tämän nojalla lapset on jaettu kahteen ryhmään: ns. uusiin tapauksiin, jolloin lapset on otettu huostaan kertomusvuoden kuluessa, ja vanhoihin tapauksiin eli sitä ennen huostaanotettuihin. Seuraavassa yhdistelmässä on tästä tehty selkoa erikseen turvattomiin ja suojelukasvatusta tarvitseviin nähden kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa.

	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	poikia gossar	tyttöjä flickor	poikia gossar	tyttöjä flickor	poikia gossar	tyttöjä flickor	poikia gossar	tyttöjä flickor
<i>Turvattomia — Värnlösa</i>	3 476	2 916	500	427	3 718	3 174	7 694	6 517
niistä uusia tapauksia — därav nytil- komna	878	763	124	85	536	520	1 538	1 368
niistä aikaisemmin huostaanotettuja — därav tidigare omhändertagna	2 598	2 153	376	342	3 182	2 654	6 156	5 149
<i>Suojelukasvatusta tarvitsevia — Skydds- suppfostrade</i>	668	190	87	22	376	105	1 131	317
niistä uusia tapauksia — därav nytil- komna	171	60	14	9	40	25	225	94
niistä aikaisemmin huostaanotettuja — därav tidigare omhändertagna	497	130	73	13	336	80	906	223

Turvattomista lapsista 54.1 % oli poikia ja 45.9 % tyttöjä. Suojelukasvatusta tarvitsevista sen sijaan oli valtaosa, 78.1 %, poikia ja vain 21.9 % tyttöjä. Kertomusvuoden kuluessa sosiaalilautakunnat ovat ottaneet huostaan 2 906 turvatonta lasta eli 15.8 % vähemmän kuin v. 1956. Uusia suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia on vuoden kuluessa otettu huostaan 319 eli vain 3 enemmän kuin edellisellä vuonna. Uudet tapaukset muodostivat 20.4 % turvattomien ja 22.0 % suojelukasvatusta tarvitsevien ryhmästä.

Huostaanoton perustelu. Lastensuojelulain 9 §:n 1. mom:n mukaan lapsi, jonka vanhemmat ovat kuolleet tai hänet hylänneet ja joka varattomuuden takia on vaarassa jäädä huoltoon ja kasvatusta vaille, on otettava sosiaalilautakunnan huostaan.

Saman pykälän 2. mom:n c-kohdan mukaan voidaan lapsi tai nuori henkilö ottaa vanhempien suostumuksella vain toistaiseksi lautakunnan huostaan, jos asianhaarat niin vaativat.

11 §:n mukaan lautakunnan on, jos 9 §:n 2. mom:ssa mainitut toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi tai jos suojeluvalvonta ei ole johtanut tarkoitettuun tulokseen, koetettava aikaansaada lapsen tai nuoren henkilön vanhem-

För att få fram, hur många barn och unga personer som årligen omhändertages, har året för omhändertagandet efterfrågats. På grundval av denna omständighet har barnen indelats i två grupper: de s.k. nytilkomna fallen, då omhändertagandet skett under redogörelseåret, och de gamla fallen, dvs. de därförinnan omhändertagna. I följande sammanställning redogöres härför med uppdelning på värnlösa barn och barn i behov av skyddsuppfostran, skilt för städer, köpingar och landskommuner.

Av de värnlösa barnen var 54.1 % gossar och 45.9 % flickor. Av de för skyddsuppfostran omhändertagna var däremot största delen, 78.1 %, gossar och blott 21.9 % flickor. Under redogörelseåret har socialnämnderna omhändertagit 2 906 värnlösa barn eller 15.8 % mindre än år 1956. Antalet nya fall inom gruppen i behov av skyddsuppfostran utgjorde 319 eller bara 3 mera än närmast föregående år. De nya fallens andel utgjorde 20.4 % av samtliga värnlösa och 22.0 % av de för skyddsuppfostran omhändertagna.

Grunden för omhändertagandet. Enligt § 9 mom. 1 i barnskyddslagen bör barn, vars föräldrar dött eller som övergivits av dem samt vars vård och uppfostran på grund av medellöshet äventyras, omhändertagas av socialnämnden.

Enligt mom. 2 c i samma paragraf kan barnet eller den unga personen med föräldrarnas begivande omhändertagas tillsvicare, om omständigheterna så fordrar.

Enligt § 11 bör nämnden, om i § 9 mom. 2 nämnda åtgärder ej är tillfyllest eller om ej skyddsupsikten lett till avsett resultat, söka att med barnets eller den unga personens föräldrar eller förmyndare träffa skriftligt avtal, varigenom

pien tai holhoojan kanssa kirjallinen sopimus, jolla lapsi luovutetaan lautakunnan huostaan kodin ulkopuolella kasvatettavaksi.

Jollei 11 §:ssä mainittua sopimusta saada aikaan, voi lautakunta 12 ja 17 §:ien nojalla päättää, jos se osoittautuu välttämättömäksi, että lapsi tai nuori henkilö otetaan siitä huolimatta lautakunnan huostaan.

Seuraavassa taulukossa esitetään, minkä lastensuojelulain pykälien nojalla huostaanotto on tapahtunut.

Huostaanoton perustelu — Grunden för omhändertagandet

Huostaanoton perustelu Grunden för omhändertagandet	Turvattomat — Värnlösa				Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsufffostran			
	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Landskom- munet	Yhteensä Summa	Uusia Nytil- komma	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Landskom- munet	Yhteensä Summa	Uusia Nytil- komma
Orpo — Föräldralös	364	928	1 292	157	13	22	35	5
Hylätty — Övergiven	533	1 296	1 829	179	14	26	40	3
Väliaikaisesti vanhempien suostu- muksella — Interimistiskt med föräldrarnas begivande	1 649	1 432	3 081	1 202	68	44	112	49
Luovutussopimus — Överlåtelse- avtal	4 493	2 748	7 241	1 249	742	320	1 062	215
Päätös vastoin vanhempien tahtoa — Beslut mot föräldrarnas vilja	259	442	701	74	92	66	158	23
Ei ilmoitettu — Ouppgiven	21	46	67	45	38	3	41	24
Yhteensä — Summa	7 319	6 892	14 211	2 906	967	481	1 448	319
				%				
Orpo — Föräldralös	5.0	13.4	9.1	5.4	1.4	4.6	2.4	1.6
Hylätty — Övergiven	7.3	18.8	12.9	6.2	1.5	5.4	2.8	0.9
Väliaikaisesti vanhempien suostu- muksella — Interimistiskt med föräldrarnas begivande	22.5	20.8	21.7	41.4	7.0	9.2	7.7	15.4
Luovutussopimus — Överlåtelse- avtal	61.4	39.9	50.9	43.0	76.7	66.5	73.4	67.4
Päätös vastoin vanhempien tahtoa — Beslut mot föräldrarnas vilja	3.5	6.4	4.9	2.5	9.5	13.7	10.9	7.2
Ei ilmoitettu — Ouppgiven	0.3	0.7	0.5	1.5	3.9	0.6	2.8	7.5
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Lapsia huostaanotettaessa on suhteellisesti katsoen huomattavasti useammin tehty luovutus-sopimus asutuskeskuksissa kuin maalaiskunnissa, joissa taas orpoina ja hylättyinä huostaan-otettuja lapsia on suhteellisesti paljon enemmän. Näyttää siltä kuin lapset ensin luovutettaisiin vain väliaikaisesti, ennen kuin lopullinen luovu-tussopimus saadaan aikaan, sillä v. 1957 huostaan-otetuista turvattomista lapsista 41.4 % oli otettu huostaan väliaikaisesti vanhempien suostumuk-sella, kun aikaisempina vuosina huostaanotettu-jen vastaava suhdeluku oli vain 16.6 %. Suojelu-kasvatusta tarvitsevien ryhmässä vastaavat luvut olivat 15.4 ja 5.6 %.

barnet överlämnas i nämndens vård för att uppfostas utom hemmet.

Kommer i § 11 omnämnt avtal icke till stånd, kan nämnden enligt § 12 och 17 besluta, om det visar sig nödvändigt, att barnet eller den unga personen det oaktat omhändertagas för vård.

I följande tabell redovisas för, enligt vilka paragrafer i barnskyddslagen omhändertagandet skett.

Vid omhändertagandet av barn har över-låtelseavtal relativt taget betydligt oftare träffats i bosättningscentra än i landskommuner, där åter antalet omhändertagna föräldralösa och övergivna är relativt mycket högre. Det före-faller som om barnen först skulle omhändertagas tillsvidare före det slutliga överlåtelseavtalet fås till stånd. Av de år 1957 omhändertagna värnlösa barnen var 41.4 % provisoriskt omhän-dertagna med föräldrarnas begivande, medan motsvarande proportionstal för de under tidigare år omhändertagna barnen var blott 16.6 %. Inom gruppen av barn i behov av skyddsuff-fostran var resp. procenttal 15.4 och 5.6.

Huostaanotettujen huoltomuoto. Suurin osa lapsista on vuoden kuluessa ollut joko vain laitoksissa tai vain yksityiskodeissa, mutta osa on ollut kummassakin. Seuraavassa huoltomuotoa valaisevassa taulukossa nämä on pidetty erillisenä ryhmänä.

De omhändertagnas vårdform. Största delen av barnen har under årets lopp varit endera endast i anstalt eller endast i enskilt hem, men en del har varit i båda. De sistnämnda har hållits som en skild grupp i nedanstående tabell belysande vårdformen.

Huoltomuoto — Vårdform

Huoltomuoto — Vårdform	Turvattomat — Värnlösa						Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsuppfostran					
	Kaupungit kauppalaat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä — Därav		Uusia Nytilkomna	Kaupungit kauppalaat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä — Därav		Uusia Nytilkomna
				poikia gossar	tyttöjä flickor					poikia gossar	tyttöjä flickor	
Laitoshoido — Anstaltsvård	3 982	2 189	6 171	3 608	2 563	1 897	914	448	1 362	1 063	299	307
Yksityiskotihoito — Vård i enskilt hem	2 839	4 416	7 255	3 682	3 573	825	29	19	48	40	8	7
Laitos- ja yksityiskotihoito — Vård i anstalt och enskilt hem	498	287	785	404	381	184	24	14	38	28	10	5
Yhteensä — Summa	7 319	6 892	14 211	7 694	6 517	2 906	967	481	1 448	1 131	317	319
						%						
Laitoshoido — Anstaltsvård	54.4	31.7	43.4	46.9	39.3	65.3	94.5	93.1	94.1	94.0	94.3	96.2
Yksityiskotihoito — Vård i enskilt hem	38.8	64.1	51.1	47.9	54.8	28.4	3.0	4.0	3.3	3.5	2.5	2.2
Laitos- ja yksityiskotihoito — Vård i anstalt och enskilt hem	6.8	4.2	5.5	5.2	5.9	6.3	2.5	2.9	2.6	2.5	3.2	1.6
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Asutuskeskuksissa turvattomien lasten sijoittaminen laitoksiin on huomattavasti yleisempää kuin maaseudulla. 61 % kaupunkien ja kauppalain huostaanotetuista lapsista hoidettiin laitoksissa, maalaiskuntien lapsista vain 36 %. Tämä onkin luonnollista, sillä 54 % kaikista yksityisten ja kuntien omistamista lastenkodeista sijaitsi asutuskeskuksissa. Lapsia huostaan otettaessa sijoitetaan heidät usein ensin laitoksiin, kunnes sopiva yksityiskoti on ilmaantunut. Niinpä 71.6 % kertomusvuonna huostaanotetuista turvattomista lapsista on hoidettu laitoksissa, mutta aikaisemmin huostaanotetuista vain 43.1 %. Kaupungeissa jopa 78.8 % uusista tapauksista sijoitettiin laitoksiin, maalaiskunnissa 44.2 %. Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset ja nuoret henkilöt kasvatettiin pääasiallisesti laitoksissa, 96.7 % heistä. Yksityiskoteihin sijoittaminen näyttää olevan aivan poikkeuksellista.

Kaikista yksityishoitoon sijoitetuista 7 255 turvattomasta lapsesta vain 429 eli 5.9 % oli ilmaisessa hoidossa. Näistä 276 oli kaupunkien,

I befolkningscentra är det betydligt vanligare att placera barn i anstalt än på landsbygden. I städerna och köpingarna vårdades 61 % av de omhändertagna barnen i anstalt, i landskommunerna blott 36 %. Detta är naturligt, ty 54 % av samtliga barnhem i kommunal och enskild ägo fanns i befolkningscentra. Omhändertagna barn placeras ofta först i anstalt, tills ett lämpligt enskilt hem har uppenbarat sig. Sålunda har 71.6 % av de under redogörelseåret omhändertagna värnlösa barnen vårdats i anstalt men blott 43.1 % av de tidigare omhändertagna. I städerna placerades rent av 78.8 % av de nya fallen i anstalt, i landskommunerna åter 44.2 %. Skyddsuppfostrade barn och unga personer uppfostrades huvudsakligen i anstalter; andelen var 96.7 %. Placering i enskilda hem synes höra till undantagen.

Av hela antalet utackorderade värnlösa barn, 7 255, åtnjöt endast 429 eller 5.9 % fri vård. Av dessa var 276 omhändertagna i städerna, 11 i

11 kauppala ja 142 maalaiskuntien huostaan-ottamia. Kaupunkien ja kauppala yksityishoidossa olleista 2 839 lapsesta 1 407 eli 49.6 % oli sijoitettu perheisiin oman kunnan ulkopuolelle, maalaiskuntien 4 416 lapsesta vain 476 eli 10.8 %.

Seuraavassa taulukossa esitetään, missä laitoksissa lapsia on hoidettu. Tällöin sama lapsi voi esiintyä useamman laitoksen kohdalla, riippuen siitä, monessako laitoksessa hän vuoden kuluessa on ollut.

Laitoshoidon laatu — Arten av anstaltsvården

Laitoksen laatu Arten av anstalten	Turvattomat — Värnlösa						Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsufffostran					
	Kaupungit kauppalat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä — Därav		Uusia Nytilkomna	Kaupungit kauppalat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä — Därav		Uusia Nytilkomna
				poikia gossar	tyttöjä flickor					poikia gossar	tyttöjä flickor	
Kunnalliset lastenkodit — Kommunala barnhem ..	2 791	1 229	4 020	2 360	1 660	1 328	203	13	216	173	43	97
Yksityiset lastenkodit — Privata barnhem	1 322	527	1 849	1 030	819	573	40	12	52	41	11	15
Koulukodit — Skolhem ...	25	18	43	27	16	6	772	415	1 187	935	252	238
Kunnalliskodit — Kommu- nalhem	10	95	105	64	41	36	3	16	19	5	14	13
Vajaamielislaitokset ja mieli- sairaalat — Anstalter för sinnesslöa och sinnessjuka	416	459	875	504	371	110	29	23	52	38	14	9
Sokeain, kuurojen ja raaja- rikk. laitokset — Anstal- ter för blinda, döva och vanföra	3	13	16	9	7	2	—	—	—	—	—	—
Parantolat — Sanatorier	14	36	50	22	28	9	2	—	2	—	2	—
Muut laitokset — Övriga anstalter	420	265	685	418	267	288	39	9	48	33	15	13

Suurin osa laitoshoidon saaneista turvattomista lapsista, lähes $\frac{3}{5}$, on ollut hoidettavana kuntien omilla lastenkodeissa. Yksityisissä lastenkodeissa on ollut hieman yli $\frac{1}{4}$. Koulukodeissa hoidetut turvattomat lapset olivat pääasiassa sellaisia, joita syystä tai toisesta ei olekaan voitu hoitaa lastenkodeissa, joihin heidät ensin on sijoitettu, vaan on ollut pakko siirtää koulukoteihin. Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset tai nuoret henkilöt ovat enimmäkseen olleet koulukodeissa. Huostaan otettaessa monet heistä on ensin sijoitettu tavallisiin lastenkoteihin ja vasta sieltä koulukoteihin.

Kuten taulukossa on mainittu, on kertomusvuoden kuluessa kunnallisissa lastenkodeissa hoidettu kaikkiaan 4 236 lastensuojelulasta ja heidän hoitopäiviensä kokonaisluku oli 930 785.

köpingarna och 142 i landskommunerna. Av alla de 2 839 barn, vilka utackorderats av städer och köpingar, var 1 407 eller 49.6 % placerade i familjer utom egen kommun medan motsvarande tal för landskommunernas 4 416 barn endast var 476 eller 10.8 %.

I följande tabell redovisas, i vilka anstalter barnen har vårdats. Härvid kan samma barn förekomma på mer än ett ställe i tabellen, om det har vårdats i olika anstalter under året.

Största delen, nära $\frac{3}{5}$, av de på anstalt intagna barnen har vårdats i kommunernas egna barnhem. Något över $\frac{1}{4}$ av barnen har varit i enskilda barnhem. De i skolhem vårdade värnlösa barnen var huvudsakligen sådana, vilka flyttats över dit, emedan de av någon orsak ej kunnat vårdas på barnhem, där de först placerats. Barn och unga personer omhändertagna för skyddsufffostran har för det mesta varit i skolhem. Flere av dem har först placerats på vanliga barnhem och därifrån överflyttats till skolhem.

Såsom i tabellen nämnts har under redogörelseåret sammanlagt 4 236 barnskydds barn vårdats i de kommunala barnhemmen; totalantalet vård dagar var 930 785. Dessutom har

Lisäksi on näissä lastenkodeissa ollut myös huoltoapulapsia, yhteensä 234 sekä 5 äitiä äiti- ja lapsikodeissa. Näiden huollettavien hoitopäiväluku oli 21 374. Kunnallisissa lastenkodeissa hoidettiin siis yhteensä 4 475 henkilöä 952 159 päivää. Keskimäärin huollettavaa kohden tuli näin ollen koko maassa 213 hoitopäivää, erikseen kaupunkien lastenkodeissa 188, kauppaloiden 218 ja maalaiskuntien 257 hoitopäivää. Kunnallisissa koulukodeissa hoidettiin kaikkiaan 249 lasta tai nuorta henkilöä yhteensä 45 774 hoitopäivää eli 184 päivää huollettavaa kohden.

Huostaanotettujen ikä. Turvattomien ja suojelukasvatusta tarvitsevien lasten ja nuorten henkilöiden ikä selviää seuraavasta taulukosta. Laitoksissa hoidettujen ryhmään on tällöin laskettu paitsi ne lapset, jotka vuoden kuluessa ovat olleet yksinomaan jossain laitoksessa, myös ne, joita selontekovuoden aikana on hoidettu myös yksityiskodeissa, mutta laitoksessa pitemmän aikaa.

Turvattomat näyttävät tulevan huostaanotetuiksi pääasiallisesti ennen 7 ikävuottaan; kertomusvuoden uusista tapauksista $\frac{2}{3}$ oli tämän ikäisiä. Täytettyään 16 vuotta suurin osa heistä poistetaan kirjoista. 17 vuotta tai sitä vanhempia oli v. 1957 kirjoissa kuitenkin vielä 266 eli 1.9 % kaikista turvattomista.

in dessa barnhem funnits även socialhjälpbarn till ett sammanlagt antal av 234 och 5 mödrar i barn- och mödrahemmen. Antalet vård dagar för dessa var 21 374. I de kommunala barnhemmen vårdades alltså sammanlagt 4 475 personer i 952 159 dagar. Det genomsnittliga antalet vård dagar per person var sålunda i hela landet 213, i städernas barnhem 188, i köpingarnas 218 och i landskommunernas 257 vård dagar. I de kommunala skolhemmen vårdades i allt 249 barn eller unga personer i sammanlagt 45 774 dagar, vilket gör 184 dagar per person.

De omhändertagnas ålder. De värnlösa och skyddsufffostrade barnens och unga personernas ålder framgår av följande tabell. Gruppen »i anstalter vårdade» innefattar alla de barn, som under året åtnjutit endast anstaltsvård, och även de barn, som under redogörelseåret dessutom vårdats i enskilt hem, men varit en längre tid på anstalt.

De värnlösa har huvudsakligen blivit omhändertagna före sitt 7 levnadsår; under redogörelseåret var $\frac{2}{3}$ av de nytillkomna fallen i denna ålder. Största delen utskrivs vid 16 års ålder; år 1957 fanns det dock ännu 266 17-åringar eller äldre, dvs. 1.9 % av samtliga värnlösa.

Ikä — Ålder

Ikä, vuotta — Ålder, år	Turvattomat — Värnlösa						Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsufffostran							
	Kaikkiaan—Inalles			Näistä hoidettu Därav vårdade			Uusia Nyttillkomna	Kaikkiaan—Inalles			Näistä hoidettu Därav vårdade			Uusia Nyttillkomna
	poikia gossar	tyttöjä flickor	yhteensä summa	laitoksissa i anstalter	yksityis- kodeissa i enskilda hem	poikia gossar		tyttöjä flickor	yhteensä summa	laitoksissa i anstalter	yksityis- kodeissa i enskilda hem			
— 2	724	647	1 371	1 179	192	903	—	—	—	—	—	—	—	
2—6	2 099	1 807	3 906	1 892	2 014	905	—	—	—	—	—	—	—	
7—12	3 016	2 560	5 576	2 091	3 485	845	239	28	267	251	16	96		
13—15	1 316	1 079	2 395	849	1 546	228	404	83	487	454	33	134		
16—17	466	375	841	361	480	21	314	126	440	429	11	74		
18—	64	47	111	91	20	1	174	79	253	246	7	15		
Ilmoittamaton	9	2	11	6	5	3	—	1	1	1	—	—		
Yhteensä — Summa	7 694	6 517	14 211	6 469	7 742	2 906	1 131	317	1 448	1 381	67	319		
	%													
— 2	9.4	9.9	9.6	18.2	2.5	31.1	—	—	—	—	—	—		
2—6	27.3	27.7	27.5	29.3	26.0	31.1	—	—	—	—	—	—		
7—12	39.2	39.3	39.2	32.3	45.0	29.1	21.1	8.8	18.4	18.2	23.9	30.1		
13—15	17.1	16.6	16.9	13.1	20.0	7.9	35.7	26.2	33.6	32.9	49.3	42.0		
16—17	6.1	5.8	5.9	5.6	6.2	0.7	27.8	39.8	30.4	31.0	16.4	23.2		
18—	0.8	0.7	0.8	1.4	0.2	0.0	15.4	24.9	17.5	17.8	10.4	4.7		
Ilmoittamaton	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	—	0.3	0.1	0.1	—	—		
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0		

Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset joutuvat tavallisesti huoltoon vasta täytettyään 7 vuotta. Suurimman ryhmän muodostavat kuitenkin ne, jotka ovat 13—15-vuotiaita. Runsaasti $\frac{2}{5}$ v. 1957 huostaanotetuista oli tämän ikäisiä. 17 vuotta täyttäneitä nuoria henkilöitä otettiin kertomusvuonna huostaan vielä 41. Useimpien kohdalla suojelutoimenpiteet lakkaavat henkilön täytettyä 18 vuotta. 19 vuotta ja sitä vanhempia nuoria henkilöitä oli v. 1957 kirjoissa enää vain 109 eli 7.5 % kaikista.

Kaikista v. 1957 lapsilisää saaneista 16 v. nuoremmista lapsista oli huostaanotettuja 1.0 %, edellisenä vuonna vastaava suhdeluku oli 1.05.

Huostaanotettujen syntyperä ja vanhemmat. Huostaanotettujen lasten syntyperää ts., ovatko he syntyneet avioliitossa vai sen ulkopuolella samoin kuin vanhempien elossaoloa valaisee seuraava taulukko. Kun v:sta 1957 lähtien on tietoja saatu myös siitä, ovatko lasten vanhemmat eronneet, on nämä avioerolapset esitetty erillisenä ryhmänä. Ne tapaukset, jolloin vanhemmista ei ole mitään tietoa, on laskettu aviottomien ryhmään.

Barn i behov av skyddsufffostran omhändertages vanligtvis först sedan de fyllt 7 år. Den största gruppen utgör likväl 13—15-åringarna. Drygt $\frac{2}{5}$ av de år 1957 omhändertagna var i denna ålder. Vid 17 års ålder omhändertogs ännu 41 unga personer. För de flestas del upphör vårdåtgärderna, när de fyllt 18 år. Antalet unga personer i 19 års ålder eller mera var år 1957 endast 109 eller 7.5 % av samtliga.

Av alla barn under 16 år, som år 1957 erhöļ barnbidrag, var 1.0 % omhändertagna; motsvarande relationstal för år 1956 var 1.05.

De omhändertagnas börd och föräldrar. Av följande tabell framgår de omhändertagna barnens börd, dvs. huruvida de är legitima eller illegitima, och även huruvida föräldrarna levde. Då fr.o.m. år 1957 uppgifter erhållits även däröver, huruvida barnens föräldrar varit fränskilda, har dessa barn redovisats som särskild grupp. De fall, då föräldrarna är okända, har överförs till gruppen illegitima.

Lasten vanhemmat — Barnens föräldrar

	Turvattomat — Värnlösa					Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsufffostran				
	Kaup- pungit Städer	Kaup- palat Köpin- gar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Yhteensä Summa	1957 huos- taan- otetut om- händ- tagna	Kaup- pungit Städer	Kaup- palat Köpin- gar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Yhteensä Summa	1957 huos- taan- otetut om- händ- tagna
<i>Aviosyntyiset — Legitima</i>	%									
Vanhemmat elivät —										
Föräldrarna levde ...	74.4	55.1	45.7	59.4	72.9	66.4	54.4	52.3	61.0	64.9
Vanhemmat eronneet —										
Föräldrarna fränskilda	4.0	9.6	8.2	6.4	7.2	4.0	7.6	7.5	5.4	7.0
Jompikumpi eli — Nä- gondera levde	17.6	27.1	35.3	26.7	15.8	27.5	31.5	35.9	30.5	26.2
Molemmat kuolleet —										
Bägge döda	4.0	8.2	10.8	7.5	4.1	2.1	6.5	4.3	3.1	1.9
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Kaikkiaan lapsia — In- alles barn	4 132	613	4 334	9 079	2 158	717	92	373	1 182	271
<i>Aviottomat — Illegitima</i>	%									
Äiti eli — Modern levde	94.9	92.0	87.9	91.2	94.7	78.7	100.0	88.9	84.2	79.2
Äiti kuollut tai tunte- maton — Modern död eller okänd	5.1	8.0	12.1	8.8	5.3	21.3	—	11.1	15.8	20.8
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Kaikkiaan lapsia — In- alles barn	2 260	314	2 558	5 132	748	141	17	108	266	48

Kaikista turvattomista lapsista 63.9 % oli aviolapsia ja 36.1 aviottomia. V. 1957 huostaanotetuista edellisten osuus oli 74.3 % ja jälkimäisten 25.7 %. Suojelukasvatusta tarvitsevien ryhmässä avioliitossa syntyneitä oli suhteellisesti katsoen paljon enemmän, heitä kun oli 81.6 % ja aviottomia lapsia vain 18.4 %.

Lapsia, joiden vanhemmat olivat eronneet, oli kaikkiaan 642 eli 4.1 % kaikista huostaanotetuista. Turvattomia avioerolapsia oli 578 ja suojelukasvatusta tarvitsevia 64. V. 1957 huostaanotetuista oli näitä lapsia 5.4 %, jota vastoin aikaisemmin huostaanotetuista vain 3.8 %.

Huostaanottamisen syy. Lastensuojelulain mukaan lapsi tai nuori henkilö voidaan ottaa sosiaalilautakunnan huostaan syistä, jotka joutuvat joko lapsesta itsestään tai hänen vanhemmistaan. Lapsi voi olla henkisesti tai ruumiillisesti niin sairas ja vajaakykyinen, pahantapainen tai rikollinen, ettei häntä voi kotona hoitaa tai kasvattaa. Vanhemmat taas voivat olla sairaita, huolimattomia tai niin vailla kasvatustaitoa, ettei lasta voi jättää heidän huostaansa. Kun turvattomien ja suojelukasvatusta tarvitsevien huostaanottamisen syyt ovat aivan erilaisia, esitetään ne erikseen.

Suurin osa *turvattomista lapsista* on joutunut huoltoon menetettyään luonnollisen huoltajansa, joko isän, äidin tai molemmat. Tällaisia lapsia oli kaikkiaan 24.8. 13.0 %:lla oli jompikumpi tai molemmat kuolleet sekä 11.8 % oli isän tai äidin, toisinaan molempien hylkäämä. Lapsen oman sairauden tai vajeavaisuuden tähden oli vain 9.6 % otettu huostaan. Vanhempain sairaus tai muuten vähentynyt työkyky, ansio-työ tai työnpuute oli 23.5 %:ssa tapauksista estänyt vanhempia hoitamasta itse lapsiaan, mutta 27.3 % kaikista lapsista ei saanut asianmukaista hoitoa kotonaan sen vuoksi, että vanhemmat olivat huolimattomia, juoppoja, irtolaisia, pahoinpitelivät lapsiaan tai olivat muuten vailla kasvatustaitoa. Kaupunki- ja kauppalakunnissa puutteelliset asunto-olot olivat huomattavana syynä lasten huostaanottamiseen; $\frac{1}{5}$ lapsista oli sen vuoksi pakko ottaa yhteiskunnan huostaan.

V:n 1957 uusien tapausten joukossa oli suhteellisesti katsoen paljon vähemmän kuin ennen sellaisia lapsia, joiden vanhemmat olivat kuolleet tai heidät hylänneet, vain 7.5 ja 6.1 % kaikkien lasten vastaavien suhdelukujen ollessa 13.0 ja

Av hela antalet värnlösa barn var 63.9 % legitima och 36.1 % illegitima. Bland de under år 1957 omhändertagna var motsvarande procenttal 74.3 och 25.7. Bland de skyddsuffostrate var de legitima jämförelsevis långt talrikare, d.v.s. 81.6 %, mot 18.4 % för de illegitima.

Antalet barn, vilkas föräldrar var fränskilda, var inalles 642 eller 4.1 % av alla omhändertagna. Antalet bland de värnlösa steg till 578 och bland de i behov av skyddsuffostran till 64. Av de år 1957 omhändertagna barnen var 5.4 % dylika och av de tidigare omhändertagna endast 3.8 %.

Orsaken till omhändertagandet. Enligt lagen om barnskyddet kan ett barn eller en ung person omhändertagas av socialnämnden på grund av omständigheter, som beror antingen på barnet självt eller föräldrarna. Barnet kan vara själsligt eller kroppsligt så sjukt eller andesvagt, vanartigt eller brottsligt, att det icke kan vårdas eller uppfostras i hemmet. Föräldrarna åter kan vara sjuka, vårdslösa eller så i avsaknad av uppfostringsförmåga, att barnet ej kan lämnas i deras vård. Emedan orsakerna till omhändertagandet är helt andra för de värnlösa än de skyddsuffostrate, framställes de särskilt.

Största delen av de *värnlösa barnen* har blivit omhändertagna efter att ha mist sin naturliga vårdare, antingen fadern eller modern eller båda. 24.8 % av barnen hörde till denna kategori. För 13.0 % var någondera eller båda föräldrarna döda och 11.8 % hade övergivits av fadern eller modern, stundom av båda. Endast 9.6 % hade omhändertagits på grund av egen sjukdom eller efterblivenhet. Föräldrarnas sjukdom, minskade arbetsduglighet, förvärvsarbete eller arbetslöshet hade i 23.5 % av fallen förhindrat föräldrarna att själva vårda sina barn, medan 27.3 % av samtliga barn icke erhöi tillbörlig skötsel därför, att föräldrarna var vårdslösa, fyllerister, lösdrivare, misshandlade sina barn eller eljest saknade uppfostringsförmåga. I städerna och köpingarna var bristfälliga bostadsförhållanden ett ofta förekommande skäl till omhändertagandet; $\frac{1}{5}$ av barnen måste av denna orsak tagas om hand av samhället.

Bland de 1957 nytillkomna fallen var det relativa antalet sådana barn, vilkas föräldrar avlidit eller övergivit dem, mycket mindre än tidigare, endast 7.5 % och 6.1 %, då för samtliga barn motsvarande procenttal var 13.0 och 11.8.

Turvattomien lasten huostaanottamisen syyt — Orsaken till de värnlösa barnens omhändertagande

Huostaanottamisen syy Orsaken till omhändertagandet	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Koko maa Hela landet	1957 huos- taan- otetut om- hän- der- tagna	Kau- pungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Koko maa Hela landet	1957 huos- taan- otetut om- hän- der- tagna
Lapsen — Barnets					%			
sairaus — sjukdom	169	75	244	93	2.3	1.1	1.7	3.2
mielisairaus, vajaamielisyys — sinnes- sjukdom, -slöhet	488	509	997	158	6.7	7.4	7.0	5.4
muu sielullinen poikkeavuus — annan psykisk defekt	72	29	101	36	1.0	0.4	0.7	1.2
sokeus, kuurous — blindhet, dövhet ..	5	15	20	3	0.1	0.2	0.1	0.1
raajarikkoisuus — vanförhet	9	10	19	2	0.1	0.1	0.1	0.1
Isän, äidin tai molempien — Faderns, moderns eller bådas								
kuolema — död	592	1 251	1 843	219	8.1	18.1	13.0	7.5
sairaus, vähentynyt työkyky — sjuk- dom, minskade arbetsduglighet	1 576	1 177	2 753	904	21.5	17.1	19.4	31.1
ansiotyö — förvärvsarbete	453	117	570	108	6.2	1.7	4.0	3.7
hoidon laiminlyönti — underlåtenhet av barnets vård	295	362	657	95	4.0	5.3	4.6	3.3
kasvatuskyvyn puute — brist på upp- fostringsförmåga	605	1 275	1 880	217	8.3	18.5	13.2	7.5
lapsen hylkääminen — barnets över- givande	554	1 124	1 678	177	7.6	16.3	11.8	6.1
elatusvelvollisuuden laiminlyönti — underlåtenhet av försörjningsplikt ..	140	186	326	73	1.9	2.7	2.3	2.5
työhaluttomuus, huolimattomuus — arbetsovillighet, vårdslöshet	138	115	253	37	1.9	1.7	1.8	1.3
juoppous — dryckenskap	252	91	343	47	3.4	1.3	2.4	1.6
irtolaisuus — lösdriveri	94	45	139	14	1.3	0.7	1.0	0.5
vapausrangaistus — frihetsstraff	114	79	193	50	1.6	1.1	1.4	1.7
lapsen pahoinpitely — misshandel av barnet	35	32	67	11	0.5	0.5	0.5	0.4
koulunkäynnin estäminen — förhin- drande av skolgång	4	5	9	7	0.0	0.1	0.1	0.2
työnpuute — arbetsbrist	14	3	17	5	0.2	0.0	0.1	0.2
asuntovaikeudet — bostadssvårigheter avio- tai asumusero — äktenskaps- eller boskillnad	1 433	93	1 526	505	19.6	1.3	10.7	17.4
Muu syy — Annan orsak	164	259	423	85	2.2	3.8	3.0	2.9
	113	40	153	60	1.5	0.6	1.1	2.1
Yhteensä — Summa	7 319	6 892	14 211	2 906	100.0	100.0	100.0	100.0

11.8. Sensijaan kokonaista 31.1 % v. 1957 huostaanotetuista on vanhempien sairauden ja 17.4 % asunto-olojen vuoksi joutunut huollettavaksi, kun aikaisempina vuosina huostaanotettujen joukossa oli vain 16.4 ja 9.0 % vastaavanlaatuisia tapauksia.

Lasten syntyperä näyttää suuresti vaikuttavan huollon syyn erilaisuuteen. Kun aviosyntyisistä turvattomista lapsista kokonaista 15.9 % oli joutunut yhteiskunnan huostaan vanhempain kuoleman takia, oli vain 7.7 % aviottomista lapsista saman syyn tähden huollettu. Sen sijaan 17.9 % aviottomista oli vanhempainsa hylkäämiä, kun taas vain 8.3 % aviosyntyisistä oli samassa asemassa. Asuntovaikeuksien vuoksi

Däremot har hela 31.1 % av de år 1957 omhändertagna kommit under vård till följd av föräldrarnas sjukdom och 17.4 % till följd av bostadsförhållandena, medan bland de under tidigare år omhändertagna fanns blott 16.4 och 9.0 % av denna art.

Barnets börd synes i hög grad inverka på orsaken till vården. Medan hela 15.9 % av de legitima värnlösa barnen hade tagits omhand av samhället på grund av föräldrarnas död, vårdades endast 7.7 % av de illegitima barnen av samma orsak. Däremot var 17.9 % av de illegitima övergivna av föräldrarna, medan endast 8.3 % av de legitima var i samma ställning. Till följd av bostadsbrist har 16.2 % av de

16.2 % aviottomista lapsista on otettu huoltoon, aviosyntyisistä vain 7.7 %. Vielä on huomattava, että 8.4 %:ssa aviottomien lasten tapauksista äiti ansiotyönsä vuoksi oli estetty itse hoitamasta lastaan, kun vastaava suhdeluku aviosyntyisillä oli vain 1.6.

Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset tai nuoret henkilöt on ilmoitettu huostaanotetuiksi melkein kauttaaltaan huonojen taipumustensa vuoksi. Vaikka seuraavassa taulukossa, jossa erilaatuiset syyt on tarkemmin eritelty, kullekin tapaukselle on määrätty vain yksi syy, on useissa tapauksissa ilmoitettu useampia seikkoja huostaanoton perusteeksi.

Suojelukasvatusta tarvitsevien huostaanottamisen syy — Orsaken till omhändertagandet av barn i behov av skyddsuppfostran

Huostaanottamisen syy Orsaken till omhändertagandet	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Koko maa Hela landet	1957 huos- taan- otetut om- händer- tagna	Kau- pungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Koko maa Hela landet	1957 huos- taan- otetut om- händer- tagna
Lapsen tai nuoren henkilön — Barnets eller den unga personens sielullinen poikkeavuus — psykiska defekt	26	25	51	8	2.7	5.2	3.5	2.5
sopimaton ansiotoimi — olämpliga för- värvsarbete	1	1	2	1	0.1	0.2	0.1	0.3
koulunkäynnin laiminlyönti — för- summande av skolgång	175	64	239	43	18.1	13.3	16.5	13.5
koulun järjestyksen rikkominen — störande av skolordning	26	94	120	18	2.7	19.6	8.3	5.6
rangaistava teko — straffbara handling kerjääminen — tiggeri	551	248	799	162	57.0	51.6	55.2	50.8
irtolaisuus — lösdriveri	2	1	3	—	0.2	0.2	0.2	—
tapaaminen juopuneena — anträffande berusad	163	42	205	71	16.9	8.7	14.2	22.3
Muu syy — Annan orsak	7	2	9	6	0.7	0.4	0.6	1.9
Yhteensä — Summa	967	481	1 448	319	100.0	100.0	100.0	100.0

Runsaasti puolet, 55.2 %, kaikista lapsista tai nuorista henkilöistä on joutunut huostaanotetuksi tehtyään jonkun rangaistavan teon. Usein on samasta lapsesta ilmoitettu, että hän rangaistavan teon lisäksi on laiminlyönyt koulunkäyntinsä tai että hän käytöksellään on rikkonut koulun järjestystä vastaan. Jos nämä kolme syytä käsitellään yhtenä kokonaisuutena, on $\frac{4}{5}$ kaikista suojelukasvatusta tarvitsevista joutunut huostaanotetuksi näiden seikkojen vuoksi. V. 1957 näitä syitä esiintyi jonkin verran vähemmän kuin aikaisemmin. Mainittuna vuonna huostaanotetuista 69.9 %:lla oli jokin näistä syistä, kun aikaisemmin huostaanotettujen vastaava suhdeluku oli 82.8. Sen sijaan v:n 1957 tapausten

illegitima barnen blivit omhändertagna, av de legitima blott 7.7 %. Ännu bör observeras, att modern i 8.4 % av de fall, som gällde illegitima barn, på grund av yrkesarbete var förhindrad att själv sköta barnet, medan motsvarande procent bland de legitima var blott 1.6.

De skyddsuppfostrade barnen eller unga personerna har nästan undantagslöst uppgivits ha blivit omhändertagna till följd av vanartighet. Trots att i följande tabell för varje fall har angivits blott en orsak, har ofta flere omständigheter uppgivits som motiv för omhändertagandet.

Drygt hälften, 55.2 %, av samtliga barn och unga personer har omhändertagits efter att ha begått någon straffbar handling. Ofta har uppgivits, att samma barn ej endast begått en straffbar handling utan även försummat sin skolgång eller med sitt uppförande stört skolordningen. Om dessa tre orsaker behandlas som en helhet, finner man, att $\frac{4}{5}$ av samtliga skyddsuppfostrade omhändertagits på grund av dem. År 1957 var dessa orsaker något mindre allmänna än tidigare. Av de under nämnda år omhändertagna hörde 69.9 % till denna grupp, medan procentalet för de tidigare omhändertagna var 82.8. Däremot fanns bland fallen från 1957 22.3 % sådana, som kom under vård

joukossa oli 22.3 % sellaisia, jotka irtolaisuuden vuoksi joutuivat huoltoon, aikaisempien vuosien tapauksista vain 11.9 %.

Huostaanottamisen syyt näyttäivät tytöillä ja pojilla olleen jonkin verran erilaiset. Kun kokonaista 45.7 % tytöistä joutui huoltoon irtolaisuuden tähden, oli pojilla vastaava suhdeluku vain 5.3. Sen sijaan pojista 61.3 % otettiin huostaan rangaistavan teon vuoksi ja 28.2 % koulunkäynnin laiminlyömisen tai koulun järjestyksen rikkomisen tähden, tytöistä vastaavasti vain 33.4 ja 12.6 %.

Lastenkodit

Sosiaalihuollon piiritarkastajien välityksellä lastenkotien johtajat lähettävät sosiaaliministeriöön puolivuositain tietoja lastenkotien toiminnasta. Seuraava katsaus perustuu tietoihin, joita on saatu v:n 1957 lopussa vallitsevasta tilanteesta.

V:n 1957 lopussa toimi maassa kaikkiaan 194 lastenkotia, joista 115 oli kuntien ja 79 yksityisten yhtiöiden omistamia. Edellisistä 61 sijaitsi kaupunki- ja kauppalakunnissa ja 54 maalaiskunnissa, jälkimmäisistä vastaavasti 50 ja 29.

Alla olevassa yhdistelmässä esitetään lastenkotien vahvistettu paikkaluku ja niissä hoidettavana olleiden lasten luku.

	Lastenkotien luku — Antal barnhem	Vahvistettu paikkaluku Fastställt platsantal	Lasten luku Antal barn	Lastenkotia kohden Per barnhem	Paikkoja Platser	Lapsia Barn
Kunnalliset lastenkodit —						
Kommunala barnhem	115	3 002	2 599		26	23
Yksityiset lastenkodit —						
Privata barnhem	79	1 935	1 652		24	21
Yhteensä — Summa	194	4 937	4 251		25	22

V:een 1954 verrattuna, jolloin viimeksi on tietoja lastenkodeista, paikkaluku on vähentynyt vain 7:llä, mutta lasten luku 44:llä.

Kaikista lastenkodeista 70 % sijaitsi maan eteläosissa, Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen ja Kymen lääneissä, ja niissä hoidettiin 72 % kaikista lastenkotihoitoa nauttivista lapsista, vaikka 16 vuotta nuorempien lasten kokonaismäärästä lapsilisätilaston mukaan tuli mainittujen läänien osalle vain 49 %.

Useimmat, 110 eli 57 % kaikista lastenkodeista, olivat tavallisia lastenkoteja, joissa

till följd av lösdriveri, mot 11.9 % av fallen från tidigare år.

Orsakerna till omhändertagandet synes ha varit något olika för flickor och gossar. Medan hela 45.7 % av flickorna kom under vård till följd av lösdriveri, var motsvarande tal för gossarna endast 5.3. I stället omhändertogs 61.3 % av gossarna på grund av straffbar handling och 28.2 % till följd av försummad skolgång eller störande av skolordningen; för flickorna var motsvarande tal endast 33.4 och 12.6 %.

Barnhemmen

Genom förmedling av distriktsinspektörer för socialvården insänder barnhemsföreståndarna till socialministeriet halvårsrapporter om barnhemmens verksamhet. Följande översikt grundar sig på uppgifter över läget i slutet av år 1957.

Enligt rapporterna verkade i landet vid utgången av december 1957 sammanlagt 194 barnhem, av vilka 115 ägdes av kommuner och 79 av privata sammanslutningar. Av de förra fanns 61 i städer och köpingar och 54 i landskommuner, av de senare respektive 50 och 29.

I nedanstående sammanställning redovisas barnhemmens fastställda platsantal och antalet i dem vårdade barn.

I jämförelse med år 1954, då de senaste uppgifterna över barnhemmen föreligger, har totalantalet platser minskat med endast 7 och barnens antal med 44.

Av samtliga barnhem fanns 70 % i landets södra delar, dvs. i Nylands, Åbo och Björneborgs, Tavastehus och Kymmene län, och i dessa vårdades 72 % av alla barn som erhållit barnhemsvård, trots att på nämnda läns del enligt barnbidragsstatistiken föll endast 49 % av totalantalet barn under 16 år.

De flesta barnhemmen, 110 eller 57 % av samtliga, var vanliga barnhem för barn i alla

hoidettiin kaikenikäisiä lapsia. Lisäksi 36 eli 19 % oli sellaisia, joihin pikkulapsia varten oli perustettu oma erillinen osasto. Näissä tavallisissa lastenkodeissa oli yhteensä 3 539 paikkaa ja niissä hoidettiin 3 059 lasta, joten 13 % paikoista oli vapaina. Pikkulastenkodeja oli 15, niissä 422 paikkaa ja 340 lasta, siis vapaita paikkoja kokonaista 19 %. Vastaanottokoteja oli vain yksi 10-paikkainen, mutta lapsia siinä oli 14. Lisäksi oli yksi vastaanotto- ja pikkulastenkoti, jossa oli 202 paikkaa ja lapsia 169. Äiti- ja lapsikoteja oli 14, paikkoja niissä yhteensä 240, mutta lapsia hoidettavana vain 160 ja äitejä 166. Erityislastenkoteja, kuten ammattioppilaskoteja, nuorisokoteja, vajaamielisten lasten koteja yms., oli kaikkiaan 17 eli 3 enemmän kuin v. 1954; paikkoja niissä oli 524 ja lapsia melkein saman verran, 509.

Kaikista lastenkotien lapsista 93 % oli sosiaalilautakuntien sijoittamia. Kunnallisissa lastenkodeissa oli vain 27 yksityisten sijoittamaa lasta ja yksityisissä lastenkodeissa vastaava luku oli 290. Hoidettavista lapsista 1 594 eli 37 % oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä. 157 lasta eli 4 % oli täysorpoja ja 588:lla eli 14 %:lla jompikumpi vanhemmista oli kuollut. 668 lapsella eli 16 %:lla vanhemmat olivat avio- tai asumuserossa. Melko monella, 31 %:lla lapsista, oli samassa lastenkodissa joko sisar tai veli, toisilla useampiakin.

Huomattava osa lapsista, 46 %, oli kouluikässä, 7—15-vuotiaita; 16 vuotta täyttäneitä oli vain 6 %. Aivan pieniä, 2 vuotta nuorempia, oli 23 % kaikista ja 2—6-vuotiaita 25 %. Niistä 2 192 lapsesta, jotka olivat täyttäneet 7 vuotta, 1 640 kävi kansakoulua, 110 ammattikoulua, 105 oppikoulua ja 97 oli muussa opissa. Kaikista lastenkotien hoidokeista 509 eli 12 % oli lastenkotien johtajien ilmoituksen mukaan henkisesti jälkeensä jääneitä.

Lastenkotien hoitohenkilökunta käsitti v:n 1957 lopussa yhteensä 843 henkilöä, joista 193 oli johtajattaria, 33 apulaisjohtajattaria, 467 lastenhoitajia ja 150 lastenhoitajanapulaisia. Kutakin lastenkotia kohden oli keskimäärin 4.3 hoitohenkilöä. Kun lapsia oli kaikkiaan 4 251, tuli kutakin hoitohenkilöä kohden keskimäärin 5 lasta, kunnallisissa lastenkodeissa erikseen 5.2 ja yksityisissä 4.8. Tavallisissa lastenkodeissa oli hoitohenkilöitä keskimäärin lastenkotia kohden 3.0, pientenlastenosastolla varustetuissa 5.6 ja pikkulastenkodeissa 6.9 eli hieman enemmän kuin v. 1954, jolloin vastaavat

äldrar. Dessutom var 36 eller 19 % sådana, i vilka en skild avdelning för spädbarn hade inrättats. I dessa vanliga barnhem fanns sammanlagt 3 539 platser, och i dem vårdades 3 059 barn, varför 13 % av platserna var lediga. Spädbarnshemmens antal var 15 med 422 platser och 340 barn samt följaktligen hela 19 % lediga platser. Det fanns blott ett upptagningshem, med 10 platser, medan barnens antal var 14. Dessutom fanns ett upptagnings- och spädbarnshem med 202 platser och 169 barn. Antalet mödra- och barnhem var 14 med sammanlagt 240 platser, men endast 160 barn och 166 mödrar under vård. Specialbarnhem, såsom yrkeslärlingshem, ungdomshem, barnhem för psykiskt efterblivna o.a. dyl., fanns till ett antal av sammanlagt 17 eller 3 flera än 1954; platsantalet var 524 och antalet barn nästan detsamma, 509.

Av samtliga barnhemsbarn hade 93 % placerats av socialnämnderna. I de kommunala barnhemmen fanns endast 27 på enskildas omsorg placerade barn, och i enskilda barnhem var motsvarande antal 290. Av de vårdade barnen var 1 594 eller 37 % illegitima. 157 barn eller 4 % hade förlorat bägge och 588 eller 14 % någondera av föräldrarna. Föräldrarna till 668 eller 16 % av barnen var i äktenskaps- eller hemskillnad. Ganska många barn, 31 % av samtliga, hade i samma barnhem en syster eller bror, somliga t.o.m. flera.

En betydande del, 46 %, av barnen var i skolåldern, dvs. 7—15 år; blott 6 % var 16 år fyllda. Småbarnen under 2 år omfattade 23 % av samtliga och 2—6-åringarna 25 %. Av de 2 192 barn, som hade fyllt 7 år, gick 1 640 i folkskola, 110 i yrkesskola och 105 i lärdomsskola, medan 97 åtnjöt annan undervisning. Av samtliga på barnhem vårdade var enligt föreståndarnas uppgift 509 eller 12 % intellektuellt efterblivna.

Barnhemmens vårdpersonal omfattade vid utgången av år 1957 sammanlagt 843 personer, av vilka 193 var föreståndarinnor, 33 biträdande föreståndarinnor, 467 barnsköterskor och 150 biträdande barnsköterskor. Per varje barnhem fanns i genomsnitt vårdpersonal till ett antal av 4.3. Emedan totalantalet barn uppgick till 4 251, kom på varje vårdare i genomsnitt 5 barn, i de kommunala barnhemmen skilt för sig 5.2 och i de privata 4.8. I de vanliga barnhemmen var antalet till vårdpersonalen hörande per barnhem 3.0, i hem med spädbarnsavdelning 5.6 och i spädbarnshemmen 6.9, vilket innebär

luvut olivat 2.9, 5.0 ja 6.4. Kutakin hoitohenkilöä kohden tuli vastaavissa laitoksissa keskimäärin 6.3, 5.0 ja 3.3 lasta.

Paitsi edellä mainittua hoitohenkilökuntaa oli muutamissa lastenkodeissa vielä lisäksi ohjaajia, opettajia yms., yhteensä 37 henkilöä, sekä harjoittelijoita ja oppilaita yhteensä 468 henkilöä. Taloushenkilökuntaa oli kaikkiaan 622 eli lastenkotia kohden keskimäärin 3.2 (vastaten v. 1954 3.0) henkilöä.

Hoitohenkilökunnan pätevyuden selville saamiseksi on kysytty, ovatko asianomaiset suorittaneet kasvattajaopisto- tai sosiaalihoitajatutkinnon tai lastenhoitaja-, sairaanhoitaja- tai terveysisarkurssin. Vastaukset selviävät seuraavasta yhdistelmästä.

Kurssi tai tutkinto — Kurs eller examen

	Johtajat- taret Föreständar- rinnor	Apulais- johtajattaret Bitr. föreständar- rinnor	Lastenhoi- tajat Barnsköter- skor	Hoitajanapul. Bitr. barn- sköterskor	Yhteensä Tillhopa
Kasvattajaopistotutkinto — Uppfostrarinsti- tutsexamen	107	9	34	4	154
Lastenhoitajakurssi — Barnavårdskurs	26	5	344	5	380
Sosiaalihoitajatutkinto — Socialvårdarexamen	10	4	6	—	20
Sairaanhoitajakurssi — Sjuksköterskekurs ...	8	2	11	3	24
Terveysisarkurssi — Hälsosystemkurs	9	3	4	—	16
Ei mitään näistä — Ingen av ovannämnda	33	10	68	138	249
Yhteensä — Summa	193	33	467	150	843

Lastenkotien hoitohenkilöistä oli näin ollen 18.3 % suorittanut kasvattajaopistotutkinnon, 45.1 % lastenhoitajakurssin ja 2.4 % sosiaalihoitajatutkinnon. Yhteensä oli näitä varsinaisia ammattialan kursseja tai tutkintoja suorittaneita 65.7 % kaikista, vastaten 57.8 % v. 1954. Toisaalta 29.4 % hoitohenkilökunnasta ei ollut suorittanut mitään yhdistelmässä mainituista kursseista tai tutkinnoista; suurin osa niistä oli hoitajanapulaisia.

Koulukodit

V:n 1957 aikana oli toiminnassa kaikkiaan 18 koulukotia, joista 11 oli valtion, 4 kuntien ja 3 yksityisten yhtymien omistamia. Valtion koulukodeissa oli 690 paikkaa, kunnallisissa 165 ja yksityisissä 320 eli yhteensä 1 175 paikkaa. Vuoden alussa oli kirjoissa kaikkiaan 1 337 oppilasta, mutta laitoksessa läsnä ainoastaan 62.7 % eli 838. Oppilaiden vaihtuminen vuoden kuluessa selviää seuraavasta taulukosta.

en ökning från 1954, då motsvarande tal var 2.9, 5.0 och 6.4. Antalet barn per vårdare var i respektive inrättningar i genomsnitt 6.3, 5.0 och 3.3.

Förutom ovan nämnd vårdpersonal fanns i somliga barnhem dessutom instruktörer, lärare m.fl., sammanlagt 37 personer, samt praktikanter och elever till ett antal av 468 personer. Hus-hållspersonalens totalantal var 622, dvs. i genomsnitt 3.2 personer per barnhem (år 1954 3.0 personer).

För klarläggande av vårdpersonalens kompetens efterfrågades, huruvida vederbörande avlagt uppfostrarinstitut- eller socialvårdarexamen eller genomgått barnavårds-, sjuksköterske- eller hälsosystemkurs. Svaren framgår ur följande sammanställning.

Av barnhemmens vårdpersonal hade sålunda 18.3 % avlagt uppfostrarinstitutsexamen, 45.1 % barnavårdskurs och 2.4 % socialvårdarexamen. Sammanlagt 65.7 % av samtliga hade avlagt dessa egentliga yrkeskurser mot 57.8 % år 1954. Å andra sidan hade 29.4 % av vårdpersonalen inte avlagt något av de kunskapsprov, som nämns i sammanställningen; största delen av dessa var biträdande barnsköterskor.

Skolhemmen

Under år 1957 var i verksamhet inalles 18 skolhem, av vilka 11 ägdes av staten, 4 av kommuner och 3 av privata sammanslutningar. I statens skolhem var platsantalet 690, i de kommunala 165 och i de privata 320 eller inalles 1 175 platser. I början av året var totalantalet elever 1 337, men närvarande i anstalterna endast 62.7 % eller 838. Antalet elever växlade under året på följande sätt.

Oppilaiden vaihtuminen v:n 1957 kuluessa — Elevernas omsättning under år 1957

Koulukodit — Skolhemmen	Vuoden alussa kirjoissa Inskrivna vid årets början	Vuoden kuluessa uusia oppilaita — Nya elever under året		Vuoden kuluessa laitoksesta poistettu — Utskrivna under året			Vuoden lopussa — Vid årets slut	
		muista valtion koulu-kodeista från statens andra skolhem	muualta annorstädes ifrån	lopullisesti päästetty definitivt utskrivna	siirretty toiseen laitokseen till annan anstalt överflyttade	muutoin poistettu kirjoista annars utskrivna	laitoksessa läsnä — i anstalten	muualla annorstädes
Valtion — Statens								
Kotiniemi	110	21	5	6	—	—	47	83
Vuorela	89	—	30	14	1	—	50	54
Sippola	103	12	2	14	—	2	39	62
Pernasaari	80	14	—	—	7	7	59	21
Kylliälä	62	10	—	9	—	1	44	18
Käyrä	87	9	4	9	—	—	52	39
Koivikko	63	8	—	—	1	2	48	20
Östensö	72	1	5	12	1	2	30	33
Yläne	93	2	40	7	4	—	56	68
Harviala	23	12	3	3	1	11	13	10
Järvinlinna	59	—	94	10	86	—	30	27
Kunnalliset — De kommunala								
Ryttylä	56	—	37	27	13	1	52	—
Toivoniemi	14	1	20	22	6	—	7	—
Kulho	58	—	7	1	1	10	23	30
Koskenkylä	34	—	14	10	4	—	34	—
Yksityiset — Privata								
Lauste	79	—	33	18	4	—	85	5
Pohjola	214	—	35	23	6	—	118	102
Suvilinna	41	—	22	11	2	—	50	—
Yhteensä — Summa	1 337	90	351	196	137	36	837	572

Vain 3 vuoden kuluessa tulleista oppilaista oli otettu yksityisen henkilön anomuksesta, kaikki muut olivat sosiaalilautakuntien huostaanottamia ja niiden esityksestä laitoksiin otettuja. Niistä 196:sta, jotka lopullisesti päästettiin laitoksesta, 33.1 % palasi kotiin, 13.8 % meni koti- tai maataloustöihin, 8.7 % ammattioppiin ja 34.7 % muihin toimiin.

Vuoden lopussa kirjoissa olevista 1 409 oppilaasta 837 eli 59.4 % oli laitoksessa läsnä. Muualla olleista mainittakoon, että 5 oli asevelvollisuuttaan suorittamassa, 2 ammattikoulussa ja 6 sairaalassa. Vankilassa oli 26, eristyslaitoksessa 20 ja 22 karkuteillä. Suurin osa, 313, oli yksityistöimessä ja 178 yksityisessä kasvatuskodissa.

Vuoden kuluessa on oppilaita ollut Järvinlinnan vastaanottokodissa kaikkiaan 153, muissa valtion koulukodeissa 960, kunnallisissa 241 ja yksityisissä koulukodeissa 424. Seuraavissa oppilaiden syntyperää, vanhempia ja kotipaikkaa koskeissa yhdistelmissä on Järvinlinnan vastaanottolaitoksen oppilaat jätetty huomioon

Endast tre av de nya eleverna hade intagits på anhållan av privata personer, alla övriga var omhändertagna av socialnämnderna och hade på deras förslag intagits i anstalterna. Av de 196 elever, som definitivt utskrevs från skolorna, återvände 33.1 % till sitt hem, 13.8 % övergick till hem- eller jordbruksarbete, 8.7 % till yrkeslära och 34.7 % till annan sysselsättning.

Av de vid årets slut inskrivna 1 409 eleverna var 837 eller 59.4 % närvarande. Om de som vistades annorstädes, må nämnas, att 5 avtjänade sin värnplikt, 2 var i yrkesskola och 6 på sjukhus. 26 vistades i fängelse och 20 i isoleringsanstalt medan 22 befann sig på rymmarstråt. Största delen, 313, hade privat anställning och 178 var placerade i enskilda uppfostringshem.

Under året har följande antal elever vistats i de olika anstalterna: i Järvinlinna upptagningshem 153, i statens övriga skolhem 960, i de kommunala skolhemmen 241 och i de privata 424. I följande sammanställningar, som berör elevernas börd, föräldrar och hemort, har eleverna på Järvinlinna upptagningshem icke tagits med

ottamatta, koska suurin osa heistä on vuoden kuluessa siirretty toiseen koulukotiin ja näin ollen sisältyvät jo muita koulukoteja koskeviin numerotietoihin.

Vuoden aikana koulukodeissa olleista 1 625 oppilaasta 77.7 % oli aviosyntyisiä ja 22.3 % oli syntynyt avioliiton ulkopuolella. Avioliitossa syntyneistä 1 262 oppilaasta 19.2 %:lla oli isä ja 9.6 %:lla äiti kuollut sekä 4.7 %:lla molemmat vanhemmat kuolleet. Aviottomia oli yhteensä 363 ja näistä 14.9 %:lla äiti kuollut. Seuraavasta selviää tarkemmin, monellako oli äiti- tai isäpuoli ja monenko vanhemmat olivat erossa.

i beräkningarna därför, att största delen av dem under årets lopp överflyttats till ett annat skolehem, varför de redan ingår i siffrorna beträffande de övriga skolhemmen.

Av skolhemens 1 625 elever vid årets utgång var 77.7 % födda inom äktenskapet och 22.3 % illegitima. 19.6 % av de inom äktenskapet födda 1 262 eleverna hade genom dödsfall förlorat sin far och 9.6 % sin mor samt 4.7 % båda föräldrarna. Följande sammanställning utvisar, huru många som hade styvfar eller styvmor och huru många, vars föräldrar var fränskilda.

Oppilaiden syntyperä — Elevernas börd

	Valtion koulukodit Statens skolhem	Kuntien koulukodit Kommunala skolhem	Yksityiset koulukodit Privata skolhem	Yhteensä Summa
<i>Aviosyntyiset — Inom äktenskap födda</i>				
Vanhemmat elävät — Föräldrarna lever				
yhdessä — tillsammans	377	91	124	592
avioerossa — fränskilda				
lapsi äidin huostassa — barnet hos modern	88	45	46	179
lapsi isän huostassa — barnet hos fadern	40	13	12	65
muut — övriga	4	—	—	4
Isä kuollut — Fadern död				
on isäpuoli — har styvfar	35	16	28	79
ei isäpuolta — inte styvfar	85	24	54	163
Äiti kuollut — Modern död				
on äitipuoli — har styvmor	50	7	12	69
ei äitipuolta — inte styvmor	32	5	15	52
Vanhemmat kuolleet — Föräldrarna döda				
on isä- tai äitipuoli — har styvmor eller styvfar ...	6	2	6	14
ei ole kumpaakaan — har ingendera	27	3	15	45
Yhteensä aviosyntyisiä — Inalles födda inom äktenskap	744	206	312	1 262
<i>Avioliiton ulkopuolella syntyneet — Födda utom äktenskap</i>				
Äiti elossa — Modern lever				
Isä huolehtii lapsesta — Fadern försörjer barnet ...	28	4	11	43
Isä ei huolehdi — Fadern försörjer inte barnet	155	25	86	266
Äiti kuollut — Modern död				
Isä huolehtii lapsesta — Fadern försörjer barnet ...	3	—	4	7
Isä ei huolehdi — Fadern försörjer inte barnet	30	6	11	47
Yhteensä aviottomia — Inalles oäkta	216	35	112	363
Kaikkiaan — Inalles	960	241	424	1 625

Kaikista koulukotien oppilaista 248 eli 15.3 % oli avioerolapsia ja 162:lla eli 10.0 %:lla oli isä- tai äitipuoli.

Mitä oppilaiden kotipaikkaan tulee, 52.5 % oli kotoisin kaupungeista, 12.9 % muilta tiheästi asutuilta paikkakunnilta ja 34.6 % maaseudulta. 18.3 %:lla oli kotipaikka Helsingissä, 10.4 %:lla Turussa ja Tampereella sekä 23.8 %:lla muissa kaupungeissa.

Av alla skolhemens elever var 248 eller 15.3 % sådana, vilkas föräldrar var fränskilda och 162 eller 10.0 % hade antingen styvfar eller styvmor.

Vad elevernas hemort beträffar, var 52.5 % hemma i städer, 12.9 % i övriga tätorter och 34.6 % i landsorten. 18.3 % hade som hemstad Helsingfors, 10.4 % Åbo och Tammerfors samt 23.8 % övriga städer.

	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
1954	12 737	25 919	38 656
1955	13 063	25 513	38 576
1956	13 472	24 836	38 308
1957	14 038	24 125	38 163

V:n 1957 aikana oli lastenvalvojen luette-
loissa kaikkiaan 43 444 avioliiton ulkopuolella
syntyneitä lasta eli 375 vähemmän kuin v. 1956.
Vuoden alussa niitä oli 38 308 ja vuoden kuluessa
otettiin luetteloihin 5 136 uutta tapausta. Luet-
teloista poistettiin 5 281, joten v:n 1957 lopussa
niissä oli 38 163 lasta. Uudet tapaukset olivat
joko vuoden kuluessa syntyneitä tai toisen
kunnan lastenvalvojan alueelta muuttaneita
lapsia. Virallisen syntyvyystilaston mukaan
syntyi koko maassa v. 1957 avioliiton ulko-
puolella 3 749 lasta ja 2 243 muutti toisesta
kunnasta toiseen. Näistä lapsista yhteensä
4 827 eli 80.6 % otettiin lastenvalvojen luette-
loon. Lisäksi otettiin luetteloihin 309 sellaista
tapausta, joista lastenvalvojilla ei aikaisemmin
ollut tietoa. Luetteloista poistettujen luvusta
42.5 % oli sellaisia tapauksia, joissa lapset olivat
siirtyneet toisesta kunnasta toiseen, joten vain
3 038 lasta koko maassa oli lopullisesti poistettu
luetteloista ja 2 893 oli ensi kerran otettu luette-
loihin. Pääasiallisena syynä luetteloista poistami-
seen oli se seikka, että lapsi oli täyttänyt 17
vuotta. Näitä tapauksia oli 52.9 % kaikista.
23.6 %:ssa tapauksista vanhemmat olivat men-
neet avioliittoon, 11.6 %:ssa lapsi oli otettu
otfolapseksi, 4.7 %:ssa lapsi oli kuollut ja 7.2
%:ssa tapauksista oli jokin muu syy luetteloista
poistamiseen.

Kaikista v:n 1957 lopussa luetteloissa olevista
tapauksista suurin osa, 26 709 eli 70.0 %, oli
sellaisia, joissa lasten elatusapu oli tavalla tai
toisella selvitetty, joten 11 454 lapsen eli 30.0
%:n elatusapu oli vielä selvittämättä. Edellisenä
vuonna oli selvitettyjä tapauksia 68.3 % sekä
selvittämättömiä 31.7 %. Selvitettyjä tapauksia
oli kaupungeissa ja kauppalloissa vastaavasti
71.7 ja 75.8 %, maalaiskunnissa vain 68.5 %.
Eniten selvittämättömiä tapauksia oli Oulun
läänissä, 34.1 %. Mikkelin, Kuopion ja Lapin
lääneissä niitä oli 33.7 ja 33.9 %:n välillä, Uuden-
maan läänissä 31.6 %, Vaasan ja Hämeen lää-
neissä 29.7 ja 27.6 %. Vähimmän selvittämät-
tömiä tapauksia oli Kymen sekä Turun ja Porin
lääneissä, edellisessä 26.3 ja jälkimmäisessä
25.8 %.

Tärkeimmät v:n 1957 lopussa elatusapujen
selvittämättä jäämisen syyt olivat seuraavat.

Under år 1957 var antalet barn utom äkten-
skap upptagna i barnatillsyningsmännens för-
teckningar 43 444 eller 375 lägre än år 1956.
Vid årets början var antalet 38 308 och under
årets lopp inregistrerades 5 136 nya fall. Ur
förteckningarna avfördes under året 5 281 barn,
varför antalet i slutet av år 1957 var 38 163.
De nya fallen var antingen barn, som blivit
födda under årets lopp eller barn som flyttat
från annan barnatillsyningsmans område. Enligt
den officiella födelsestatistiken föddes i hela
landet år 1957 3 749 barn utom äktenskap och
2 243 flyttades från en kommun till en annan.
Av dessa barn infördes inalles 4 827 eller 80.6 %
i barnatillsyningsmännens register. Dessutom
inregistrerades 309 sådana fall, om vilka barnatill-
syningsmännen inte tidigare haft vetskap. Av
de ur registret avförda var 42.5 % sådana fall,
i vilka barnen hade flyttat från en kommun
till en annan, varför blott 3 038 barn i hela landet
hade slutligt avförts och 2 893 för första gången
upptagits i registren. Den huvudsakliga orsaken
till avförandet ur registren var, att barnet hade
fyllt 17 år. Dylåka fall var 52.9 % av samtliga.
I 23.6 % av fallen var orsaken att föräldrarna
ingått äktenskap, i 11.6 % adoption av barnet,
i 4.7 % barnets död och i 7.2 % av fallen var
orsaken till avförandet från förteckningen någon
annan.

Av alla de fall, som i slutet av år 1957 var
upptagna i förteckningarna, var största delen,
26 709 eller 70.0 %, sådana, i vilka barnens
underhållsbidrag var reglerade på ett eller annat
sätt, och för 11 454 barn eller 30.0 % var under-
hållsbidraget ännu oreglerat. Föregående år
var antalet reglerade fall 68.3 % och antalet
oreglerade 31.7 %. Antalet reglerade fall var
i städerna och köpingarna resp. 71.7 och 75.8 %,
i landskommunerna blott 68.5 %. Mest fanns
det oreglerade fall i Uleåborgs län, 34.1 %.
I St Michels, Kuopio och Lapplands län varierade
antalet mellan 33.7 och 33.9 %, i Nylands län
var det 31.6 % och i Vasa samt Tavastehus län
resp. 29.7 och 27.6 %. Den minsta andelen oreg-
lerade fall hade Kymmene samt Åbo och Björne-
borgs län, det förra 26.3 och det senare 25.8 %.

De viktigaste orsakerna till att underhålls-
bidragen icke blivit utredda var vid slutet av år

18.2 % tapauksista oli vielä keskeneräisinä. 20.6 %:ssa äiti ei ole suostunut ilmoittamaan elatusvelvollista. 18.2 %:ssa puuttui todistajat ja 14.1 %:ssa tiedot elatusvelvollisuudesta olivat vaillinaiset. 10.0 %:ssa tapauksista kanne oli hylätty ja 4.9 %:ssa elatusvelvollinen oli kuollut. Sellaiset syyt kuin elatusvelvollinen mielisairas, kadonnut tai ulkomaalainen muodostivat yhteensä 6.6 % tapauksista.

V:n 1957 lopussa oli avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten luku lastenvalvojain luetteiloissa eri lääneissä seuraava.

Lääni — Län	Luku Antal	Prosentteina — I procent		
		kokonais- määrästä av totalan- talet	lapsilisää saaneista av dem som fått barn- bidrag	väestöstä av befolk- ningen
Uudenmaan — Nylands	6 895	18.1	3.3	0.9
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	6 309	16.5	3.2	1.0
Ahvenanmaa — Åland	136	0.4	2.3	0.6
Hämeen — Tavastehus	6 441	16.9	3.5	1.1
Kymen — Kymmene	2 358	6.2	2.3	0.7
Mikkelin — St Michels	2 356	6.2	2.8	1.0
Kuopion — Kuopio	3 681	9.6	2.1	0.8
Vaasan — Vasa	4 651	12.2	2.2	0.7
Oulun — Uleåborgs	3 186	8.3	2.1	0.8
Lapin — Lapplands	2 150	5.6	2.8	1.1
Koko maa — Hela landet	38 163	100.0	2.7	0.9
Siitä — Därav i				
Kaupungeissa — Städerna	11 088	29.1	3.2	0.9
Kaupaloissa — Köpingarna	2 950	7.7	2.7	0.9
Maalaiskunnissa — Landskommunerna	24 125	63.2	2.6	0.9

Kaikista edellä mainituista 38 163 lapsesta suurin osa oli äitinsä luona, 27 240 lasta, ja lisäksi 1 473 äidin ja elatusvelvollisen luona, eli yhteensä 75.2 % lapsista. Äidin vanhempien luona oli 3 041 ja elatusvelvollisen vanhempien luona 192 lasta eli yhteensä 8.5 %. Sosiaalilautakunnan välityksellä oli 11.0 % sijoitettu yksityiskoteihin, lastenkoteihin tai muihin laitoksiin. Kasvatilapsina oli 1 756 lasta eli 4.6 %. Elatusvelvolliset olivat ottaneet huostaansa 275 lasta eli 0.7 %. Mainittakoon vielä, että 15.1 % kaikista vuoden lopussa luetteiloissa olleista aviottomista lapsista sai kunnalta avustusta.

V:n 1957 kuluessa järjestettiin elatusvelvollisuus 2 215 tapauksessa, joista 1 502 eli 67.8 % sopimuksella ja 713 eli 32.2 % tuomiolla. Kaupungeissa ja kaupaloissa 67.6 % tapauksista saatiin järjestymään sopimuksella, maalaiskunnissa 68.0 %.

Lastenvalvojien välityksellä perittiin elatuspuja aviottomille lapsille koko maassa kaikkiaan

1957 followinge. I 18.2 % av fallen var utredningen inte slutförd. I 20.6 % hade modern vägrat uppgiva den underhållspliktiga. I 18.2 % av fallen saknas vittnen och i 14.1 % var uppgifterna om underhållsskyldighet ofullständiga. I 10.0 % av fallen hade åtalet förkastats och i 4.9 % var den underhållspliktige död. Sådana orsaker som att den underhållspliktige var sinnessjuk, försvunnen eller utlännning utgjorde inalles 6.6 % av fallen.

Vid utgången av år 1957 var antalet barn utom äktenskap i barnatillsyningsmännens förteckningar i olika län followinge.

Av samtliga ovannämnda 38 163 barn var största delen hos modern, 27 240 barn, och dessutom 1 473 hos modern och den underhållspliktiga, eller inalles 75.2 % av barnen. Hos moderns föräldrar var 3 041 och hos den underhållspliktigas föräldrar 192 barn eller inalles 8.5 %. Genom socialnämnden var 11.0 % placerade i enskild vård, i barnhem eller andra inrättningar. Som fosterbarn var 1 756 barn eller 4.6 %. De underhållspliktiga hade tagit 275 barn eller 0.7 % till sig. Nämnas bör, att 15.1 % av samtliga vid årets slut i förteckningarna upptagna oäkta barn fick kommunalt understöd.

Under år 1957 reglerades underhållsskyldigheten i 2 215 fall, av vilka 1 502 eller 67.8 % genom avtal och 713 eller 32.2 % genom dom. I städerna och köpingarna reglerades 67.6 % av fallen genom avtal, i landskommunerna 68.0 %.

Genom förmedling av barnatillsyningsmännen indrevs i hela landet under år 1957 underhålls-

601.2 milj. mk v. 1957. Suurin osa, 94.9 %, saatiin elatusvelvollisilta suoraan määrääkainasina erinä ja 2.1 % kertakaikkisina maksuina, 1.6 % saatiin työlaitoksen kautta ja 1.4 % valtion huoltorahana tai eläkkeenä.

Paitsi näitä perittyjä elatusapuja oli aviottomien lasten varoja kertynyt korko- ym. tuloina 24.6 milj. mk, joten lastenvalvojat v. 1957 saivat aviottomille lapsille kaikkiaan koko maassa 625.8 milj. mk 41.7 %:lle kysymyksessä olevista lapsista.

Elatusapuja maksettiin selontekovuonna lastenvalvojain välityksellä 587.0 milj. mk. Tästä suoritettiin äideille 14 628 lapsesta 485.3 milj. mk, muille lasten huoltajille 1 869 lapsesta 57.6 milj. mk ja sosiaalilautakunnille niiden huostassa olevista 1 735 lapsesta 44.1 milj. mk.

Lastenvalvojen hallussa oli v:n 1957 lopussa kaikkiaan 446.1 milj. mk aviottomien lasten varoja, joista suurin osa, 90.4 % eli 403.5 milj. mk, oli pankkitileillä.

Elatusapujen suuruus kuukautta kohden näyttää vaihtelevan varsin huomattavasti. 349 lastenvalvojaa on ilmoittanut, että suurin maksettu kuukausiavustus on vaihdellut 4 000:sta 6 000 mk:aan; 93 kunnassa se on ollut 6 000—8 000 mk ja 31 kunnassa suurin avustus on ylittänyt 8 000 mk. Pienin kuukausiavustus oli 127 kunnassa 500—1 000 mk ja 353 kunnassa 1 000—2 000 mk. Suurimmassa osassa kuntia, 493:ssa, keskimääräinen kuukausiavustus vaihteli 2 000:n ja 4 000 mk:n välillä.

Niistä lähes 8 800 tapauksesta, jolloin elatusapua ei ole saatu perityksi, vaikka sopimus tai tuomio on saatu, oli noin 27 %:ssa elatusvelvollinen havaittu ulosmittauksessa varattomaksi, noin 16 %:ssa elatusvelvollinen oli kadoksissa ja 4 %:ssa vankilassa. Vähän yli 27 % tapauksista oli sellaisia, että elatusvelvollinen joko asui äidin kanssa yhdessä tai maksoi hänelle suoraan tai oli ottanut lapsen huostaansa. Lähes 8 %:ssa tapauksista elatusvelvollinen oli kuollut.

Mainittakoon vielä muutama sana lastenvalvojina toimivien henkilöiden ammatista. Vain muutamissa suurimmissa kaupungeissa lastenvalvojan toimi on päävirkainen. 228 kunnassa eli 41.6 %:ssa sosiaali- tai kunnansihteeri oli samalla lastenvalvojana, 16 kunnassa, 2.9 %, sosiaalijohtaja ja 29 kunnassa, 5.3 %, sosiaalitarkkaaja tai -asiamies. V. 1953 vastaavat suhdeluvut olivat 29.2, 2.6 ja 2.4.

bidrag för barn utom äktenskap till ett belopp av 601.2 milj. mk. Största delen, 94.9 %, erhöles terminvis och 2.1 % betalades i ett för allt av de underhållsskyldiga, 1.6 % erlades genom arbetsinrättning och 1.4 % i form av vårdpenning eller pension av staten.

Utom dessa indrivna underhållsbidrag hade i form av ränte- m.fl. inkomster för barn utom äktenskap influtit 24.6 milj. mk, varför barnatillsyningsmännen år 1957 erhöles för barn utom äktenskap inalles i hela landet 625.8 milj. mk för 41.7 % av ifrågavarande barn.

Under redogörelseåret utbetalades genom barnatillsyningsmännens förmedling i underhållsbidrag 587.0 milj. mk. Till mödrar erlades härav 485.3 milj. mk för 14 628 barn, till andra vårdare av barnen 57.6 milj. mk för 1 869 barn och till socialnämnderna för 1 735 av dem omhändertagna barn 44.1 milj. mk.

Barnatillsyningsmännen omhändertog i slutet av år 1957 inalles 446.1 milj. mk medel för barn utom äktenskap, största delen, 90.4 % eller 403.5 milj. mk på bankräkning.

Underhållsbidragens storlek per månad synes variera rätt betydligt. 349 barnatillsyningsmän har uppgivit, att det högsta utbetalade månadsunderstödet varierat från 4 000 till 6 000 mk; i 93 kommuner har det varit 6 000—8 000 mk och i 31 kommuner var det största understödet över 8 000 mk. Det minsta månadsunderstödet var i 127 kommuner 500—1 000 mk och i 353 kommuner 1 000—2 000 mk. I de flesta kommuner, 493, varierade det genomsnittliga månadsunderstödet mellan 2 000 och 4 000 mk.

I de ca 8 800 fall, då underhållsbidrag inte kunnat indrivnas, ehuru avtal eller dom finnes, befanns i ca 27 % av fallen den underhållspliktige vid utmätning vara medelös, i 16 % var den underhållspliktige försvunnen och i 4 % av fallen i fängelse. Något över 27 % av fallen var sådana, där den underhållspliktige antingen bodde tillsammans med modern eller erlade underhåll direkt till henne eller hade tagit barnet i sin vård. I nära 8 % av fallen var den underhållspliktige död.

Följande uppgifter över barnatillsyningsmännens yrke må ännu nämnas. Endast i några av de största städerna var barnatillsyningsmannens tjänst huvudtjänst. I 228 kommuner eller i 41.6 % fungerade social- eller kommunalsekreteraren samtidigt som barnatillsyningsman, i 16 kommuner, 2.9 %, socialdirektören och i 29 kommuner, 5.3 %, socialinspektören eller ombudsmannen. År 1953 var motsvarande proportionstal 29.2, 2.6 och 2.4.

IV. Irtolais-, alkoholisti- ja raittiushuolto

Huollon alaisten henkilöiden luku. Irtolais- ja alkoholistolakien 1 luvun 1 §:n edellyttämiä huoltoon joutuneita henkilöitä oli v. 1957: irtolaisia 27 kaupungissa, 16 kauppalassa ja 59 maalaiskunnassa yhteensä 1 457 sekä alkoholisteja 33 kaupungissa, 30 kauppalassa ja 274 maalaiskunnassa yhteensä 8 831. Raittiushuoltoa koskevan lain nojalla huollettiin kaikkiaan 3 042 henkilöä 29 kaupungissa, 25 kauppalassa ja 201 maalaiskunnassa. Erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa edellämäinnittäjä huollettuja henkilöitä oli seuraavasti.

	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Irtolaisia — Lösdrivare	1 305	89.6	56	3.8	96	6.6	1 457	100.0
Alkoholisteja — Alkoholister	5 899	66.8	844	9.6	2 088	23.6	8 831	100.0
Raittiushuollon alaisia — Personer underkastade nykterhetsvård	1 707	56.1	354	11.6	981	32.3	3 042	100.0
Yhteensä — Summa	8 911	66.9	1 254	9.4	3 165	23.7	13 330	100.0

Edelliseen vuoteen verrattuna huollon alaisten henkilöiden luku on taas hieman noussut, 827 henkilöä eli 6.6 %, raittiushuollon alaisten luku 19.8 % sekä alkoholistien 4.1 %. Verrattuna v:n 1957 alussa henkikirjoitettuun väkilukuun oli irtolaisuhoollon alaisia henkilöitä koko maassa 0.34 ‰, alkoholistihuollon alaisia 2.04 sekä raittiushuollon alaisia henkilöitä 0.70 ‰. Eri läänien kesken he jakaantuivat seuraavalla sivulla olevan taulukon mukaan.

Huolletuista irtolaisista 77.8 % oli Uudenmaan, Hämeen ja Kymen lääneissä. Yksistään Helsingissä oli 736 eli 50.5 % koko maan irtolaisuudesta, Tampereella 116, Turussa 101 sekä Lahdessa 78, joten näissä neljässä kaupungissa

IV. Lösdrivar-, alkoholist- och nykterhetsvård

Antalet personer, som underkastats vård. De enligt lösdrivar- och alkoholistlagarnas 1 kap. 1 § omhändertagna personernas antal utgjorde under år 1957: lösdrivarnas 1 457 i 27 städer, 16 köpingar och 59 landskommuner samt alkoholisternas 8 831 i 33 städer, 30 köpingar och 274 landskommuner. Enligt lagen om nykterhetsvård vårdades inalles 3 042 personer i 29 städer, 25 köpingar och 201 landskommuner. Särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna var antalet ifrågavarande vårdade personer följande.

I jämförelse med föregående år har antalet personer, som underkastats vård, återigen ökat, med 827 personer eller 6.6 %, antalet nykterhetsvård underkastade med 19.8 % och antalet alkoholister med 4.1 %. I jämförelse med den i början av året 1957 mantalsskrivna folkmängden utgjorde de personer, som underkastats lösdrivarvård, i hela landet 0.34 ‰, de som underkastats alkoholistvård 2.04 samt nykterhetsvård underkastade personer 0.70 ‰ av befolkningen. Mellan de olika länen fördelade sig dessa enligt tabellen på följande sida.

Av de omhändertagna lösdrivarna kom 77.8 % på Nylands, Tavastehus och Kymmene län. Enbart i Helsingfors fanns 736 eller 50.5 % av hela landets lösdrivare, i Tammerfors 116, i Åbo 101 och Lahti 78, alltså i dessa fyra städer redan

oli jo 70.8 % kaikista. — Alkoholisti- samoin kuin raittiushuollon alaisia henkilöitä oli eniten Uudenmaan, Hämeen sekä Turun ja Porin lääneissä, edellisiä yhteensä 5 794 eli 65.6 % koko maan alkoholisteista ja jälkimmäisiä 1 907 eli 62.7 % kaikista raittiushuollon alaisista henkilöistä. Yksistään Helsingissä oli alkoholisteja 3 286 eli 37.2 % kaikista, Turussa 444, Tampereella 397, Lahdessa 202, Oulussa 179, Vaasassa 158 ja Porissa 153. Raittiushuollon alaisia oli Helsingissä 725, Tampereella 228 ja Turussa 226.

Naispuolisia irtolaisia oli 892 eli 61.2 % ja miespuolisia 565 eli 38.8 %. Alkoholistien joukossa oli naisia vain 5.8 % eli 512 mutta miehiä 94.2 % eli 8 319. Raittiushuollossa oli varsin vähän naispuolisia, vain 47 eli 1.5 % ja miespuolisia 2 995 eli 98.5 %. — Suurin osa näistä huollon alaisista henkilöistä oli kaupungeissa, irtolaisnaisista 87.9 %, alkoholistinaisista 81.3 % ja raittiushuollon alaisista naisista 70.2 % miesten vastaavien lukujen ollessa 92.2, 65.9 ja 55.9 %.

70.8 % av alla. — Största antalet alkoholister såväl som personer under nykterhetsvård fanns i Nylands, Åbo och Björneborgs samt Tavastehus län, de förstnämnda till ett antal av 5 794 eller 65.6 % av landets alkoholister och de sistnämnda till ett antal av 1 907 eller 62.7 % av alla. Enbart i Helsingfors fanns 3 286 alkoholister eller 37.2 % av alla, i Åbo 444, Tammerfors 397, Lahti 202, Uleåborg 179, Vasa 158 och Björneborg 153. Nykterhetsvård underkastade fanns i Helsingfors 725, i Tammerfors 228 och i Åbo 226 personer.

De kvinnliga lösdrivarna utgjorde 892 eller 61.2 % och de manliga 565 eller 38.8 %. Bland alkoholister fanns det kvinnor endast 5.8 % eller 512, medan antalet män gjorde 94.2 % eller 8 319. Antalet kvinnor under nykterhetsvård var ganska ringa, endast 1.5 % eller 47 och män 2 995 eller 98.5 %. — Största delen av dessa vårdade personer koncentrerade sig till städerna, av lösdrivarkvinnorna 87.9 %, av alkoholistkvinnorna 81.3 % och av kvinnorna under nykterhetsvård 70.2 %, då motsvarande tal för männen var 92.2, 65.9 och 55.9 %.

Irtolaisten, alkoholistien ja raittiushuollon alaisten henkilöiden luku — Antal lösdrivare, alkoholister och personer under nykterhetsvård

Lääni — Län	Irtolaisia — Lösdrivare				Alkoholisteja — Alkoholister				Raittiushuollon alaisia Personer under nykterhetsvård			
	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa		Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa		Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	
Uudenmaan — Nylands	749	29	778		3 522	311	3 833		820	105	925	
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs . . .	124	13	137		689	175	864		321	99	420	
Ahvenanmaa — Åland	—	—	—		1	3	4		—	—	—	
Hämeen — Tavastehus	200	6	206		882	215	1 097		415	147	562	
Kymen — Kymmene	144	5	149		368	89	457		192	108	300	
Mikkelin — St Michels	16	—	16		117	150	267		74	82	156	
Kuopion — Kuopio . . .	42	12	54		263	339	602		76	137	213	
Vaasan — Vasa	21	11	32		422	366	788		112	132	244	
Oulun — Uleåborgs . . .	41	16	57		262	314	576		26	155	181	
Lapin — Lapplands . . .	24	4	28		217	126	343		25	16	41	
Koko maa — Hela landet	1 361	96	1 457		6 743	2 088	8 831		2 061	981	3 042	
	‰ väestöstä — ‰ av befolkningen											
Koko maa — Hela landet	0.87	0.03	0.34		4.29	0.76	2.04		1.31	0.35	0.70	

Ikä. Irtolais-, alkoholisti- ja raittiushuollon alaiset henkilöt jakaantuivat ikänsä perusteella seuraavalla tavalla.

Ålder. De personer, som åtnjöt lösdrivar-, alkoholist- och nykterhetsvård, fördelade sig enligt ålder på följande sätt.

Huollon alaisten henkilöiden ikä — Vård underkastade personers ålder

Ikä, vuotta — Ålder, år	Irtolaiset — Lösdrivare			Alkoholistit — Alkoholister			Raittihuollon alaiset Personer under nykterhetsvård		
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa
—20	15	42	57	17	1	18	762	17	779
20—24	44	136	180	238	8	246	2 173	29	2 202
25—29	94	151	245	1 131	21	1 152	60	1	61
30—39	183	253	436	2 802	140	2 942	—	—	—
40—49	127	236	363	2 607	223	2 830	—	—	—
50—	102	73	175	1 521	119	1 640	—	—	—
Tuntematon — Okänd	—	1	1	3	—	3	—	—	—
Yhteensä — Summa	565	892	1 457	8 319	512	8 831	2 995	47	3 042
				%					
—20	2.7	4.7	3.9	0.2	0.2	0.2	25.4	36.2	25.6
20—24	7.8	15.2	12.4	2.9	1.6	2.8	72.6	61.7	72.4
25—29	16.6	16.9	16.8	13.6	4.1	13.0	2.0	2.1	2.0
30—39	32.4	28.4	29.9	33.7	27.3	33.3	—	—	—
40—49	22.5	26.5	24.9	31.3	43.6	32.1	—	—	—
50—	18.0	8.2	12.0	18.3	23.2	18.6	—	—	—
Tuntematon — Okänd	—	0.1	0.1	0.0	—	0.0	—	—	—
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Nuorimmat ikäluokat, 18—24-vuotiaat, on seuraavassa yhdistelmässä esitetty vuosiluokittain erikseen. V:een 1956 verrattuna nuorten luku on lisääntynyt kokonaista 18.2 %. Nuorten alkoholistien luku on tosin vähentynyt 12.3 %, mutta nuorten irtolaisten luku noussut 9.7 % ja 25 vuotta nuorempien raittihuollon alaisten luku jopa 22.7 %.

De yngsta åldersklasserna, 18—24 år har i följande sammanställning framställts varje årsklass för sig. I jämförelse med år 1956 har antalet unga stigit med hela 18.2 %. Antalet unga alkoholister har visserligen nedgått med 12.3 %, men antalet unga lösdrivare stigit med 9.7 % och personer under 25, som underkastats nykterhetsvård, med hela 22.7 %.

Ikä — Ålder	Irtolaiset Lösdrivare		Alkoholistit Alkoholister		Raittihuollon alaiset Nykterhetsvård underkastade		
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	
18 vuotta — år	3	10	6	—	288	7	
19 »	12	32	11	1	474	10	
20 »	4	36	15	2	396	5	
21 »	4	29	19	2	410	5	
22 »	11	29	38	4	503	6	
23 »	8	21	73	—	419	7	
24 »	17	21	93	—	445	6	
	Yhteensä — Summa	59	178	255	9	2 935	46

Siviilisäätty. Irtolais-, alkoholisti- ja raittihuollon alaisten henkilöiden siviilisäätty selviää seuraavasta taulukosta.

Civilstånd. De personer, som var underkastade lösdrivar-, alkoholist- och nykterhetsvård, fördelade sig enligt civilstånd på följande sätt.

Huollon alaisten henkilöiden siviilisäät — Vård underkastade personers civilstånd

Siviilisäät — Civilstånd	Irtolaiset — Lösdrivare			Alkoholistit — Alkoholister			Raittihuollon alaiset Nykterhetsvård underkastade		
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa
Naimattomia — Ogifta	312	414	726	2 675	99	2 774	2 731	41	2 772
Naimisissa olevia—Giffta	159	252	411	4 608	237	4 845	253	5	258
Eronneita — Fränskilda	86	196	282	845	116	961	10	1	11
Leskiä — Änklingar och änkor	8	28	36	181	60	241	1	—	1
Tunteamaton — Okänt	—	2	2	10	—	10	—	—	—
Yhteensä — Summa	565	892	1 457	8 319	512	8 831	2 995	47	3 042
					%				
Naimattomia — Ogifta	55.2	46.4	49.8	32.1	19.3	31.4	91.2	87.2	91.1
Naimisissa olevia—Giffta	28.2	28.3	28.2	55.4	46.3	54.9	8.5	10.7	8.5
Eronneita — Fränskilda	15.2	22.0	19.4	10.2	22.7	10.9	0.3	2.1	0.4
Leskiä — Änklingar och änkor	1.4	3.1	2.5	2.2	11.7	2.7	0.0	—	0.0
Tunteamaton — Okänt	—	0.2	0.1	0.1	—	0.1	—	—	—
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Suurin osa irtolaisista, 49.8 %, oli naimattomia jotavastoin alkoholisteista vain 31.4 %. Naispuolisista alkoholisteista oli melko paljon, 34.4 %, leskiä ja eronneita, miesten vastaavan suhdeluvun ollessa vain 12.4.

Irtolaishuollon perusteet on irtolaislain 1 luvun 1 §:n mukaan tilastossa jaettu neljään ryhmään, nimittäin: kuljeksiva elämä, työn vieroksuminen, kerjuu ja ammattihaureus. Ne tapaukset, jolloin irtolaishuoltoon joutunut henkilö on muulla elämäntavallaan tuottanut ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle, on yhdistetty ryhmäksi »muu peruste». Kuinka moni oli kunkin perusteen nojalla v. 1957 otettu huoltoon, valaisee seuraava taulukko. Tällöin on huomattava, että jos henkilölle on ilmoitettu useita huoltoperusteita, on tilastossa otettu vain tärkein huomioon.

Irtolaishuollon perusteet näyttävät miehillä ja naisilla olevan varsin erilaiset. Kun naisista runsaasti $\frac{1}{2}$ oli joutunut irtolaisten kirjoihin ammattihaureuden vuoksi, olivat miehet pääasiassa, noin $\frac{2}{3}$ heistä, vieroksuneet työtä tai viettäneet kuljeksivaa elämää. Ammattihaureuden vuoksi huoltoon joutuneiden naisten luku on vuosi vuodelta alentunut. V. 1948 heitä oli 1 131 eli 85.9 % kaikista irtolaisnaisista, v. 1950 928 eli 74.3 %, v. 1955 604 eli 56.5 %, v. 1956 513 eli 55.7 % ja v. 1957 491 eli 55.1 %.

Största delen av lösdrivarna, 49.8 %, var ogifta, då däremot motsvarande tal för alkoholisterna var endast 31.4 %. Bland de kvinnliga alkoholisterna fanns det rätt mycket änkor och fränskilda, 34.4 %, medan motsvarande proportionstal för männen var endast 12.4.

Grunderna för lösdrivarvården. Med stöd av lösdrivarlagens 1 kap. 1 § har grunderna för lösdrivarvården i statistiken indelats i fyra grupper, nämligen: kringstrykande liv, arbetskygghet, tiggeri och prostitution. De fall, då person underställd lösdrivarvård genom sitt levnadsätt i övrigt medfört uppenbar våda för allmän ordning, säkerhet eller sedlighet, har förts till gruppen »annan orsak». Huru många personer, som med stöd av varje orsak omhändertagits under år 1957, belyses av följande tabell. Härvid bör observeras, att ifall beträffande en person uppgivits flere vårdorsaker, har blott den viktigaste beaktats i statistiken.

Orsakerna till lösdrivarvården synes vara mycket olika bland män och kvinnor. Medan drygt $\frac{1}{2}$ av kvinnorna hade antecknats som lösdrivare på grund av prostitution, hade männen för det mesta, ca $\frac{2}{3}$ av dem, skytt arbete eller fört ett kringstrykande liv. Antalet kvinnor, som till följd av prostitution blivit underkastade vård, har från år till år nedgått. År 1948 var deras antal 1 131 eller 85.9 % av hela antalet kvinnliga lösdrivare, år 1950 928 eller 74.3 %, år 1955 604 eller 56.5 %, år 1956 513 eller 55.7 % och nu år 1957 491 eller 55.1 %.

Irtolaisuudon perusteet — Grunder för lösdrivarvården

Huollon peruste Grunden för vården	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
	abs.						%					
Kuljeksiva elämä — Kringstrykande liv	103	89	5	21	108	110	19.3	10.8	16.1	32.3	19.1	12.3
Työn vieroksuminen — Arbetskygghet	247	221	12	3	259	224	46.2	26.7	38.7	4.6	45.8	25.1
Kerjuu — Tiggeri	8	—	—	—	8	—	1.5	—	—	—	1.4	—
Ammattihaureus — Pros- titution	1	453	—	38	1	491	0.2	54.8	—	58.5	0.2	55.1
Muu peruste — Annan grund	175	64	14	3	189	67	32.8	7.7	45.2	4.6	33.5	7.5
Yhteensä — Summa	534	827	31	65	565	892	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Irtolaisuuden yhteyteen kuuluu läheisesti kysymys, missä määrin irtolaisiksi havaitut henkilöt on aikaisemmin tuomittu rangaistukseen ja missä määrin he ovat aikaisemmin olleet irtolaisuudon alaisia. Näitä seikkoja valaisee seuraava yhdistelmä.

Irtolaisia, jotka aikaisemmin — Lösdrivare, som tidigare ovat olleet irtolaisuudon alaisina — varit under lösdrivarvård on tuomittu rangaistukseen — dömts till straff

	Kaupungit — kauppalat Städer — köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
284	626	11	33	295	659	
369	309	6	4	375	313	

Kaikista v:n 1957 irtolaisista 65.5 % on aikaisemmin ollut irtolaisuudon alaisena, 52.2 % miehistä ja 73.9 % naisista. Aikaisemmin rangaistukseen tuomittuja oli 47.2 % kaikista, miehistä 66.4 % ja naisista 35.1 %.

Irtolaisuudon toimenpiteet. Irtolaislain 1 luvun 2 ja 5 §:ien mukaan on irtolaiseksi havaituihin henkilöihin nähden sovellettava seuraavia toimenpiteitä: varoitettava, milloin se katsotaan tarpeelliseksi ja, ellei tämä riitä, määrättävä irtolaisuudon alaiseksi; ellei heitä senkään avulla saada palautetuiksi säännölliseen ja kunnialliseen elämäntapaan tai jos he ovat vaaraksi itselleen tai muiden henkilökohtaiselle turvallisuudelle tai ilmeiseksi häiriöksi yleiselle järjestykselle tai siveellisyydelle, on heidät määrättävä työlaitokseen tai pakkotyöhön.

Jos irtolaiseksi havaittu henkilö on toispaikkakuntalainen, ovat muutamat kunnat ilmoittaneet

I nära samband med orsaken till lösdriveriet står frågan, i vilken mån personer, som befunnits vara lösdrivare, tidigare blivit dömda till straff och i vilken mån de tidigare varit under lösdrivarvård. Följande sammanställning belyser dessa frågor.

Av hela antalet lösdrivare under år 1957 hade 65.5 % varit tidigare under lösdrivarvård, 52.2 % av männen och 73.9 % av kvinnorna. 47.2 % hade tidigare blivit dömda till straff, av männen 66.4 % och av kvinnorna 35.1 %.

Lösdrivarvårdens vårdåtgärder. Enligt lösdrivarlagens 1 kap. 2 och 5 § bör ifråga om personer, som befunnits vara lösdrivare, tillämpas följande åtgärder: varning, då sådan anses nödvändig och om detta ej är tillräckligt, ställande under lösdriveriövervakning; om de icke ens med denna åtgärd kan återföras till ett ordentligt och hederligt levnadssätt eller om de är till fara för sig själva eller för andras personliga säkerhet eller till uppenbar våda för allmän ordning och sedlighet, bör de förordnas till intagning i arbetsanstalt eller hållande i tvångsarbete.

Ifall en person, som befunnits vara lösdrivare, är från annan ort, har somliga kommuner uppgivit

lähettäneensä tällaiset henkilöt kotikuntaansa siellä käsiteltäviksi antamatta heille sitä ennen varoitusta. Tilastossa tällaiset tapaukset on yhdistetty ryhmään »muu toimenpide». Ne tapaukset, jolloin irtolaiset laitoksesta päästyään on asetettu jälkivalvontaan, muodostavat oman ryhmän. Missä laajuudessa erilaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty kaupungeissa, kauppa-loissa ja maalaiskunnissa, selviää seuraavasta taulukosta.

att de sânt sådana personer till deras hemkommun för behandling utan att dessförinnan tilldela dem varning. I statistiken har dylika fall sammanförts till gruppen »annan åtgärd». De fall, då lösdrivarna efter anstaltsvård ställts under övervakning, bildar en särskild grupp. I vilken utsträckning de olika vårdåtgärderna vidtagits i städerna, köpingarna och landskommunerna, framgår av följande tabell.

Huoltotoimenpiteet — Vårdåtgärder

Huoltotoimenpide — Vårdåtgärd	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
	abs.						%					
Varoitus — Varning . . .	128	133	2	11	130	144	24.0	16.1	6.5	16.9	23.0	16.1
Irtolaisvalvonta — Lös- driveriövervakning . . .	203	239	3	11	206	250	38.0	28.9	9.6	16.9	36.5	28.0
Työlaitoshuolto — In- tagning på arbetsans- talt	104	257	11	22	115	279	19.5	31.1	35.5	33.9	20.4	31.3
Pakkotyö—Tvångsarbete	7	21	—	1	7	22	1.3	2.5	—	1.5	1.2	2.5
Jälkivalvonta — Efter- övervakning	59	155	13	17	72	172	11.0	18.7	41.9	26.2	12.7	19.3
Muu toimenpide—Annan åtgärd	33	22	2	3	35	25	6.2	2.7	6.5	4.6	6.2	2.8
Yhteensä — Summa	534	827	31	65	565	892	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Niiden irtolaisten luku, jotka ovat saaneet varoituksen tai joutuneet valvontaan, oli 50.1 % kaikista; selontekovuonna sai varoituksen 18.8 % ja valvonnan alaisia oli 31.3 %, minkä lisäksi jälkivalvonnassa oli vielä 16.7 %. Työlaitoshuoltoa on käytetty melko runsaasti, 27.0 % määrättiin työlaitoksiin. Pakkotyötä huolto-muotona on sovellettu varsin vähän, vain 2.0 %:iin irtolaisista. *Miehiin* nähden on yleensä sovellettu suhteellisesti katsoen lievempiä huolto-muotoja kuin *naisiin*. Varoituksen saaneita ja valvonnassa olevia miehiä oli 59.5 % kaikista miesirtolaisista naisten vastaavan luvun ollessa 44.1 %.

Alkoholistihuollon perusteet on alkoholistilain 1 luvun 1 §:n mukaan tilastossa jaettu 6 ryhmään ja niistä käytetty seuraavia nimityksiä: 1. vaarallisuus, 2. häiriö tai pahennus, 3. elatusvelvollisuuden laiminlyönti, 4. joutuminen läheisen

Antalet lösdrivare, som erhållit varning och sådana som ställts under övervakning var 50.1 % av alla; under redogörelseåret erhöi varning 18.8 % och under övervakning var 31.3 %, var till 16.7 % var under efterövervakning. Arbetsinrättningsvård har begagnats ganska ofta, 27.0 % förordnades till intagning i arbetsinrättning. Tvångsarbete som vårdåtgärd har använts ganska sällan, endast i fråga om 2.0 % av lösdrivarna. I fråga om *män* har relativt taget tillämpats mildare åtgärder än i fråga om *kvinnor*. Antalet manliga lösdrivare, som erhållit varning och sådana som ställts under övervakning, utgjorde 59.5 % av samtliga manliga lösdrivare, då motsvarande antal kvinnor var 44.1 %.

Grunderna för alkoholistvården. På grund av alkoholistlagens 1 kap. § 1 är orsakerna till alkoholistvården i statistiken indelade i 6 grupper, om vilka använts följande benämningar: 1. farlighet, 2. störande eller förgärlig väckande upp-

henkilön rasitukseksi, 5. huoltoavun tarve sekä 6. juopumuspidätykset. Lisäksi on vielä käytetty ryhmää »muu» niitä tapauksia varten, jolloin asianomaiset ovat vapaaehtoisesti alistuneet alkoholihuoltoon. Jos henkilö on joutunut alkoholihuoltoon usean edellä mainitun perusteen nojalla, on hänet seuraavassa taulukossa sijoitettu siihen peruserhmään, mikä on osoittautunut tärkeimmäksi.

trädande, 3. försummande av underhållningsplikt, 4. fallit närstående till last, 5. behov av socialhjälp samt 6. anhållen för fylleri. Därutöver har ännu använts gruppen »annan» för de fall, då vederbörande frivilligt har underkastat sig alkoholistvård. Om en person erhållit alkoholistvård till följd av flere av ovannämnda orsaker, har han i följande tabell hänförs till den grupp, vilken visat sig vara viktigast.

Alkoholistihuollon perusteet — Grunder för alkoholistvården

Huollon peruste Grunden för vården	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
	abs.						%					
Vaarallisuus — Farlighet	116	1	77	—	193	1	1.8	0.2	3.8	—	2.3	0.2
Häiriö tai pahennus — Störande eller förgelseväckande uppträdande	1 742	213	497	29	2 239	242	27.7	48.1	24.6	42.0	26.9	47.3
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti — Försummande av underhållningsskyldighet	447	11	350	6	797	17	7.1	2.5	17.3	8.7	9.6	3.3
Joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi — Fallit närstående till last	344	16	159	5	503	21	5.5	3.6	7.9	7.3	6.0	4.1
Huoltoavun tarve — Behov av socialhjälp	196	11	195	11	391	22	3.1	2.5	9.7	15.9	4.7	4.3
Juopumuspidätykset — Anhållen för fylleri	2 975	180	643	16	3 618	196	47.2	40.6	31.8	23.2	43.5	38.3
Muu — Annan	480	11	98	2	578	13	7.6	2.5	4.9	2.9	7.0	2.5
Yhteensä — Summa	6 300	443	2 019	69	8 319	512	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Juopottelevaa elämää viettävät henkilöt ovat joutuneet alkoholihuoltoon suurimmalta osalta sen vuoksi, että heidät vuoden kuluessa oli pidätetty kolmasti tai useammin tai sen vuoksi, että he olivat ilmeiseksi häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen. Edellisiä oli v. 1957 43.2 sekä jälkimmäisiä 28.1 % kaikista. Sellaisia alkoholisteja, jotka olivat laiminlyöneet oman tai läheistensä elatuksen, oli 19.8 %. *Naispuolisista* alkoholisteista suuri osa, 47.3 %, oli ollut häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen, kun *miespuolisista* 26.9 % oli sen vuoksi joutunut huollon alaiseksi. Paitsi ryhmään »muu» sisältyvät 591 henkilöä oli vielä 66 miestä alistunut vapaaehtoisesti alkoholihuoltoon, vaikka heidän kohdallaan on ilmoitettu muitakin huollon perusteita. Kaikkiaan oli siis näitä »vapaaehtoisia» v. 1957 657 eli 7.4 %. V. 1956 heitä

Personer, vilka för ett onyktert liv, har oftast omhändertagits som alkoholister, emedan de under årets lopp blivit anhållna tre eller flere gånger eller därför, att de varit uppenbart störande eller förgelseväckande för sin omgivning. De förra utgjorde år 1957 43.2 % och de senare 28.1 % av alla. Sådana alkoholister, vilka hade försummat sin underhållningsplikt mot sig själv eller närstående, utgjorde 19.8 %. De *kvinnliga* alkoholisterna var till en stor del, 47.3 % av alla kvinnliga, sådana, vilka uppträtt störande eller förgelseväckande för sin omgivning, då 26.9 % av de *manliga* av samma orsak blivit föremål för vård. Utom de 591, som ingår i gruppen »annan», har ännu 66 män frivilligt underkastat sig alkoholistvård. För dessa har likväl även andra grunder för vård uppgivits. Inalles fanns det alltså år 1957 657

oli 588 eli 6.9 %. Kaikista alkoholisteista 3 114 eli 35.3 % on jo aikaisemmin ollut alkoholisti-huollon alaisena ja 129 eli 1.5 % raittiushuollon alaisena.

Alkoholistihuollon huoltotoimenpiteet. Alkoholistolain 1 luvun 2 §:n mukaan ovat ne toimenpiteet, joihin alkoholistiksi havaittuun henkilöön nähden on ryhdyttävä, raittiusvalvonta ja hoito yleisessä alkoholistihuoltolassa. 3 §:n mukaan on kuitenkin ennen näitä huoltotoimenpiteitä henkilöä varoitettava, milloin se katsotaan tarpeelliseksi. Tämän nojalla on huoltotoimenpiteet tilastossa jaettu kolmeen ryhmään: varoitus, raittiusvalvonta ja alkoholistihuoltolahoito. Samoin kuin irtolaisiin on alkoholisteihinkin nähden laitoksessa vapautuneiden jälkivalvonta erotettu eri ryhmäksi.

Seuraava taulukko osoittaa, missä laajuudessa erilaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty erikseen kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa.

»frivilliga» eller 7.4 %. Motsvarande antal år 1956 var 588 eller 6.9 %. Av hela antalet alkoholister har 3 114 eller 35.3 % tidigare varit under alkoholistvård och 129 eller 1.5 % under nykterhetsvård.

Alkoholistvårdens vårdåtgärder. Enligt alkoholistlagens 1 kap. § 2 är de åtgärder, vilka skall vidtagas beträffande person, som befunnits vara alkoholist, nykterhetsuppsikt och vård i allmän alkoholistanstalt. Förrän dessa vårdåtgärder tillämpas, bör enligt § 3 personen likväl varnas, då sådant befinnes nödigt. På denna grund är vårdåtgärderna i statistiken uppdelade i tre grupper: varning, nykterhetsuppsikt och vård i alkoholistanstalt. Såsom i fråga om lösdrivarna har även här de som ställts under övervakning efter anstaltsvård särredovisats.

Följande tabell utvisar, i vilken utsträckning de olika åtgärderna tillämpats särskilt i städerna, och köpingarna samt i landskommunerna.

Huoltotoimenpiteet — Vårdåtgärder

Huoltotoimenpide — Vårdåtgärd	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor
	abs.						%					
Varoitus — Varning	2 495	140	1 327	45	3 822	185	39.6	31.6	65.7	65.2	45.9	36.1
Raittiusvalvonta — Nyk- terhetsuppsikt	1 892	187	306	10	2 198	197	30.0	42.2	15.2	14.5	26.4	38.5
Alkoholistihuoltolahoito — Vård i alkoholist- anstalt	1 017	55	288	11	1 305	66	16.2	12.4	14.3	15.9	15.7	12.9
Jälkivalvonta — Efter- övakning	896	61	98	3	994	64	14.2	13.8	4.8	4.4	12.0	12.5
Yhteensä — Summa	6 300	443	2 019	69	8 319	512	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Yleisimmin käytettyjä toimenpiteitä oli v. 1957, kuten aikaisemminkin, varoituksen antaminen; sellaisen oli saanut 45.4 % alkoholisteista. V. 1957 määrättiin huoltoloihin 1 371 alkoholista eli 8.0 % vähemmän kuin v. 1956. Näistä on 620:n kohdalla ilmoitettu, että huoltolahoito ei ole vielä täytäntöön pantu. Jälkivalvonnassa huoltolahoidon jälkeen oli 12.0 % kaikista alkoholisteista.

En av de mest tillämpade vårdåtgärderna år 1957 var, såsom tidigare, varning; 45.4 % av alkoholisterna hade erhållit sådan. År 1957 var antalet till alkoholistanstalt förordnade 1 371 eller 8.0 % mindre än år 1956. För 620 av dessa har uppgivits, att de ännu ej blivit intagna i anstalt under redogörelseåret. Under övervakning efter anstaltsvård var 12.0 % av alla alkoholister.

Raittiuhuollon huoltotoimenpiteet. Lain mukaan on raittiuhuollon alaista henkilöä sopivalla tavalla varoitettava tai jos henkilö 12 viimeksi kuluneen kuukauden aikana on tavattu ilmeisesti juopuneena julkisella paikalla tai julkisessa tilaisuudessa tai tullut juopumuksesta pidätyksi kahdesti taikka useammin, on hänet, mikäli laissa mainitut muut toimenpiteet katsotaan riittämättömiksi, määrättävä raittiussuojeluun enintään yhdeksi vuodeksi.

Missä määrin raittiuhuollon alaiset henkilöt ovat saaneet varoituksen tai heidät on määrätty raittiussuojeluun, selviää seuraavasta taulukosta. Mainittakoon, että näistä henkilöistä 19.3 % on jo aikaisemmin ollut huollon alaisena.

Nycterhetsvårdens vårdåtgärder. Enligt lagen skall den, som är underställd nycterhetsvård, på lämpligt sätt varnas eller om personen i fråga under de senast förlutna 12 månaderna anträffats uppenbart drucken på offentlig plats eller vid offentligt tillfälle eller har blivit anhållen för fylleri två gånger eller oftare, skall, för såvitt de i lagen nämnda andra åtgärderna anses otillräckliga, förordnande ges om hans ställande under nycterhetsknydd för högst ett års tid.

I vilken utsträckning personer under nycterhetsknydd erhållit varning eller ställts under nycterhetsknydd, framgår av följande tabell. Av dessa personer har 19.3 % varit tidigare under nycterhetsknydd.

Huoltotoimenpiteet — Vårdåtgärder

	Varoitus Varning		Raittiussuojelu Nycterhetsknydd		Yhteensä Summa		Varoitus Varning		Raittiussuojelu Nycterhetsknydd		Yhteensä Summa	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
	abs.						%					
Kaupungit — Städer ...	1 450	32	224	1	1 674	33	86.6	97.0	13.4	3.0	100.0	100.0
Kauppalat — Köpningar	318	6	30	—	348	6	91.4	100.0	8.6	—	100.0	100.0
Maalaiskunnat — Landskommuner	950	8	23	—	973	8	97.6	100.0	2.4	—	100.0	100.0
Yhteensä — Summa	2 718	46	277	1	2 995	47	90.8	97.9	9.2	2.1	100.0	100.0

Alkoholistihuoltolat

V:n 1957 aikana toimi maassa 12 alkoholistihuoltola. Niistä 4 oli valtion omistamia, nim. Perniön huoltola Kemiössä, Lapinjärven ja Sairilan huoltolat, viimeksi mainittu Mikkelissä, sekä Alkoholistien vastaanottolaitos Järvenpäässä. Yksityisten yhdistysten omistamia olivat Rymättylän, Mikkelin, Kankaanpään ja Pieksämäellä sijaitsevä Tyynelän alkoholistikodit. Lammin, Paavolan kunnassa toimivan Pohjolan sekä Ridasjärven työlaitosten osastoina toimivat huoltolat kuuluivat kuntayhtymille ja Tervallamen huoltola Helsingin kaupungille.

V:n 1957 kuluessa oli alkoholistihuoltoloiden sosiaaliministeriölle antamien tietojen mukaan laitoksissa kirjoissa kaikkiaan 2 390 alkoholista. Vuoden alussa oli kirjoissa 1 227, vuoden kuluessa otettiin uusia 1 163 ja vapautettiin tai siirrettiin muualle 1 203, joten vuoden lopussa oli kirjoissa kaikkiaan 1 187. Miten alkoholistien määrä vaihtui vuoden kuluessa eri laitoksissa, selviää seuraavasta taulukosta.

Alkoholistanstalterna

Under år 1957 var i landet i verksamhet 12 alkoholistanstalter. Av dem var 4 statsägda, nämligen Bjärna anstalt i Kimito, anstalten i Lapträsk, Sairila anstalt i S:t Michel samt Uppagningsanstalten för alkoholister i Järvenpää. Alkoholisthemmen i Rymättylä, Kankaanpää och S:t Michel samt Tyynelä alkoholisthem i Pieksämäki upprätthölls av olika föreningar; vårdanstalten vid arbetsinrättningarna i Lammi och Ridasjärvi samt Pohjola arbetsinrättning i Paavola tillhörde kommunalförbund och Tervallampi vårdanstalt Helsingfors stad.

Enligt uppgifter från alkoholistanstalterna var vid dessa anstalter under år 1957 inskrivna inalles 2 390 alkoholister. Vid årets början var antalet inskrivna 1 227, under årets lopp intogs 1 163 och utskrevs eller placerades annorstädes 1 203, så att antalet inskrivna vid årets slut var 1 187. Hur totalantalet alkoholister vid de olika anstalterna växlade under årets lopp, framgår av följande tabell.

Alkoholistien luku eri laitoksissa — Antalet alkoholister på de olika anstalterna

Alkoholistihuoltola Alkoholistanstalt	Hoitopaikkoja Platsantal	Vuoden alussa kirjoissa — Inskrivna vid årets början		Vuoden kuluessa — Under året					Vuoden lopussa kirjoissa — Inskrivna vid årets slut	
		laitoksessa läsnä på anstalten	muualla annorstädes	siirretty muihin laitoksiin flyttade från andra anstalter	muuta laitoksin otettuja andra intagna	lopullisesti vapautettuja slutligt frigivna	siirretty muihin laitoksin överflyttade till andra anstalter	muusta syystä poistettuja av annan orsak utskrivna	laitoksessa läsnä på anstalten	muualla annorstädes
Perniö (Björnå)	80	84	111	55	174	181	41	—	91	111
Lapinjärvi — Lappträsk	100	129	207	41	175	177	51	8	110	206
Sairila	40	23	39	—	52	49	7	1	22	35
Järvenpää	70	80	127	36	393	283	174	4	79	96
Tervalampi	70	60	117	1	102	107	8	—	51	114
Ridasjärvi	10	—	—	1	2	—	—	—	3	—
Lammi	40	28	49	88	—	60	2	—	23	80
Pohjola	15	4	18	—	18	18	3	—	7	12
Rymättylä	27	25	20	24	87	74	33	1	29	19
Mikkeli (S:t Michel)	16	16	22	31	39	67	7	6	9	19
Tyynelä	20	25	15	28	69	82	11	—	20	24
Kankaanpää	17	17	11	12	52	53	12	—	16	11
Yhteensä — Summa	505	491	736	317	1 163	1 151	349	20	460	727

Noin $\frac{1}{3}$ eli 34 % kaikista vuoden kuluessa huoltoloihin otetuista oli ollut Järvenpään vastaanottolaitoksessa, ja 770 otettiin suoraan muihin alkoholistihuoltoloihin. Kaikista v. 1957 huoltoloihin tulleista 58 % oli tullut vapaaehtoisesti, 5 % oli vaarallisia ja 37 % muita lääninhallitusten huoltoloihin määräämiä alkoholisteja. Vapaaehtoisten luku on edelliseen vuoteen verrattuna noussut 13:lla, jotavastoin vaarallisten luku oli 23 ja muiden 16 pienempi kuin v. 1956. Vuoden aikana kirjoissa olleet jakaantuivat vapaaehtoisin, vaarallisiin ja muihin seuraavalla tavalla.

Ca $\frac{1}{3}$ eller 34 % av dem som intogs under året hade passerat genom Järvenpää upptagningsanstalt och 770 intogs direkt på de övriga alkoholistanstalterna. Av alla under år 1957 intagna hade 58 % kommit frivilligt, 5 % var farliga och 37 % andra av landshövding till alkoholistanstalt beordnade. Antalet frivilliga har från föregående år ökat med 13, medan antalet farliga har minskat med 23 och antalet andra med 16. Samtliga inskrivna fördelade sig på frivilligt ingångna, farliga och andra på följande sätt.

	Vapaaehtoisesti tulleita Frivilligt ingångna	Vaarallisia Farliga	Muita Andra	Yhteensä Summa
Vuoden alussa — Vid årets början				
läsnä — närvarande	181	20	290	491
ehdollisesti vapautettuja — villkorligt frigivna	143	65	331	539
lomautettuja — permitterade	44	7	37	88
vankilassa, karkureina ym. — i fängelse, på rymmarsträt ect.	12	5	92	109
Uusia vuoden kuluessa — Intagna under året	676	52	435	1 163
Poistettu vuoden kuluessa — Utskrivna under året				
lopullisesti vapautettuja — slutligt frigivna	652	72	427	1 151
muualla siirrettyjä, kuolleita ym. — annorstädes överförda, avlidna m.fl.	31	4	17	52
Vuoden lopussa — Vid årets slut				
läsnä — närvarande	187	14	259	460
ehdollisesti vapautettuja — villkorligt frigivna	151	51	356	558
lomautettuja — permitterade	27	3	35	65
vankilassa, karkuteillä ym. — i fängelse, på rymmarsträt ect.	8	5	91	104

Vuoden alussa oli sairaalassa 7, vankilassa 75 ja karkureina 27, vuoden lopussa vastaavasti 5, 69 ja 30.

Kun vuoden alussa muualla olleista 189 palautettiin takaisin laitoksiin, on vuoden kuluessa hoidettu kaikissa laitoksissa yhteensä 2 160 alkoholista; toisesta laitoksesta toiseen siirretyt alkoholistit sisältyvät tällöin mainittuun lukuun kahdesti. Valtion, työlaitosten ja yksityisten huoltoloiden kesken mainittu luku jakaantui seuraavasti.

	Vuoden aikana hoidettuja Antal vårdade under året	Hoitopäiviä — Vård dagar Kaikkiaan Totalt	Hoidokkia kohti Per vårdtagare
Valtion omistamat laitokset — Statsägda anstalter ...	1 355	101 838	75
Työlaitosten yhteydessä toimivat — Vid arbetsinrättningar verksamma anstalter	353	29 494	84
Yhdistysten omistamat — Föreningarnas anstalter	452	28 055	62
Kaikkiaan — Inalles	2 160	159 387	74

Vuoden kuluessa laitoksiin tulleista 1 163 uudesta hoidokista suurin osa, 59 %, oli ensikertalaisia, 30 % oli aikaisemmin ollut kerran ja 11 % useamman kerran hoidettavana jossakin alkoholistihoitolassa. 165 hoidokkia eli 14 % oli rangaistu vain juopumuksesta ja kokonaista 48 % eli 564 lisäksi jostakin muustakin rikoksesta.

Hoidokkien keski-ikä vaihteli eri laitoksissa 36 ja 45 vuoden välillä. Eniten oli 40—49-vuotiaita, 36 %, ja sen jälkeen 30—39-vuotiaita, 35 %. Laitokseen tullessaan 50 vuotta täyttäneitä oli 16 % ja 30 vuotta nuorempia 13 %. 21 hoidokin ikä vaihteli 20 ja 24 vuoden välillä.

Työlaitokset

V. 1957 oli toiminnassa 9 työlaitosta, joista 7 oli kuntainliittojen omistamia, Helsingin kaupungin omistama Tervalammen työlaitos Vihdissä ja valtion omistama Ilmajoen työlaitos. Kuntainliittojen omistamat työlaitokset olivat Uudenmaan työlaitos Hyvinkään maalaiskunnassa, Länsi-Suomen työlaitos Punkalaitumella, Hämeen työlaitos Lammilla, Itä-Suomen työlaitos Mäntyharjulla, Keuruun työlaitos, Kruunupyyn työlaitos ja Pohjolan työlaitos Revonlahdella.

Kuntainliittojen omistamissa työlaitoksissa oli osallisina 517 kuntaa eli 94.3 % maan kaikista kunnista. Hoitopaikkojen luku näissä työlaitoksissa oli selontekovuonna 739. Helsingin kaupungin Tervalammen työlaitoksessa hoito-

Vid årets början var 7 på sjukhus, 75 i fängelse och 27 på rymmarsträt, vid årets slut åter resp. 5, 69 och 30.

Av de vid årets början icke närvarande intogs 189 ånyo på anstalterna, varför under årets lopp på samtliga anstalter vårdats inalles 2 160 alkoholister; de som överförts från en anstalt till en annan ingår härvid två gånger i nämnda siffra. Mellan statens, arbetsinrättningarnas och de privata vårdanstalterna fördelade sig nämnda totalantal som följer.

Av de 1 163, som under årets lopp intagits på anstalterna, var de flesta, 59 %, förstagångsintagna, 30 % hade en gång förut varit intagna på alkoholistanstalt och 11 % flere gånger. 165 eller 14 % hade straffats endast för fylleri och icke mindre än 48 % eller 564 dessutom för något annat brott.

Genomsnittsåldern växlade vid de olika anstalterna mellan 36 och 45 år. Talrikast var 40—49-åringarna, 36 %, och därefter 30—39-åringarna, 35 %. De som hade fyllt 50 år när de intogs, utgjorde 16 %, och 13 % var i åldern under 30 år. 21 vårdtagare var i åldern 20—24 år.

Arbetsinrättningarna

Under år 1957 var 9 arbetsinrättningar i verksamhet, av vilka 7 ägdes av kommunförbund, Tervalampi arbetsinrättning i Vichtis av Helsingfors stad och Ilmajoki arbetsinrättning av staten. Följande arbetsinrättningar ägdes av kommunförbund: Uudenmaan työlaitos i Hyvinge landskommun, Länsi-Suomen työlaitos i Punkalaidun, Hämeen työlaitos i Lammi, Itä-Suomen työlaitos i Mäntyharju, Keuruun työlaitos, arbetsinrättningen i Kronoby och Pohjolan työlaitos i Revonlahti.

I de arbetsinrättningar, som ägdes av kommunförbunden, var 517 kommuner delaktiga eller 94.3 % av alla kommuner i landet. Antalet vårdplatser i nämnda arbetsinrättningar var under redogörelseåret 739. I Helsingfors stads

paikkoja oli 157 ja valtion Ilmajoen työlaitoksessa 125, joten hoitopaikkoja oli työlaitoksissa yhteensä 1 021.

Työlaitosten kirjoissa on v:n 1957 kuluessa ollut kaikkiaan 3 381 huollettavaa eli 161 enemmän kuin edellisenä vuonna. Kuntainliittojen työlaitoksissa oli 2 329, Tervalammella 898 ja Ilmajoella 154. Seuraava yhdistelmä osoittaa, minkä lakien nojalla huollettavat oli työlaitoksiin määrätty.

Laki, jonka nojalla huollettavat on työlaitokseen otettu Lag, enligt vilken de vårdade förordnats till arbetsinrättning	Työlaitokset — Arbetsinrättningar					
	Kuntainliittojen Kommunförbundens	Helsingin kaupungin Helsingfors stads	Valtion Statens	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
Huoltoapulain — Socialhjälpslagens 25 § ..	76	30	32	—	108	30
40 § ..	433	21	119	—	552	21
54 § ..	21	7	—	—	21	7
Laki lasten elatusavun turvaamisesta — Lagen om tryggnad av underhållsbidrag åt barn	1 121	4	467	—	1 588	4
Alkoholistolaki — Lagen om alkoholister	191	17	280	—	471	17
Irtolaislaki — Lagen om lösdrivare	134	274	—	154	134	428
Yhteensä — Summa	1 976	353	898	154	2 874	507

V:n 1957 alussa oli kirjoissa olevia huollettavia kaikkiaan 1 669. Vuoden kuluessa otettiin uusia 1 712 ja poistettiin 1 661, joten vuoden lopussa oli kirjoissa 1 720. Eri ryhmissä huollettavien vaihtuminen oli seuraavanlainen.

arbetsinrättning i Tervalampi var antalet vårdplatser 157 och i statens arbetsinrättning i Ilmajoki 125. Hela antalet vårdplatser var alltså 1 021.

Totalantalet inskrivna vårdade i arbetsinrättningarna har under år 1957 varit 3 381 eller 161 större än föregående år. I kommunförbundens arbetsinrättningar var antalet inskrivna inalles 2 329, i Tervalampi 898 och i Ilmajoki 154. Följande sammanställning visar med stöd av vilka lagar intagningen på arbetsinrättning skett.

I början av år 1957 var antalet inskrivna vårdade inalles 1 669. Under året intogs 1 712 personer för vård och utskrevs 1 661, så att antalet inskrivna i slutet av året steg till 1 720. I de olika grupperna var omsättningen av vårdade följande.

Vuoden alussa — I början av året laitoksissa läsnä — i inrättningarna närvarande	Huoltoapulain Enligt socialhjälpslagen vårdade		N.s. perhe- pinnareita Tredskande underhålls- plikliga		Alkoholisteja Alkoholister		Irtolaisia Lösdrivare	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
muualla — annorstädes	138	1	445	—	180	4	42	38
Uusia vuoden kuluessa — Nyintagna under året	374	26	826	3	206	6	51	220
Poistettu vuoden kuluessa — Utskrivna under året	351	30	794	2	193	12	45	234
Vuoden lopussa — I slutet av året laitoksissa läsnä — i inrättningarna närvarande	190	25	378	1	81	3	46	161
muualla — annorstädes	140	3	416	1	197	2	43	33

Yksi työlaitos on ilmoittanut vuoden lopussa ainoastaan läsnä olleiden huollettavien luvun, joten muualla olleiden luku on itse asiassa hieman suurempi kuin mitä ylempänä olevat luvut osoit-

En arbetsinrättning har vid slutet av året uppgivit endast antalet närvarande vårdade, varav följer, att antalet vårdade som vistats annorstädes i själva verket är litet större än

tavat ja vastaavasti poistettujen luku hieman pienempi. Vuoden alussa olleista 216 oli karkuteillä, 377 lomalla, 167 ehdollisesti vapautettuja ja 88 vankilassa tai muualla. Vuoden lopussa vastaavat luvut olivat 113, 395, 227 ja 100.

Työlaitosten kirjoissa olevista hoidettavista 47.1 % oli perhepinnareita, 21.9 % huoltoapulain nojalla laitoksiin otettuja, 16.6 % irtolaisia ja 14.4 % alkoholisteja. Edellisenä vuonna vastaavat suhdeluvut olivat 44.5, 21.5, 19.8 ja 14.2. Miehistä suurin osa, 55.3 %, oli perhepinnareita, naisista sen sijaan 84.4 % irtolaisia. Kaikista hoidettavista 15.0 % oli naisia ja 85.0 % miehiä.

Hoitopäiviä oli kertomusvuonna kaikkiaan 287 764, joista 119 523 eli 41.5 % oli perhepinnarien, 71 150 eli 24.7 % irtolaisten, 67 633 eli 23.5 % huoltoapulain nojalla laitoksiin otettujen ja 29 458 eli 10.3 % alkoholistien hoitopäiviä. Kaikista hoitopäivistä 69 140 eli 24.0 % tuli naisten osalle ja 218 624 eli 76.0 % miesten osalle. Näin ollen kutakin kirjoissa olevaa naista kohden hoitopäiväluku nousi keskimäärin 136:een, mutta kutakin miestä kohden vain 76:een.

siffrorna ovan visar och antalet utskrivna litet mindre. Av dem, som i början av året var annorstädes, var 216 på rymmarstråt, 377 permitterade, 167 villkorligt frigivna och 88 i fängelse eller annorstädes. I slutet av året var motsvarande siffror 113, 395, 227 och 100.

Av de inskrivna vårdade i arbetsinrättningarna var 47.1 % tredskande underhållspliktiga, 21.9 % enligt socialhjälpplagen intagna, 16.6 % lösdrivare och 14.4 % alkoholister. Föregående års motsvarande proportionstal var 44.5, 21.5, 19.8 och 14.2. Största delen, 55.3 %, av männen var tredskande underhållspliktiga, av kvinnorna däremot 84.4 % lösdrivare. Av hela antalet vårdade var 15.0 % kvinnor och 85.0 % män.

Under redogörelseåret steg antalet vårddagar inalles till 287 764, varav 119 523 eller 41.5 % kom på de tredskande underhållspliktiga, 71 150 eller 24.7 % på lösdrivarna, 67 633 eller 23.5 % på de enligt socialhjälpplagen intagna, och 29 458 eller 10.3 % på alkoholisterna. Av totalantalet vårddagar föll 69 140 eller 24.0 % på kvinnornas och 218 624 eller 76.0 % på männens del. Således steg antalet vårddagar i medeltal per inskriven kvinna till 136, men per man endast till 76.

V. Vajaamielislaitokset

Maan 11 vajaamielislaitoksesta 4 on valtion omistamia: Perttulan ja Hovin koulukodit sekä Kuhankosken ja Alavuden tyttökodit. Helsingin kaupunki omistaa Nukarin lastenkodin. Seinäjoella toimii kuntainliiton vajaamielislaitos ja muut 5 ovat yksityisten yhtymien: Rinnekoti Helsingissä, Vaalijala Pieksämäellä, Hoivakoti Porissa, Toivolan poikakoti Muhoksessa ja Barnens by Porvoon mlk:ssa. Huollettavien vaihtuminen v:n 1957 aikana näissä laitoksissa selviää seuraavasta taulukosta.

V. Anstalterna för psykiskt efterblivna

Av landets 11 anstalter för psykiskt efterblivna äger staten 4: Perttula och Hovi skolhem samt Kuhankoski och Alavus flickhem. Nukari barnhem tillhör Helsingfors stad. Anstalten för psykiskt efterblivna i Seinäjoki tillhör en kommunsammanslutning och de övriga fyra äges av privata sammanslutningar: Rinnehemmet i Helsingfors, Vaalijala i Pieksämäki, Hoivakoti i Björneborg, Toivola goshem i Muhos samt Barnens by i Borgå lk. Huru antalet vårdtagare växlat under år 1957 i de olika anstalterna, framgår av följande tabell.

Huollettavien vaihtuminen v:n 1957 aikana — Vårdtagarnas omsättning under år 1957

Vajaamielislaitokset — Anstalter för psykiskt efterblivna	Vuoden alussa Vid början av året	Uusia Nya	Poistettu Utskrivna	Vuoden lopussa — Vid slutet av året		
				miespuolisia mankön	naispuolisia kvinnkön	yhteensä summa
Perttula	159	23	14	131	37	168
Kuhankoski	63	15	13	—	65	65
Hovi	36	3	18	21	—	21
Alavus	41	8	6	—	43	43
Nukari	31	6	6	23	8	31
Seinäjoki	179	14	13	98	82	180
Rinnekoti	322	25	26	178	143	321
Vaalijala	548	46	43	313	238	551
Hoivakoti	144	57	24	98	79	177
Toivola	64	10	11	63	—	63
Barnens by	30	1	1	18	12	30
Yhteensä — Summa	1 617	208	175	943	707	1 650

Valtion vajaamielislaitoksissa oli v:n 1957 kuluessa kaikkiaan 348 huollettavaa, joista 317 itse laitoksessa ja 31 laitoksen valvonnan alaisessa perhehoidossa. Muissa laitoksissa oli kaikkiaan 1 477, joista 8 perhehoidossa. Vuoden lopussa oli perhehoidossa yhteensä 32. Vuoden aikana huolletuista 57.3 % oli miespuolisia ja 42.7 % naispuolisia.

Vuoden aikana huoltoon otetuista 208:sta 200 sijoitettiin laitoksiin ja 8 perhehoitoon. Näistä 200:sta 58 % oli kotoisin maaseudulta ja 42 % asutuskeskuksista. 158 eli 79.0 % tuli

I statens anstalter för psykiskt efterblivna var antalet vårdtagare under år 1957 inalles 348, varav 317 var i själva anstalterna och 31 i familjevård under uppsyn av anstalten. I de övriga anstalterna var antalet inalles 1 477, varav 8 i familjevård. I slutet av året var antalet vårdtagare i familjevård 32. Av de under året vårdade var 57.3 % mankön och 42.7 % kvinnkön.

Under året intogs inalles 208 vårdtagare, av vilka 200 i själva anstalterna och 8 i familjevård. Av dessa 200 var 58 % hemma från landsorten och 42 % från tätorter. 158 eller

kotoaan suoraan laitokseen, 8 eli 4.0 % sijoituskodeista, 9 eli 4.5 % lastenkodeista ja 25 eli 12.5 % oli aikaisemmin hoidettu jossain muussa laitoksessa. Syntyperältään näistä uusista huollettavista 8.5 % oli syntynyt ulkopuolella avioliiton ja 91.5 % oli aviosyntyisiä.

Valtion vajaamielisilaitoksiin vuoden kuluessa otetuista kaikki olivat jo täyttäneet 7 vuotta, jota vastoin muihin laitoksiin otetuista 40.3 % oli mainittua vuotta nuorempia. Seuraavasta yhdistelmästä selviää tarkemmin huollettavien ikä laitokseen otettaessa.

Vajaamielisilaitokset — Anstalter för psykiskt efterblivna	
Valtion — Statens
Muut — Övriga
Yhteensä — Summa

Mainituista 200 huollettavasta 95 eli 47.5 % oli tylsämielisiä, 68 eli 34.0 % vähämielisiä ja 35 eli 17.5 % heikkomielisiä. Lisäksi oli vielä 2 mielisairasta.

V:n 1957 aikana poistettiin kaikkiaan 175 huollettavaa eli 9.6 % vuoden aikana olleista. Näistä 38 eli 21.7 % kuoli. Kotiin lähetettiin 80 eli 45.7 %. Kunnalliskoteihin sijoitettiin 19, lastenkoteihin 5 ja koulukotiin 1, yhteensä 14.3 %. Mielisairaaloihin, toiseen vajaamielisilaitokseen tai muuhun laitokseen lähetettiin 19 eli 10.9 %. 5 eli 2.8 % sai työpaikan ja 8 eli 4.6 % sijoitettiin avohuoltoon.

Missä määrin näiden laitoksista poistuneiden tila oli parempi tai entisellään, selviää seuraavasta.

Vajaamielisilaitokset Anstalter för psykiskt efterblivna	
Valtion — Statens
Muut — Övriga
Yhteensä — Summa

Valtion vajaamielisilaitoksista vuoden aikana poistetuista 10 eli 19.6 % oli iältään 15 vuotta tai sitä nuorempia, 22 eli 43.1 % oli 16—20-vuotiaita ja 19 eli 37.3 % oli jo täyttänyt 21 vuotta. Muista vajaamielisilaitoksista poistetuista kokonaista 29.0 % eli 36 oli 7 vuotta nuorempia; 7—15-vuotiaita oli 46.0 % eli 57, 16—20-vuotiaita 21.8 % eli 27 ja vain 4 eli 3.2 % oli jo täyttänyt 21 vuotta.

79.0 % kom till anstalten rakt från sitt hem, 8 eller 4.0 % från privata fosterhem, 9 eller 4.5 % från barnhem och 25 eller 12.5 % hade tidigare vårdats i någon annan anstalt. Av dessa nya vårdtagare var 8.5 % födda utom äktenskapet och 91.5 % inom äktenskapet.

Av dem som under året intogs i statens anstalter för psykiskt efterblivna, hade samtliga redan fyllt 7 år, varemot 40.3 % av de i de övriga anstalterna intagna var yngre än 7 år. I det följande framgår närmare, i vilken ålder vårdtagarna intogs i anstalten.

Ikä laitokseen otettaessa, vuotta — Ålder vid intagandet i anstalten, år						
—2	2—6	7—12	13—15	16—20	21—	Yhteensä Summa
—	—	20	7	13	1	41
5	59	73	17	4	1	159
5	59	93	24	17	2	200

Av de nyssnämnda 200 vårdtagarna var 95 eller 47.5 % idioter, 68 eller 34.0 % imbecilla och 35 eller 17.5 % debila. Därutöver kom ännu två sinnessjuka.

Under år 1957 utskrevs inalles 175 vårdtagare eller 9.6 % av de under året vårdade. 80 eller 45.7 % skickades till sina hem. 19 placerades i kommunalhem, 5 i barnhem och 1 i skolhem, inalles 14.3 %. 19 eller 10.9 % överflyttades till sinnessjukhus, till annan anstalt för psykiskt efterblivna eller någon annan anstalt. 5 vårdtagare, 2.8 %, hade fått en arbetsplats och 8, 4.6 %, placerades i öppen vård. 38, 21.7 %, dog.

I följande sammanställning klargörs, i vilken mån de utskrivna vårdtagarnas hälsotillstånd var bättre eller oförändrat.

Huollettavat poistettiin — Vårdtagarna utskrevs som			
parempina bättre	paranematta icke botade	kuolleet döda	yhteensä summa
29	22	—	51
29	57	38	124
58	79	38	175

Av de vårdtagare, som utskrevs från statens anstalter, var 10, 19.6 %, 15 år eller yngre. 22 eller 43.1 % var i åldern 16—20 år och 19, 37.3 %, hade redan fyllt 21 år. Bland dem, som utskrevs från de övriga anstalterna, var 29.0 % eller 36 vårdtagare under 7 år; 46.0 % eller 57 var i åldern 7—15 år, 21.8 % eller 27 var mellan 16 och 20 år och endast 4, 3.2 %, hade redan fyllt 21 år.

Vuoden lopussa oli laitoksissa yhteensä 1 650 huollettavaa, joista 943, 57.2 %, oli miespuolisia ja 707, 42.8 %, naispuolisia. Näiden vajaanmielisyyden aste oli seuraava.

Vajaamielisilaitokset — Anstalter.
för psykiskt efterblivna

Valtion — Statens	37
Muut — Övriga	904
Yhteensä — Summa	941
	% 57.0

Vid årets utgång var antalet vårdtagare i anstalterna inalles 1 650, varav 943, 57.2 %, mankön och 707, 42.8 %, kvinnkön. Graden av efterblivenheten var följande.

Tylsämielisiä Idioter	Vähämielisiä Imbecilla	Heikkomielisiä Debila	Yhteensä Summa
37	134	126	297
904	327	122	1 353
941	461	248	1 650
% 57.0	28.0	15.0	100.0

Vajaamielisyyden aste oli eri laitoksissa toisistaan huomattavasti poikkeava. Valtion laitoksissa 12.5 % oli tylsämielisiä, 45.1 % vähämielisiä ja 42.4 % heikkomielisiä. Toivolan poikakodissa vastaavat suhdeluvut olivat 6.3, 65.1 ja 28.6. Barnens by:ssä olivat kaikki, kolmea lasta lukuunottamatta, vähämielisiä. Seinäjoella, Rinnekodissa, Vaalijalassa ja Hoivakodissa sekä Nukarin lastenkodissa oli vuoden lopussa olevista hoidettavista 71.4 % tylsämielisiä, 20.6 % vähämielisiä ja 8.0 % heikkomielisiä.

Miespuolisten ja naispuolisten vajaamielisyyden aste oli suurin piirtein samanlainen; miespuolisten suhdeluvut olivat 56.5, 27.1 ja 16.4 sekä naispuolisten vastaavasti 57.7, 29.1 ja 13.2.

Jotta saataisiin yleiskuva siitä, minkä ikäisiä vajaamielisilaitoksissa huollettavat ovat, on seuraavassa taulukossa vielä esitetty vuoden lopussa laitoksissa olleiden ikäryhmitys.

Vuoden lopussa laitoksissa huollettujen ikä — Åldern för vårdtagarna i slutet på året

Vajaamielisilaitokset Anstalter för psykiskt efterblivna	Ikä, vuotta — Ålder, år						Yhteensä Summa
	Alle — Under 7	7—12	13—15	16—20	21—30	31—	
Valtion — Statens	—	53	79	115	40	10	297
Muut — Övriga	190	507	205	243	163	45	1 353
Yhteensä — Summa	190	560	284	358	203	55	1 650
				%			
Valtion — Statens	—	17.8	26.6	38.7	13.5	3.4	100.0
Muut — Övriga	14.0	37.5	15.2	18.0	12.0	3.3	100.0
Yhteensä — Summa	11.5	34.0	17.2	21.7	12.3	3.3	100.0

Perttulassa oli yksi huollettava täyttänyt jo 50 vuotta ja samoin Vaalijalassa, jossa sitä paitsi oli kolme 41—50-vuotiaista. 7 vuotta nuoremista oli 3 sellaista, jotka eivät vielä olleet täyttäneet kahta vuotta ja muut olivat 2—6-vuotiaita.

I Perttula hade en vårdtagare redan fyllt 50 år och likaså en i Vaalijala, där dessutom var tre i åldern 41—50. Av dem, som var yngre än 7 år, hade tre inte ännu fyllt 2 år och de övriga var i åldern mellan 2 och 6 år.

VI. Kunnallisen sosiaalihuollon kustannukset

Huoltotoiminnan tulot samoin kuin menotkin on ilmoitettu siten, ettei tuloista ole vähennetty niitä kustannuksia, joita kunnilla on ollut niitä hankkiessaan, yhtä vähän kuin suoritetuista menoista on vähennetty niitä eräiä, jotka mahdollisesti ovat tulleet korvatuiksi tuloilla. Sekä tulo- että menopuolella on otettu huomioon luontois- ja työsuoritukset. Niiden arvo on ilmoitettu eri paikkakunnilla vallinneiden hintojen mukaan. Tuloina on otettu huomioon kaikki, mitä vuoden kuluessa huoltotoimintaa varten on kannettu tai saatu, ja menoina kaikki, mitä huoltotarkoituksiin on maksettu tai käytetty, katsomatta siihen, onko osa tuloista ja menoista aiheutunut jonkin muun vuoden huoltotoiminnasta.

Huoltotoiminnan tuloja ja menoja selvitetäessä on pidetty erillään eri huoltolakien soveltamisesta aiheutuneet kustannukset. Näin ollen tehdään seuraavassa tarkemmin selkoa erikseen huoltoavun, lastensuojelun, irtolais- ja alkoholistihuollon tuloista ja menoista. Hallintomenot ja -tulot, jotka yleensä ovat koko huoltotoiminnan yhteisiä, muodostavat oman ryhmänsä.

Huoltotoiminnan kokonaismenot ja -tulot.
V. 1957 nousivat huoltomenot koko maassa 13 275 milj. mk:aan ja tulot 5 117 milj. mk:aan, joten kunnat joutuivat huoltotoimintaan käyttämään 8 158 milj. mk. Kun sellaiset menoerät kuin korvaukset muille kunnille ja hoitomaksut vieraan kunnan kunnalliskodissa tai lastenkodissa olleista jo sisältyvät avustusta antaneiden kuntien avustusmenoihin, joskaan eivät aina saman tilikauden aikana, niin huollon kokonaiskustannukset, jos nämä menoerät vähennetään, olisivat selontekovuonna 12 945 milj. mk.

Miten menot ja tulot jakaantuivat eri huoltoalojen osalle erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa, selviää seuraavasta taulukosta.

VI. Den kommunala socialvårdens kostnader

Inkomsterna liksom även utgifterna för vårdverksamheten har uppgivits så, att från inkomsterna icke subtraherats de kostnader, som kommunerna haft vid anskaffandet av dem, lika litet som från de erlagda utgifterna avdragits de summor, som eventuellt blivit ersatta genom inkomster. Såväl på inkomst- som utgiftssidan har natura- och arbetsprestationer beaktats. Deras värde har uppgivits i enlighet med de på de olika orterna gällande prisen. Som inkomster har upptagits allt, som under årets lopp uppburits eller erhållits för vårdverksamheten och som utgifter allt, som erlagts för eller använts till vårdändamål oberoende därav, om en del av inkomsterna eller utgifterna förorsakats av vårdverksamheten under något annat år.

Vid klarläggandet av inkomsterna och utgifterna för vårdverksamheten har de kostnader, som förorsakats av de olika vårdlagarnas tillämpning, avskilts från varandra. Sålunda redogöres i det följande närmare för inkomsterna och utgifterna särskilt för socialhjälp, barnskyddet, lösdrivar- och alkoholistvården. Förvaltningsutgifterna och -inkomsterna, som i allmänhet är gemensamma för hela vårdverksamheten, bildar en grupp för sig.

Vårdverksamhetens totalutgifter och -inkomster.
Under år 1957 steg vårdutgifterna i hela landet till 13 275 milj. mk och inkomsterna till 5 117 milj. mk, varigenom kommunerna kom att till vårdverksamheten använda 8 158 milj. mk. Emedan sådana utgiftsposter som ersättningar till andra kommuner och vårdavgifter för personer, som vårdats i främmande kommuns kommunalhem eller barnhem, redan ingår i de kommuners understödsutgifter, som beviljat understöden ehuru icke alltid under samma räkenskapsperiod, utgjorde totalkostnaderna för vården, om dessa utgiftsposter avdragas, 12 945 milj. mk.

Huru utgifterna och inkomsterna fördelade sig på de olika vårdområdena särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna, framgår av följande tabell.

Huoltotoiminnan menot ja tulot — Vårdverksamhetens utgifter och inkomster

Huoltoala — Vårdområde	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
<i>Menot — Utgifter</i>								
Hallinto — Förvaltning	577 435	9.7	99 565	9.7	529 009	8.4	1 206 009	9.1
Huoltoapu — Socialhjälp	3 185 299	53.4	664 067	65.0	5 142 200	81.9	8 991 566	67.7
Lastensuojelu — Barnskydd	2 168 986	36.3	252 877	24.8	605 245	9.6	3 027 108	22.8
Irtolaishuolto — Lösdrivarvård	8 930	0.1	449	0.0	1 022	0.0	10 401	0.1
Alkoholistihuolto — Alkoholistvård	29 618	0.5	4 592	0.5	6 135	0.1	40 345	0.3
Yhteensä menoja — Summa utgifter	5 970 268	100.0	1 021 550	100.0	6 283 611	100.0	13 275 429	100.0
<i>Tulot — Inkomster</i>								
Hallinto — Förvaltning	315	0.0	310	0.0	2 058	0.0	2 683	0.0
Huoltoapu — Socialhjälp	1 368 890	22.9	258 365	25.3	2 589 140	41.2	4 216 395	31.8
Lastensuojelu — Barnskydd	651 681	10.9	73 557	7.2	169 520	2.7	894 758	6.7
Irtolaishuolto — Lösdrivarvård	1 835	0.1	19	0.0	107	0.0	1 961	0.0
Alkoholistihuolto — Alkoholistvård	588	0.0	137	0.0	321	0.0	1 046	0.0
Kuntien huoltotoimintaan käyttämät varat — Av kommuner för vårdverk- samheten använda medel	3 946 959	66.1	689 162	67.5	3 522 465	56.1	8 158 586	61.5
Yhteensä tuloja — Summa inkomster	5 970 268	100.0	1 021 550	100.0	6 283 611	100.0	13 275 429	100.0

Huoltotoiminnan kustannukset peitettiin suurimmalta osalta kuntien tarkoitukseen myöntämällä varoilla. Huoltoavun ja lastensuojelun omat tulot muodostivat vain lähes $\frac{2}{5}$ eli 38.5 % kokonaismenoista.

V. 1956 huoltomenot olivat koko maassa 12 604 milj. mk. Näin ollen oli huoltotoimintaan v. 1957 käytetty 671 milj. mk eli 5.3 % enemmän kuin lähinnä edellisenä vuonna. Kun kuitenkin huoltotoiminnan omat tulot kasvoivat samaan aikaan 30.3 %:lla, vähenivät huollon nettomenot 519 milj. mk:illa eli 6.0 %. Jos otetaan huomioon, että elinkustannusindeksi on noussut samaan aikaan 11 %, olisivat huollon bruttomenot v. 1956 markoissa 11 960 milj. eli 5.1 % ja nettomenot 7 350 milj. eli 15.3 % pienemmät kuin v. 1956.

Suurimmat absoluuttiset huoltomenot olivat v. 1957 seuraavissa kaupungeissa: Helsingissä 2 632 milj. mk, Tampereella 638, Turussa 510, Lahdessa 200, Porissa 197, Oulussa 184, Vaasassa 183, Kuopiossa 168, Jyväskylässä ja Kemissä 135 milj. mk. Pienimmät ne olivat Uudessa-kaarlepyyssä, 4.0 milj. mk, ja Kaskisissa, 4.5 milj. mk.

Maaseudulla huoltomenot kohosivat v. 1957 yli 20 milj. mk:n 106 kunnassa, 10—20 milj. mk:n välillä ne olivat 123:ssa, 5 ja 10 milj. mk:n välillä 122 kunnassa sekä 1 ja 5 milj. mk:n välillä 119 kunnassa. 1 milj. mk pienemmät menot olivat 12 kunnassa.

Utgifterna för vårdverksamheten täcktes till största delen med de medel kommunerna för ändamålet beviljat. Socialhjälpens och barnskyddets egna inkomster bildade blott nära $\frac{2}{5}$ eller 38.5 % av totalutgifterna.

År 1956 utgjorde vårdutgifterna i hela landet 12 604 milj. mk. Sålunda hade år 1957 för vårdverksamheten använts 671 milj. mk eller 5.3 % mer än närmast föregående år. Då vårdverksamhetens egna inkomster samtidigt steg med 30.3 %, var vårdverksamhetens nettoutgifter 519 milj. mk eller 6.0 % mindre än år 1956. Om man beaktar, att levnadskostnadsindex samtidigt stigit med 11 %, var vårdens bruttoutgifter enligt 1956 års penningvärde 11 960 milj. mk eller 5.1 % och nettoutgifterna 7 350 milj. mk eller 15.3 % mindre än 1956.

De absoluta vårdutgifterna var under år 1957 störst i följande städer: i Helsingfors 2 632 milj. mk, i Tammerfors 638, i Åbo 510, i Lahti 200, i Björneborg 197, i Uleåborg 184, i Vasa 183, i Kuopio 168, i Jyväskylä och i Kemi 135 milj. mk. Minst var de i Nykarleby, 4.0 milj. och Kaskö, 4.5 milj. mk.

På landsbygden åter översteg vårdutgifterna år 1957 i 106 kommuner 20 milj. mk, mellan 10—20 milj. mk växlade de i 123 kommuner, mellan 5—10 milj. mk i 122 kommuner och mellan 1 och 5 milj. mk i 119 kommuner. I 12 kommuner var utgifterna under 1 milj. mk.

Jos huoltotoiminnan kokonaiskustannukset, siis bruttokustannukset ja toiselta puolen ne kustannukset, jotka saadaan, jos menoista vähennetään huoltotoiminnan tuottamat tulot, ts. nettokustannukset, jaetaan henkikirjoihin merkityllä asukasluvulla sekä koko maassa että erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa, tulee kustannuksia keskimäärin asukasta kohden seuraavat määrät.

Om de totala kostnaderna för vårdverksamheten, således bruttokostnaderna och å andra sidan de kostnader, som erhålles, om från utgifterna subtraheras de inkomster, som vårdverksamheten inbringat, m.a.o. nettokostnaderna, divideras med den mantalsskrivna folkmängden både i hela landet och särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna, erhålles som genomsnittliga kostnader per invånare följande belopp.

Vuosi — År	Brutto- ja nettomenot asukasta kohden, mk — Brutto- och nettoutgifter per invånare, mk							
	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto
1948	1 436	1 077	818	635	699	532	893	677
1949	1 752	1 280	1 042	780	879	659	1 111	824
1950	2 045	1 496	1 198	888	993	734	1 274	938
1951	2 687	1 946	1 632	1 202	1 302	949	1 683	1 224
1952	3 074	2 169	1 938	1 404	1 528	1 097	1 960	1 398
1953	3 437	2 433	2 189	1 541	1 660	1 155	2 165	1 518
1954	3 631	2 578	2 342	1 658	1 791	1 246	2 325	1 633
1955	3 942	2 735	2 484	1 720	1 929	1 258	2 516	1 693
1956	4 551	3 206	2 943	2 091	2 243	1 506	2 939	2 023
1957	4 837	3 198	3 038	2 049	2 274	1 275	3 063	1 882

Laskemalla huoltotoiminnan brutto- ja nettomenot v. 1957 asukasta kohden eri lääneissä sekä erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa saadaan seuraava yhdistelmä.

Genom att beräkna vårdverksamhetens brutto- och nettoutgifter år 1957 per invånare i de olika länen samt särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna erhålles följande sammanställning.

Lääni — Län	Brutto- ja nettomenot asukasta kohden, mk — Brutto- och nettoutgifter per invånare, mk							
	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko lääni Hela länet	
	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto
Uudenmaan — Nylands .	6 081	3 963	3 215	2 330	2 723	1 636	4 720	3 047
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	4 102	2 584	2 330	1 531	2 008	1 098	2 640	1 554
Ahvenanmaa — Åland ..	2 335	1 478	—	—	1 367	804	1 544	927
Hämeen — Tavastehus .	4 666	3 240	3 289	2 278	2 619	1 324	3 403	2 098
Kymen — Kymmene ...	3 603	2 404	3 211	2 088	2 216	1 072	2 762	1 615
Mikkelin — S:t Michels .	3 281	2 136	2 038	1 318	2 640	1 285	2 724	1 429
Kuopion — Kuopio	3 691	2 518	2 949	1 933	2 322	1 339	2 552	1 540
Vaasan — Vasa	4 146	2 723	3 146	1 996	1 887	1 061	2 327	1 385
Oulun — Uleåborgs	3 698	2 476	—	—	2 186	1 344	2 439	1 534
Lapin — Lapplands	4 700	3 532	2 278	1 512	2 579	1 740	2 892	2 007

Yksityisten kuntien huoltokustannusten määrät poikkeavat kuitenkin usein tuntuvasti näistä keskimääristä. Seuraavassa taulukossa on sen vuoksi kunnat ryhmitetty asukasta kohden tulevien huoltokustannusten suuruuden mukaan muutamiiin pääluokkiin ja mainittu

Vårdkostnadernas belopp i de enskilda kommunerna avviker dock ofta kännbart från dessa medeltal. I följande tabell har kommunerna därför enligt storleken av vårdkostnaderna per invånare grupperats i några huvudklasser; vidare har uppgivits antalet städer, köpingar och lands-

kuhunkin luokkaan kuuluvien kaupunki-, kaup-
pala- ja maalaiskuntien lukumäärät, jälkim-
mäiset erikseen kussakin läänissä. Kustannukset
on laskettu nettomenojen mukaan.

kommuner, som hänförts till varje klass, de
sistnämnda särskilt i varje län. Kostnaderna
har beräknats enligt nettoutgifterna.

Huoltotoiminnan nettokustannukset asukasta kohden eri kunnissa — Vårdverksamhetens nettokostnader per invånare i olika kommuner

Läni — Län	Kuntien luku, joissa huollon nettokustannukset asukasta kohden olivat, mk Antal kommuner, i vilka nettokostnaderna för vårdverksamheten per invånare utgjorde, mk										Yhteensä kuntia Till- sammans kommuner
	—800	800— 1 000	1 000— 1 200	1 200— 1 400	1 400— 1 600	1 600— 1 800	1 800— 2 000	2 000— 2 200	2 200— 2 400	2 400—	
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>											
Uudenmaan — Nylands ..	1	—	9	9	4	4	1	4	2	—	34
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	38	19	20	15	6	5	—	3	1	1	108
Ahvenanmaa — Åland ...	9	1	2	1	1	—	1	—	—	—	15
Hämeen — Tavastehus ...	8	8	11	11	7	7	1	—	2	1	56
Kymen — Kymmene ...	7	7	6	3	2	2	—	—	—	—	27
Mikkelin — S:t Michels ...	—	7	9	5	4	2	2	—	—	—	29
Kuopion — Kuopio	3	6	11	10	4	5	5	2	—	—	46
Vaasan — Vasa	35	15	19	11	9	3	—	—	—	—	92
Oulun — Uleåborgs	7	11	9	8	7	9	—	1	1	1	54
Lapin — Lapplands	2	2	2	2	3	3	2	2	2	1	21
Yhteensä maalaiskuntia — Summa landskommuner	110	76	98	75	47	40	12	12	8	4	482
<i>Kaupungit — Städer</i>	—	—	—	—	3	5	2	3	4	18	35
<i>Kaupungit — Köpingar</i>	1	1	2	2	3	2	4	4	5	7	31
Kaikkiaan kuntia — Inalles kommuner	111	77	100	77	53	47	18	19	17	29	548
%:na kuntien luvusta — I % av antalet kommuner	20.3	14.0	18.2	14.0	9.7	8.6	3.3	3.5	3.1	5.3	100.0

Kuten edellä jo on mainittu, olivat hallinto-
menot v. 1957 yhteensä koko maassa 1 206.0
milj. mk, huoltoapumenot 8 991.6 milj., lasten-
suojelumenot 3 027.1 milj. sekä irtolais- ja alko-
holistihuoltomenot yhteensä 50.7 milj. mk. Minkä
laatuista huoltoavun ja lastensuojelun menot
olivat, selviää seuraavasta taulukosta.

Såsom redan nämndes, utgjorde förvalt-
ningsutgifterna år 1957 i hela landet sammanlagt
1 206.0 milj. mk, socialhjälsutgifterna 8 991.6
milj., barnskyddsutgifterna 3 027.1 milj. samt
utgifterna för lösdrivar- och alkoholistvärden
sammanlagt 50.7 milj. mk. Av följande tabell
framgår arten av socialhjälpens och barnskyddets
utgifter.

Huoltoavun ja lastensuojelun menot — Utgifterna för socialhjälp och barnskyddet

Menojen laatu — Utgifternas art	Huoltoapu Socialhjälp		Lastensuojelu Barnskydd		Yhteensä — Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Sosiaalilautakuntien alaiset laitokset — Anstalter under- lydande socialnämnderna	4 790 986	53.3	2 020 788	66.7	6 811 774	56.7
Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård	1 763 184	19.6	375 128	12.4	2 138 312	17.8
Kotiaavustus — Hemunderstöd	1 826 645	20.3	—	—	1 826 645	15.2
Yksityishoido — Utackordering	47 385	0.5	304 525	10.1	351 910	2.9
Korvaukset muille kunnille — Ersättningar till andra kommuner	166 108	1.9	69 992	2.3	236 100	2.0
Kannatusmaksu työlaitokseen — Understödsavgift till arbetsinrättning	109 413	1.2	—	—	109 413	0.9
Avustukset yhdistyksille — Understöd åt föreningar	42 717	0.5	150 098	5.0	192 815	1.6
Muut menot — Övriga utgifter	245 128	2.7	106 577	3.5	351 705	2.9
Yhteensä — Summa	8 991 566	100.0	3 027 108	100.0	12 018 674	100.0

Sekä huoltoavun että lastensuojelun menojen jakaantumisessa eri tarkoituksiin on vuosien kuluessa havaittavissa suuria muutoksia. Kuntien omien huoltolaitosten menot nielevät vuosi vuodelta yhä suuremman osan huollon kokonaismenoista. Korvaukset muille kunnille, mikä menoerä aikaisemmin on ollut melko suuri, pienenevät yhä enemmän huoltoapulain uusien korvausta koskevien määräysten johdosta.

Jos eri menoerien suuruutta verrataan keskenään vv. 1956 ja 1957, havaitaan, että sosiaalilautakuntien omien laitosten menot ovat nousseet 13.5 % johtuen siitä, että on perustettu muutampia uusia laitoksia. Muun laitoshoidon kustannukset ovat nousseet 7.1 %. Kotiavustuksina jaettu määrä on pienentynyt 6.3 % ilmeisesti johtuen siitä, että kansaneläkkeet v:n 1957 alusta tuntuvasti nousivat. Korvaukset muille kunnille ovat supistuneet kokonaista 61.3 %.

Mitä huoltotoiminnan tuloihin tulee, oli yleisituloja v. 1957 3 milj. mk, huoltoavun tuottamia tuloja 4 216 milj. mk, lastensuojelun 895 milj. sekä irtolais- ja alkoholistihoillon 3 milj. mk. Huoltoavun ja lastensuojelun tulot jakaantuivat seuraavan taulukon mukaisesti.

I fördelningen av både socialhjälpens och barnskyddets utgifter på olika ändamål kan under årens lopp stora förändringar konstateras. Utgifterna för kommunernas egna vårdanstalter slukar år för år en allt större del av de totala vårdkostnaderna. Ersättningsarna till andra kommuner, vilka hittills varit rätt stora, kommer härnäst att minska till följd av de nya bestämmelserna i socialhjälpenslagens rörande ersättningsarna.

Om under 1956 och 1957 de olika utgiftsposterna jämföres med varandra, observeras, att utgifterna för anstalter underlydande socialnämnderna har ökats med 13.5 % beroende därpå, att några nya anstalter tillkommit. Kostnaderna för övrig anstaltsvård har stigit med 7.1 %. Utgifterna för hemunderstöd har nedgått med 6.3 % synbarligen till följd av att folkpensionerna från början av 1957 betydligt stigit. Ersättningsarna till andra kommuner har minskats med hela 61.3 %.

Vad vårdverksamhetens inkomster beträffar, utgjorde de allmänna inkomsterna under år 1957 3 milj. mk, inkomsterna genom socialhjälpens 4 216 milj. mk, genom barnskyddet 895 milj. samt genom lösdrivar- och alkoholistvården 3 milj. mk. Socialhjälpens och barnskyddets inkomster fördelade sig enligt följande tabell.

Huoltoavun ja lastensuojelun tulot — Socialhjälpens och barnskyddets inkomster

Tulojen laatu — Inkomsternas art	Huoltoapu Socialhjälp		Lastensuojelu Barnskydd		Yhteensä — Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Perunkirjoitusmaksut — Bouppteckningsprocenter	29 346	0.7	—	—	29 346	0.6
Korvaukset valtiolta — Ersättningar av staten huoltoapulain perusteella — med stöd av socialhjälp- lagen	101 538	2.4	10 123	1.1	111 661	2.2
sotasiirtolaisten huoltoa kosk. lain perusteella — med stöd av lagen ang. de krigsflyttades vård	170 339	4.0	9 573	1.1	179 912	3.5
Korvaukset muilta kunnilta — Ersättningar av andra kommuner	255 292	6.1	74 730	8.4	330 022	6.4
yksityisiltä — av enskilda personer	3 046 870	72.3	152 897	17.1	3 199 767	62.6
Lapsilisät — Barnbidrag	—	—	81 547	9.1	81 547	1.6
Sosiaalilautakuntien alaiset laitokset — Anstalter under- lydande socialnämnder	513 041	12.2	559 344	62.5	1 072 385	21.0
Lahjoitukset ja rahastojen korot — Donationer och räntor av donationsfonder	1 661	0.0	1 248	0.1	2 909	0.1
Muut tulot — Andra inkomster	98 308	2.3	5 296	0.6	103 604	2.0
Yhteensä — Summa	4 216 395	100.0	894 758	100.0	5 111 153	100.0

Verrattaessa keskenään huoltoavun ja lastensuojelun menojen ja tulojen nousua v:sta 1956 v:een 1957 havaitaan menojen kasvaneen vain 4.4 %, mutta tulojen kokonaista 30.4 % lähinnä

Då man jämför stegringen av utgifterna och inkomsterna för socialhjälpens och barnskyddet från år 1956 till år 1957 finner man, att utgifterna stigit endast med 4.4 %, men inkomsterna med

edellisestä vuodesta. Vaikka korvaukset muilta kunnilta ovatkin vähentyneet runsaasti puolella, 53.6 %, ovat yksityisten suorittamat korvaukset nousseet melkein kaksinkertaisiksi, 80.4 %. Korotettujen kansaneläkkeiden vaikutus näkyy siis tässäkin aivan selvästi. Valtiolta saadut korvaukset ovat lisääntyneet vain 3.1 %. Huoltoavun ja lastensuojelun menoista tuli 43 % korvatuksi vastaavien huoltoalojen tuloilla, siis paljon enemmän kuin ennen sotia, jolloin vastaava suhdeluku oli noin 25.

Huoltoapumenot. Huoltoavun eri menoryhmät jakaantuivat kaupunkien ja kauppalain sekä maalaiskuntien kesken seuraavan taulukon osoittamalla tavalla.

Huoltoapumenot kaupungeissa ja kauppalloissa sekä maalaiskunnissa — Socialhjälpens utgifter i städer och köpingar samt landskommuner

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Kunnalliskodit ym. sosiaalilautakuntien alaiset huoltolaitokset — Kommunalhem o.a. socialnämnder underlydande vårdanstalter	1 878 088	48.8	2 912 898	56.6	4 790 986	53.3
Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård						
aistivalliskouluissa yms. laitoksissa — i skolor o.a. dyl. anstalter för sinnesdefekta	3 462	0.1	2 657	0.0	6 119	0.1
vajaamielislaitoksissa — i anstalter för psykiskt efterblivna	12 970	0.4	33 799	0.7	46 769	0.5
mielisairaaloissa — i sinnessjukhus	451 725	11.7	559 365	10.9	1 011 090	11.2
keuhkotautiparantoloissa — i tuberkulossanatorier	43 634	1.1	99 154	1.9	142 788	1.6
muissa sairaaloissa — i övriga sjukhus	148 769	3.9	236 229	4.6	384 998	4.3
työlaitoksissa — i arbetsinrättningar	3 995	0.1	5 916	0.1	9 911	0.1
vieraan kunnan kunnalliskodissa — i annan kommuns kommunalhem	12 939	0.3	66 505	1.3	79 444	0.9
muissa hoitolaitoksissa — i övriga vårdanstalter ...	58 300	1.5	23 765	0.5	82 065	0.9
Yksityishoido — Utackordering	1 293	0.0	46 092	0.9	47 385	0.5
Kotiavustus — Hemunderstöd	867 158	22.5	795 100	15.5	1 662 258	18.5
Kotiin annettu lääke- yms. avustus — Hemunderstöd för läkemedel och sjukvård	72 801	1.9	91 586	1.8	164 387	1.8
Ehkäisevä huoltoapu — Preventiv socialhjälp	127 461	3.3	27 858	0.5	155 319	1.7
Korvaukset muille kunnille — Ersättning till andra kommuner	64 218	1.7	101 890	2.0	166 108	1.9
Kannatusmaksu työlaitokseen — Understödsavgift till arbetsinrättning	39 208	1.0	70 205	1.4	109 413	1.2
Avustukset huoltoapua harjoittaville yhdistyksille — Understöd åt föreningar utövande socialhjälp	42 517	1.1	200	0.0	42 717	0.5
Muut huoltoapumenot — Övriga socialhjälpens utgifter ..	20 828	0.6	68 981	1.3	89 809	1.0
Yhteensä — Summa	3 849 366	100.0	5 142 200	100.0	8 991 566	100.0

Suurimman erän sekä kaupunkien että maalaiskuntien huoltoapumenoissa muodostivat kuntien omat huoltolaitokset. Niiden menot ovat nousseet v:een 1956 verrattuna 18.6 ja 13.0 % johtuen siitä, että uusia kunnallis- ja vanhainkoteja on rakennettu ja vanhoja korjattu ja

hela 30.4 % från närmast föregående år. Trots att ersätningarna av andra kommuner har nedgått med drygt hälften, 53.6 %, har ersätningarna av enskilda däremot stigit nästan till det dubbla, med 80.4 %. De förhöjda folkpensionernas inverkan synes även här alldeles tydligt. Ersätningarna av staten har stigit med blott 3.1 %. Av socialhjälpens och barnskyddets utgifter täcktes 43 % med inkomsterna från motsvarande vårdformer, alltså mycket mera än före kriget, då motsvarande proportionsantal var ca 25.

Socialhjälpens utgifterna. Socialhjälpens olika utgiftsgrupper fördelade sig mellan städerna och köpingarna samt landskommunerna såsom följande tabell utvisar.

Den största utgiftsposten såväl i städernas som landskommunernas socialhjälp utgjordes av kommunernas egna vårdinrättningar. Utgifterna för dem har stigit i jämförelse med år 1956 18.6 och 13.0 %, till följd av att nya kommunal- och ålderdomshem har byggts samt

laajennettu. Toiseksi suurin menoerä on kotiin annettu avustus, mikä edellisestä vuodesta on alentunut 8.3 %. Jos näihin menoeriin lisätään vielä mielisairaaloissa hoidettujen hoitomaksut, muodostavat nämä kolme ryhmää 83.0 % kaupunkien ja maalaiskuntien kaikista huoltoapumenosta. Mainittakoon vielä, että keuhkautiparantolamenot ovat edellisestä vuodesta alentuneet 13.4 % seurauksena siitä, että useat kunnat ovat päättäneet antaa ilmaisen sairaalahoidon tub. sairastaville. — Ryhmään muut huoltoapumenot sisältyi 16.4 milj. mk ammattiopetukseen ja loput 73.4 milj. oli kuljetus-, hautaus- ym. kuluja.

Sosiaalilautakuntien alaisten huoltoapulaitosten menot olivat v. 1957 4 791 milj. mk. Tähän summaan sisältyvien kunnalliskotien menoihin nähden on otettava huomioon, että yhden kunnan omistamien kunnalliskotien menot on otettu bruttomenoina, jota vastoin yhteisten kunnalliskotien kohdalta siihen sisältyvät vain ne menot, mitkä osakaskunnat ovat joutuneet yhteisille kunnalliskodeille maksamaan. Kunnalliskotien kokonaismenot olivat 4 835.1 milj. mk, ja jakaantuivat ne eri menoeriin seuraavan taulukon osoittamalla tavalla. Menot koskevat 392 kunnalliskotia.

gama reparerats och utvidgats. Den näst största utgiftsposten är hemunderstöd, vilken från föregående år nedgått med 8.3 %. Om till dessa utgiftsposter adderas vårdutgifter för på sinnessjukhus vårdade, utgör dessa tre grupper 83.0 % av städernas och landskommunernas samtliga socialhjälpstutgifter. Ännu bör nämnas, att utgifterna för vård i tuberkulossanatorier har från föregående år nedgått med 13.4 %, till följd av att flere kommuner beslutat bevilja gratis sjukhusvård åt tuberkulösa. — I gruppen övriga socialhjälpstutgifter ingick 16.4 milj. för yrkesutbildning samt resten 73.4 milj. för transport, begravning m.m.

Utgifterna för socialhjälpstanstälterna underlydande socialnämnderna steg under år 1957 till 4 791 milj. mk. Beträffande utgifterna för kommunalhemmen, som ingår i denna summa, bör beaktas, att utgifterna för de kommunalhem, som äges av en kommun, har tagits som bruttoutgifter, varemot i fråga om de gemensamma kommunalhemmen däri ingår blott de utgifter, som de delägande kommunerna erlagt till det gemensamma kommunalhemmet. Kommunalhennens totalutgifter var 4 835.1 milj. mk och de fördelade sig på olika utgiftsposter på det sätt, som följande tabell utvisar. Utgifterna avser 392 kommunalhem.

Kunnalliskotien menot — Kommunalhennens utgifter

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Palkkaukset — Avlöningar	975 896	51.2	1 256 716	42.9	2 232 612	46.2
Työnantajan lapsilisä- ja k.e. sekä tapaturmavak. maksut — Arbetsgivarens barnbidrags- och f.p. samt olycksfallsförs. premier	40 662	2.1	55 059	1.9	95 721	2.0
Ravinto — Kosthållning	390 642	20.5	788 274	26.9	1 178 916	24.4
Vaatetus — Beklädnad	34 251	1.8	69 629	2.4	103 880	2.1
Sairaanhoito ja lääkkeit — Sjukvård och läkemedel	45 123	2.4	80 114	2.7	125 237	2.6
Muut vuotuis-kustannukset hoidettavista — Övriga årsutgifter för de vårdade	67 231	3.5	61 972	2.1	129 203	2.7
Rakennusten kunnossapito — Underhåll av byggnader	39 500	2.1	115 529	4.0	155 029	3.2
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja korjaus — Anskaffning och reparation av inventarier och lösöre	38 891	2.0	56 826	1.9	95 717	2.0
Lämpö ja valo — Värme och lyse	219 862	11.5	347 402	11.9	567 264	11.7
Palovakuutus — Brandförsäkring	5 189	0.3	17 966	0.6	23 155	0.5
Kasvi- ja puutarha, sikala, kanala — Trädgård, svin- och hönsgård	4 787	0.3	12 070	0.4	16 857	0.3
Sekalaismenot — Diverse utgifter	43 894	2.3	67 638	2.3	111 532	2.3
Yhteensä — Summa	1 905 928	100.0	2 929 195	100.0	4 835 123	100.0

Jotta saataisiin selville hoidettavien kustannukset hoitopäivää kohden, on kunnalliskotien kokonaismenot (tuloja siis ei ole vähennetty) jaettu hoitopäivien luvulla. Hoitopäivien luku

För att få reda på kostnaderna per intern och dag i kommunalhemmen har kommunalhennens totalkostnader (inkomsterna har alltså ej subtraherats) dividerats med vård dagarnas

oli kaupunkien kunnalliskodeissa 2 017 327, kauppaloiden 639 042 ja maalaiskuntien 6 100 164 eli kaikissa kunnalliskodeissa yhteensä 8 756 533. Täten hoitopäiväkustannukset olivat kaupungeissa ja kaupaloissa keskimäärin 717 mk, maalaiskunnissa 480 mk sekä koko maassa 552 mk. Suurimmat nämä kustannukset olivat Uudenmaan läänissä, keskimäärin 784, sekä pienimmät Mikkelin läänissä, 446 mk. Palkkausmenot hoitopäivää kohden nousivat kaupunkija kauppalakunnissa keskimäärin 367 mk:aan, maalaiskunnissa 206 mk:aan ja koko maassa 255 mk:aan sekä ravintomenot hoitopäivää kohden vastaavasti 147, 129 ja 135 mk:aan.

Lastensuojelumenot. Seuraava taulukko osoittaa, miten lastensuojelun menot jakaantuivat eri menoryhmiin kaupungeissa, kaupaloissa ja maalaiskunnissa.

Lastensuojelumenot kaupungeissa ja kaupaloissa sekä maalaiskunnissa — Barnskyddets utgifter i städer och köpingar samt landskommuner

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Lastenkodit ym. sosiaalilautakuntien alaiset lastensuojelulaitokset — Barnhem o.a. socialnämnder underlydande barnskyddsanstalter	1 778 719	73.4	242 069	40.0	2 020 788	66.7
Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård						
aistivalliskouluissa yms. laitoksissa — i skolor och o.a. dyl. anstalter för sinnesdefekta	10 986	0.5	2 014	0.3	13 000	0.4
vajaamielislaitoksissa — i anstalter för psykiskt efterblivna	26 870	1.1	35 809	5.9	62 679	2.1
mielisairaloissa — i sinnessjukhus	4 755	0.2	3 013	0.5	7 768	0.3
keuhkotautiparantoloissa — i tuberkulossanatorier ..	18 602	0.8	2 730	0.5	21 332	0.7
muissa sairaaloissa — i övriga sjukhus	8 698	0.4	4 812	0.8	13 510	0.4
vieraan kunnan lasten- ja koulukodeissa — i främmande kommuns barn- och skolhem	8 307	0.3	6 623	1.1	14 930	0.5
valtion ja yksityisissä koulukodeissa — i statens och i privata skolhem	23 953	1.0	18 613	3.1	42 566	1.4
yksityisissä lastenkodeissa ja muissa huoltolaitoksissa — i privata barnhem och andra vårdanstalter	140 340	5.8	59 003	9.7	199 343	6.6
Yksityishoido — Utackordering	126 694	5.2	177 831	29.4	304 525	10.1
Korvaukset muille kunnille — Ersättning till andra kommuner	46 211	1.9	23 781	3.9	69 992	2.3
Ammattiopetus — Yrkesutbildning	9 243	0.4	8 481	1.4	17 724	0.6
Avustukset lastensuojelua harjoittaville yhdistyksille — Understöd åt barnskydd utövande föreningar	139 791	5.8	10 307	1.7	150 098	5.0
Muut menot — Övriga utgifter	78 694	3.2	10 159	1.7	88 853	2.9
Yhteensä — Summa	2 421 863	100.0	605 245	100.0	3 027 108	100.0

Suurimman menoerän, 73.4 %, kaupunkien lastensuojelumenoista muodostivat kaupunkien omat huoltolaitokset; maalaiskunnissa vastaavat menot olivat vain 40.0 % kokonaismenoista. Sensijaan yksityishoitomaksut nousivat maa-

antal. Antalet vård dagar i städernas kommunalhem steg till 2 017 327, i köpingarnas till 639 042 och i landskommunernas till 6 100 164 eller i alla kommunalhem tillsammans till 8 756 533. Sålunda erhöles som genomsnittlig kostnad per vård dag i städerna och köpingarna 717 mk, i landskommunerna 480 mk och i hela landet 552 mk. Störst var dessa kostnader i Nylands län, i medeltal 784, och minst i S:t Michels län, 446 mk. Löneutgifterna per vård dag steg i städerna och köpingarna i medeltal till 367 mk, i landskommunerna till 206 mk och i hela landet till 255 mk samt utgifterna för kosthållning per vård dag i genomsnitt till 147, 129 och 135 mk.

Barnskyddsutgifterna. Följande tabell utvisar, huru barnskyddets utgifter fördelade sig på olika utgiftsgrupper i städerna, köpingarna och landskommunerna.

Den största utgiftsposten, 73.4 %, av städernas barnskyddsutgifter utgjorde städernas egna vårdanstalter; motsvarande utgifter i landskommunerna var endast 40.0 % av totalutgifterna. Däremot uppgick utackorderingskostna-

seudulla 29.4 %:iin, mutta kaupungeissa vain 5.2 %:iin kokonaismenoista. Tämä johtui siitä, että $\frac{2}{3}$ maaseudun lastensuojelulapsista oli sijoitettu yksityisiin perheisiin ja vain noin $\frac{1}{6}$ kuntien omiin lastenkoteihin. Sen sijaan kaupungeissa oli vain $\frac{1}{3}$ yksityiskodeissa ja lähes $\frac{1}{2}$ lastenkodeissa.

Sosiaalilautakuntien alaisista lastensuojelulaitoksista lastenkotien menot nousivat v. 1957 834.8 milj. mk:aan, koulukotien menot 83.4 milj. mk:aan sekä lastentarhojen menot 742.4 milj. mk:aan. Miten lastenkotien menot jakaantuivat menoryhmiin kaupungeissa ja kauppaoloissa sekä maalaiskunnissa, selviää seuraavasta taulukosta. Lastenkotien lukumäärä oli v. 1957 115.

derna på landsorten till 29.4 %, men i städerna endast till 5.2 % av totalutgifterna. Detta berodde därpå, att $\frac{2}{3}$ av landsbygdens barnskyddsbarn har placerats i privata familjer och endast ca $\frac{1}{6}$ i kommunernas egna barnhem. Däremot vårdades i städerna endast $\frac{1}{3}$ i privata hem och nära $\frac{1}{2}$ i barnhem.

Bland de socialnämnderna underlydande barnskyddsanstalterna steg utgifterna för barnhemmen under år 1957 till 834.8 milj. mk, utgifterna för skolhemmen till 83.4 milj. mk och utgifterna för barnträdgårdarna till 742.4 milj. mk. Huru barnhemmens utgifter fördelade sig på olika utgiftsposter i städerna och köpingarna samt landskommunerna framgår av följande tabell. Antalet barnhem var år 1957 115.

Lastenkotien menot — Barnhemmens utgifter

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Palkkaukset — Avlöningar	341 072	55.9	103 603	46.1	444 675	53.3
Työnantajan lapsilisä- ja k.e. sekä tapaturmavak. maksut — Arbetsgivarens barnbidrags- och f.p. samt olycksfallsförs. premier	14 079	2.3	4 407	2.0	18 486	2.2
Ravinto — Kosthållning	96 228	15.8	50 686	22.5	146 914	17.6
Vaatetus — Beklädnad	25 744	4.2	12 571	5.6	38 315	4.6
Sairaanhoido ja lääkkeet — Sjukvård och läkemedel ..	5 631	0.9	2 462	1.1	8 093	1.0
Muut vuotuis-kustannukset hoidettavista — Övriga årsutgifter för de vårdade	10 667	1.8	4 165	1.8	14 832	1.8
Rakennusten kunnossapito — Underhåll av byggnader	30 795	5.0	13 115	5.8	43 910	5.2
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja korjaus — Anskaffning och reparation av inventarier och lösöre	22 000	3.6	5 368	2.4	27 368	3.3
Lämpö ja valo — Värme och lyse	49 103	8.1	19 520	8.7	68 623	8.2
Palovakuutus — Brandförsäkring	1 000	0.2	1 472	0.7	2 472	0.3
Kasvi- ja puutarhamenot — Trädgård	766	0.1	1 146	0.5	1 912	0.2
Sekalaismenot — Diverse utgifter	12 917	2.1	6 322	2.8	19 239	2.3
Yhteensä — Summa	610 002	100.0	224 837	100.0	834 839	100.0

Hoitopäiviä oli kaikissa lastenkodeissa yhteensä 958 653, joista 607 769 kaupunkien ja kauppalain lastenkodeissa sekä 350 884 maalaiskuntien lastenkodeissa. Hoitopäiväkustannukset olivat keskimäärin koko maassa 871 mk, kaupunkien ja kauppalain lastenkodeissa 1 004 mk sekä maalaiskuntien lastenkodeissa 641 mk. Tällöin lastenkotien kokonaismenot on jaettu hoitopäivien luvulla.

Koulukotien samoin kuin lastentarhojen menot selviävät seuraavasta taulukosta. - Seuraavassa esitetyt luvut koskevat 3 kaupungin koulukotien sekä 22 kaupungin, 11 kauppalan ja 2 maalaiskunnan lastentarhojen menoja.

Antalet vård dagar i alla barnhem tillsammans steg till 958 653, varav 607 769 i städernas och köpingarnas barnhem samt 350 884 i landskommunernas barnhem. De genomsnittliga kostnaderna per vård dag steg i hela landet till 871 mk, i städernas och köpingarnas barnhem till 1 004 mk och i landskommunernas barnhem till 641 mk. Barnhemmens totalutgifter har då dividerats med antalet vård dagar.

Skolhemmens samt barnträdgårdarnas utgifter framgår av följande tabell. Följande siffror innefattar skolhemmens utgifter i 3 städer samt barnträdgårdarnas utgifter i 22 städer, 11 köpingar och 2 landskommuner.

Koulukotien sekä lastentarhojen menot — Skolhemmens samt barnträdgårdarnas utgifter

	Koulukodit Skolhemmen		Lastentarhat Barnträdgårdarna	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%
<i>Menot — Utgifter</i>				
Palkkaukset — Avlöningar	38 928	46.7	543 193	73.2
Työnantajan lapsilisä- ja kansaneläke- sekä tapaturmavak. maksut — Arbetsgivarens barnbidrags- och folkpensions samt olycksfallsförs. premier	1 641	2.0	22 007	3.0
Ravinto — Kosthållning	8 123	9.7	79 595	10.7
Vaatetus — Beklädnad	2 313	2.8	1 018	0.1
Sairaanhoito ja lääkkeet — Sjukvård och läkemedel	431	0.5	1 038	0.1
Muut vuotuis kustannukset hoidettavista — Övriga årsutgifter för de vårdade	923	1.1	4 521	0.6
Rakennusten kunnossapito — Underhåll av byggnader	3 438	4.1	26 255	3.5
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja korjaus — Anskaffning och reparation av inventarier och lösöre	2 645	3.2	20 925	2.8
Lämpö ja valo — Värme och lyse	5 955	7.1	30 806	4.2
Palovakuutus — Brandförsäkring	405	0.5	623	0.1
Maanviljelys- ja puutarhamenot — Jordbruks- och trädgårdsutgifter	16 527	19.8	—	—
Sekalaismenot — Diverse utgifter	2 120	2.5	12 466	1.7
Yhteensä menoja — Summa utgifter	83 449	100.0	742 447	100.0

VII. Sosiaaliavustukset

Kodinperustamislainat

Kodinperustamislainojen tarkoituksena on auttaa avioliittoon meneviä nuoria pareja oman kodin perustamiseen välttämättömän asunto-irtaimiston hankkimisessa. Perusteena kodinperustamislainojen tarpeellisuudelle esitettiin, että ammattiin valmistautuminen vaatii nykyisin nuorilta entistä pitemmän ajan ja tulee taloudellisesti rasittavaksi, minkä vuoksi kodinperustamisesta aiheutuvien suurehkojen kertamenojen suorittaminen omin varoin on käynyt monille avioliittoon aikoville vaikeaksi. Tätä vaikeutta on myös lisännyt uusien asuntojen korkea vuokrataso.

Ensimmäinen kodinperustamislainoja koskeva laki annettiin marraskuussa 1944. Sen mukaan oli lainan myöntämisen edellytyksenä sotatilan-aikainen palvelus puolustusvoimissa vähintään yhden vuoden ajan sekä että hakijat avioliittoa solmittaessa tahi lainaa haettaessa eivät olleet täyttäneet 35 vuotta. Hakemus oli tehtävä ennen vuoden 1946 päättymistä.

Mainitun lain nojalla myönnettiin vuosina 1945—47 yhteensä 9 922 kodinperustamislainaa, rahamäärältään 188.1 milj. mk. V. 1945 oli lainojen enimmäismäärä 20 000 mk ja myönnettyjen lainojen keskimääräinen suuruus 15 960 mk. V:n 1946 alusta alkaen korotettiin kodinperustamislainojen enimmäismäärä 30 000 markkaan. Myönnettyjen lainojen keskimäärä oli v. 1946 22 165 mk ja v. 1947 22 519 mk.

Marraskuussa 1945 annettiin uusi yleinen kodinperustamislainalaki, joka tuli voimaan v:n 1946 alusta alkaen. Tämän lain nojalla voidaan lainaa hakea kuulutuksen perusteella tai viimeistään kuuden kuukauden kuluessa vihkimisestä lukien. Lainan myöntäminen edellyttää, ettei mies eikä nainen lainaa haettaessa tai, milloin lainaa haetaan vihkimisen jälkeen, avioliittoa solmittaessa ole täyttänyt 30 vuotta. Kodinperustamislainan enimmäismäärä oli aluksi 30 000 mk, mutta korotettiin se v:n 1950 alusta 50 000 mk:aan.

Vuosien 1946—1957 aikana on yleisen kodinperustamislainan nojalla myönnetty 61 941

VII. Sociala bidrag

Bosättningslänen

Avsikten med bosättningslänen är att hjälpa unga par, som ingår äktenskap, vid anskaffning av till grundande av eget hem erforderligt bostadslösöre. Som grund för bosättningslänens nödvändighet framhölls, att yrkesutbildningen kräver nuförtiden allt längre tid och blir ekonomiskt sett allt mera betungande, varför det blivit svårt för dem, som ämnar ingå äktenskap, att på engång erlägga så stora engångsutgifter, som grundläggandet av eget hem erfordrar. Den höga hyresnivån i de nya bostäderna har dessutom förstorat dessa svårigheter.

Den första lagen om bosättningslän utfärdades i november 1944. Enligt denna lag var som förutsättning för beviljande av lånet krigstida tjänstgöring vid försvarsmakten under minst ett års tid och att lånesökandena vid äktenskapets ingående eller då lån sökes, inte fyllt 35 år. Låneansökan måste göras före utgången av år 1946.

På grund av denna lag beviljades under åren 1945—1947 inalles 9 922 bosättningslän till ett belopp av 188.1 milj. mk. År 1945 var länens maximibelopp 20 000 mk och storleken av de beviljade lånen i medeltal 15 960 mk. Från början av år 1946 höjdes bosättningslänens maximibelopp till 30 000 mk. De beviljade lånen medelstorlek var år 1946 22 165 mk och år 1947 22 519 mk.

I november 1945 utfärdades en ny allmän lag om bosättningslän, som trädde i kraft från början av år 1946. Enligt denna lag kan lån sökas på grund av lysning eller senast inom sex månader räknat från vigseln. Beviljandet av lånet förutsätter, att mannen och kvinnan vid inlämnande av ansökan om lån eller, då lån sökes efter vigseln, vid äktenskapets ingående icke fyllt 30 år. Bosättningslänens maximibelopp var till en början 30 000 mk, men höjdes till 50 000 mk från början av år 1950.

Enligt den allmänna lagen om bosättningslän har under åren 1946—1957 beviljats 61 941 lån,

lainaa, jotka vastaavat rahamäärältään 1 858.8 milj. mk.

Koska lainoihin varattu määräraha on useampina vuosina ollut 200 milj. mk ja lainahakemuksia on saapunut runsaasti, on lainojen keskimäärä jäänyt pakostakin pieneksi. Vuoden 1950 jälkeen on lainojen keskimäärä vaihdellut eri vuosina 29 500—36 300 markan välillä.

Vuonna 1957 oikeutettiin sosiaaliministeriö käyttämään vain puolet menoarviossa olevasta määrärahasta, minkä vuoksi kodinperustamislainojen myöntäminen päättyi sanotun vuoden elokuussa.

Kodinperustamislainojen takaisinmaksuaika on viisi vuotta. Milloin lainansaajille syntyy lapsi, keskeytyy kuoletusten suorittaminen kuitenkin 12 kuukauden ajaksi. Jos lainansaajille on syntynyt kolme kuusi kuukautta elänyttä lasta, luetaan kuoletusmaksuna heidän hyväkseen viides osa lainan alkuperäisestä määrästä; jos heille on syntynyt neljä mainitun ajan elänyttä lasta, luetaan kuoletusmaksuksi puolet lainan alkuperäisestä määrästä ja jos heille on syntynyt viisi lasta, katsotaan lainan tulleen kokonaisuudessaan takaisinmaksetuksi.

Vuoden 1957 loppuun mennessä oli kaikkiaan myönnettyistä 71 863 kodinperustamislainasta 36 346 lainaa maksettu kokonaan takaisin. Voimassa olevien lainojen lukumäärä oli siten 35 517 kpl. ja niiden takaisin maksamatta oleva pääomamäärä 633.2 milj. mk.

Seuraavassa esitetään v. 1945 sekä vv. 1950—1957 myönnettyt lainat, niiden lyhennykset, maksuvapautuksien sekä jäljellä olevien lainojen määrä kunakin vuonna.

Vuosi — År	Lainoja myönnetty Beviljade lån		Lainoja lyhennetty Amorteringar	Maksuvapautukset Avskrivningar	Lainoja jäljellä Kvarvarande lån 31. 12.	
	Luku Antal	milj. mk			milj. mk	Luku Antal
1945	5 155	82.3	5.1	—	77.2	5 004
1950	6 817	208.2	87.3	4.1	511.5	27 634
1951	4 743	150.0	113.2	3.5	544.8	29 989
1952	5 515	200.6	128.6	4.8	612.0	31 519
1953	6 696	201.5	146.9	4.1	662.5	34 178
1954	6 950	205.1	162.6	5.0	700.0	36 494
1955	6 258	200.3	171.1	9.2	716.9	37 257
1956	6 202	199.2	178.1	10.3	720.0	37 665
1957	3 021	99.9	180.6	10.2	633.2	35 517

Äitiysavustukset

V:sta 1938 lähtien on synnyttäjille jaettu valtion varoista sosiaalilautakuntien välityksellä äitiysavustusta. Avustus oli alkuaan 450 mk

som motsvarar i penningbelopp 1 858.8 milj. mk.

Enär det för lånen reserverade anslaget under flere år har varit 200 milj. mk och låneansökningar inkommit i stor omfattning, har lånens medelstorlek naturligtvis varit begränsad. Efter år 1950 har lånens medeltal varierat under olika år mellan 29 500 och 36 300 mk.

År 1957 var socialministeriet berättigat att använda endast hälften av anslaget i budgeten, varför beviljandet av bosättningslånen upphörde i augusti nämnda år.

Bosättningslånens återbetalningstid är fem år. Då för låntagaren födes ett barn, inställes amorteringarna för en tid av 12 månader. Om tre barn fötts, vilka varit i liv sex månader, räknas såsom amortering dem till godo en femtedel av lånets ursprungliga belopp. Om fyra barn fötts, vilka varit vid liv nämnda tid, räknas som amortering hälften av lånets ursprungliga belopp, och om fem barn fötts, anses lånet i dess helhet vara återbetalt.

T.o.m. slutet av år 1957 var av samtliga beviljade bosättningslån, 71 863, 36 346 lån helt återbetalade. Antalet gällande lån var sålunda 35 517 och det icke återbetalade kapitalbeloppet var 633.2 milj. mk.

I det följande ges uppgift om antalet lån, som beviljats år 1945 och under åren 1950—1957, amorteringsbeloppen, beviljade avskrivningar samt beloppet återstående lån för varje år.

Moderskapsunderstöden

Från och med år 1938 har understöd till barnaföderskor utbetalats av statsmedel genom socialnämndernas förmedling. Understödet var

kutakin syntynyttä lasta kohti, mutta vuosien kuluessa määrää on korotettu. V:n 1957 aikana se oli 4 500 mk.

Äitiysavustusanomuksia tehtiin v. 1957 maan kaikissa kunnissa. Sosiaaliministeriöön saapuneiden tietojen mukaan sosiaalilautakunnat jakoivat avustuksia vuoden alkupuoliskolla yhteensä 41 777:lle ja sen jälkipuoliskolla 38 686 äidille eli koko vuonna 80 463 äidille. Avustusta saaneiden vuosien luku oli ensipuoliskolla 42 370 ja toisella puoliskolla 39 247 eli yhteensä koko vuonna 81 617 lasta, mikä luku vastaa annettujen avustusten lukumäärää.

V:sta 1938 alkaen, jolloin äitiysavustuslaki tuli voimaan, on avustuksia jaettu eri vuosina seuraavasti.

Vuonna Är	Äitiysavustusten luku Antal moderskapsunderstöd
1938	50 730
1940	44 619
1945	70 308
1950	98 884

Avustusten luku on eri vuosina vaihdellut huomattavasti osaksi avustusten jakoperusteiden muuttamisen ja osaksi syntyvyysluvun vaihteluiden takia.

V:een 1956 verrattuna avustettujen äitien luku selontekovuonna samoin kuin lasten luku pieneni 3.8 %. Syntyneiden luku aleni syntyvyystilaston mukaan samanaikaisesti koko maassa 2.3 %. Paljonko avustuksia on jaettu eri lääneissä, erikseen kaupungeissa, kaupaloissa ja maalaiskunnissa, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Lääni — Län	Äitiysavustusten luku — Antal moderskapsunderstöd			
	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa
Uudenmaan — Nylands	7 134	1 256	4 869	13 259
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	3 279	457	6 809	10 545
Ahvenanmaa — Åland	68	—	217	285
Hämeen — Tavastehus	3 697	1 317	5 257	10 271
Kymen — Kymmene	1 039	1 771	2 793	5 603
Mikkelin — S:t Michels	840	195	3 530	4 565
Kuopion — Kuopio	1 564	547	8 210	10 321
Vaasan — Vasa	2 162	405	9 132	11 699
Oulun — Uleåborgs	1 622	—	8 135	9 757
Lapin — Lapplands	726	590	3 996	5 312
Koko maa — Hela landet	22 131	6 538	52 948	81 617

ursprungligen 450 mk för varje nyfött barn, men under årens lopp har detsamma höjts. År 1957 har det varit 4 500 mk.

Moderskapsunderstöd söktes under år 1957 i alla kommuner. Enligt uppgifter till socialministeriet utbetalade socialnämnderna under förra delen av redogörelseåret understöd till inalles 41 777 mödrar och under senare halvåret till 38 686 mödrar eller under hela året till 80 463 mödrar. Antalet nyfödda barn som erhållit understöd, var under förra halvåret 42 370 och under senare halvåret 39 247 eller inalles under hela året 81 617, vilken siffra motsvarar antalet utdelade understöd.

Från och med år 1938, då lagen om moderskapsunderstöd trädde i kraft, har understöd utgivits som följer.

Antalet understöd har under olika år betydligt varierat, beroende dels på att grunderna för understöden ändrats och dels på växlingarna i nativiteten.

I jämförelse med år 1956 har antalet understödda mödrar likaså som antalet barn nedgått under redogörelseåret med 3.8 %. Enligt födelsetatistiken sjönk antalet födda under samma tid i hela landet med 2.3 %. I vilken mån understöd utgivits i olika län och särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna, framgår av följande sammanställning.

Kaikista äitiysavustuksista 35.1 % jaettiin kaupungeissa ja kauppaloissa sekä 64.9 % maalaiskunnissa. Yksinomaan Uudenmaan, Vaasan sekä Turun ja Porin lääneissä niiden luku nousi 43.5 %:iin kaikista.

V. 1957 jaettiin kaikkiaan 50 205 vaatepakkausta, joiden yhteinen arvo oli 218.0 milj. mk. Raha-avustuksina tai muussa muodossa annettiin yhteensä 149.3 milj. mk. Kaiken kaikkiaan jaettiin äitiysavustuksina v. 1957 joko rahassa tai luonnossa 367.3 milj. mk sekä lisäksi kunnille rahti- ja kuljetuskustannusten korvaukseksi 0.3 milj. mk.

Lapsilisät

Lokak. 1 p:nä 1948 voimaan tulleen lapsilisälain mukaan valtio suorittaa kustakin 16 vuotta nuoremasta lapsesta lapsilisää vuosineljänneksittäin. Lapsilisän suuruus oli alkuaan 600 mk/kk, mutta v:n 1951 lokakuusta lähtien se on ollut 1 200 mk/kk.

Kun lapsilisää saaneiden lasten luku ei sanottavasti vaihtelee eri vuosineljänneksinä, on tietoja lapsilisän nostajien ja lasten luvusta pyydetty sosiaalilautakunnilta vain vuoden viimeiseltä neljännekseltä. Sen sijaan tietoja maksetuista rahamääristä on saatu kultakin neljännekseltä erikseen, joten niiden nojalla voidaan suunnilleen laskea, montako lasta kulloinkin on ollut kysymyksessä. V:n 1957 neljännellä neljänneksellä oli lapsilisän nostajia eli avustusta saaneita perheitä kaikkiaan koko maassa 642 743 ja lapsilisään oikeutettuja lapsia näissä perheissä 1 390 969. Lisäksi sosiaalilautakunnat ovat nostaneet lapsilisää 9 132 lapsesta ja yksityisten lastenkotien johtajat kasvattajan ominaisuudessa 229 lapsesta, joten lapsilisää saaneiden lasten kokonaisluku oli 1 400 330. V:n 1948 neljännellä neljänneksellä lapsilisää saaneiden lasten kokonaisluku oli 1 167 312, joten niiden luku on noussut 10 vuodessa 20 %. Lapsilisää saaneiden lasten luku oli eri vuosina seuraava.

Vuosi — Är	Lasten luku Antal barn
1948	1 167 312
1949	1 229 119
1950	1 262 219
1951	1 285 832
1952	1 311 270

Av alla moderskapsunderstöd erlades 35.1 % i städerna och köpingarna samt 64.9 % i landskommunerna. Enbart i Nylands, Vasa samt Åbo och Björneborgs län utdelades 43.5 % av dem.

År 1957 utdelades klädesförpackningar till ett antal av 50 205, motsvarande ett värde av 218.0 milj. mk. Kontantunderstöd eller understöd i annan form utdelades till ett värde av 149.3 milj. mk. Inalles steg moderskapsunderstöden under år 1957 antingen i penningar eller in natura till ett värde av 367.3 milj. mk, vartill kom ersättningar åt kommunerna för frakt- och transportkostnader 0.3 milj. mk.

Barnbidragen

Enligt lagen om barnbidrag, som trädde i kraft den 1 okt. 1948, erlägger staten kvartalsvis för varje barn under 16 år ett barnbidrag. Barnbidragets belopp var ursprungligen 600 mk per månad, men har fr.o.m. oktober 1951 varit 1 200 mk.

Då antalet barn, som erhållit barnbidrag, icke nämnvärt växlar under olika kvartal, har uppgifter från socialnämnderna om antalet av dem som lyft barnbidrag och antalet barn blott begärts för årets sista kvartal. De utbetalade beloppen däremot har redovisats kvartalsvis, så att man på grundvalen av dem ungefärligen kan beräkna, hur många barn som fått barnbidrag. Under fjärde kvartalet 1957 var antalet av dem som lyft barnbidrag eller antalet resp. familjer i hela landet 642 743 och antalet till barnbidrag berättigade barn i dessa familjer 1 390 969. Dessutom har socialnämnderna lyft barnbidrag för 9 132 barn och föreståndare för privata barnhem i egenskap av uppfostrare för 229 barn, så att totalantalet barn som erhållit barnbidrag var 1 400 330. Då antalet barn, som erhållit barnbidrag under fjärde kvartalet år 1948, var 1 167 312, har barnantalet under tio år stigit med 20 %. Under de olika åren var antalet barn, som erhållit barnbidrag, följande.

Vuosi — Är	Lasten luku Antal barn
1953	1 336 089
1954	1 355 442
1955	1 370 516
1956	1 390 227
1957	1 400 330

Lääni — Län	Lapsilisää saaneiden lasten luku Antalet barn, som erhållit barn- bidrag		%:na väes- töstä — I % av folk- mängden
	abs.	%	
Uudenmaan — Nylands	207 585	14.9	26.8
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	195 192	14.0	30.0
Ahvenanmaa — Åland	5 903	0.4	26.7
Hämeen — Tavastehus	180 914	13.0	30.3
Kymen — Kymmene	101 459	7.3	30.6
Mikkelin — S:t Michels	82 559	6.0	33.4
Kuopion — Kuopio	176 171	12.7	35.9
Vaasan — Vasa	212 429	15.3	33.7
Oulun — Uleåborgs	153 382	11.0	38.5
Lapin — Lapplands	75 375	5.4	39.2
Koko maa — Hela landet	1 390 969	100.0	32.1

Lapsilisää saaneista lapsista suhteellisesti suurin osa oli Vaasan läänissä, 15.3 %, Uudenmaan sekä Turun ja Porin läänien osuuksien ollessa 14.9 ja 14.0 %. Väkilukuun verrattuna näitä lapsia oli eniten Lapin ja Oulun lääneissä, 39.2 ja 38.5 %. Uudenmaan läänissä vastaava suhdelu oli vain 26.8. — Jos sosiaalilautakuntien ja yksityisten lastenkotien huostassa olevat lapset myös otetaan huomioon, lapsilisää saaneiden lasten suhteellinen määrä oli 32.3 % maan väestöstä.

V:n 1956 viimeiseen neljännekseen verrattuna lapsilisää saaneiden lasten luku on noussut 0.7 % ja lapsilisän nostajien luku niimikään 0.7 %.

V:n 1957 kuluessa määrättiin lapsilisää maksettavaksi kaikkiaan 20 226.9 milj. mk eli 1.4 % enemmän kuin v. 1956.

Perhelisät

Perhelisää suoritetaan valtion varoista vähävaraisille monilapsisille perheille lasten aiheuttamien lisäkustannusten korvaamista varten. Perhelisää on maksettu v:n 1943 puolivälistä lähtien, ensi aluksi ainoastaan sellaisille vähävaraisille perheille, joissa 16 vuotta nuorempien lasten lukumäärä oli vähintään viisi, mukaanluettuna myös otto- ja kasvattilapset, joista perhe korvauksetta huolehtii, työkyvyttömät vanhemmat lapset ja 16—17-vuotiaat koulunkäyntiä jatkavat lapset. V:sta 1946 lähtien perhelisää on suoritettu neljää tai useampaa lasta huoltaville perheille, vähintään kahta lasta huoltaville leskiperheille sekä sellaisille vähintään kaksilapsisille perheille, joiden pääasiallinen huoltaja on tullut pysyvästi työkyvyttömäksi.

Av antalet barn som erhållit barnbidrag kom jämförelsevis största delen på Vasa län, 15.3 %, och de därefter största andelarna, 14.9 och 14.0 %, på Nylands samt Åbo och Björneborgs län. I förhållande till folkmängden var antalet ifrågavarande barn högst i Lapplands och Uleåborgs län, 39.2 och 38.5 %. I Nylands län var motsvarande proportionstal blott 26.8. — Beaktas även de av socialnämnderna och de privata barnhemmen omhändertagna barnen, utgjorde det relativa antalet barn som erhållit barnbidrag 32.3 % av befolkningen.

Gentemot sista kvartalet 1956 har antalet barn som erhållit barnbidrag ökat med 0.7 % och antalet av dem som lyft barnbidrag likaså med 0.7 %.

Under år 1957 utanordnades barnbidrag till ett belopp av inalles 20 226.9 milj. mk eller 1.4 % mera än år 1956.

Familjebidragen

Familjebidrag utbetalas av statsmedel åt mindrebemedlade barnrika familjer som ersättning för de merkostnader barnen förorsakat. Familjebidrag har utbetalats fr.o.m. medlet av år 1943, till att börja med åt sådana mindrebemedlade familjer, i vilka antalet barn under 16 år var minst 5 inberäknat även adoptiv- och fosterbarn, vilka familjen utan ersättning försörjer, arbetsförmögna äldre barn och 16—17-åringar, vilka fortsätter sin skolgång. Fr.o.m. år 1946 har familjebidrag utbetalats åt familjer som har 4 eller flere barn att försörja, åt änkefamiljer med minst 2 barn samt åt familjer med minst 2 barn där familjeförsörjaren är arbetsförmögen.

Perhelisän saamisen edellytyksenä on, etteivät perheelle viimeksi toimitetussa kunnallisverotuksessa maksuunpannut veroäyrit ylitä valtioneuvoston vahvistamaa enimmäismäärää taikka ettei perhelisän myöntämiseen muutoin ole syytä hakijan toimeentulomahdollisuuksien kannalta.

V. 1957 jaettiin perhelisää kaikkiaan 91 485 perheelle. Niistä 76 073 oli neljää tai useampaa lasta huoltavia perheitä (suurperheitä) sekä 9 408 vähintään kahta lasta huoltavia leskiperheitä ja 6 004 sellaisia vähintään kaksilapsisia perheitä, joiden pääasiallinen huoltaja oli tullut pysyvästi työkyvyttömäksi. Perhelisinä jaettujen valtion varojen määrä oli yhteensä 601.7 milj. mk vastaten 588.6 milj. mk v. 1956. Perhelisän määrä oli kertomusvuonna sama kuin edellisenäkin vuonna, paikkakunnan kalleudesta riippuen 3 000—4 000 mk vuodessa suuren perheen neljänestä sekä lesken ja työkyvyttömän huoltajan toisesta ja kustakin seuraavasta 16 vuotta nuoremasta tai koulua käyvistä 20 vuotta nuoremasta taikka työkyvyttömästä lapsesta. Perhelisän määrä on pysynyt samansuuruisena v:sta 1948 lähtien.

Perhelisää saaneiden perheiden luku on kymmenvuotiskautena 1948—1957 ollut seuraava.

Vuosi — År	Perhelisää saaneet perheet — Antal familjer med familjebidrag			
	Suurperheet Stora familjer	Leskiperheet Änkefamiljer	Työkyvyttömiä perheet — De ar- betsoförmögna familjer	Yhteensä Summa
1948	63 107	14 751	2 549	80 407
1949	65 638	14 482	2 903	83 023
1950	68 229	14 282	3 518	86 029
1951	70 624	13 696	3 944	88 264
1952	72 320	12 975	4 308	89 603
1953	73 724	12 073	4 640	90 437
1954	74 740	11 216	5 020	90 976
1955	75 897	10 441	5 430	91 768
1956	75 931	9 673	5 673	91 277
1957	76 073	9 408	6 004	91 485

Perhelisää saaneiden perheiden luku on kymmenessä vuodessa noussut 13.8 %, suurperheiden luku 20.5 % ja työkyvyttömiä jopa 135.5 %. Sen sijaan leskiperheiden luku on vähentynyt 36.2 %.

Perhelisää saaneet perheet jakaantuivat lapsiluvun mukaan v. 1957 eri läänien kesken sekä toisaalta kaupunkien, kauppaloitten ja maalaiskuntien osalle seuraavan taulukon osoittamalla tavalla.

Som förutsättning för rätt till familjebidrag gäller, att familjen icke vid senast verkställda kommunalbeskattning påförts ett högre antal skattören än vad statsrådet fastställt som maximum eller att skäl för beviljande av familjebidrag icke annars föreligger med hänsyn till sökandens utkomstmöjligheter.

År 1957 utbetalades familjebidrag till 91 485 familjer. Av dessa var 76 073 familjer som hade fyra eller flere barn att försörja samt 9 408 änkefamiljer med minst två barn och 6 004 sådana familjer med minst två barn, vilkas huvudsakliga försörjare hade blivit varaktigt arbetsoförmögen. I familjebidrag utbetalades i statsmedel 601.7 milj. mk mot 588.6 milj. mk år 1956. Familjebidragets belopp var under redogörelseåret detsamma som föregående år, beroende på ortens dyrhet 3 000—4 000 mk om året till stora familjer fr. o. m. det fjärde barnet samt till änkefamiljer och familjer med arbetsoförmögen försörjare för det andra och varje därefter följande barn under 16 år eller barn under 20 år, som besöker skola, eller arbetsoförmöget barn. Familjebidragets belopp har varit oförändrat sedan år 1948.

Antalet familjer, som erhållit familjebidrag, har under tioårsperioden 1948—1957 varit följande.

Antalet familjer, som erhållit familjebidrag, har under tio års tid stigit med 13.8 %, stora familjers med 20.5 % och de arbetsoförmögna t.o.m. med 135.5 %. Däremot har antalet änkefamiljer nedgått med 36.2 %.

Antalet familjer med familjebidrag fördelade sig efter antalet barn på olika län samt på städer, köpingar och landsbygd såsom följande tabell visar.

Perhelisää saaneet perheet lapsiluvun mukaan — Familjer, som erhållit familjebidrag, efter antalet barn

Lääni — Län	Perheitä, joissa lapsiluku oli — Familjer, i vilka antalet barn var														Yht. Summa
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Uudenmaan — Nylands ...	556	340	2 634	1 352	579	237	82	19	10	1	—	—	—	5 810	
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	778	493	4 541	2 510	1 213	524	233	92	24	7	—	2	—	10 417	
Ahvenanmaa — Åland	19	14	107	55	24	10	3	—	1	—	—	—	—	233	
Hämeen — Tavastehus	745	508	4 149	2 335	1 157	438	181	52	21	4	—	1	—	9 591	
Kymen — Kymmene	363	230	1 997	1 206	555	218	79	22	6	2	—	—	—	4 678	
Mikkelin — S:t Michels ...	371	267	2 445	1 580	805	370	162	65	25	6	2	—	—	6 098	
Kuopion — Kuopio	893	736	5 992	4 036	2 281	1 144	494	196	78	19	4	—	—	15 873	
Vaasan — Vasa	1 027	705	6 562	3 994	2 061	989	447	187	58	17	4	2	—	16 053	
Oulun — Uleåborgs	781	584	5 323	3 779	2 353	1 340	633	263	116	26	8	3	1	15 210	
Lapin — Lapplands	347	284	2 605	1 878	1 214	689	314	126	48	13	3	—	1	7 522	
Koko maa — Hela landet	5 880	4 161	36 355	22 725	12 242	5 959	2 628	1 022	387	95	21	8	2	91 485	
Kaupungit — Städer	1 084	654	4 798	2 610	1 101	433	150	62	23	2	1	—	—	10 918	
Kauppalat — Köpingar ...	412	269	2 019	1 117	513	194	60	23	10	4	—	—	—	4 621	
Maalaiskunnat — Landskommuner	4 384	3 238	29 538	18 998	10 628	5 332	2 418	937	354	89	20	8	2	75 946	
								%							
Koko maa — Hela landet	6.4	4.6	39.7	24.9	13.4	6.5	2.9	1.1	0.4	0.1	0.0	0.0	0.0	100.0	
Kaupungit — Städer	9.9	6.0	43.9	23.9	10.1	4.0	1.4	0.6	0.2	0.0	0.0	—	—	100.0	
Kauppalat — Köpingar ...	8.9	5.8	43.7	24.2	11.1	4.2	1.3	0.5	0.2	0.1	—	—	—	100.0	
Maalaiskunnat — Landskommuner	5.8	4.3	38.9	25.0	14.0	7.0	3.2	1.2	0.5	0.1	0.0	0.0	0.0	100.0	

Perhelisää saaneissa perheissä oli huollettavia lapsia kaikkiaan 433 974. Kun leskien ja työkyvyttömiä perheille maksettiin perhelisää toisesta lapsesta ja suurperheille neljännestä lapsesta lähtien, oli niiden lasten lukumäärä, joita perhelisää suoritettiin, kaikkiaan koko maassa 190 343 eli 3 211 enemmän kuin edellisenä vuonna. Näistä 155 135 lasta oli suurperheiden, 18 586 leskiperheiden ja 16 622 työkyvyttömiä perheenhuoltajien lapsia. Miten nämä lapset ja heistä maksetut perhelisät jakaantuivat eri läänien kesken, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Antalet barn var i de familjer som erhållit familjebidrag inalles 433 974. Då familjebidrag till änkefamiljer och familjer, vilkas försörjare blivit arbetsoförmögna, erlågges fr.o.m. det andra barnet och till stora familjer fr.o.m. det fjärde barnet, var antalet barn, för vilka familjebidrag erlades, inalles i hela landet 190 343 eller 3 211 större än föregående år. Därav tillhörde 155 135 stora familjer, 18 586 änkefamiljer och 16 622 arbetsoförmögna familjeförsörjare. Huru dessa barn och de för dem erlagda familjebidragen fördelade sig på olika län, framgår av följande sammanställning.

Lääni — Län	Lasten luku Antalet barn	%:ina — I %		Perhelisää jaettu — I fa- miljebidrag ut- delats milj. mk
		väestöstä av befolk- ningen	lapsilisää saa- neista av dem, som erh. barnbidrag	
Uudenmaan — Nylands	10 457	1.3	5.0	35.3
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	20 089	3.1	10.3	60.7
Ahvenanmaa — Åland	416	1.9	7.0	1.3
Hämeen — Tavastehus	18 149	3.0	10.0	57.0
Kymen — Kymmene	8 826	2.7	8.7	28.6
Mikkelin — S:t Michels	12 526	5.1	15.2	37.4
Kuopion — Kuopio	34 400	7.0	19.5	104.2
Vaasan — Vasa	32 927	5.2	15.5	98.6
Oulun — Uleåborgs	35 099	8.8	22.9	111.0
Lapin — Lapplands	17 454	9.1	23.2	67.6
Koko maa — Hela landet	190 343	4.4	13.7	601.7

Maan itä- ja pohjoisosissa, Kuopion, Vaasan, Oulun ja Lapin lääneissä oli yhteensä yli $\frac{3}{5}$ eli 63.0 % kaikista niistä lapsista, joista maksettiin perhelisää. Samoissa lääneissä oli myös eniten niitä lapsia, joista maksettiin sekä perhe- että lapsilisää. Oulun ja Lapin lääneissä runsaasti joka viidennestä lapsilisää saaneesta lapsesta suoritettiin lisäksi vielä perhelisää. Uudenmaan läänissä tällaisia lapsia oli varsin vähän; vain noin joka 19:n:stä lapsilisää saaneesta lapsesta maksettiin siellä perhelisää.

Perhelisät suoritettiin niiden saajille pääasiassa ns. välillisinä luontoissuorituksina eli erilaisten esineiden ja tarvikkeiden hankintaan oikeuttavina osto-osoituksina, mutta osaksi myös varsinaisina luontoissuorituksina, so. asianomaisten sosiaalilautakuntien hankkimien tavaroiden muodossa. Seuraava yhdistelmä osoittaa eri suoritusmuotoihin vv. 1956—1957 käytettyjen varojen määrän.

Suoritusmuoto — Bidragsform	1956	1957	1956	1957
	Milj. mk		%	
Viljelysten edistämiseen — Befrämjande av odlingar	46.4	50.9	7.9	8.5
Kotieläimiin ja niiden rehuun — Husdjur och foder	9.7	10.2	1.6	1.7
Asuin- ja talousrakennusten kunnostamiseen — Iståndsättning av bostads- och ekonomibyggnader	72.9	71.0	12.4	11.8
Sänkyihin ja vuodevaatteisiin — Sängar och sängkläder	315.6	326.0	53.6	54.2
Huonekaluihin — Möbler	39.0	39.6	6.6	6.6
Astioihin ja muihin taloustarvikkeisiin — Serviser och andra hushållsartiklar	32.2	32.1	5.5	5.3
Lasten vaatetustarvikkeihin — Beklädnadsartiklar för barn . . .	59.6	57.5	10.1	9.6
Elintarvikkeisiin — Livsmedel	0.4	0.3	0.1	0.0
Muihin luontoissuorituksiin — Andra naturaprestationer	12.5	13.8	2.1	2.3
Rahasuorituksiin — Kontanter	0.3	0.3	0.1	0.0
Yhteensä — Summa	588.6	601.7	100.0	100.0

Över $\frac{3}{5}$ eller 63.0 % av alla de barn, för vilka familjebidrag erlades, hörde hemma i östra och norra delarna av landet, i Kuopio, Vasa, Uleåborgs och Lapplands län. Samma län uppvisar även det största antalet sådana barn, för vilka såväl familje- som barnbidrag utgick. I Uleåborgs och Lapplands län erlades familjebidrag för vart femte barn som erhöill barnbidrag. I Nylands län var antalet dylika barn tämligen ringa; där utgick familjebidrag för vart 19:e barn som erhöill barnbidrag.

Familjebidragen utgick till sina mottagare huvudsakligen i form av s.k. indirekta naturaprestationer, dvs. i form av köpanvisningar som berättigade till anskaffning av bohat och förnödenheter av olika slag, men delvis även i form av varor, som anskaffats av vederbörande socialnämnder. Följande sammanställning visar hur mycket medel i olika form som utdelats åren 1956 och 1957.

Ammattiopintoavustukset

Ammattiopintojen avustuslain mukaan, joka tuli voimaan v:n 1945 alusta, myönnetään valtion varoista nuorille vähävaraisille henkilöille ammattiopintojen tukemiseksi apurahoja ja opintolainoja sekä sairausavustusta. Apurahan ja opintolainan saannin edellytyksenä on mm., että asianomainen

- 1) ei ole täyttänyt 24 vuotta;
- 2) on aikomalleen ammattialalle sopiva;
- 3) voi todennäköisesti saada suunnitellulla ammattialalla toimeentulonsa;
- 4) on hyväksytty tai voidaan hyväksyä oppilaaksi ammattioppilaitokseen, erikoiskursseille tai oppipaikkaan.

Understöden för yrkesstudier

Enligt lagen om understöd för yrkesstudier, som trädde i kraft från början av år 1945, beviljas av statsmedel åt unga mindrebemedlade personer för yrkesstudier bidrag, studielån samt sjukdomsunderstöd. Förutsättning för erhållande av bidrag och studielån är bl.a. att vederbörande

- 1) icke fyllt 24 år;
- 2) är lämplig för det yrkesområde han ämnar välja;
- 3) sannolikt kan erhålla sin utkomst på sagda yrkesområde;
- 4) är godkänd eller kan godkännas som elev i yrkesläroanstalt, specialkurs eller på läroplats.

Apuraha voidaan myöntää myös leski- ja avioeron saaneelle vaimolle sekä 24 vuotta täyttäneelle muullekin henkilölle, jos viimeksi mainitun ammattiopinnot ovat kesken tai jos ne ovat viivästyneet sairauden, asevelvollisuuden suorituksen tai muun pätevän syyn takia.

Henkilölle, joka tämän lain nojalla myönnetyn apurahan tai opintolainan turvin on hankkinut itselleen tarpeellisen ammattitaidon, voidaan valtion varoista myöntää avustusta eräissä tapauksissa ansiotyössä tarvittavien työvälineiden hankkimista varten.

Apurahan saajalle voidaan lisäksi eri hakeuksesta myöntää opintoaikana syntyneestä sairaudesta tai ruumiinvammasta aiheutuneisiin menoihin kohtuullinen korvaus, mikäli näitä menoja ei korvata muun lain nojalla.

Opintolainaa myönnetään sekä ammattiopintoja että korkeakouluopintoja varten. Opintolainaa voidaan tarvittaessa myöntää myös apurahan saajalle. Laina on koroton.

Ammattiopintojen tukemiseksi on vv. 1945—1957 myönnetty apurahoja ja opintolainoja seuraavasti.

Vuosi — År	Opiskelijoiden luku, jotka ovat saaneet — Antal studerande, som beviljats		Myönnettyjä — Beviljade apurahoja stipendier opintolainoja studielån milj. mk	
	apurahoja stipendier	opintolainoja studielån	apurahoja stipendier	opintolainoja studielån
1945	7 745	1 620	53.0	18.0
1950	9 508	3 177	192.5	79.0
1953	11 891	4 146	290.0	117.8
1954	6 766	3 355	180.6	98.1
1955	8 563	3 636	215.5	110.7
1956	8 313	3 999	208.7	121.3
1957	9 934	4 932	271.3	158.5

V. 1957 oli opintolainojen keskimääräinen suuruus 32 129 mk ja apurahojen 27 306 mk. V. 1956 vastaavat luvut olivat 30 334 ja 25 109 mk. On huomattava, että apuraha samoin kuin lainakin normaalisti myönnetään koko jäljellä olevaksi opiskeluaajaksi, mikä keskimäärin on pitempi kuin vuosi, ehkä noin 1½—2 vuotta.

Invaliidihuolto

Invaliidihuoltoa annetaan v:n 1947 alusta voimaan tulleen lain mukaan invaliidille hänen työ- ja toimintakykynsä sekä ansiomahdollisuuksiensa parantamiseksi. Invaliidilla tarkoitetaan henkilöä, jonka työ- ja toimintakyky

Bidrag kan även beviljas åt änka och fränskild kvinna samt person, som fyllt 24 år, om dennes yrkesstudier icke är avslutade eller om de till följd av sjukdom eller fullgörande av värnplikt eller annan giltig orsak fördröjts.

Person, vilken med hjälp av bidrag eller studielån, som beviljats i stöd av denna lag, förvärvat nödig yrkeskunskap, kan för anskaffning av arbetsredskap i vissa fall tilldelas understöd ur statsmedel.

Bidragstagare kan ytterligare på därom gjord särskild ansökan beviljas skäligt understöd för bestridande av utgifter, som förorsakats av under studietiden ådragen sjukdom eller kroppsskada, därest icke dessa utgifter ersättas med stöd av annan lag.

Studielån beviljas såväl för yrkesstudier som för studier vid högskola. Vid behov kan studielån beviljas även bidragstagare. Lånet är räntefritt.

För stödjan­de av yrkesstudier har understöd och studielån beviljats under åren 1945—1957 som följer.

År 1957 var studielånen i medeltal 32 129 mk och understöden 27 306 mk. År 1956 var motsvarande medeltal 30 334 och 25 109 mk. Härvid bör beaktas, att såväl understödet som lånet beviljas i normala fall för hela den återstående studietiden, som i medeltal är längre än ett år, möjligen ca 1½—2 år.

Invalidvården

Invalidvård gives enligt lag som trätt i kraft sedan början av år 1947 åt invalider i syfte att förbättra deras arbets- och verksamhetsförmåga samt deras förvärvsmöjligheter. Med invalid avses person, vars arbets- eller verksamhets-

jonkin elimen puuttumisen tai toimintavajavuuden vuoksi on pysyvästi siinä määrin puutteellinen, että hänellä on siitä ollennaista haittaa jokapäiväisessä elämässään tai toimeentulonsa hankkimisessa. Invaliidihuoltona annetaan lääkintähuoltoa, koulutusta ja työhuoltoa.

Lääkintähuollon tarkoituksena on invalidin työ- ja toimintakyvyn palauttaminen tai jatkuvan huonontumisen ehkäiseminen ja siihen kuuluu: 1) sairaalahoito tarpeellisine jälkihoitoinen, 2) tarpeellisten tekojäsenten, tukisidosten, invaliidipyörien ja muiden sellaisten apuneuvojen antaminen invaliidille omaksi tai käytettäväksi sekä niiden korjaaminen ja uusiminen, 3) invalidin työkyvyn säilyttämiseksi tarpeellisten lääkeaineiden antaminen sekä 4) korvaus lääkintähuollon saamiseksi tarpeellisten matkojen kustannuksista. Kuinka monelle invalidille on vv. 1947—1957 myönnetty erilaatuista lääkintähuoltoa, selvää seuraavasta.

Vuosi — År

1947	533
1950	766
1953	719
1954	1 147
1955	1 228
1956	1 526
1957	1 813

Koulutuksena annetaan pohja- ja ammattikoulutusta sekä taloudellista tukea yleiskoulutusta varten. Pohjakoulutuksen tarkoituksena on oppivelvollisuuslainsäädännössä edellytetyjen tietojen ja taitojen antaminen invalidille. Ammattikoulutusta annetaan yleisessä alemman asteisessa ammattioppilaitoksessa, erityisessä invaliidien oppilaitoksessa, tarkoitusta varten järjestetyillä kursseilla tai sopivassa yrityksessä, laitoksessa tai taloudessa. Erityisen lahjakkaalle varattomalle tai vähävaraiselle invalidille voidaan antaa apuraha ja koroton laina yleiskoulutuksen hankkimiseksi ylemmän asteisessa ammattioppilaitoksessa, oppi- ja korkeakoulussa.

Jos 16 vuotta nuorempi lapsi, josta invalidi on velvollinen huolehtimaan, tahi invalidin aviovaimo tai työkyvytön aviomies jäävät invaliidin ammattikoulutuksen takia koulutuksen aikana tarpeellista toimeentuloa vaille, maksetaan heille hakemuksesta valtion varoista huoltorahaa. Vv. 1947—1957 on koulutusta myönnetty seuraavassa laajuudessa.

förmåga genom att något organ saknas eller fungerar bristfälligt, varaktigt är i så hög grad nedsatt, att han har väsentligt men därav i sitt dagliga liv och i arbetet för sin utkomst. Invalidvård består av medicinalvård, utbildning och arbetsvård.

Ändamålet med medicinalvården är att återställa invalids arbets- och verksamhetsförmåga eller förhindra dess fortsatta försämring och den omfattar: 1) sjukhusvård jämte nödig eftervård, 2) utgivning av nödiga proteser, stödförband, invalidvelocipeder och andra sådana hjälpmedel med ägande- eller nyttjanderätt samt reparation och förnyande av sådana, 3) läkemedel, vilka är nödiga för bevarandet av invalidens arbetsförmåga samt 4) ersättning för resor, vilka är erforderliga för erhållande av medicinalvård.

Huru många invalider, som under åren 1947—1957 erhållit medicinalvård av olika slag, framgår av följande.

Invaliideja, joille on annettu sairaalahoitoa sjukhusvård	Antal invalider, som erhållit proteesi, invalidivagn yms. — protes, invalidvagn m.m.d.	lääkkeitä läkemedel
533	1 010	6
766	1 579	376
719	2 140	548
1 147	2 461	529
1 228	2 576	802
1 526	3 003	903
1 813	3 555	1 218

Utbildning gives i form av elementar- och yrkesutbildning samt ekonomiskt stöd för allmän utbildning. Ändamålet med elementarutbildningen är att bibringa invaliden de kunskaper och färdigheter, som förutsättes i lagstiftningen om läroplikt. Yrkesutbildning meddelas i allmän yrkesläroanstalt av lägre grad, i särskild läroanstalt för invalider, vid för ändamålet anordnade kurser eller i företag, inrättning eller hushåll som är härför lämpligt. Särskilt begåvad medlös eller mindrebemedlad invalid kan tilldelas stipendium eller räntefritt lån ur statens medel för förvärvande av allmän utbildning i yrkesläroanstalt av högre grad, läroverk och högskola.

I fall barn under 16 år, om vilket invalid äger draga försorg, eller invalids maka eller till arbete oförmögna make till följd av invalidens yrkesutbildning under tiden för utbildningen saknar erforderlig utkomst, utbetalas till dem på ansökan av statens medel försörjningspenning. Under åren 1947—1957 har skolning givits i följande utsträckning.

Vuosi — År	Invaliideja, joille on myönnetty — Antal invalider åt vilka beviljats				
	pohjakoulutus elementarut- bildning	ammattikoulutus yrkesutbildning	yleiskoulutusta för allmän utbildning	apuraha stipendier	opintolaina studielån
1947	90	315	21	13	13
1950	97	511	36	17	17
1953	88	450	19	10	12
1954	65	575	36	19	40
1955	78	747	47	28	71
1956	66	713	41	20	53
1957	62	834	53	25	65

Työhuoltoon kuuluu paitsi invalidien työnvälitys ja muu työhönsijoitus myös invalidien elinkeinon ja ammatin harjoittamisen tukeminen helpottamalla invalidien työväline- ja raaka-ainehankintoja sekä edistämällä heidän valmistamiensa tuotteiden myyntiä ja antamalla invalidiille työvälineitä ja -koneita käytettäväksi tahi avustusta tai korotonta lainaa niiden ja raaka-aineiden hankkimista sekä oman yrityksen perustamista varten. V. 1955 oli invalidien työnvälitystoimistoissa työnhakijoita 3 782, joista 57.5 % eli 2 173 sijoitettiin työhön. Seuraavana vuonna sijoitettiin 4 358 työnhakijasta 60.0 % eli 2 613. V. 1957 vastaavat luvut olivat 5 021 työnhakijaa ja 2 821 työhön sijoitettua eli 56.2 %. Työhuoltona annettiin avustuksia ja lainoja eri vuosina seuraavasti.

Till arbetsvården hör utom invalidernas arbetsförmedling och annan placering i arbete även stödandet av invalidernas närings- eller yrkesutövning genom att underlätta invalidernas arbetsredskaps- och råvaruanskaffningar samt genom att främja försäljningen av deras produkter och genom att ställa arbetsredskap och -maskiner till invalidernas förfogande eller bevilja understöd eller räntefria lån för anskaffning av sådana och av råvaror samt för grundande av egna företag. År 1955 var antalet arbetssökande i invalidernas arbetsförmedlingsanstalter 3 782, av vilka 57.5 % eller 2 173 placerades i arbete. Följande år placerades av 4 358 arbetssökande 60.0 % eller 2 613. År 1957 var motsvarande tal 5 021 arbetssökande och 2 821 eller 56.2 % placerade i arbete. Som arbetsvård beviljades understöd och lån under de olika åren på följande sätt.

Vuosi — År	Invaliideja, joille työhuoltona annettiin Antal invalider, som erhållit som arbets- vård	
	avustusta understöd	lainaa lån
1947	103	84
1950	274	121
1953	382	99
1954	332	143
1955	403	153
1956	481	191
1957	323	177

Kuten edellä esitetyt numerosarjat osoittavat, invalidihuolto on vuosi vuodelta laajentunut. Tämä on aiheutunut toisaalta invalidihuoltolain jatkuvasti tehostuneesta käytäntöön soveltamisesta, mille puolestaan lain tunnetummaksi tuleminen sekä uusien invalidihuoltolaitosten perustaminen ja muiden huoltomahdollisuuksien laajeneminen ovat luoneet edellytykset, ja toisaalta lain soveltamisalan laajentamisesta uusia invalidiryhmiä koskevaksi.

Såsom av ovanstående sifferserier framgår, har invalidvården år för år utvidgats. Detta beror å ena sidan på att invalidvårdslagen allt mer effektivt tillämpats i praktiken, vilket åter beror på att lagen blivit mera känd samt på att nya anstalter för invalidvård grundats och övriga vårdmöjligheter skapats samt å andra sidan på att lagen utvidgats till nya invalidgrupper.

Invaliidihuoltotoimintaan sekä invaliideille myönnettyihin lainoihin on vv. 1950—1957 käytetty valtion varoja miljoonin markoin ilmaistuna seuraavat määrät. Invaliidihuollon menoihin sisältyvät myös hallintomenot.

Åren 1950—1957 användes statens medel till invalidvårdsverksamheten och till lån åt invalider följande belopp i miljoner mark. I utgifterna för invalidvården ingår även förvaltningskostnaderna.

	Invaliidihuollon aiheuttamat menot Utgifter för invalid- vård	Invaliideille myön- netyt lainat Åt invalider bevil- jade lån
	milj. mk	
1950	161.0	5.5
1953	327.1	6.1
1954	420.8	9.7
1955	464.8	10.8
1956	631.9	19.0
1957	719.1	14.0

Invaliidiraha

Invaliidirahalaki tuli voimaan v:n 1952 alusta. Sen mukaan on invaliidirahaan oikeutettu sellainen invaliidi, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähintään $\frac{2}{3}$:lla ja joka itsensä ja perheensä elättämiseksi tekee kykyjensä mukaista työtä. Milloin perheen huoltovelvollisuus tai erittäin painavat syyt muutoin sitä vaativat, voidaan invaliidiraha poikkeuksellisesti myöntää myös sellaiselle invaliidille, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähemmän kuin $\frac{2}{3}$, mutta kuitenkin vähintään $\frac{1}{2}$.

Invaliidirahan vuotuinen määrä on:

- 1) sokealle invaliidille, jolta puuttuu suuntausnäkö hänelle tuntemattomassa paikassa, 114 000 mk;
- 2) muulle invaliidille, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähintään $\frac{2}{3}$, 79 200 mk sekä
- 3) invaliidille, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähemmän kuin $\frac{2}{3}$, mutta vähintään puolet, 57 600 mk.

Invaliidiraha voidaan kuitenkin myöntää pienempänäkin invaliidin iän, hänen työnsä vähäisyyden tai muun sellaisen syyn takia tahi sillä perusteella, että hän saa vammansa johdosta eläkettä, elinkorkoa tai muuta korvausta.

Vv. 1952—1957 on valtion varoista vuosittain myönnetty uusia invaliidirahoja seuraavalle määrälle invaliideja. Alempana esitetty invaliidirahojen määrä tarkoittaa kunkin vuoden kuluessa jaettuja invaliidirahoja.

Invalidpenningen

Lagen om invalidpenning trädde i kraft från början av år 1952. Enligt denna lag är en invalid berättigad till erhållande av invalidpenning; i fall dennes arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med minst $\frac{2}{3}$ och som för sin och sin familjs utkomst enligt förmåga utför arbete. Då försörjningsplikt mot familj eller särskilt vägande skäl så kräver, kan invalidpenning undantagsvis beviljas även åt en sådan invalid, vars arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med mindre än $\frac{2}{3}$, dock minst med hälften.

Invalidpenningens årliga belopp är:

- 1) för en blind invalid, som saknar ledsyn på för honom obekant plats, 114 000 mk;
- 2) för annan invalid, vars arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med minst $\frac{2}{3}$, 79 200 mk och
- 3) för invalid, vars arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med mindre än $\frac{2}{3}$, dock minst med hälften, 57 600 mk.

Invalidpenning kan dock utgå med mindre belopp på grund av invalidens ålder, hans ringa arbete eller annan sådan orsak eller på grund därav, att han till följd av sin skada åtnjuter pension, livränta eller annan ersättning.

Under åren 1952—1957 har ur statsmedel årligen beviljats invalidpenning åt följande antal nya invalider. Nedan framställda invalidpenningsbelopp avser totalbeloppet, som använts under året.

Vuosi — År	Invaliidien luku, joille invalidirahaa on myönnetty — Antal invalider, som beviljats invalidpenning	Invaliidirahojen vuotuinen kokonaismäärä — Årliga totalbeloppet av invalidpenning milj. mk
1952	2 463	204.9
1953	2 433	292.5
1954	1 450	311.0
1955	1 252	387.0
1956	1 573	477.9
1957	1 299	563.9

V:n 1957 aikana myönnettiin uusia invaliidirahoja 1 299 invaliidille. Näistä oli sokeita 86 sekä työkyvystään yli $\frac{2}{3}$ menettäneitä 718 ja alle $\frac{2}{3}$ mutta yli $\frac{1}{2}$ menettäneitä 495. Vuoden lopussa invaliidirahan saajien kokonaismäärä oli 7 290. Heistä oli sokeita n. 1 500 sekä työkyvystään yli $\frac{2}{3}$ menettäneitä invaliideja n. 4 400 ja 1 390 sellaista invaliidia, joiden työkyvyn menetys oli yli $\frac{1}{2}$ mutta alle $\frac{2}{3}$. Työnteon vähäisyyden tai muun perusteen johdosta täysimääräistä pienemmän invaliidirahan saajia oli 1 296. — Vuoden aikana lakkautettiin ennen myönnettyjä invaliidirahoja 1 088. Lakkautusten poikkeuksellinen lukuisuus johtui siitä, että useille täysimääräistä pienempää invaliidirahaa saaville muodostui edullisemmaksi siirtyä nauttimaan invaliidirahan asemesta uudistetun kansaneläkelain mukaista korotettua työkyvyttömyyseläkettä.

Toipilasraha

1950-luvun alussa eräissä kunnissa ryhdyttiin oma-aloitteisesti jakamaan tuberkuloosiparantoloista vapautuneille varattomille ja vähävaraisille henkilöille n.s. toipilasrahaa. Tarkoituksena oli sen avulla edes jossain määrin turvata toipilaille suotuisimmat taloudelliset olosuhteet toipumiskauden käyttämiseksi riittävään lepoon ja kuntouttamiseen. Toipilasrahaa myöntäneiden kuntien luku oli aluksi varsin rajoitettu, vain noin 10—15 kuntaa, mutta jo muutamassa vuodessa toipilasraha-ajatus levisi varsin laajalle. Tuberkuloosiliitto ry:n keräämien tietojen mukaan v. 1952 25 kuntaa myönsi toipilasrahaa, v. 1953 jo 204 kuntaa, v. 1954 322, v. 1955 411 ja v. 1956 443 kuntaa.

V:sta 1957 lähtien sosiaalihuoltotilastoa on laajennettu, käsittämään myös eräitä toipilas-

Under år 1957 har åt 1 299 invalider beviljats nya invalidpenningar. Av dem var 86 blinda, 718 sådana, vars arbetsförmåga var nedsatt över $\frac{2}{3}$ och 495 sådana, vars arbetsförmåga var nedsatt mindre än $\frac{2}{3}$ men över hälften. Vid årets slut var totalantalet invalider, som erhållit invalidpenning, 7 290. Av dem var ca 1 500 blinda, ca 4 400 invalider med över $\frac{2}{3}$ nedsatt arbetsförmåga och 1 390 sådana, vars arbetsförmåga var nedsatt över hälften men under $\frac{2}{3}$. Antalet invalider, som till följd av ringa arbete eller annan orsak erhållit mindre än det fulla beloppet invalidpenning, steg till 1 296. — Under året har indragits 1 088 tidigare beviljade invalidpenningar. Det exceptionellt stora antalet indragna invalidpenningar var en följd därav, att det för många invalider med mindre än full invalidpenning blev förmånligare att i stället för invalidpenning emottaga den förhöjda understödsdelen enligt den förnyade folkpensionslagen.

Konvalescentpenningen

I början av 1950-talet började man i vissa kommuner på eget initiativ utdela en s.k. konvalescentpenning åt mindre bemedlade personer vid deras utskrivning från tuberkulos-sanatorium. Avsikten var att med dess hjälp åtminstone i någon utsträckning säkra gynnammare ekonomiska omständigheter åt konvalescenterna, så att konvalescenttiden i tillräcklig grad kan användas till vila och återhämtning. Antalet kommuner som beviljade konvalescentpenning var till en början mycket ringa, endast 10—15 kommuner, men redan på ett par år fick tanken att utdela konvalescentpenning en rätt stor utbredning. Enligt uppgifter insamlade av Tuberkulosförbundet r.f. beviljade år 1952 25 kommuner konvalescentpenning, år 1953 redan 204 kommuner, år 1954 322, år 1955 411 och år 1956 443 kommuner.

Fr.o.m. 1957 har socialvårdsstatistiken utvidgats att omfatta även vissa uppgifter om

rahaa koskevia tietoja. On pyydetty tietoja siitä, monelleko tub. potilaalle on toipilasrahoja myönnetty sekä myös siitä, onko toipilasrahoja jaettu muutakin sairautta poteville, lähinnä reumapotilaille ja monelleko niistä.

Saapuneiden tietojen mukaan 479 kuntaa eli 87.4 % kuntien kokonaisluvusta on v. 1957 jakanut toipilasrahaa sitä tarvitseville. Lisäksi 3 kuntaa on ilmoittanut myöntäneensä tarkoitukseen määrärahan, mutta kunnissa ei ole ollut ketään, joka olisi toipilasrahaa anonut. 394 kuntaa on jakanut toipilasrahaa vain tub. potilaille, 3 kuntaa vain reumapotilaille ja 82 kuntaa sekä tub.- että reumapotilaille. Näin ollen 86.9 % kunnista on suorittanut toipilasrahaa tub. potilaille ja 15.5 % reumapotilaille. Miten nämä kunnat jakaantuivat lääneittäin, selviää seuraavasta yhdistelmästä. Samalla on ilmoitettu myös toipilasrahaa saaneiden henkilöiden luku ja jaettu rahamäärä.

konvalescentpenningen. Uppgifter har inskaffats om antalet tub.- patienter som erhållit konvalescentpenning samt också om huruvida konvalescentpenning utdelats också åt personer, som lider av andra sjukdomar, närmast reumatiskt sjuka, och åt huru många.

Enligt de erhållna uppgifterna har år 1957 479 kommuner eller 87.4 % av samtliga utdelat konvalescentpenning åt dem, som varit i behov därav. Dessutom har 3 kommuner meddelat, att de beviljat ett anslag för detta ändamål men att i kommunen inte funnits någon, som ansökt om konvalescentpenning. 394 kommuner har utdelat konvalescentpenning endast åt tub.- patienter, 3 kommuner endast åt reumatiska patienter, och 82 kommuner både åt tub.- och reumatiska patienter. Sålunda har 86.9 % av kommunerna erlagt konvalescentpenning åt tub.- patienter och 15.5 % åt reumatiska patienter. Dessa kommuners fördelning enligt län framgår av följande sammanställning. Samtidigt har uppgivits också antalet personer som erhållit konvalescentpenning och det utdelade penningbeloppet.

	Kuntia, jotka ovat suorittaneet toipilasrahaa — Antal kommuner, som utdelat konvalescentpenning åt		Toipilasrahaa saaneita — Antal personer, som erhållit konvalescentpenning		Toipilasrahana jaettu — Som konvalescentpenning utdelats
	tub. potilaille tuberkulösa	reumapotilaille reumatiska	tub. potilaita tuberkulösa	reumapotilaita reumatiska	
Lääni — Län					1 000 mk
Uudenmaan — Nylands	42	13	598	64	13 196
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	97	16	551	23	9 698
Ahvenanmaa — Åland	7	—	30	—	713
Hämeen — Tavastehus	64	17	722	29	15 075
Kymen — Kymmene	27	2	226	2	4 155
Mikkelin — St Michels	27	7	104	7	1 323
Kuopion — Kuopio	49	5	311	10	4 367
Vaasan — Vasa	89	12	694	17	10 229
Oulun — Uleåborgs	51	8	369	9	5 481
Lapin — Lapplands	23	5	208	6	3 926
Koko maa — Hela landet	476	85	3 813	167	68 163
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	60	23	1 495	85	31 554
Maalaiskunnat — Landskommuner	416	62	2 318	82	36 609

Toipilasrahoina on koko maassa jaettu yhteensä 68.2 milj. mk. Tähän sisältyvät sekä tub.- että reumapotilaille suoritettut erät. Keskimäärin henkilöä kohti tuli koko maassa 17 126 mk, kaupungeissa 20 050 mk, kauppaloissa 19 715 mk ja maalaiskunnissa 15 254 mk.

I konvalescentpenning har i hela landet utdelats sammanlagt 68.2 milj. mk. Häri ingår såväl åt tub.- som åt reumatiska patienter erlagda belopp. I genomsnitt per person kom i hela landet 17 126 mk, i städerna 20 050 mk, i köpingarna 19 715 mk och i landskommunerna 15 254 mk.

Kunnalliset kodinhoitajat

Kunnallisia kodinhoitajia koskeva laki tuli voimaan v:n 1951 alusta. Sen mukaan kodinhoitajan tehtävänä on huolehtia perheenemännän säännölliseen kodinhoitoon kuuluvista tehtävistä tai avustaa häntä niiden suorittamisessa, kun emäntä tai emännyyttä hoitava henkilö syystä tai toisesta on tilapäisesti kykenemätön tai estynyt niitä hoitamasta. Kodinhoitoapu on tarkoitettu vain tilapäisavuksi ja annetaan sitä lähinnä vähävaraisille lapsirikkeille ja muille niihin verrattaville kodeille samoin kuin myös yksinäisille vanhuksille.

Jo lain ensimmäisenä voimassaolovuotena 256 kuntaa oli perustanut kodinhoitajavirkoja. Vuosi vuodelta näiden virkojen luku, joka v. 1951 oli 478, on kasvanut niin, että v. 1957 kunnallisia kodinhoitajia oli jo 418 kunnassa yhteensä 1 016. Kehitys v:sta 1951 lähtien on ollut seuraava.

Vuosi — År	Kuntien luku — Antal kommuner			Kodinhoitajien luku — Antal hemvårdarinnor		
	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa
1951	59	197	256	189	289	478
1952	61	247	308	222	378	600
1953	62	293	355	229	460	689
1954	63	311	374	276	517	793
1955	63	330	393	304	588	892
1956	63	338	401	320	634	954
1957	65	353	418	351	665	1 016

Kaikissa kaupunki- ja kauppalakunnissa oli kodinhoitajia lukuunottamatta yhdessä Pohjanmaan kaupungissa, jossa asukasluku oli hieman yli 1 000. V:n 1957 lopussa oli 9 kunnassa kodinhoitajan virka täyttämättä. Maalaiskuntien joukossa oli vielä 129 kuntaa, joissa ei ollut kodinhoitajaa. Näiden kuntien suuruus selviää seuraavasta.

Kuntia ilman kodinhoitajia — Antal kommuner utan hemvårdarinnor	Asukasluku — Antal invånare					
	—2000	2—3000	3—4000	4—5000	5—6000	6000—
	51	31	22	11	9	5

Kuopion ja Lapin lääneissä oli vain yksi kunta kunnassakin ilman kodinhoitajaa. Turun ja Porin läänissä oli sellaisia kuntia vielä 42 ja Vaasan läänissä 47, m.m. yksi kunta, jonka asukasluku ylitti 11 000:n.

Useimmissa maalaiskunnissa oli vain yksi kodinhoitaja tai suuremmissa 2—3. Seuraava yhdistelmä osoittaa tarkemmin kodinhoitajien lukumäärää eri kunnissa.

De kommunala hemvårdarinnorna

Lagen om kommunala hemvårdarinnor trädde i kraft vid ingången av år 1951. Enligt denna lag består hemvårdarinnans uppgift i att dra försorg om husmoderns till hemmets löpande skötsel hörande sysslor eller bistå henne i dessas utförande, när husmodern eller den person som står för husmoderns arbete av en eller annan orsak är förhindrad att sköta dem. Hjälp med hemmets skötsel är avsedd endast som en tillfällighetshjälp och ges främst åt mindre bemedlade barnrika och med dem jämförbara hemliksom även åt ensamstående äldre.

Redan under det första året lagen var i kraft hade 256 kommuner inrättat hemvårdarinetjänster. Dessa tjänsters antal, vilket år 1951 var 478, har år för år vuxit, så att kommunala hemvårdarinnor år 1957 fanns i hela 418 kommuner till ett antal av 1 016. Utvecklingen har fr.o.m. år 1951 varit som följer.

Samtliga städer och köpingar hade hemvårdarinnor, om man undantar en österbottnisk stad med något över 1 000 invånare. Vid slutet av år 1957 var hemvårdarinetjänsten vakant i 9 kommuner. Bland landskommunerna var ännu 129 utan hemvårdarinna. Dessa kommuners storlek framgår nedan.

I både Kuopio och Lapplands län var bara en kommun utan hemvårdarinna. I Åbo och Björneborgs län var antalet sådana kommuner 42 och i Vasa län 47, därav en kommun med drygt 11 000 invånare.

I de flesta landskommuner fanns bara en hemvårdarinna men i de större 2—3. Hemvårdarinnornas antal i olika kommuner framgår noggrannare av följande sammanställning.

Kodinhoitajia Hemvårdarinnor	Kaupunkeja kauppaloita Städer köpingar	Maalaiskuntia Landskom- muner	Yhteensä Summa
1	13	178	191
2	20	98	118
3	6	54	60
4	4	12	16
5—6	11	4	15
7—8	1	4	5
9—	10	3	13

Kolmessa maalaiskunnassa, jossa asukasluku nousi yli 20 000:n, oli kodinhoitajien luku 10. Suurimmista kaupungeista mainittakoon, että vuoden 1957 lopussa oli Helsingissä 95 kodinhoitajaa, Tampereella 18, Lahdessa 15, Vaasassa 11, Turussa, Porissa ja Oulussa, kussakin 10. Kodinhoitajien lukumäärä eri läänien kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa selviää liitetaulusta n:o 1.

V. 1957 kerättiin ensi kerran tietoja kodinhoitoapua saaneiden perheiden lukumäärästä sekä suuruudesta samoin kuin siitä, montako kertaa erisuuruissa perheissä oli käyty. 16 kunnalta, joissa oli yhteensä 32 kodinhoitajaa, ei näitä tietoja ole saapunut tai tiedot ovat olleet niin epätäydelliset, ettei niitä ole voitu käyttää. Lisäksi 11 kuntaa on ilmoittanut ainoastaan perheiden lukumäärän, mutta ei ole voinut eritellä perheitä niiden suuruuden mukaan.

Niissä 402 kunnassa, joista tietoja on saatu, oli 27 479 perhettä v. 1957 saanut kodinhoitoapua. Näissä perheissä annettiin kodinhoitoapua yhteensä 52 259 kertaa eli keskimäärin koko maassa noin 2 kertaa perhettä kohden. Miten nämä perheet jakaantuivat eri läänien kesken, selviää seuraavasta.

Tre landskommuner med över 20 000 invånare hade 10 hemvårdarinnor. Om de största städerna kan nämnas, att Helsingfors vid utgången av 1957 hade 95 hemvårdarinnor, Tammerfors 18, Lahti 15, Vasa 11, Åbo, Björneborg och Uleåborg 10 var. Antalet hemvårdarinnor i de olika länens städer och köpingar samt landskommuner framgår av tabellbilaga 1.

År 1957 insamlades för första gången uppgift om antalet familjer som erhållit hjälp med hemmets skötsel och om familjernas storlek samt om antalet besök i familjer av olika storlek. Från 16 kommuner med sammanlagt 32 hemvårdarinnor har dessa uppgifter uteblivit eller varit så ofullständiga, att de inte kunnat användas. Dessutom har 11 kommuner uppgivit blott familjernas antal utan uppdelning efter deras storlek.

I de 402 kommuner, varifrån uppgifter inkommit, hade under 1957 27 479 familjer erhållit hjälp med hemmets skötsel. I dessa familjer gavs hjälp inalles 52 259 gånger eller i genomsnitt för hela landet omkring 2 gånger per familj. Av nedanstående tablå framgår dessa familjers fördelning på de olika länen:

Lääni — Län	Kodinhoitoapua saaneiden perheiden luku Antal familjer, som erhållit hemvårdshjälp			Kodinhoitotapausten luku Antal hemvårdsfall		
	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalaiskunnat Landskom- muner	Yhteensä Summa	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalaiskunnat Landskom- muner	Yhteensä Summa
Uudenmaan — Nylands	2 565	1 414	3 979	6 239	3 382	9 621
Turun-Porin — Åbo-Björneb. .	1 112	2 295	3 407	2 641	5 482	8 123
Ahvenanmaa — Åland	45	86	131	76	103	179
Hämeen — Tavastehus	1 559	2 480	4 039	3 999	4 937	8 936
Kymen — Kymmene	1 324	948	2 272	2 402	1 858	4 260
Mikkelin — S:t Michels	313	1 138	1 451	570	1 873	2 443
Kuopion — Kuopio	957	3 101	4 058	1 600	4 485	6 085
Vaasan — Vasa	1 599	1 796	3 395	2 908	2 745	5 653
Oulun — Uleåborgs	323	2 721	3 044	712	3 887	4 599
Lapin — Lapplands	749	954	1 703	1 165	1 195	2 360
Koko maa — Hela landet	10 546	16 983	27 479	22 312	29 947	52 259

Jos kodinhoitotapausten luku jaetaan kodinhoitajien luvulla, saadaan keskimäärin koko maassa 52 tapausta kodinhoitajaa kohden. Kaupunki- ja kauppalakunnissa tuli 65 tapausta ja maalaiskunnissa 45. Näitä keskimääriä arvosteltaessa on otettava huomioon, että osa kodinhoitajista on voinut olla toimessa vain osan vuotta. Lisäksi on näihin keskimääriin ilmeisesti voinut vaikuttaa ajan pituus, minkä kodinhoitajat ovat joutuneet kussakin perheessä viipymään. Toisissa tapauksissa kodinhoitajan apua on tarvittu vain päiväksi tai pariaksi, toisissa tapauksissa pariaksi viikoksi. Maan eteläisissä lääneissä kodinhoitotapauksia tuli noin 60—70 kodinhoitajaa kohden, itä- ja pohjoisosissa keskimäärä vaihteli 35:n ja 55:n välillä.

Tietoja perheiden suuruudesta on saatu 391 kunnasta. Vaikka tiedot puuttuvatkin 11 kunnasta, joissa 2 758 perhettä sai kodinhoitotapauksia 6 507 tapauksessa, voivat alempana esitetyt perheiden suuruutta osoittavat luvut kuitenkin antaa jonkinlaisen käsityksen siitä, minkä suuruisista perheistä on kysymys.

Perheenjäsenten luku Familiemedlemmarnas antal	Kodinhoitotapauksia saaneita perheitä — Antal familjer, som erhållit hemvårdshjälp		Kodinhoitotapauksia Antal hemvårdsfall	
	Luku — Antal	%	Luku — Antal	%
1	1 775	7.2	4 089	8.9
2	1 227	5.0	2 603	5.7
3	1 444	5.8	2 220	4.9
4	2 878	11.7	4 402	9.6
5	3 714	15.0	5 902	12.9
6	4 207	17.0	7 627	16.7
7	3 611	14.6	6 777	14.8
8	2 561	10.4	5 376	11.8
9	1 590	6.4	3 301	7.2
10	870	3.5	1 732	3.8
11	467	1.9	931	2.0
12—	377	1.5	792	1.7
Yhteensä perheitä — Familjerna inalles	24 721	100.0	45 752	100.0

Kodinhoitajien työn valaismiseksi pyydettiin tietoja myös siitä, montako yötä he ovat joutuneet olemaan niissä perheissä, joille he ovat kodinhoitotapauksia antaneet. Näitä tietoja on saapunut 361 kunnasta. 70 kuntaa eli 19.4 % ilmoitti, ettei niiden alueella kodinhoitajat ole joutuneet lainkaan viettämään öitä perheiden luona. Näistä kunnista 25 oli kaupunki- ja kauppalakuntia sekä 45 maalaiskuntia. Niissä kunnissa, joissa kodinhoitajat työmatkoillaan joutuivat olemaan perheissä yöitä, tuli kodinhoitajaa kohden

Om antalet fall av hjälp med hemmets skötsel divideras med antalet hemvårdarinnor, erhålles för hela landet i genomsnitt 52 fall per hemvårdarinna. I städerna och köpingarna var motsvarande tal 65 fall och i landskommunerna 45. Vid bedömandet av dessa medelvärden bör beaktas, att en del av hemvårdarinnorna kunnat vara i tjänst endast en del av året. Dessutom kan dessa medelvärden ha påverkats av den tidsrymd hemvårdarinnorna måst tillbringa i de olika hemmen. I det ena fallet har deras hjälp behövts bara för en eller ett par dagar, i det andra för ett par veckor. I de sydliga länen var antalet fall av hjälp vid hemmets skötsel 60—70 per hemvårdarinna, medan medeltalet växlade mellan 35 och 55 i de östra och norra delarna.

Om familjens storlek föreligger uppgifter från 391 kommuner. Även om sådana fattas för 11 kommuner, där 2 758 familjer fick hjälp med hemmets skötsel i 6 507 fall, kan nedanstående tal över familjens storlek i varje fall ge en viss uppfattning om huru stora familjer det gäller.

För belysande av hemvårdarinnornas arbete begärdes uppgifter även om huru ofta de måst övernatta i de hjälpta familjerna. Dessa uppgifter föreligger för 361 kommuner. 70 kommuner eller 19.4 % meddelade, att hemvårdarinnorna på deras område ej behövt tillbringa en enda natt hos familjerna. Av dessa kommuner var 25 städer och köpingar samt 45 landskommuner. I de kommuner, där hemvårdarinnorna på sina tjänsteresor måste övernatta hos familjerna, var antalet nätter per hemvårdarinna och år 5 i städerna

kaupunki- ja kauppalakunnissa keskimäärin 5 yötä vuodessa, maalaiskunnissa kokonaista 64 yötä. Näiden perheissä vietettyjen öiden luku vaihteli huomattavasti eri läänien maalaiskunnissa. Niinpä esim. Uudenmaan läänissä tuli vain 19 yötä kodinhoitajaa kohden, Mikkelin läänissä 60 ja Kuopion läänissä 91.

Mitä kodinhoitoavusta perittyihin korvauksiin tulee, on vähävaraisille kodinhoitoapu maksuton. Multa voidaan periä sosiaaliministeriön vahvistamien perusteiden mukainen, kunnallisvaltuuston päättämä kohtuullinen korvaus. Korvausta koskevia tietoja on saatu 396 kunnasta. Näistä 58 kuntaa eli 14.6 % on ilmoittanut, ettei korvauksia ole lainkaan peritty. Niissä 338 kunnassa, joissa korvauksia on saatu, on 7 199 tapauksessa 51 936:sta eli 13.9 %:ssa peritty korvaus. Kaupunki- ja kauppalakunnissa vastaava suhdeluku on 15.6 ja maalaiskunnissa 12.6.

Kunnallisista kodinhoitajista aiheutuneet menot niissä 418 kunnassa, joissa v:n 1957 aikana on ollut kodinhoitajia, nousivat 325.5 milj. mk:aan, kaupunki- ja kauppalakunnissa 125.5 milj. ja maalaiskunnissa 200.0 milj. mk:aan. Kun valtion avustukset ja kodinhoitajista saadut korvaukset tekivät koko maassa 202.9 milj. mk, lankesi kuntien maksettavaksi 122.6 milj. mk. Vastaavat luvut kaupunki- ja kauppalakunnissa olivat 76.7 ja 48.8 milj. sekä maalaiskunnissa 126.2 ja 73.8 milj. mk.

Sotilasavustukset

Sotilasavustuslaki nykyisessä muodossaan tuli voimaan 1. X. 1948. Sen mukaan sotilasavustuksia jaetaan valtion varoista ja niiden tarkoituksena on turvata asevelvollisen varattomien omaisten elatus ja hoito, mikäli sotapalvelus on heikentänyt näiden toimeentulomahdollisuuksia.

Vv. 1954—1957 myönnettyjen avustusten lukumäärä sekä avustuksiin myönnetty määrärahat ovat vuosittain olleet seuraavat.

Vuosi — År	Myönnettyjen avustusten luku Antal beviljade understöd	Avustuksiin käytetty Till understöden utnyttjats milj. mk
1954	6 979	284.7
1955	6 446	286.8
1956	5 867	295.4
1957	5 592	300.8

och köpingarna och i landskommunerna hela 64. Antalet av dessa nätter hos familjerna växlade betydligt i de olika länens landskommuner. Sålunda kom i Nylands län på varje hemvårdarinna endast 19 nätter, i S:t Michels län 60 och i Kuopio län 91 nätter.

Vad gäller ersättningarna för hjälp vid hemmets skötsel, så är denna avgiftsfri för medelösa familjer. Av andra kan uppbäras en av kommunens fullmäktige fastställd skälig ersättning enligt normen, som stadfästas av socialministeriet. Uppgifter om ersättningarna har erhållits från 396 kommuner. Av dessa har 58 kommuner eller 14.6 % av samtliga meddelat, att inga ersättningar uppburits. I de 338 kommuner, där ersättningar erhållits, har i 7 199 fall av 51 936, dvs. 13.9 %, uppburits ersättning. I städerna och köpingarna var motsvarande procenttal 15.6 och i landskommunerna 12.6.

Utgifterna för kommunala hemvårdarinnor i de 418 kommuner, som hade hemvårdarinnor under år 1957, steg till 325.5 milj. mk, i städerna och köpingarna till 125.5 milj. mk och i landskommunerna till 200.0 milj. mk. Eftersom statsunderstöden och ersättningarna för hemvårdarinnornas arbete i hela landet utgjorde 202.9 milj. mk, var kommunernas andel i utgifterna 122.6 milj. mk. Motsvarande tal i städerna och köpingarna var 76.7 och 48.8 milj. och i landskommunerna 126.2 och 73.8 milj. mk.

Militärunderstöden

Militärunderstödslagen i sin nuvarande form trädde i kraft 1. X. 1948. Enligt denna lag utdelas militärunderstöd ur statsmedel och avsikten med dem är att säkerställa obemedlade anhörigas utkomst och vård, så vitt militärtjänsten försämrat dessas utkomstmöjligheter.

Antalet under åren 1954—1957 beviljade understöd samt de för understöden utnyttjade anslagen har årligen varit följande.

Myönnettyjen avustusten lukumäärä on vuosittain alentunut, v:sta 1954 v:een 1957 19.9 %. Avustuksiin käytetyt määrärahat ovat samanaikaisesti nousset 5.7 %.

V. 1957 myönnettyistä avustuksista 1 551 eli 27.7 % on myönnetty vaimolle ja 4 041 eli 72.3 % muille omaisille. Miten nämä avustukset jakaantuivat eri läänien kesken, selviää seuraavasta.

Antalet beviljade understöd har år för år nedgått, med 19.9 % från år 1954 till år 1957. De för understöden utnyttjade anslagen har samtidigt stigit med 5.7 %.

Av de under år 1957 beviljade understöden har 1 551 eller 27.7 % beviljats hustrun och 4 041 eller 72.3 % övriga anhöriga. Huru dessa understöd fördelade sig på de olika länen framgår av följande.

Läni — Län	Avustuksia myönnetty — Antal understöd, som beviljats åt			
	vaimolle hustru	muille omaisille andra anhöriga	Yhteensä Summa	%
Uudenmaan — Nylands	318	262	580	10.4
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	279	398	677	12.1
Hämeen — Tavastehus	259	367	626	11.2
Kymen — Kymmene	62	199	261	4.7
Mikkelin — S:t Michels	40	299	339	6.1
Kuopion — Kuopio	112	667	779	13.9
Vaasan — Vasa	235	461	696	12.4
Oulun — Uleåborgs	153	819	972	17.4
Lapin — Lapplands	93	569	662	11.8
Koko maa — Hela landet	1 551	4 041	5 592	100.0
Niistä — Därav				
kaupungit — städer	620	415	1 035	18.5
kauppalat — köpingar	152	180	332	5.9
maalaiskunnat — landskommuner	779	3 446	4 225	75.6

Eniten on avustuksia myönnetty v:n 1957 aikana Helsingissä, 273, Tampereella 94, Turussa 84, Kemissä 68, Porissa 56, Lahdessa 51 ja Espoossa samoin 51. 4 kaupunkia, 1 kauppalat ja 46 maalaiskuntaa on ilmoittanut, ettei niissä sotilasavustuksia ole v. 1957 myönnetty lainkaan. Ne ovat enimmäkseen kaikki pieniä kuntia.

Det största antalet understöd år 1957 har beviljats i Helsingfors, 273, Tammerfors 94, Åbo 84, Kemi 68, Björneborg 56, Lahti 51 och Esbo 51. 4 städer, 1 köping och 46 landskommuner har uppgivit att under år 1957 några militär-understöd inte beviljats på dessa orter. Dessa är i allmänhet alla små kommuner.

Kansaneläkkeet

V:n 1957 alusta tuli voimaan kesäk. 8 p:nä 1956 annettu kansaneläkelaki aloittaen uuden vaiheen maamme sosiaaliturvan kehityksessä. Tämän lain mukaan on jokainen Suomessa asuva henkilö 16 vuoden iästä alkaen oikeutettu työkyvyttömyyseläkkeeseen pysyvän työkyvyttömyyden kohdatessa ja vanhuuseläkkeeseen 65 vuoden iän saavutettuaan. Vakuutukseentuloikä, joka aikaisemman lain mukaan oli 18 vuotta, on täten entisestään alentunut. Uusi laki on myös ulottanut eläkeoikeuden koskemaan kaikkia aikaisemman kansaneläkelainsäädännön vaikutuspiirin ulkopuolella olleita henkilöryhmiä. Näitä ovat mm. ne, jotka olisivat olleet oikeutettuja

Folkpensionerna

Den 1 januari 1957 trädde folkpensionslagen av den 8 juni 1956 i kraft, varigenom ett nytt skede av den sociala trygghetens utveckling i vårt land inleddes. Enligt denna lag är envar i Finland bosatt person, som fyllt 16 år, berättigad till invaliditetspension vid varaktigt arbetsförmåga och till ålderdomspension efter att ha fyllt 65 år. Lägre åldersgränsen för de försäkrade, som enligt den tidigare lagen var 18 år, har sålunda nedsatts. Den nya lagen har även utsträckt pensionsrätten till alla persongrupper, vilka var utanför den tidigare folkpensionslagstiftningens verkningskrets. Till dessa hör bl.a. de, vilka hade varit berättigade till ålder-

vanhuus- tai työkyvyttömyysavustukseen, elleivät heidän vuositulonsa olisi ylittäneet laissa säädettyjä rajoja, sekä ne, joiden eläkehakemukset aikaisemmin oli hylätty vakuutusmaksujen laiminlyönnin vuoksi. Uutena eläkemuo-tona on otettu käyttöön vanhuudentuki. Sitä maksetaan 63 ja 64 vuoden ikäisille yksinäisille naisille, joilla ei ole sanottavia muita tuloja.

Oikeus kansaneläkkeeseen ja eläkkeen määrä ovat uuden lain mukaan riippumattomat vakuutetulle määrätyistä ja hänen suorittamistaan maksuista. Tämän johdosta on vakuutettujen henkilökohtaisista tileistä luovuttu, eikä eläketurva enää varsinaisesti perustu vakuutukseen. Vanhan lain mukaista maksueläkettä vastaa nyt perusosa, joka on yhtä suuri kaikilla, sekä vanhuus- että työkyvyttömyyseläkkeensaajilla. Niille eläkkeensaajille, joiden tulot eivät ylitä laissa säädettyjä rajoja, maksetaan perusosan lisäksi aikaisemman järjestelmän lisäeläkettä vastaavaa tukiosaa.

Oikeus tukiosaan ja tukiosan määrä riippuvat eläkkeensaajan ja hänen puolisonsa jatkuvista vuosituloista ja määrätyissä rajoissa myös heidän omaisuudestaan sekä eläkkeensaajan perhesuhteista ja asuinpaikan kalleudesta. Eräät tulolajit on säädetty joko kokonaan tai osittain etuoikeutetuiksi eläkkeeseen vaikuttavaa tuloarviota tehtäessä. Täten mm. kansaneläke, lapsilisä, perhelisä sekä huoltoapulain mukainen huoltoapu, elatus tai avustus jätetään kokonaan huomioon ottamatta, kun taas eräät eläkkeet ja muut henkilökohtaiseen elatukseen käytettäviksi tarkoitetut jatkuvat tulot, lakiin 15. 12. 1956 tehdyn lisäyksen mukaan myös syytinki, otetaan huomioon vain määrätyn rajan (60 000 mk v. 1957) ylittävältä osalta.

Kansaneläkkeen tukiosaa saava on oikeutettu määrätyin edellytyksin vaimo- ja lapsikorotuksiin. Vaimokorotus maksetaan silloin, kun puolisoista vain mies saa kansaneläkettä ja hänen vaimonsa on täyttänyt 60 vuotta taikka vaimolla perheen lasten hoidon tai muun pakottavan syyn vuoksi ei ole mahdollisuutta ansiotulojen hankkimiseen. Lapsikorotus maksetaan 16 vuotta nuoremista lapsista. Täyden tukiosan saajan vaimokorotus on 30 % tukiosasta ja lapsikorotus 10 % lasta kohti.

Kansaneläkkeiden määrät ovat uuden lain mukaan huomattavasti aikaisemmin maksettuja määriä suuremmat. V:n 1957 päättyessä oli

doms- eller invaliditetsunderstöd, ifall deras årsinkomster icke överstigit de i lagen stadgade gränserna, samt de, vilkas pensionsansökningar tidigare förkastats på grund av försummad premiebetalning. Såsom en ny pensionsform har införts ålderdomsstöd, vilket utgår till 63- och 64-åring ensamstående kvinna, som ej har nämnvärda andra inkomster.

Rätten till folkpension och pensionens belopp är enligt den nya lagen icke beroende av de premier, som påförts den försäkrade och erlagts av honom. Med anledning härav har de försäkrades personliga konton frångåtts och pensions-tryggheten grundar sig egentligen icke mera på försäkring. Den gamla lagens premiepension motsvaras numera av pensionens grunddel, vilken är lika stor för alla, både för ålderdoms- och för invaliditetspensionstagare. De pensions-tagare, vilkas inkomster icke överstiger i lagen stadgade gränser, erhåller förutom grunddelen en understödsdel, som motsvarar det tidigare systemets tilläggspension.

Rätten till understödsdel och understödsdelens belopp beror av pensionstagarens och dennes makes (eller makas) varaktiga årsinkomster och inom vissa gränser även av deras förmögenhet, ävensom av pensionstagarens familjeförhållanden och levnadskostnaderna på boningsorten. Vissa slag av inkomster är privilegierade vid uppskattning av den på pensionen inverkande inkomsten. Sålunda lämnas bl.a. folkpension, barnbidrag, familjebidrag samt enligt lagen om socialhjälp utgående socialhjälp, underhåll eller bidrag helt och hållet utan avseende, medan vissa pensioner och andra för personligt underhåll avsedda varaktiga inkomster, även sytning enligt det tillägg som gjordes till lagen 15. 12. 1956, beaktas endast till den del de överstiger en viss gräns (60 000 mk år 1957).

Den som erhåller folkpensions understödsdel är under vissa förutsättningar berättigad till hustrutillägg och barntillägg. Hustrutillägg utgår, då av makar endast mannen får folkpension och hustrun fyllt 60 år eller på grund av att hon omhänderhar vården av familjens små barn eller av annat tvingande skäl icke har möjlighet att skaffa sig förvärvsinkomst. Barntillägg utbetalas för barn under 16 år. Hustrutillägget för den, som får full understödsdel, är 30 % av understödsdelen och barntillägget 10 % för varje barn.

Folkpensionernas belopp är enligt den nya lagen betydligt större än de belopp som tidigare utbetalats. Vid utgången av år 1957 var folk-

kansaneläkkeiden yhteismäärä 25 775 milj. mk oltuaan edellisenä vuonna, vanhuus- ja työkyvyttömyysavustukset mukaan luettuna, 11 089 milj. mk. Kokonaiseläketurva on siis kasvanut aikaisempaan tasoon verrattuna n. 2½-kertaiseksi. Osassa tapauksia, joskaan ei vielä kaikissa, tämä on samalla merkinnyt sellaisen sosiaaliturva-asteen toteutumista, joka on riittävä takamaan välttämättömimpien elämisen tarpeiden tyydyttämisen.

Maksettujen eläkkeiden kokonaismäärä ja keskimääräisten eläkkeiden suuruus on viiden viime vuoden aikana kehittynyt seuraavasti. Vv. 1953—56 tarkoittaa perusosa aikaisemman lain mukaista maksueläkettä ja tukiosa lisäeläkettä ja/tai avustusta.

Vuoden aikana maksetut eläkkeet ja avustukset

	1953	1954	1955	1956	1957
Under året erlagda pensioner och understöd			milj. mk		
Perusosat — Grunddelar	606	710	809	2 369	10 018
Tukiosat — Understödsdelar	6 154	6 263	6 788	7 641	15 449
Yhteensä — Inalles	6 760	6 973	7 597	10 010	25 467

Keskimääräinen eläke vuoden päättyessä

Medelpension vid årets utgång

Vain perusosaa saavat — Med enbart grunddel

Perus- ja tukiosaa saavat — Med grund- och understödsdel

Vain tukiosaa saavat — Med enbart understödsdel

Kaikkiaan — Inalles

	1953	1954	1955	1956	1957
			mk.		
Vain perusosaa saavat — Med enbart grunddel	3 808	3 850	3 909	11 963	24 000
Perus- ja tukiosaa saavat — Med grund- och understödsdel	29 635	28 298	28 335	36 274	74 263
Vain tukiosaa saavat — Med enbart understödsdel	27 588	26 425	27 005	35 058	49 800
Kaikkiaan — Inalles	23 055	21 753	22 018	29 588	59 800

Kansaneläkkeiden sekä perus- että tukiosat, tukiosaan oikeuttavat vuositulorajat ja etuoikeutetun tulon määrä on sidottu elinkustannusindeksiin. Asiasta annetun erityisen lain ja sen soveltamista koskevan valtioneuvoston päätöksen perusteella on kansaneläkeläisissä säädettyjä rahamääriä ensimmäisen kerran korotettava indeksin nousua vastaavalla prosenttimäärällä elinkustannusindeksin noustua pistemäärään 128. Tämä pisteluku saavutettiin kertomusvuoden joulukuussa, minkä johdosta eläkkeisiin tuli 10 %:n korotus 1. 4. 1958 lukien.

Kysymys kansaneläkkeiden verovapaudesta on myös nyt ratkennut eläkkeensaajille myönteisesti. Kansaneläkkeiden verovapautta koskevat tulo- ja omaisuusverolain sekä kunnallisveroasetusten säännökset, joita sovelletaan jo

pensionernas totalbelopp 25 775 milj. mk, medan motsvarande belopp föregående år, ålderdoms- och invaliditetsunderstöden inberäknade, var ca 11 089 milj. mk. Den totala pensionstryggheten har sålunda i jämförelse med den tidigare nivån stigit till det 2½-dubbla. I en del av fallen, om ock ännu icke i alla, har detta tillika inneburit genomförandet av en socialtrygghetsnivå, som är tillräcklig för att garantera tillgodoseendet av de nödvändigaste levnadsbehoven.

De i pensioner utbetalade sammanlagda beloppen och pensionernas medelstorlek har under de senaste fem åren utvecklats som följer. För åren 1953—56 avses med grunddel premiepension enligt den gamla lagen och understödsdel tilläggs pension och/eller understöd.

Såväl folkpensionernas grund- som understödsdelar, de till understödsdelen berättigade årsinkomstgränserna och den privilegierade inkomstens belopp har bundits vid levnads-kostnadsindex. På grundval av den speciella lag, som givits i ärendet, och statsrådets beslut angående dess verkställighet skall de i folkpensionslagen stadgade pensionerna och understöden första gången höjas med ett indexhöjningen motsvarande procenttal, sedan levnads-kostnadsindex stigit till poängtalet 128. Detta poängtal uppnåddes i december 1957, med anledning varav folkpensionerna steg med 10 % från början av april 1958.

Frågan om folkpensionernas skattefrihet har även avgjorts till pensionstagarnas fördel. Stad-gandena angående folkpensionernas skattefrihet i lagen om inkomst- och förmögenhetsskatt samt i förordningarna om kommunalbeskattning, vilka

Aikaisemman lain mukaista vakuutusmaksun palautusta vastaa uudessa laissa hautausavustus. Sitä suoritetaan vakuutetun kuoltua leskelle ja 16 vuotta nuoremmille rintaperillisille tai, jos heitä ei ole, vainajan vanhemmille taikka viime kädessä niille, jotka ovat pitäneet huolta vainajan hautaamisesta. Vainajan omaisille maksettavan hautausavustuksen määrä on yhtä suuri kuin vuotuinen eläkkeen perusosa, jos on kysymys henkilöstä, jolle ei vielä ole suoritettu eläkettä. Eläkkeensaajan kuoltua maksetaan hautausavustusta vain, jos hän kuolee ensimmäisen eläkevuotensa aikana. Tällöin hautausavustuksesta kuitenkin vähennetään maksettavaksi erääntyneet eläkkeen perusosat. Jos hautausavustus maksetaan muille kuin omaisille, ei se saa olla suurempi kuin hautaamisesta aiheutuneiden kustannusten määrä.

Hautausavustusta maksettiin kertomusvuoden aikana 8 485 tapauksessa yhteensä 176.1 milj. mk. Vanhan lain mukaisia vakuutusmaksun palautuksia suoritettiin 2 667 tapauksessa yhteensä 41.5 milj. mk.

Kansaneläkkeiden vaikutus huoltoavun suuruuteen

Kun 1940-luvulla valtion varoista alettiin suorittaa suurperheiden perhelisää ja lapsilisiä, oli otaksuttavissa, että niiden vaikutus kuvastuisi kuntien huoltomenoissa ja huoltoapua saavien lukumäärässä. Samoin oli odotettavissa, että kansaneläkkeiden lisäeläkkeet ja työkyvyttömyysavustukset, silloin kun ne tulivat voimaan, olisivat vähentäneet kuntien huoltomenoja. Syynä siihen, ettei näiden avustusten ja lisien vaikutusta koko maan huoltomenoihin ja avunsaajain lukumäärään ole voitu selvästi havaita, on lähinnä ollut samaan aikaan tapahtunut rahanarvon alentuminen, ajoittain esiintynyt työttömyys ja muut poikkeukselliset olosuhteet. Vasta kun vanhuusavustuksia alettiin jakaa v:n 1952 lopussa, oli v:n 1953 huoltotilastossa todettavissa, että huoltoapua saavien vanhusten luku aleni huomattavasti, kokonaista 18 %. Mahdollisesti huoltomenot samoin kuin huollettavien luku, jotka vuosi vuodelta ovat nousseet, ilman näitä valtion maksamia lisä ja avustuksia olisivat lisääntyneet vielä enemmän.

Kun v:n 1957 alusta kansaneläkkeen perusosaa ja tukiosaa entiseen verrattuna tuntuvasti korotettiin, voitiin jälleen odottaa, että tämä ainakin vaikuttaisi huoltoapua saavien luku-

Den tidigare lagens premierestitution motsvaras i den nya lagen av begravningsbidrag. Begravningsbidrag utbetalas efter försäkrads död till efterlevande make (eller maka) och bröstarvingar under 16 år, eller om sådana icke finnes, till den avlidnes föräldrar eller i sista hand till dem, som dragit försorg om den avlidnes begravning. Det åt de ovan nämnda anhöriga utgående begravningsbidraget är lika stort som det årliga beloppet av pensionens grunddel, såvida ifrågavarande person icke ännu lyft pension. Efter pensionstagares död utbetalas begravningsbidrag endast ifall han avlider under sitt första pensionsår. Härvid avdrages dock från begravningsbidraget pensionens till betalning förfallna grunddelar. Ifall begravningsbidraget erlägges åt andra än anhöriga, får det ej överstiga kostnaderna för begravningen.

I begravningsbidrag utbetalades under redogörelseåret i 8 485 fall sammanlagt 176.1 milj. mk. I premierestitutioner enligt den gamla lagen utbetalades i 2 667 fall sammanlagt 41.5 milj. mk.

Folkpensionernas inverkan på socialhjälpens storlek

När på 1940-talet barnbidrag och åt stora familjer familjebidrag började erläggas ur statsmedel, kunde detta antas återspegla sig i kommunernas socialvårdsutgifter och antalet socialhjälpfall. Likaså kunde utbetalandet av folkpensions tilläggspension och invaliditetsunderstöd förväntas minska kommunernas socialvårdsutgifter. Orsaken till att dessa understöds och bidrags inverkan på hela landets socialvårdsutgifter och antalet understödda inte klart kommit till synes har närmast varit den samtidigt skeende nedgången i penningvärdet, den tidvis förekommande arbetslösheten och andra exceptionella omständigheter. Först efter införandet av ålderdomsunderstöd mot slutet av år 1952 kunde i vårdstatistiken för 1953 en nedgång på hela 18 % i antalet åldringar som erhållit socialhjälp konstateras. Utan dessa statsbidrag och understöd hade möjligen socialvårdsutgifterna och antalet understödstagare, vilka år för år har stigit, ökat ännu kraftigare.

Då folkpensionens grunddel och understödsdel vid ingången av år 1957 ansevärt höjdes, kunde man åter utgå från att detta skulle inverka åtminstone på antalet socialhjälpfall, närmast

määrään, lähinnä siinä ryhmässä, joka nauttii kotiaivustusta. V:n 1957 huoltotilaston mukaan huoltoapua saavien luku aleni koko maassa 1 %, mutta yksinomaan kotiaivustusta saaneiden luku 3 %. Huollon kokonaismenot tosin nousivat 3 %, mutta kotiaivustuksina jaettu rahamäärä pieneni 6 %.

Jotta saataisiin selvitettyksi, missä määrin korotetut kansaneläkkeet todella ovat vaikuttaneet 65 vuotta täyttäneiden huoltoapua nauttineiden lukumäärään ja avustusten suuruuteen, on v:n 1956 ja 1957 huoltotilastoaineistosta otettu maan joka kymmenes kunta ja tutkittu näissä erikseen kaikki yksinäiset 65 vuotta täyttäneet vain kotiaivustusta saaneet avunsaajat. Tutkimuksen piiriin tuli kaikkiaan 6 kaupunki- ja kauppalakuntaa sekä 48 maalaiskuntaa.

Näissä kunnissa oli v. 1956 yhteensä 785 sellaista 65 vuotta täyttäneitä yksinäistä avunsaajaa, joilla ei ollut lapsia huollettavana ja jotka saivat yksinomaan kotiaivustusta. V. 1957 vastaavanlaisia avunsaajia oli 475. V:n 1956 avunsaajista 753 sai kansaneläkkeen lisäeläkettä ja v:n 1957 vastaavasta luvusta 469 nautti kansaneläkkeen tukiosaa. Näin ollen tukiosan (lisäeläkkeen) saajien luku väheni v:sta 1956 v:een 1957 38 %. Erityisen suuri oli lukumäärän supistuminen naisten keskuudessa. Heidän lukumääränsä aleni 641:stä 380:een eli 41 %, miesten vastaavasti vain 112:sta 89:ään eli 21 %. Maalaiskunnissa, joissa kotiaivustuksina jaettu rahaerä yleensä on paljon pienempi kuin väestökeskuksissa, tukiosan saajien luku pieneni v:sta 1956 v:een 1957 kokonaista 40 %, kaupunki- ja kauppalakunnissa vain 26 %.

Mitä kotiaivustuksen määrään tulee, on sekin huomattavasti pienentynyt. V. 1956 tutkimuksen alaiset henkilöt saivat keskimäärin kotiaivustusta 22 659 mk vuodessa, mutta v:n 1957 keskimääräksi tuli vain 14 890 mk eli 34 % pienempi summa. Miesten ja naisten saamat kotiaivustukset alenivat suhteellisesti katsoen saman verran, miesten 17 986 mk:sta 11 718 mk:aan eli 35 % ja naisten 23 476 mk:sta 15 633 mk:aan eli 33 %. Kaupunki- ja kauppalakunnissa kotiaivustusten keskimäärä aleni hieman vähemmän kuin maalaiskunnissa, edellisissä 27 446 mk:sta 19 342 mk:aan eli 30 % ja jälkimmäisissä 21 604 mk:sta 13 683 mk:aan eli 37 %.

Edellä esitetyn mukaan korotettujen kansaneläkkeiden vaikutus on ollut melko huomattava

i den grupp som åtnjuter hemunderstöd. Enligt 1957 års vårdstatistik minskade antalet personer som erhållit socialhjälp för hela landets del med 1 %, medan motsvarande tal för dem som åtnjuter uteslutande hemunderstöd var 3 %. De totala socialvårdsutgifterna steg visserligen 3 %, men den i hemunderstöd utdelade summan minskade 6 %.

För att man skulle få utrett i vilken grad de höjda folkpensionerna faktiskt har inverkat på antalet 65 år fyllda mottagare av socialhjälp och på understödets storlek, uttogs var tionde kommun ur 1956 och 1957 års vårdstatistikmaterial och gjordes till föremål för en specialundersökning över samtliga ensamstående 65 år fyllda understödstagare, vilka åtnjuter endast hemunderstöd. Undersökningen omfattade inalles 6 städer och köpingar samt 48 landskommuner.

I dessa kommuner fanns år 1956 sammanlagt 785 sådana 65 år fyllda ensamstående understödstagare, som inte hade barn att försörja och erhöi endast hemunderstöd. År 1957 var antalet motsvarande understödstagare 475. År 1956 uppbar 753 av understödstagarna folkpensions tilläggsdel, medan år 1957 469 av motsvarande understödstagare åtnjöt folkpensions understödsdel. Sålunda nedgick antalet av dem som erhöi understödsdel (tilläggs pension) med 38 % från 1956 till 1957. Minskningen var särskilt stor bland kvinnorna. Deras antal gick ner från 641 till 380 eller med 41 %, männens åter endast från 112 till 89 eller med 21 %. I landskommunerna, där hemunderstödens belopp i mark oftast är betydligt lägre än i befolkningscentra, nedgick antalet mottagare av understödsdel med hela 40 % från 1956 till 1957, i städerna och köpingarna åter med blott 26 %.

Hemunderstödens storlek har också minskat kännbart. Under år 1956 fick de undersökta personerna i genomsnitt för året 22 659 mk i hemunderstöd, medan genomsnittet för år 1957 uppgick till endast 14 890 mk, dvs. ett 34 % mindre belopp. Männens och kvinnornas hemunderstöd minskade i samma proportion, männens från 17 986 till 11 718 mk eller 35 % och kvinnornas från 23 476 till 15 633 mk eller 33 %. I städerna och köpingarna nedgick hemunderstödens genomsnittliga belopp något mindre än i landskommunerna, i de förra från 27 446 till 19 342 mk eller 30 % och i de senare från 21 604 till 13 683 mk eller 37 %.

Enligt det ovan anförda har höjningen av folkpensionerna haft en rätt stor inverkan i de

kotiavustusta saavien ryhmässä. Jos sen sijaan otetaan lukuun kaikki yksinäiset avunsaajat ikään ja huoltoavun laatuun katsomatta, ei tämä ilmiö ole enää niin selvästi havaittavissa. Kaikista yksinäisistä huoltoapua saaneista henkilöistä sai v. 1956 60.4 % lisäksi kansaneläkkeen lisäeläkettä tai työkyvyttömyysavustusta ja v. 1957 59.9 % lisäksi kansaneläkkeen tukiosaa.

hemunderstöddas grupp. Ifall däremot samtliga ensamstående understödstagare utan hänsyn till ålder och vårdform tas i beaktande, är denna företeelse inte längre lika framträdande. Av totalantalet ensamstående mottagare av socialhjälp erhöles år 1956 60.4 % dessutom folkpensions tilläggsdel eller invaliditetsunderstöd och år 1957 59.9 % dessutom folkpensions understödsdel.

Contents and summaries

Contents

<i>Text</i>	<i>Page</i>		<i>Page</i>
<i>Introduction</i>	5	<i>Communal homemakers</i>	88
<i>I. Communal social welfare administration and communal welfare institutions</i>	7	<i>Military allowances</i>	91
<i>II. Public assistance</i>	10	<i>National pensions</i>	92
<i>III. Child welfare</i>		<i>The effect of increased national pensions on the amount of public assistance</i>	96
<i>Kindergartens receiving State aid</i>	22		
<i>Communal child welfare</i>	25		
<i>Children's homes</i>	38		
<i>School homes (approved schools)</i>	40		
<i>Supervision of children born out of wedlock</i>	43		
<i>IV. Treatment of vagrants, care of alcoholics and temperance supervision</i>	47		
<i>Institutions for the treatment of alcoholics</i> ..	55		
<i>Workhouses</i>	57		
<i>V. Institutions for the mentally deficient</i>	60		
<i>VI. Expenditure on communal social welfare work</i> ..	63		
<i>VII. Social allowances</i>			
<i>Home-founding loans</i>	73		
<i>Maternity benefits</i>	74		
<i>Child allowances</i>	76		
<i>Family allowances</i>	78		
<i>Grants in aid for vocational training</i>	81		
<i>Care of the disabled</i>	82		
<i>Aid to the disabled</i>	85		
<i>Aid to convalescents</i>	86		
		<i>Tables</i>	
		<i>I. Organization of communal social welfare work and institutions under social welfare boards</i>	3
		<i>II. Public assistance, relief cases and recipients of relief</i>	4
		<i>III. Different forms of social assistance</i>	5
		<i>IV. Children in child welfare</i>	6
		<i>V. Persons in institutions under social welfare boards, classified according to institutions</i> ..	7
		<i>VI. Expenditure on communal social welfare</i>	8
		<i>VII. Communal social welfare income</i>	12
		<i>VIII. Income and expenditure of communal homes</i> ..	14
		<i>IX. Income and expenditure of communal children's homes</i>	16
		<i>X. Grants in aid and allowances disbursed from State funds</i>	18

Summaries

Introduction. At the suggestion of the committee set up to reform the social welfare statistics, the Ministry of Social Affairs decided to change with effect from 1957 what was until then the social welfare statistics publication and make it the yearbook of social welfare statistics. The publication includes in addition to statistics on communal social welfare all statistical reports published hitherto on the social welfare work of the State and, partly, of private organisations.

Organization of Social Welfare Work and Welfare Institutions. For legally-prescribed Social Welfare Work Finland was divided in 1957 into 548 Social Welfare communities. In 533 communes a special Social Welfare Board acts as the central agency. The Board can be divided into sections for different branches. Two cities have, in addition, a special Child Welfare Board. The number of Communal Homes is 392. 248 Communal Homes have a separate department for the chronically ill and 140 Homes a department for the mentally ill. The number of communal Children's Homes was 115 in all, owned by 88 communes; 3 cities have 4 communal School Homes. (Approved Schools).

Public Assistance. In 1957 the number of relief cases in the whole country was 135 597, of which 22.7 % were men living alone, 43.8 % women living alone and 33.5 % married couples. In addition, 67 children received aid under their own name. Of the total number of relief cases 45 436 or 33.5 % consisted of families with children. Of these 11 608 had only one child to support, 10 638 two children, 8 042 three, and 15 148 at least four children. As relief was given to 181 027 persons over fifteen (the figure includes wives and husbands of recipients), 135 057 children in families receiving aid, and 67 children without families, the total number of persons affected by public assistance was 316 151 or 7.3 % of the registered population.

Of the total number of cases 30.5 % occurred in towns, 7.8 % in market towns and 61.7 % in

rural districts. In 49.8 % of the cases the recipient of aid or the breadwinner of the family received pension from the National Pension Institute in addition to public assistance.

A total of 82 102 persons were in institutions, 732 were placed in private homes and 57 116 were given home relief only. 33 572 persons were cared for in communal homes.

The age of those living alone and the breadwinners varied as follows: 16—19 years of age 2.9 %, 20—39 years 28.4 %, 40—59 years 35.4 %, 60—64 years 7.2 %, 65 years of age and over 26.1 %.

Kindergartens. The number of kindergartens receiving state aid were in 1957 in all 234, 164 of them maintained by local authorities and 70 by private associations. 217 of them were situated in towns and market towns and only 17 in rural districts. The total of places was 15 467 and the number of children 15 054 on October 1, 1957. Most kindergartens, 63.2 %, had both a half-day section and a whole-day section. 29.1 % had only a half-day section and 7.7 % only a whole-day section. The total number of places in half-day sections was 11 126 and in whole-day sections 4 341.

The children were generally 3—6 years old, 31.7 % were 3—4 years and 67.8 % 5—6 years old.

The total of the teachers was 775; 91.2 % or 707 of them had the required competence.

Child Welfare. Children subject to measures under the Child Welfare Act are divided into two groups: neglected children, i. e. those whose parents are deceased or have deserted them or cannot take care of them, and children under protective education, i. e. those subject to measures because of misconduct. The measures are either preventive, or the Social Welfare Board takes the child in charge.

Preventive measures had been taken in regard to 268 neglected children and 2 300 children un-

der protective education. Parents of 61 neglected children had been given a warning, and a supervisor had been appointed for 207 children. A warning had been issued to 1 794 children under protective education for offences against the law or against school regulations, vagrancy, or inebriation, while 506 had been placed under probation.

The total number of children taken charge of in 1957 was 15 659, of whom 14 211 or 90.8 % were neglected and 1 448 or 9.2 % under protective education. The majority of the children in both categories were boys, 54.1 % and 78.1 % respectively, the girls making up 45.9 % and 21.9 % of the total.

Of all the neglected children 2 906 or 20.4 % were taken charge of in 1957; the corresponding figures for children under protective education was 319 or 22.0 %. Institutions, mainly children's homes, had care of 6 469 and private fosterhomes of 7 742 neglected children. Only 67 of the children under protective education were in private fosterhomes, while 1 381 were placed in institutions. Communal children's homes took care of 4 475 and communal juvenile homes of 249 children.

The age distribution of the neglected children was as follows: under 2 years of age 9.6 %, 2—6 years 27.5 %, 7—15 years 56.1 %, 16 years of age and over 6.7 %. Those under protective education were usually older: 7—15 years old 52.0 %, 16—17 30.4 %, 18 and over 17.5 %.

Most of the neglected children were taken charge of after they had lost their natural supporter. 13.0 % were father- or motherless or orphans, and 11.8 % had been deserted by their father, mother, or both. Only 9.6 % had been taken charge of because they suffered from illness or some other deficiency. In 23.5 % of the cases the parents were incapable of taking care of their children because of illness, reduced capacity for work, unemployment or lack of time owing to work, but 27.3 % of the total number of children were without home care as a consequence of the parents' negligence, alcoholism, vagrancy, cruelty or other shortcoming. 10.7 % had been taken charge of on the ground of deficient housing.

Children under protective education were taken charge of because of delinquency in 55.2 % of the cases; 24.8 % had failed to go to school or offended against school regulations. For 14.2 % of these children the cause was vagrancy and for 0.6 % inebriation.

Children's Homes. At the end of December 1957 there were 194 children's homes in the country, 115 of them owned by local authorities and 79 by private associations; 111 of them were situated in population centres and 83 in rural districts.

Communal children's homes had a total of 3 002 beds and 2 599 children at the end of the year. The corresponding figures for private children's homes were 1 935 and 1 652.

46 % of the children were in school age, 7—15 years old; only 6 % were over 15. 23 % were under 2 years and 25 % 2—6 years of age.

The total of the nursing staff at the children's homes was 843, which makes an average of 5 children per member of the nursing staff. 66 % of the staff had attended an educational institute or taken a course in children's nursing. The number of trainees and pupils amounted to 468 and that of the domestic staff to 622 or on the average 3.2 per children's home.

School Homes (Approved Schools). A total of 18 school homes were in operation in 1957. Of them 11 were State-owned, 4 were owned by the local authorities and 3 by private bodies. The State-owned school homes had 690 beds, those of local authorities 165 and those of private establishments 320, making a total of 1 175 beds. A total of 1 337 pupils were on the books at the beginning of 1957, 1 409 at the end of the year.

Of the total of 1 625 school homes pupils during the year, 77.7 % were legitimate and 22.3 % born out of wedlock, 52.5 % came from towns, 12.9 from other centres of population and 34.6 % from rural districts.

Before entering the school home 16.5 % had completed the elementary school syllabus, 22.8 % had interrupted their school attendance and 1.2 % had attended no school at all. The majority, 59.5 %, had attended school regularly before admission to the institution.

Of children arriving at school homes during 1957, 41.5 % were aged 13—15 and 27.4 were 9—12 years old. 25.4 % were 16—17 years of age and the percentage of children over 17 was 4.1.

Activity of Children's Guardians. According to the reports for 1957 sent to the Bureau of Social Research by the guardians of children born out of wedlock, there were 38 163 children listed at

the end of the year in the registers kept by the guardians. In 1957 2 893 children were entered and 3 038 struck off. The reduction was mainly children attaining 17 years of age. For the majority of the children, 70 %, maintenance had been settled. In 1957 the liability for maintenance was settled in 2 215 cases, 68 % of them by agreement and 32 % in the courts. The maintenances paid through children's guardians amounted to 587 million marks. Of this sum, 485.3 million was paid to the mothers, 57.6 million to guardians and 44.1 million to social welfare boards.

Treatment of Vagrants. In 1957 the number of persons held under the Vagrancy Law was 1 457, of whom 93.4 % lived in towns or market towns and only 6.6 % in rural communes. 61.2 % of the vagrants were women and 38.8 % men. 16.3 % were under 25 years of age. 46.7 % were 25—39 years and 36.9 % over 40 years.

The reasons for the treatment were quite different for men and women. Most of the men placed under treatment as vagrants, had refused to work, 45.8 %, or were merely tramps, 19.1 %. The majority of the women, 55.1 %, on the other hand, were counted as vagrants because of prostitution; 25.1 % had refused to work and 12.3 % had been addicted to vagrancy.

Of the measures taken with vagrants, a warning was issued to 18.8 % and 31.3 % were placed under supervision. 27.0 % were sent to a workhouse and 2.0 % were given hard labour. 16.7 % were placed under supervision after their release from institutions.

Care of Alcoholics. In 1957, the number of persons in care as chronic drunkards was 8 831, of whom only 5.8 % were women and 94.2 % men. Of this number 76.4 % were urban dwellers and 23.6 % rural dwellers. The percentage of young alcoholics, i. e. under 25 years, was only 3.0 %, that of persons of 25—39 years 46.3 % and over 40 years 50.7 %.

Persons addicted to drink were usually placed under care after having been detained not less than three times within a year for drunkenness, or for causing damage and creating a disturbance. The former group comprised 43.2 % and the latter 28.1 % of all alcoholics. The percentage of confirmed alcoholics who neglected to support their family or were unable to take care of themselves was 19.8. One of the commonest measures taken was to warn the person in question;

a warning was issued to 45.4 % of all alcoholics. 27.1 % were under temperance supervision, 15.5 % were ordered to institutions for alcoholics and 12.0 % were placed under supervision after their release from institutions.

Temperance Supervision. In 1957 the number of persons under 25 years supervised for temperance was 3 042, 67.7 % of them from cities and market towns and 32.3 % from rural areas. Of this group, only 1.5 % were women and 98.5 % men. These young people were warned, 90.9 %, or supervised for temperance, 9.1 %.

Persons Cared for in Institutions for Alcoholics. During 1957 the total number of homes for alcoholics in Finland was 12; 4 of them were owned by the State, 4 by private organizations, 3 by local authorities confederations and 1 by the Capital. A total of 2 390 alcoholics were registered in these homes in the course of 1957, a part of them, however, were away from the homes for some of the time. The treatment days of the persons cared for totalled 159 387, averaging about 74 days per patient. Of the persons entering the homes in 1957 58 % had been admitted on request, 5 % were dangerous and 37 % were admitted by order of the administrative district governor.

Workhouses. In 1957 there were 9 workhouses, of which 7 were owned jointly by several communes, 1 by the city of Helsinki and 1 by the State. The number of inmates in these workhouses was 3 381, of whom 85.0 % were men and 15.0 % women. Of all inmates 16.6 % were vagrants, 47.1 % persons sent to workhouses under the Law On Responsibility For Support of Children, 21.9 % public assistance inmates and 14.4 % alcoholics.

The total number of days of care was 287 764, of which vagrants accounted for 71 150, public assistance recipients for 67 633, persons who had neglected to support their children for 119 523 and alcoholics for 29 458.

Institutions for the Mentally Deficient. Of the 11 institutions for the care of the mentally deficient in the country, the State owns 4, the city of Helsinki 1, the association of rural communes 1 and private bodies 5. The number of patients in these institutions was 1 617 at the beginning of 1957 and 1 650 at the end of the year.

Of the year-end total, viz. 1 650, 11.5 % were under 7 years of age, 51.2 % were aged 7—15, 21.7 % were 16—20 and 15.6 % older.

Female patients totalled 57.2 % and male 42.8 %. Grouped by the degree of mental deficiency, 941 (57 %) were idiots, 461 (28 %) imbeciles and 248 (15.0 %) debiles.

Of the 175 discharged during the year, 38 died, 58 were discharged improved and 79 without being cured.

The Costs of Social Welfare. Social welfare expenditure in 1957 amounted to 13 275 million marks, of which 6 992 million was spent by cities and market towns and 6 283 million by rural communes. 67.7 % of the total welfare expenditure was disbursed on public assistance. Child welfare costs amounted to 22.8 % of the total. Administrative expenses accounted for 9.1 %, the care of vagrants and alcoholics for 0.4 %.

Home-founding Loans. Under the Act on Home-founding Loans passed at the end of 1944 a total of 9 922 home-founding loans were granted in 1945—47, amounting in all to 188.1 million marks. Under the new act, which came into force from the beginning of 1946, a total of 61 941 loans were granted in 1946—57, amounting to 1 858.8 million marks in all. In 1957 the Ministry of Social Affairs was ordered to utilise only half of the appropriation in the Budget and the number of loans granted in 1957 was consequently only 3 021, total value 99.9 million marks. The corresponding 1956 figures were 6 202 loans, total 199.2 million marks. The loans were discontinued in August 1957.

Of the total of 71 863 home-founding loans granted by the end of 1957, 36 346 loans have been repaid in full. 35 517 loans were thus still outstanding, representing 633.2 million marks still to be repaid.

Maternity Allowances. Maternity allowances were paid during 1957 to 80 463 mothers for 81 617 children. The allowance, according to the law, was 4 500 marks for each new-born child. Of the total maternity allowances paid, 367.3 million marks, 59.4 % was disbursed in the form of baby's outfits and 40.6 % in cash or in other forms.

Child Allowances. According to the Child Allowance Act of July 22, 1948, the State pays a

quarterly child allowance for every child under 16 years of age who is a Finnish citizen resident in Finland. The allowance rate for each child per month was in 1957 1 200 marks. The number of families receiving child allowances in 1957 totalled 642 743, and the total number of children entitled to child allowance in these families was 1 390 969, or 32.1 % of Finland's population. Of the families in question, 40.7 % had only one child under 16, 28.9 % had two children, 15.7 % three, 7.8 % four and 6.9 % at least five children entitled to the allowance. The total amount paid in child allowances in 1957 was 20 226.9 million marks.

Family Allowances. On the strength of the Family Allowances Act passed in April 30, 1943, and subsequently amended several times, family allowances from State funds were granted in 1957 to 91 485 families with a total of 433 974 children under 16 years or under 20 and still continuing their education or incapable of work; family allowances were paid for 190 343 of these children. The amount of the family allowance in 1957 varied between 3 000 and 4 000 marks, depending on the cost of living rating of the locality, and the total of State funds expended on family allowances was 601.7 million marks. The majority of this total was paid to the families in kind.

Grants in Aid for Vocational Training. Under the Act On Financial Assistance For Vocational Training, in force from the beginning of 1945, grants, study loans, and sickness benefits are granted out of State funds for young persons of small means who require help with their vocational studies. A total of 271.3 million marks was given in 1957 as grants to 9 934 trainees and 158.5 million marks in the form of study loans to 4 932 trainees. The average size of the study loans in that year was 32 129 marks and of the grants 27 306 marks.

Care of the Disabled. Under the Act on Care of the Disabled, effective from 1947, a disabled person is given medical care, training and rehabilitation to improve his working ability and his chances of earning a living.

Medical care in 1957 was as follows: 1 813 disabled were given hospital treatment, 3 555 received a prosthesis, invalid's chair etc., and 1 218 received medicines.

The training comprises basic and trades training and also economic assistance for general

education. In 1957 basic training was given to 62 disabled and 834 received trades training. A grant in aid for general education was awarded in 1957 to 53 disabled and a study grant to 25 disabled.

Rehabilitation includes, in addition to procuring work for the disabled through a labour exchange or placing him in work by other means, financial assistance to the disabled in the pursuit of his trade or occupation. In 1957 grants-in-aid were given to 323 disabled and 177 disabled were given a loan.

The loans granted to the disabled, totalled 14.0 million marks in 1957.

Aid to the Disabled. The Act on Aid to the Disabled entered into force at the beginning of 1952. Under it, a blind person unable to orientate in a place unknown to him is paid 114 000 marks per annum; other disabled persons with a working capacity reduced by at least two-thirds, receive 79 200 marks, and a disabled person less than two-thirds but at least half incapacitated for work receives 57 600 marks.

In 1957 aid was granted to 1 299 disabled, the total sum paid out being 563.9 million marks. At the end of 1957 recipients of aid to the disabled totalled 7 290.

Aid to Convalescents. At the beginning of the 'fifties some communes began on their own initiative to distribute so-called convalescence payments to persons of no means or small means discharged from tuberculosis sanatoria. The purpose of this relief was to ensure better economic conditions for the convalescents so that they could use their period of convalescence for rest and rehabilitation.

479 communes, i.e. 87.4 % of all communes in the country, distributed convalescence payments in 1957. 394 communes gave convalescence payments only to TB patients and 82 communes to both TB and rheumatic patients. Convalescence payments were made in 1957 to a total of 3 813 TB patients and 167 rheumatic patients, the total sum being 68.2 million marks.

Communal Homemakers. The Act On Communal Homemakers became effective in 1951. In the same year, communal homemakers posts were established in 256 communes. In 1957 they existed in 418 communes, totalling 1 016. The majority of the communes had only one com-

munal homemaker, 118 communes had 2 and 109 communes 3 or more.

402 communes, with a total of 984 communal homemakers, have provided data on families receiving home help. According to this information, 27 479 families received such help in 1957 a total of 52 259 times. 12.2 % of these families consisted of 1—2 persons, 17.5 % consisted of 3—4, 46.6 % of 5—7 and 23.7 % of a minimum of 8 persons.

The expenditure on communal homemakers totalled 325.5 million marks in 1957. State subsidies and remuneration for the services of the homemakers in the country as a whole totalled 202.6 million marks, of which the local authorities contributed 122.6 million marks.

Military Allowances. The Act On Military Allowances in its present form took effect on October 1, 1948. Under it, military allowances are distributed out of State funds to ensure the subsistence and care of a conscript's relatives without means if his military service reduces their possibilities of making a living.

Military allowances were granted in 1957 to 5 592 persons, totalling 300.8 million marks.

Of the allowances granted in 1957, 1 551 or 27.7 % were paid to wives and 4 041, 72.3 % to other relatives.

51 communes have reported that no military allowances were paid by them in 1957.

National Pensions. At the beginning of 1957 a new National Pension Act took effect. The Act caused substantial changes in the grouping of beneficiaries. Among other things, all assistances were changed into national pensions and the former two groups of old persons and disabled persons aged 65 or over are counted among the recipients of old age pension. At the end of 1957 the number of beneficiaries was 430 900 and the yearly average of all national pensions 59 800 marks. The total of pensions paid during the year amounted to 25 467 million marks.

Of all the beneficiaries the number of persons 65 years of age and over was 311 400 and of those under 65 years 119 500. The number of beneficiaries in receipt of basic pension only was 121 200 and the number of those in receipt of both basic and assistance pension 303 900, the average pension amounting at the end of the year to respectively 24 000 and 74 263 marks. Old age assistance to a single female of

63 and 64 was paid to 5 800 persons, the average assistance being 49 800 marks.

In addition to the pensions above burial allowances and refunded contributions were paid in 11 152 cases totalling 218 million marks.

The Effect of Increased National Pensions on the Amount of Public Assistance. When national pensions were raised considerably from the beginning of 1957 it was to be expected that the number of recipients of public assistance and the amount

of the benefits would be affected. This question has been studied from social welfare statistics for 1956 and 1957. The number of single recipients of public assistance who had received only home relief and were 65 years or over and had been in enjoyment of the assistance part of the national pension fell from 1956 to 1957 by 38 %. The drop was 41 % for women and 21 % for men. The average amount of home relief decreased 34 %, the percentages for men and women being 35 and 33 respectively.

**Tauluissa olevien tekstien englanninkieliset
käännökset**

English translation of the table texts

	Sivu		Page
I. Kuntien sosiaalihuollon järjestys ja sosiaalilautakuntien alaiset laitokset	3	I. Organization of social welfare in communes and institutions under social welfare boards	3
Lääni	3	County	3
Kaupungit, kauppalat — Maalaiskunnat	3	Towns, market towns — Rural communes	3
Huoltoyhdyksuntia, joissa oli erityinen sosiaalilautakunta	3	Welfare communities with a special board of social welfare	3
jakamaton — 2-osastoinen	3	undivided — in 2 sections	3
sosiaalishteeri	3	social secretary	3
kunnalliskoteja — kaikkiaan	3	communal homes — total	3
niissä osasto		with a separate department for	
mielisairailla — muille sairaille	3	the mentally ill — other sick persons	3
osuus yht. kunnalliskotiin	3	share in a communal home owned jointly by several communes	3
kunnallisia kodinhoitajia	3	communal homemakers	3
kuntien luku — kodinhoitajien luku	3	number of communes — number of homemakers	3
lastenkoteja	3	children's homes	3
II. Huoltoavun avustustapaukset ja avunsaajat	4	II. Public assistance relief cases and recipients of relief	4
Avustustapauksia — Näistä		Relief cases — Of which	
yksinäisiä miehiä — ilman lapsia	4	men living alone — without children	4
lapsia huollettavana	4	with children to support	4
yksinäisiä naisia — aviopareja	4	women living alone — married couples	4
yksinäisiä lapsia	4	children without families	4
Avunsaajia ja avustettujen perheiden perheenjäseniä	4	Recipients of aid and members of families receiving relief	4
III. Huoltoavun eri avustusmuodot	5	III. Different forms of social welfare	5
Laitoksissa olleet	5	Persons in institutions	5
Yksityishoidossa olleet	5	Persons placed into private homes	5
Vain kotiaavustusta saaneet	5	Persons in receipt of home relief exclusively	5
IV. Lastensuojelulapset	6	IV. Children in child welfare	6
Varoitus- ja suojeluvalvontatapaukset	6	Cases involving warning and protective supervision	6
Turvattomat	6	Neglected children	6
Suojelukasvatusta tarvitsevat	6	Children in need of reform training	6
Varoitettuja	6	Warned	6
Suojeluvalvonnan alaisia	6	Under protective supervision	6
Huostaanotetut lapset	6	Children taken in charge	6
V. Sosiaalilautakuntien alaisissa laitoksissa olleet ryhmitettyinä laitoksen mukaan	7	V. Persons in institutions under social welfare boards, classified according to institutions	7
Yhteensä hoidokkeja ja -hoitopäiviä	7	Total number of persons — days of care	7
VI. Kuntien sosiaalihuollon menot	8	VI. Expenditure on social welfare work in communes	8
Hallinto	8	Administration	8
Kunnalliskodit ja muut sosiaalilautakuntien alaiset huoltolaitokset	8	Communal homes and other public assistance institutions under social welfare boards	8
Muu laitoshoido	8	Other care in institutions	8
vajaamielislaitoksissa	8	in institutions for the care of the mentally deficient	8
mielisairaaloissa	8	in mental hospitals	8
keuhkotautiparantoloissa	8	in tuberculosis sanatoriums	8
muissa sairaaloissa	8	in other hospitals	8
työlaitoksissa	8	in workhouses	8
vieraan kunnan kunnalliskodissa	9	in communal homes of other communes	9
muissa huoltolaitoksissa	9	in other welfare institutions	9

	Sivu		Page
Muu huoltoapu	9	<i>Other public assistance</i>	9
Yksityishoito — Kotiavustus	9	<i>Care in private homes — Home relief</i>	9
Korvaukset muille kunnille	9	<i>Compensation to other communes</i>	9
Kannatusmaksut yhteiseen työlaitokseen .	9	<i>Support to jointly-owned workhouses</i>	9
Muut huoltoapumenot	9	<i>Other public assistance expenses</i>	9
Avustukset huoltoapua harjoittaville yhdis- tyksille	9	<i>Support to social assistance associations</i>	9
Lastenkodit ja muut sosiaalilautakuntien alai- set lastensuojelulaitokset	10	<i>Children's homes and other child welfare in- stitutions under social welfare boards</i>	10
valtion ja yksityisissä koulukodeissa	10	<i>in State and communal children's homes</i> ..	10
Muu lastensuojelu	11	<i>Other child welfare</i>	11
Ammattiopetus	11	<i>Vocational training</i>	11
Irtolaishuolto	11	<i>Treatment of vagrants</i>	11
Alkoholistihoito	11	<i>Care of alcoholics</i>	11
VII. Kuntien sosiaalihuollon tulot	12	VII. <i>Social welfare work income</i>	12
Huoltotoiminnan yleistulot	12	<i>General income of social welfare work</i>	12
Perunkirjoitusmaksut	12	<i>Fees for estate assessment of deceased persons</i> ..	12
Korvaukset	12	<i>Compensation from</i>	12
valtiolta huoltoapulain nojalla	12	<i>the State under the Public Assistance Act</i> ..	12
valtiolta sotasiirtolaisista	12	<i>the State for evacuees</i>	12
muilta kunnilta — yksityisiltä	12	<i>other communes — private persons</i>	12
Lahjoitukset ja rahastojen korot	13	<i>Donations and interest from funds</i>	13
Muut tulot	13	<i>Other assets</i>	13
Lapsilisät	13	<i>Child allowances</i>	13
Kuntien huoltotoimintaan käyttämät varat	13	<i>Funds utilised by communes on social welfare work</i>	13
VIII. Kunnalliskotien menot ja tulot	14	VIII. <i>Income and expenditure of communal homes</i> ..	14
Palkkaukset	14	<i>Wages and salaries</i>	14
Työnantajan lapsilisä — k.e. — ja tapaturma- vak. maksut	14	<i>Child allowance, national pension and accident insurance premiums paid by employers</i> ..	14
Ravinto — Vaatetus	14	<i>Food — Clothing</i>	14
Sairaanhoido ja lääkkeet	14	<i>Medical care and medicines</i>	14
Muut vuotuis kustannukset hoidoikeista ..	14	<i>Other annual expenses on residents</i>	14
Rakennusten kunnossapito	14	<i>Maintenance of buildings</i>	14
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja kor- jaus	14	<i>Acquisitions and repair of furniture and other chattels</i>	14
Lämpö ja valo — Palovakuutus	14	<i>Heating and lighting — Fire insurance</i>	14
Kasvi- ja puutarha, sikala ja kanala	15	<i>Gardening, hog farm and poultry farm</i>	15
Sekalaiset	15	<i>Other expenditure</i>	15
Hoidokkien valmistet	15	<i>Goods produced by residents</i>	15
Hoidokkien muu työ	15	<i>Other work done by residents</i>	15
Yhteisten kunnalliskotien kannatus- ja hoito- maksut	15	<i>Payments for support and treatment to commu- nal homes owned jointly by several communes</i> ..	15
Henkilökunnan luontoisedut	15	<i>Payments in kind to employees</i>	15
Valtionapu	15	<i>State support</i>	15
IX. Kunnallisten lastenkotien menot ja tulot ..	16	IX. <i>Income and expenditure of communal children's homes</i>	16
X. Valtion varoista suoritettujen erilaisten avus- tusten ja lisien lukumäärä	18	X. <i>Grants in aid and allowances disbursed from State funds</i>	18
Äitiysavustusta saaneita	18	<i>Recipients of maternity benefit</i>	18
Lapsilisää saaneita	18	<i>Recipients of child allowance</i>	18
perheitä — lapsia	18	<i>families — children</i>	18
Perhelisää saaneita	18	<i>Recipients of family allowance</i>	18
lisään oikeutettuja lapsia	18	<i>children entitled to allowance</i>	18
Myönnettyjä sotilasavustuksia	18	<i>Military allowances</i>	18

TAULUJA—TABELLER

TABLES

1957

I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja sosiaalilautakuntien alaiset laitokset vuonna 1957 — Den kommunala socialvårdens organisation och socialnämnder underlydande anstalter år 1957

Lääni—Län	Huoltoyhdyksuntia, joissa oli — Vårdsamhällen med													
	Huoltoyhdyksuntia Vårdsamhällen	erityinen sosiaali- lautakunta särskild social- nämnd			sosiaalisihteerit socialsekreterare	kunnalliskoteja kommunalhem			kunnalliskotien osuus yhti. kunnalliskotien andeli i gemensamt kommunalhem	kunnallisia kodinhoitajia kommunala hemsystrar			lastenkoteja — barnhem	
		jakamaton odlad	2-osastoi- nen	2-avdel- ningar		kaikkiaan inalles	niissä osasto med avdelning för			kuntien luku	kuntien antali	kodinhoi- taji- jen luku		antali hemsystrar
							mielei- sairaille	muille sairaille andrasjukta						
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	46	27	16	27	42	4	33	3	39	172	10			
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	12	4	7	6	11	—	10	—	12	116	3			
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	34	23	9	21	31	4	23	3	27	56	7			
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län</i>	117	88	20	74	73	11	41	28	75	118	11			
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	9	2	6	7	9	4	8	—	9	33	5			
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	108	86	14	67	64	7	33	28	66	85	6			
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	16	14	—	2	1	—	—	14	5	7	—			
Kaupunki — Stad	1	1	—	1	—	—	—	—	1	2	—			
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	15	13	—	1	1	—	—	14	4	5	—			
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	65	39	23	46	55	22	38	5	57	149	20			
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	9	—	6	5	8	1	7	1	9	59	7			
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	56	39	17	41	47	21	31	4	48	90	13			
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	35	17	13	26	26	9	20	6	30	72	15			
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	8	—	4	7	8	1	8	—	8	34	8			
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	27	17	9	19	18	8	12	6	22	38	7			
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	33	21	12	27	31	16	22	—	29	57	7			
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	4	—	4	2	4	1	3	—	4	12	2			
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	29	21	8	25	27	15	19	—	25	45	5			
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	52	32	20	47	49	33	33	—	51	135	7			
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	6	2	4	5	5	2	4	—	6	25	3			
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	46	30	16	42	44	31	29	—	45	110	4			
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	102	74	25	61	63	25	38	27	54	108	9			
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	10	3	7	5	9	2	6	1	9	37	4			
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	92	71	18	56	54	23	32	26	45	71	5			
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	57	36	20	41	38	17	16	7	54	129	4			
Kaupungit — Städer	3	—	2	1	3	2	2	—	3	15	1			
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	54	36	18	40	35	15	14	7	51	114	3			
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	25	19	5	17	13	2	6	5	24	69	5			
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	4	2	1	3	4	1	3	—	4	18	3			
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	21	17	4	14	9	1	3	5	20	51	2			
Koko maa — Hela landet	548	367	154	368	391	139	247	95	418	1 016	88			
Kaupungit — Städer	35	9	18	22	34	10	27	—	34	269	20			
Kauppalat — Köpingar	31	5	23	20	27	4	24	2	31	82	16			
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	482	353	113	326	330	125	196	93	353	665	52			

¹⁾ Näistä 54 kahden tai useamman kunnan yhteisiä kunnalliskoteja. Lisäksi Rovaniemen kauppalassa sijaitseva Kolpeneen huolto-
laitos, johon 22 kunnalla on osuus. — Härav 54 gemensamma kommunalhem för tvenne eller flere kommuner. Dessutom Kolpene
vårdanstalt i Rovaniemi köping, i vilken 22 kommuner har andel.

²⁾ Vrt. ¹⁾ — Jfr. ¹⁾

II. Huoltoavun avustustapaukset ja avunsaajat vuonna 1957 — Socialhjälpens understödsfall och understödstagare år 1957

L ä ä n i — L ä n	Avustustapauksia — Understödsfall								Avunsaajia ja avustettujen perheiden perheenjäseniä Understödsstagare och familjemedlemmar i de understöddade familjer				
	Kalkkiaan Hela antalet	Näistä — Därav							Yksinäisiä lapsia Ensamma barn	miehiä män	naisia kvinnor	lapsia barn	yhteensä summa
		yksinäisiä miehiä ensamma män		yksinäisiä naisia ensamma kvinnor		aviopareja gifta par							
		ilman lapsia utan barn	lapsia huollettavana med barn	ilman lapsia utan barn	lapsia huollettavana med barn	ilman lapsia utan barn	lapsia huollettavana med barn	ilman lapsia utan barn					
<i>Uudenmaan l. — Nylands l.</i>	25 229	5 652	94	10 873	2 306	2 451	3 846	7	12 043	19 476	15 166	46 685	
Kaupungit, kauppalat —													
Städer, köpingar	17 280	4 097	58	7 718	1 624	1 648	2 131	4	7 934	13 121	8 716	29 771	
Maalaisk. — Landsk.	7 949	1 555	36	3 155	682	803	1 715	3	4 109	6 355	6 450	16 914	
<i>Turun ja Porin l. — Åbo och Björneborgs l.</i>	17 566	3 799	49	7 090	1 801	1 458	3 360	9	8 666	13 709	13 930	36 305	
Kaupungit, kauppalat —													
Städer, köpingar	6 401	1 315	11	2 797	660	440	1 178	—	2 944	5 075	4 236	12 255	
Maalaisk. — Landsk.	11 165	2 484	38	4 293	1 141	1 018	2 182	9	5 722	8 634	9 694	24 050	
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	332	104	—	133	48	22	25	—	151	228	158	537	
Kaupunki — Stad	97	30	—	38	13	7	9	—	46	67	35	148	
Maalaisk. — Landsk.	235	74	—	95	35	15	16	—	105	161	123	389	
<i>Hämeen l. — Tavastehus l.</i>	18 670	3 876	83	6 681	1 920	1 963	4 141	6	10 063	14 705	16 927	41 695	
Kaupungit, kauppalat —													
Städer, köpingar	8 704	1 553	41	3 172	935	982	2 020	1	4 596	7 109	7 632	19 337	
Maalaisk. — Landsk.	9 966	2 323	42	3 509	985	981	2 121	5	5 467	7 596	9 295	22 358	
<i>Kymen l. — Kymmene l. ...</i>	9 672	2 250	30	3 528	877	1 105	1 878	4	5 263	7 388	7 508	20 159	
Kaupungit, kauppalat —													
Städer, köpingar	5 293	1 121	19	1 957	510	631	1 052	3	2 823	4 150	4 042	11 015	
Maalaisk. — Landsk.	4 379	1 129	11	1 571	367	474	826	1	2 440	3 238	3 466	9 144	
<i>Mikkelin l. — S:t Michels l.</i>	8 164	1 912	28	2 755	756	886	1 821	6	4 647	6 218	8 134	18 999	
Kaupungit, kauppalat —													
Städer, köpingar	1 610	340	6	552	195	159	357	1	862	1 263	1 515	3 640	
Maalaisk. — Landsk.	6 554	1 572	22	2 203	561	727	1 464	5	3 785	4 955	6 619	15 359	
<i>Kuopion l. — Kuopio l. ...</i>	17 216	3 740	91	4 877	1 506	1 930	5 065	7	10 826	13 378	22 039	46 243	
Kaupungit, kauppalat —													
Städer, köpingar	3 309	670	12	1 089	272	354	908	4	1 944	2 623	3 459	8 026	
Maalaisk. — Landsk.	13 907	3 070	79	3 788	1 234	1 576	4 157	3	8 882	10 755	18 580	38 217	
<i>Vaasan l. — Vasa l.</i>	17 950	4 006	77	5 786	1 714	1 648	4 705	14	10 436	13 853	20 097	44 386	
Kaupungit, kauppalat —													
Städer, köpingar	4 429	906	17	1 587	446	447	1 021	5	2 391	3 501	3 966	9 858	
Maalaisk. — Landsk.	13 521	3 100	60	4 199	1 268	1 201	3 684	9	8 045	10 352	16 131	34 528	
<i>Oulun l. — Uleåborgs l. ...</i>	14 621	3 206	91	3 535	1 345	1 446	4 989	9	9 732	11 315	21 851	42 898	
Kaupungit — Städer	2 778	549	14	799	255	309	851	1	1 723	2 214	3 006	6 943	
Maalaisk. — Landsk.	11 843	2 657	77	2 736	1 090	1 137	4 138	8	8 009	9 101	18 845	35 955	
<i>Lapin l. — Lapplands l. ...</i>	6 244	1 631	51	1 239	627	579	2 112	5	4 373	4 557	9 314	18 244	
Kaupungit, kauppalat —													
Städer, köpingar	1 995	559	19	467	198	209	541	2	1 328	1 415	2 051	4 794	
Maalaisk. — Landsk.	4 249	1 072	32	772	429	370	1 571	3	3 045	3 142	7 263	13 450	
Koko maa — Hela landet	135 664	30 176	594	46 497	12 900	13 488	31 942	67	76 200	104 827	135 124	316 151	
Kaupungit — Städer	41 380	9 039	153	16 510	3 888	4 140	7 642	8	20 974	32 180	28 784	81 938	
Kauppalat — Köpingar	10 516	2 101	44	3 666	1 220	1 046	2 426	13	5 617	8 358	9 874	23 849	
Maalaisk. — Landsk.	83 768	19 036	397	26 321	7 792	8 302	21 874	46	49 609	64 289	96 466	210 364	

III. Huoltoavun eri avustusmuodot vuonna 1957 — Olika vårdformer av socialhjälpen år 1957

Lääni — Län	Laitoksissa olleet I anstalt intagna				Yksityis- hoidossa olleet Utackor- derade			Vain kotiaavustusta saaneet — Enbart i sina hem understödda				Kaikkiaan Inalles			
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	4 867	8 507	938	14 312	15	33	48	5 543	5 771	5	11 319	10 425	14 311	943	25 679
Kaupungit ja kaupp.— Städer och köpingar	3 151	5 886	596	9 633	3	—	3	3 843	4 079	2	7 924	6 997	9 965	598	17 560
Maalaisk. — Landsk.	1 716	2 621	342	4 679	12	33	45	1 700	1 692	3	3 395	3 428	4 346	345	8 119
<i>Turun ja Porin l. — Åbo och Björneborgs l.</i>	4 011	5 811	841	10 663	50	49	99	3 172	3 949	6	7 127	7 233	9 809	847	17 889
Kaupungit ja kaupp.— Städer och köpingar	1 217	1 868	253	3 338	—	—	—	1 394	1 780	—	3 174	2 611	3 648	253	6 512
Maalaisk. — Landsk.	2 794	3 943	588	7 325	50	49	99	1 778	2 169	6	3 953	4 622	6 161	594	11 377
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	83	98	8	189	4	4	8	52	87	—	139	139	189	8	336
Kaupunki — Stad	18	21	5	44	—	—	—	24	32	—	56	42	53	5	100
Maalaisk. — Landsk.	65	77	3	145	4	4	8	28	55	—	83	97	136	3	236
<i>Hämeen lääni — Tavaste- hus län</i>	4 328	6 119	1 018	11 465	17	34	51	3 960	4 032	6	7 998	8 305	10 185	1 024	19 514
Kaupungit ja kaupp.— Städer och köpingar	1 708	2 622	537	4 867	1	2	3	2 136	2 248	1	4 385	3 845	4 872	538	9 255
Maalaisk. — Landsk.	2 620	3 497	481	6 598	16	32	48	1 824	1 784	5	3 613	4 460	5 313	486	10 259
<i>Kymen l. — Kymmene l</i>	2 457	3 267	441	6 165	14	28	42	1 931	1 773	4	3 708	4 402	5 068	445	9 915
Kaupungit ja kaupp.— Städer och köpingar	1 130	1 620	253	3 003	3	4	7	1 254	1 177	3	2 434	2 387	2 801	256	5 444
Maalaisk. — Landsk.	1 327	1 647	188	3 162	11	24	35	677	596	1	1 274	2 015	2 267	189	4 471
<i>Mikkelin l. — S:t Michels län</i>	2 121	2 727	431	5 279	17	24	41	1 708	1 323	5	3 036	3 846	4 074	436	8 356
Kaupungit ja kaupp.— Städer och köpingar	307	470	95	872	1	1	2	402	375	1	778	710	846	96	1 652
Maalaisk. — Landsk.	1 814	2 257	336	4 407	16	23	39	1 306	948	4	2 258	3 136	3 228	340	6 704
<i>Kuopion l. — Kuopio l.</i>	4 441	5 390	1 372	11 203	21	39	60	4 270	2 702	5	6 977	8 732	8 131	1 377	18 240
Kaupungit ja kaupp.— Städer och köpingar	798	1 108	282	2 188	—	2	2	881	704	4	1 589	1 679	1 814	286	3 779
Maalaisk. — Landsk.	3 643	4 282	1 090	9 015	21	37	58	3 389	1 998	1	5 388	7 053	6 317	1 091	14 461
<i>Vaasan l. — Vasa l. . .</i>	4 376	5 672	1 052	11 100	75	74	149	4 065	3 138	11	7 214	8 516	8 884	1 063	18 463
Kaupungit ja kaupp.— Städer och köpingar	837	1 298	211	2 346	2	1	3	1 190	983	3	2 176	2 029	2 282	214	4 525
Maalaisk. — Landsk.	3 539	4 374	841	8 754	73	73	146	2 875	2 155	8	5 038	6 487	6 602	849	13 938
<i>Oulun l. — Uleåborgs l.</i>	3 257	3 964	1 119	8 340	80	69	149	4 444	2 175	7	6 626	7 781	6 208	1 126	15 115
Kaupungit — Städer	510	730	167	1 407	—	—	—	979	470	1	1 450	1 489	1 200	168	2 857
Maalaisk. — Landsk.	2 747	3 234	952	6 933	80	69	149	3 465	1 705	6	5 176	6 292	5 008	958	12 258
<i>Lapin l. — Lapplands l.</i>	1 465	1 327	594	3 386	38	47	85	2 052	916	4	2 972	3 555	2 290	598	6 443
Kaupungit ja kaupp.— Städer och köpingar	397	397	110	904	1	2	3	756	371	1	1 128	1 154	770	111	2 035
Maalaisk. — Landsk.	1 068	930	484	2 482	37	45	82	1 296	545	3	1 844	2 401	1 520	487	4 408
Koko maa — Hela landet	31 406	42 882	7 814	82 102	331	401	732	31 197	25 866	53	57 116	62 934	69 149	7 867	139 950
Kaupungit — Städer	8 020	12 970	1 728	22 718	8	6	14	10 346	9 703	8	20 057	18 374	22 679	1 736	42 789
Kauppalat — Köpingar	2 053	3 050	781	5 884	3	6	9	2 513	2 516	8	5 037	4 569	5 572	789	10 930
Maalaisk. — Landsk.	21 333	26 862	5 305	53 500	320	389	709	18 338	13 647	37	32 022	39 991	40 898	5 342	86 231

IV. Lastensuojelulapset vuonna 1957 — Barnskyddsbarnen år 1957

Lääni — Län	Varoitus- ja suoje- luvalvontatapaan- set — Varnings- och skyddsöver- vakningsfall			Huostaanotetut lapset — Omhändertagna barn												
	Turvattomat — Värnlösa			Turvattomat — Värnlösa						Suoje- lukasvatusta tarvit- sevat — Barn i behov av skyddsoppfostran						Kaikkiaan huostaanotettuja Inalles omhändertagna
				Varoitettuja Varnade	Suoje- luvalvonnan alaisia — Under skyddsövervakning	Poikia — Gossar	Tyttöjä — Flickor	Yhteensä Summa	Näistä Därav			Poikia — Gossar	Tyttöjä — Flickor	Yhteensä Summa	Näistä Därav	
	laitoksissa oleilla — i anstalt intagna	yksityishoi- dossa oleilla utackorderade	—						laitoksissa oleilla — i anstalt intagna	yksityishoi- dossa oleilla utackorderade	—					
<i>Uudenmaan l. — Nylands l.</i>	162	583	90	2 130	1 874	4 004	2 178	1 826	333	85	418	400	18	4 422		
Kaupungit — Städer ¹⁾	157	567	83	1 735	1 560	3 295	1 768	1 527	289	73	362	347	15	3 657		
Maalaisk. — Landsk.	5	16	7	395	314	709	410	299	44	12	56	53	3	765		
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län</i>	17	241	75	933	767	1 700	796	904	157	53	210	205	5	1 910		
Kaupungit — Städer ¹⁾	4	213	66	480	387	867	576	291	99	34	133	131	2	1 000		
Maalaisk. — Landsk.	13	28	9	453	380	833	220	613	58	19	77	74	3	910		
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	—	7	—	19	12	31	10	21	—	—	—	—	—	31		
Kaupunki — Stad	—	7	—	10	6	16	8	8	—	—	—	—	—	16		
Maalaisk. — Landsk.	—	—	—	9	6	15	2	13	—	—	—	—	—	15		
<i>Hämeen l. — Tavastehus l.</i>	32	370	144	1 130	899	2 029	1 060	969	206	54	260	250	10	2 289		
Kaupungit — Städer ¹⁾	20	327	130	722	530	1 252	762	490	151	44	195	186	9	1 447		
Maalaisk. — Landsk.	12	43	14	408	369	777	298	479	55	10	65	64	1	842		
<i>Kymen l. — Kymmene l.</i>	3	216	63	451	397	848	542	306	81	22	103	100	3	951		
Kaupungit — Städer ¹⁾	3	168	59	259	248	507	336	171	64	16	80	77	3	587		
Maalaisk. — Landsk.	—	48	4	192	149	341	206	135	17	6	23	23	—	364		
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels l. Kaupungit — Städer ¹⁾</i>	7	36	19	437	354	791	291	500	48	13	61	57	4	852		
Kaupungit — Städer ¹⁾	5	14	18	90	81	171	81	90	22	4	26	23	3	197		
Maalaisk. — Landsk.	2	22	1	347	273	620	210	410	26	9	35	34	1	655		
<i>Kuopion lääni — Kuopio län Kaupungit — Städer ¹⁾</i>	25	67	59	888	750	1 638	445	1 193	128	34	162	146	16	1 800		
Kaupungit — Städer ¹⁾	8	55	30	203	152	355	204	151	45	12	57	54	3	412		
Maalaisk. — Landsk.	17	12	29	685	598	1 283	241	1 042	83	22	105	92	13	1 388		
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	17	182	37	714	614	1 328	492	836	85	18	103	97	6	1 431		
Kaupungit — Städer ¹⁾	3	109	17	241	181	422	258	164	38	10	48	46	2	470		
Maalaisk. — Landsk.	14	73	20	473	433	906	234	672	47	8	55	51	4	961		
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	4	60	17	645	534	1 179	313	866	58	24	82	80	2	1 261		
Kaupungit — Städer	—	39	3	138	116	254	112	142	25	9	34	34	—	288		
Maalaisk. — Landsk.	4	21	14	507	418	925	201	724	33	15	48	46	2	973		
<i>Lapin lääni — Lapplands län Kaupungit — Städer ¹⁾</i>	1	32	2	347	316	663	342	321	35	14	49	46	3	712		
Kaupungit — Städer ¹⁾	—	31	1	98	82	180	106	74	22	10	32	29	3	212		
Maalaisk. — Landsk.	1	1	1	249	234	483	236	247	13	4	17	17	—	500		
Koko maa — Hela landet	268	1 794	506	7 694	6 517	14 211	6 469	7 742	1 131	317	1 448	1 381	67	15 659		
Kaupungit — Städer	170	1 394	358	3 476	2 916	6 392	3 653	2 739	668	190	858	820	38	7 250		
Kauppalat — Köpingar	30	136	49	500	427	927	558	369	87	22	109	107	2	1 036		
Maalaisk. — Landsk.	68	264	99	3 718	3 174	6 892	2 258	4 634	376	105	481	454	27	7 373		

1) Kaupungit ja kauppalat. — Städer och köpingar.

V. Sosiaalilautakuntien alaisissa laitoksissa olleet ryhmitettyinä laitosten mukaan v. 1957 — I socialnämnder underlydande anstalter intagna, grupperade efter anstalter år 1957

L ä ä n i — L ä n	Kunnalliskodit — Kommunalhem						Lastenkodit — Barnhem ¹⁾					
	Huoltoapu — Socialhjälp					Lastensuojelu Barnskydd		Huoltoapu Socialhjälp		Lastensuojelu Barnskydd		
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa		Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vård dagar	Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vård dagar	Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vård dagar	
				Hoidok keja Inter ner	Hoito päiviä Vård dagar							
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	1 541	3 595	13	5 149	1 266	121	4	975	18	1 352	1 505	267 195
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	825	2 230	10	3 065	763	235	1	199	10	634	1 243	197 847
Maalaiskunnat — Landskommuner	716	1 365	3	2 084	502	886	3	776	8	718	262	69 348
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län</i>	1 526	2 890	24	4 440	1 154	290	20	2 449	22	2 254	601	143 500
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	513	1 008	—	1 521	404	468	3	687	4	84	505	112 988
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 013	1 882	24	2 919	749	822	17	1 762	18	2 170	96	30 512
<i>Ahvenanmaan maakunta — Land skapet Åland</i>	15	35	—	50	12 609	—	—	—	—	—	—	—
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	15	35	—	50	12 609	—	—	—	—	—	—	—
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	1 817	2 797	21	4 635	1 138	857	16	2 102	61	4 971	837	197 682
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	425	795	—	1 220	308	525	1	352	21	1 385	622	135 102
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 392	2 002	21	3 415	830	332	15	1 750	40	3 586	215	62 580
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	938	1 530	11	2 479	619	804	1	365	14	648	438	107 557
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	410	778	3	1 191	286	180	—	—	8	531	303	69 249
Maalaiskunnat — Landskommuner	528	752	8	1 288	333	624	1	365	6	117	135	38 308
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	1 135	1 678	8	2 821	714	322	10	1 904	6	471	158	44 896
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	81	181	1	263	66	366	—	—	—	—	44	10 465
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 054	1 497	7	2 558	647	956	10	1 904	6	471	114	34 431
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	2 168	2 691	51	4 910	1 165	508	23	4 443	32	1 954	286	58 370
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	250	366	—	616	156	565	2	225	30	1 881	170	33 141
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 918	2 325	51	4 294	1 008	943	21	4 218	2	73	116	25 229
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	1 926	2 777	25	4 728	1 144	155	10	1 710	46	5 487	345	87 587
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	321	591	1	913	217	624	1	32	30	4 406	201	49 811
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 605	2 186	24	3 815	926	531	9	1 678	16	1 081	144	37 776
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	1 418	1 763	33	3 214	745	842	30	6 744	22	2 566	125	25 919
Kaupungit — Städer	165	310	—	475	127	505	1	365	3	167	36	6 170
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 253	1 453	33	2 739	618	337	29	6 379	19	2 399	89	19 749
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	527	485	10	1 022	255	425	10	2 674	18	1 671	162	43 853
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	183	185	7	375	102	492	7	1 941	12	753	111	27 804
Maalaiskunnat — Landskommuner	344	300	3	647	152	933	3	733	6	918	51	16 049
Koko maa — Hela landet	13 011	20 241	196	33 448	8 216	933	124	23 366	239	21 374	4 457	976 559
Kaupungit — Städer	2 352	4 967	9	7 328	1 864	836	5	1 201	19	2 172	2 740	520 710
Kauppalat — Köpingar	821	1 477	13	2 311	568	124	11	2 600	99	7 669	495	121 867
Maalaiskunnat — Landskommuner	9 838	13 797	174	23 809	5 783	973	108	19 565	121	11 533	1 222	333 982

¹⁾ Tähän sisältyvät myös kunnalliset koulukodit — Här ingår även de kommunala skolhemmen.

VI. Kuntien sosiaalihuollon menot vuonna 1957 — Den kommunala socialvårdens utgifter år 1957

Lääni — Län	Hallinto Förvaltning	Huoltoapu — Muu laitoshuolto —						
		Kunnalliskodit ja muut sosiaalilaitosten alaiset huoltoaputokot	Kommunalhem och övriga socialnämnder underlydande socialhjälpstanstalter	vaja mielisaltokissa anstalter för psykiskt efterblivna	mielisairaaloissa sinnessjukkhus	keuhkotauti- parantoloissa lungotsanatorier	muissa sairaaloissa övriga sjukhus	työläitoksissa arbeitsinrättningar
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	374 173	1 079 832	8 202	223 089	13 828	68 042	322	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	311 182	775 577	5 459	160 847	6 131	41 928	123	
Maalaiskunnat — Landskommuner	62 991	304 255	2 743	62 242	7 697	26 114	199	
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län</i>	161 511	600 857	8 091	173 369	20 634	42 736	1 448	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	83 082	205 731	854	66 683	5 908	14 377	327	
Maalaiskunnat — Landskommuner	78 429	395 126	7 237	106 686	14 726	28 359	1 121	
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	2 682	6 917	—	9 744	1 022	1 065	—	
Kaupunki — Stad	1 200	—	—	716	960	285	—	
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 482	6 917	—	9 028	62	780	—	
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	159 775	709 099	5 493	155 460	19 222	62 599	666	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	96 448	283 122	758	85 846	9 248	36 915	343	
Maalaiskunnat — Landskommuner	63 327	425 977	4 735	69 614	9 974	25 684	323	
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	83 864	348 524	4 970	96 508	5 013	28 595	1 521	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	52 515	170 412	3 417	40 929	2 202	14 795	1 145	
Maalaiskunnat — Landskommuner	31 349	178 112	1 553	55 579	2 811	13 800	376	
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	57 773	325 628	5 456	38 047	5 407	23 456	1 049	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	16 500	37 557	1 027	8 713	1 252	6 111	456	
Maalaiskunnat — Landskommuner	41 273	288 071	4 429	29 334	4 155	17 345	593	
<i>Kuopion l. — Kuopio l.</i>	113 645	565 362	8 244	77 199	11 253	49 707	1 852	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	33 519	118 773	792	13 640	2 057	10 994	743	
Maalaiskunnat — Landskommuner	80 126	446 589	7 452	63 559	9 196	38 713	1 109	
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	122 097	606 541	2 619	119 085	32 847	42 144	1 804	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	42 735	157 452	168	34 590	5 549	8 358	809	
Maalaiskunnat — Landskommuner	79 362	449 089	2 451	84 495	27 298	33 786	995	
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	80 288	372 443	2 508	79 627	18 638	44 791	364	
Kaupungit — Städer	19 713	78 996	340	22 318	4 658	8 599	6	
Maalaiskunnat — Landskommuner	60 575	293 447	2 168	57 309	13 980	36 192	358	
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	50 201	175 783	1 186	38 962	14 924	21 863	885	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	20 106	50 468	155	17 443	5 669	6 407	43	
Maalaiskunnat — Landskommuner	30 095	125 315	1 031	21 519	9 255	15 456	842	
Koko maa — Hela landet	1 206 009	4 790 986	46 769	1 011 090	142 788	384 998	9 911	
Kaupungit — Städer	577 435	1 544 887	8 816	385 519	35 678	114 157	2 280	
Kauppalat — Köpingar	99 565	333 201	4 154	66 206	7 956	34 612	1 715	
Maalaiskunnat — Landskommuner	529 009	2 912 898	33 799	559 365	99 154	236 229	5 916	

Socialhjälp

Övrig anstaltsvård i		Muu huoltoapu — Övrig socialhjälp							
vieraan kunnan kunnalliskodissa främmande kommuns kommunalhen	muissa huolto- laitoksissa andra vårdanstaller	Yksityishoito Utackordering	Kotivastus Hemunderstöd	Korvaukset mülle kummille Ersättning till andra kommuner	Kannatusmaksut yhenteen työlatokseen Understödsavgifter till gemensam arbetsinrättning	Muut huoltoapumenot Övriga utgifter för socialhjälp	Avustukset huoltoapua harjoittaville Yhdistyksille Understöd åt social- hjälp utövande föreningar	Yhteensä huoltoapu- menoja Summa socialhjälp- tegit	
2 242	48 881	2 238	455 742	37 472	13 360	104 517	34 785	2 092 552	
1 578	45 762	306	348 171	22 995	4 897	97 033	34 775	1 545 582	
664	3 119	1 932	107 571	14 477	8 463	7 484	10	546 970	
15 673	2 040	6 568	221 058	16 844	19 798	13 071	209	1 142 396	
1 560	690	32	112 536	5 669	6 435	3 364	205	424 371	
14 113	1 350	6 536	108 522	11 175	13 363	9 707	4	718 025	
81	2 262	—	5 706	228	635	413	330	28 403	
—	1 442	—	2 058	89	135	87	330	6 102	
81	820	—	3 648	139	500	326	—	22 301	
11 648	6 251	3 624	272 916	20 923	18 435	45 150	2 982	1 334 468	
232	3 667	571	171 753	10 827	10 521	34 808	2 865	651 476	
11 416	2 584	3 053	101 163	10 096	7 914	10 342	117	682 992	
8 124	4 295	1 785	104 393	11 049	9 753	6 837	2 405	633 772	
4 072	3 460	204	68 047	5 399	5 393	3 941	2 375	325 791	
4 052	835	1 581	36 346	5 650	4 360	2 896	30	307 981	
8 041	3 350	2 633	77 590	9 722	6 535	8 156	1 126	516 196	
2 852	1 980	16	23 856	2 274	1 537	1 362	1 097	90 090	
5 189	1 370	2 617	53 734	7 448	4 998	6 794	29	426 106	
1 789	5 217	2 615	182 643	27 906	12 880	18 431	640	965 738	
366	2 583	102	48 923	4 623	2 849	2 717	640	209 802	
1 423	2 634	2 513	133 720	23 283	10 031	15 714	—	755 936	
15 766	6 948	10 622	196 108	17 800	14 163	19 001	55	1 085 503	
279	961	43	67 881	5 178	4 655	2 375	50	288 348	
15 487	5 987	10 579	128 227	12 622	9 508	16 626	5	797 155	
8 384	5 830	10 627	191 871	14 290	9 409	19 729	5	778 516	
—	1 217	—	49 147	2 495	1 361	1 117	—	170 254	
8 384	4 613	10 627	142 724	11 795	8 048	18 612	5	608 262	
7 696	3 110	6 673	118 618	9 874	4 445	9 823	180	414 022	
2 000	—	19	47 587	4 669	1 425	1 485	180	137 550	
5 696	3 110	6 654	71 031	5 205	3 020	8 338	—	276 472	
79 444	88 184	47 385	1 826 645	166 108	109 413	245 128	42 717	8 991 566	
6 003	55 385	969	773 311	49 015	27 657	139 140	42 482	3 185 299	
6 936	6 377	324	166 648	15 203	11 551	9 149	35	664 067	
66 505	26 422	46 092	886 686	101 890	70 205	96 839	200	5 142 200	

— 1 000 mark

Jatkoa

Lä ä n i — L ä n	Lastensuojelu —						
	Lastenkodit ja muut sosiaaliatuntien alaiset lastensuojelulaitokset Barnhem och övriga social- nämnder underlydande barnskyddsanstalter	Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård i					
		vajaamielisilaitoksissa anstalter för psykiskt efterblivna	mielisairaaloissa sinnesslukhus	keuhkotauti- parantoloissa lungsofsanatorier	muissa sairaaloissa övriga sjukhus	vieraan kunnan koulu- ja lastenkodeissa främmande kommuns skol- och barnhem	valtion ja yksityisissä koulukodeissa statens och privata skolor
1 0 0 0 m a r k k a a							
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	781 505	4 019	199	18 330	6 362	6 428	10 045
Kaupungit — Städer ¹⁾	728 067	768	35	17 847	5 480	5 117	8 157
Maalaiskunnat — Landskommuner	53 438	3 251	164	483	882	1 311	1 888
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län</i>	299 323	12 225	583	111	933	1 239	5 111
Kaupungit — Städer ¹⁾	276 859	5 893	236	2	659	—	1 990
Maalaiskunnat — Landskommuner	22 464	6 332	347	109	274	1 239	3 121
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	—	—	—	—	16	—	—
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	—	—	—	—	16	—	—
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	373 493	11 742	2 897	144	2 111	3 464	5 630
Kaupungit — Städer ¹⁾	330 738	6 422	2 552	135	1 542	1 815	3 450
Maalaiskunnat — Landskommuner	42 755	5 320	345	9	569	1 649	2 180
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	141 713	8 375	264	195	884	2 074	3 808
Kaupungit — Städer ¹⁾	114 421	4 567	238	191	384	512	2 777
Maalaiskunnat — Landskommuner	27 292	3 808	26	4	500	1 562	1 031
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	55 386	6 552	454	97	659	100	2 013
Kaupungit — Städer ¹⁾	36 110	1 816	8	73	149	13	839
Maalaiskunnat — Landskommuner	19 276	4 736	446	24	510	87	1 174
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	95 482	8 661	849	195	1 049	218	6 666
Kaupungit — Städer ¹⁾	74 215	3 297	88	114	224	—	2 310
Maalaiskunnat — Landskommuner	21 267	5 364	761	81	825	218	4 356
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	190 203	6 244	1 859	375	547	1 225	3 575
Kaupungit — Städer ¹⁾	166 035	2 551	1 422	167	158	850	1 538
Maalaiskunnat — Landskommuner	24 168	3 693	437	208	389	375	2 037
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	39 325	3 602	650	1 375	439	182	3 517
Kaupungit — Städer	23 880	949	164	—	55	—	1 548
Maalaiskunnat — Landskommuner	15 445	2 653	486	1 375	384	182	1 969
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	44 358	1 259	13	510	510	—	2 201
Kaupungit — Städer ¹⁾	28 394	607	12	73	47	—	1 344
Maalaiskunnat — Landskommuner	15 964	652	1	437	463	—	857
Koko maa — Hela landet	2 020 788	62 679	7 768	21 332	13 510	14 930	42 566
Kaupungit — Städer	1 583 890	19 426	4 380	18 420	7 906	6 562	19 716
Kauppalat — Köpingar	194 829	7 444	375	182	792	1 745	4 237
Maalaiskunnat — Landskommuner	242 069	35 809	3 013	2 730	4 812	6 623	18 613

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

Barnskydd										
muissa huolto- laitoksissa — andra vårdanstalter	Muu lastensuojelu — Övrigt barnskydd					Avstankset lastensuojelua parholltaville, yhdistyksille Undersödd åt barnavård utövande föreningar	Yhteensä lastensuojelumenoja Summa barnskyddsutgifter	Irtolaishuolto Lösdivarvård	Alkoholihuolto Alkoholistvård	Kaikkiaan huollomenoja Inalles vårdutgifter
	Yksityishuolto Utackortering	Korvaukset muille kunnille Ersättning till andra kommuner	Armatuopetus Yrkesutbildning	Muut lastensuojelu- menot Övriga utgifter för barnskydd						
124 029	75 448	42 986	1 164	35 228	54 349	1 160 092	6 109	23 792	3 656 718	
109 579	56 871	37 057	503	34 816	49 937	1 054 234	5 780	22 962	2 939 740	
14 450	18 577	5 929	661	412	4 412	105 858	329	830	716 978	
16 222	40 406	6 011	1 954	11 136	14 511	409 765	969	3 552	1 718 193	
11 483	15 209	2 669	801	10 247	14 413	340 461	765	2 589	851 268	
4 739	25 197	3 342	1 153	889	98	69 304	204	963	866 925	
791	1 183	—	—	—	1 077	3 067	—	—	34 152	
696	367	—	—	—	1 065	2 128	—	—	9 430	
95	816	—	—	—	12	939	—	—	24 722	
10 458	48 027	5 571	8 380	28 688	34 863	535 468	811	3 025	2 033 547	
9 198	21 729	2 794	5 889	27 590	32 044	445 898	733	1 838	1 196 393	
1 260	26 298	2 777	2 491	1 098	2 819	89 570	78	1 187	837 154	
5 594	14 465	1 408	1 064	2 892	11 811	194 547	570	1 875	914 628	
4 241	8 851	841	352	2 412	11 494	151 281	532	1 577	531 696	
1 353	5 614	567	712	480	317	43 266	38	298	382 932	
7 906	17 061	2 798	850	1 364	2 659	97 899	105	935	672 908	
2 470	3 298	616	110	440	2 353	48 295	101	633	155 619	
5 436	13 763	2 182	740	924	306	49 604	4	302	517 289	
6 472	39 929	3 642	2 013	4 142	1 661	170 979	428	1 750	1 252 540	
1 593	5 247	863	1 202	2 510	1 038	92 701	256	824	337 102	
4 879	34 682	2 779	811	1 632	623	78 278	172	926	915 438	
8 233	26 365	3 599	1 252	2 405	8 115	253 997	215	3 176	1 464 988	
3 370	5 704	826	335	369	7 866	191 191	163	2 313	524 750	
4 863	20 661	2 773	917	2 036	249	62 806	52	863	940 238	
12 901	29 200	1 570	656	1 250	15 799	110 466	733	1 152	971 155	
6 249	6 248	32	51	101	15 786	55 063	593	648	246 271	
6 652	22 952	1 538	605	1 149	13	55 403	140	504	724 884	
19 737	12 441	2 407	391	1 748	5 253	90 828	461	1 088	556 600	
2 447	3 170	513	—	209	3 795	40 611	456	826	199 549	
17 290	9 271	1 894	391	1 539	1 458	50 217	5	262	357 051	
212 343	304 525	69 992	17 724	88 853	150 098	3 027 108	10 401	40 345	13 275 429	
144 809	108 195	43 079	7 407	73 071	132 125	2 168 986	8 930	29 618	5 970 268	
6 517	18 499	3 132	1 836	5 623	7 666	252 877	449	4 592	1 021 550	
61 017	177 831	23 781	8 481	10 159	10 307	605 245	1 022	6 135	6 283 611	

— 1 000 mark

VII. Kuntien sosiaalihuollon tulot vuonna 1957 — Den kommunala socialvårdens inkomster år 1957

Lääni — Län	Huoltoiminnan Yleistulot Värdverksamhetens allmänna inkomster	Huoltoapu — Socialhjälp					Kunnalliskodit ja muut sosiaalilautakuntien alaiset huoltoapulaitokset Kommunalhem och övriga socialnämnder underly- dande socialhjälpansatser
		Perunkirjoitusmaksut Bouppteckningsprocenter	Korvaukset — Ersättning av				
			valtiolta huoltoapulain noijalla staten enligt socialhjälp- lagen	valtiolta solasiirtolaista staten för de krigsör- flyttade	muilta kunnilta andra kommuner	yksityisiltä enskilda personer	
1 000 markkaa							
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	86	9 074	48 381	31 881	51 207	635 302	83 641
Kaupungit — Städer ¹⁾	—	6 659	45 346	3 770	32 916	453 730	59 248
Maalaiskunnat — Landskommuner	86	2 415	3 035	28 111	18 291	181 572	24 393
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län</i>	263	6 212	8 307	24 500	28 971	442 104	42 301
Kaupungit — Städer ¹⁾	64	2 163	4 269	3 897	4 530	156 505	13 819
Maalaiskunnat — Landskommuner	199	4 049	4 038	20 603	24 441	285 599	28 482
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	4	161	918	—	354	10 977	—
Kaupunki — Stad	—	37	450	—	213	2 023	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	4	124	468	—	141	8 954	—
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	493	4 305	11 481	25 590	40 781	453 791	89 230
Kaupungit — Städer ¹⁾	181	1 926	6 944	5 467	9 035	193 918	24 906
Maalaiskunnat — Landskommuner	312	2 379	4 537	20 123	31 746	259 873	64 324
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	290	1 386	11 291	30 301	19 858	232 773	30 976
Kaupungit — Städer ¹⁾	179	656	8 397	3 590	6 869	111 859	11 252
Maalaiskunnat — Landskommuner	111	730	2 894	26 711	12 989	120 914	19 724
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	345	1 372	4 402	9 200	18 239	205 388	47 388
Kaupungit — Städer ¹⁾	—	249	1 836	1 507	2 242	29 092	2 477
Maalaiskunnat — Landskommuner	345	1 123	2 566	7 693	15 997	176 296	44 911
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	634	1 995	4 207	16 814	26 936	311 247	86 658
Kaupungit — Städer ¹⁾	148	595	1 338	2 322	3 916	53 537	19 872
Maalaiskunnat — Landskommuner	486	1 400	2 869	14 492	23 020	257 710	66 786
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	373	2 923	1 994	21 159	25 535	396 574	69 766
Kaupungit — Städer ¹⁾	28	828	333	7 140	4 995	97 889	11 664
Maalaiskunnat — Landskommuner	345	2 095	1 661	14 019	20 540	298 685	58 102
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	136	1 330	6 122	8 958	28 903	244 722	50 402
Kaupungit — Städer	6	314	1 687	4 113	5 389	49 194	10 462
Maalaiskunnat — Landskommuner	130	1 016	4 435	4 845	23 514	195 528	39 940
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	59	588	4 435	1 936	14 508	113 992	12 679
Kaupungit — Städer ¹⁾	19	212	3 420	—	4 877	32 801	2 685
Maalaiskunnat — Landskommuner	40	376	1 015	1 936	9 631	81 191	9 994
Koko maa — Hela landet	2 683	29 346	101 538	170 339	255 292	3 046 870	513 041
Kaupungit — Städer	315	11 814	63 854	24 083	62 251	976 790	134 542
Kauppalat — Köpingar	310	1 825	10 166	7 723	12 731	203 758	21 843
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 058	15 707	27 518	138 533	180 310	1 866 322	356 656

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat. — Städer och köpingar.

Lahjoituksen ja rahastojen korot Donationer och räntor av donationsfonder		Lastensuojelu — Barnskydd										Lapsilisät Barnbidrag	Irtolais- ja alkoholihuolto Lösdrivar- och alkoholistvård	Kuntien huoltofoimintaan käyttämät varat Av kommunerna använda medel för värdverksamheten	Yhteensä Summa		
		Muut tulot Övriga inkomster		Korvaukset — Ersättning av							Lahjoituksen ja rahastojen korot Donationer och räntor av donationsfonder					Muut tulot Övriga inkomster	
				valtiolta lastensuojelulain nojalla staten enligt barnskydds- lagen	valtiolta sotasilirioalaisista staten för de krigsfor- flyttade	muilta kunnilta andra kommuner	yksityisillä enskilda personer	Lastenkodit ja muut sosiaali- lautakuntien alaiset lasten- suojeilaitokset Barnhem och övriga social- nämnder underlydande barn- skyddsanstalter	Muut tulot Övriga inkomster								
148	79 997	5 591	1 636	23 765	70 908	230 638	1 060	52	21 124	1 784	2 360 443	3 656 718					
80	79 995	5 285	252	14 117	63 226	226 571	1 060	48	15 884	1 716	1 929 837	2 939 740					
68	2	306	1 384	9 648	7 682	4 067	—	4	5 240	68	430 606	716 978					
937	2 044	821	1 648	11 450	17 523	103 848	—	2 526	12 639	242	1 011 857	1 718 193					
10	1 880	462	82	4 182	11 369	99 927	—	2 442	7 675	40	537 952	851 268					
927	164	359	1 566	7 268	6 154	3 921	—	84	4 964	202	473 905	866 925					
—	96	139	—	446	375	—	—	—	168	—	20 514	34 152					
—	93	—	—	347	297	—	—	—	—	—	5 970	9 430					
—	3	139	—	99	78	—	—	—	168	—	14 544	24 722					
61	13 643	2 638	1 329	14 236	21 391	86 254	185	1 828	12 517	296	1 253 498	2 033 547					
—	12 114	2 572	306	3 379	14 269	80 804	185	1 729	8 087	273	830 298	1 196 393					
61	1 529	66	1 023	10 857	7 122	5 450	—	99	4 430	23	423 200	837 154					
4	42	186	2 329	5 840	6 630	30 130	—	343	7 411	179	534 659	914 628					
4	3	73	1 112	2 484	4 549	26 937	—	251	3 932	179	349 370	531 696					
—	39	113	1 217	3 356	2 081	3 193	—	92	3 479	—	185 289	382 932					
451	133	327	832	3 677	8 131	15 466	3	59	4 290	89	353 066	672 908					
451	122	189	431	745	1 897	11 962	1	—	1 115	77	101 226	155 619					
—	11	138	451	2 932	6 234	3 504	2	59	3 175	12	251 840	517 289					
—	370	228	682	5 839	9 472	25 116	—	83	6 287	112	755 860	1 252 540					
—	257	—	74	998	3 353	20 179	—	—	2 541	84	227 888	337 102					
—	113	228	608	4 841	6 119	4 937	—	83	3 746	28	527 972	915 438					
56	727	107	472	4 556	9 180	52 519	—	355	6 999	19	871 674	1 464 988					
50	672	44	58	2 310	4 845	48 290	—	268	2 145	2	343 189	524 750					
6	55	63	414	2 246	4 335	4 229	—	87	4 854	17	528 485	940 238					
2	139	12	261	2 629	4 038	8 056	—	—	4 587	217	610 641	971 155					
2	104	—	—	524	1 599	6 667	—	—	1 144	161	164 905	246 271					
—	35	12	261	2 105	2 439	1 389	—	—	3 443	56	445 736	724 884					
2	1 117	74	334	2 292	5 249	7 317	—	50	5 525	69	386 374	556 600					
2	36	74	—	1 241	2 525	4 723	—	1	1 400	47	145 486	199 549					
—	1 081	—	334	1 051	2 724	2 594	—	49	4 125	22	240 888	357 051					
1 661	98 308	10 123	9 573	74 730	152 897	559 344	1 248	5 296	81 547	3 007	8 158 586	13 275 429					
599	94 957	8 529	1 048	24 132	97 859	476 975	1 061	4 464	37 613	2 423	3 946 959	5 970 268					
—	319	170	1 267	6 195	10 070	49 085	185	275	6 310	156	689 162	1 021 550					
1 062	3 032	1 424	7 258	44 403	44 968	33 284	2	557	37 624	428	3 522 465	6 283 611					

VIII. Kunnalliskotien menot ja tulot vuonna 1957 — Kommunalhemmens utgifter och inkomster

L ä ä n i — L ä n	Menot — Utgifter									
	Palkkaukset Avlöningar	Työnantajan lapsilisa- k.e. ja tapaturmavak- maksut	Arbetsgivarens barn- bidrags- f.p.-och olycks- fallsförs. premier	Ravinto Kosthållning	Vaattetus Beklädnad	Saaraanhoito ja lääketeet Sjukvård och läkemedel	Mnnt vthotiskustan- nukset hoidokeista Ovriga årsutgifter för internerna	Rakennusten kunnossapito Underhåll av byggnader	Kaluston ja irtaimiston lisahankinta ja korjaus Komplettering och reparation av inven- tarier och lösöre	Lämpö ja valo Värme och lyse
	1 0 0 0 m a r k k a a									
<i>Uudenmaan l. — Nylands l. . . .</i>	542 447	22 776	197 239	20 301	28 800	41 471	17 753	24 577	121 147	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	411 100	17 307	123 322	14 157	17 459	34 827	3 591	17 137	80 567	
Maalaisk. — Landsk.	131 347	5 469	73 917	6 144	11 341	6 644	14 162	7 440	40 580	
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län</i>	287 288	12 417	155 098	11 591	14 189	16 884	20 981	12 460	75 903	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	119 648	5 123	58 603	3 390	5 094	9 963	4 972	4 432	30 223	
Maalaisk. — Landsk.	167 640	7 294	96 495	8 201	9 095	6 921	16 009	8 028	45 680	
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	4 426	197	1 905	36	141	96	192	234	674	
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Maalaisk. — Landsk.	4 426	197	1 905	36	141	96	192	234	674	
<i>Hämeen l. — Tavastehus l.</i>	328 969	14 193	171 594	15 065	17 115	16 479	22 043	13 246	88 643	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	129 961	5 676	58 067	5 156	5 386	7 206	8 021	4 441	35 601	
Maalaisk. — Landsk.	199 008	8 517	113 527	9 909	11 729	9 273	14 022	8 805	53 042	
<i>Kymen l. — Kymmene l.</i>	159 857	6 800	87 911	6 417	9 005	5 604	14 489	6 473	40 249	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	87 618	3 684	42 457	2 425	5 479	2 809	5 363	3 241	19 908	
Maalaisk. — Landsk.	72 239	3 116	45 454	3 992	3 526	2 795	9 126	3 232	20 341	
<i>Mikkelin l. — S:t Michels l. . . .</i>	141 325	6 327	89 785	9 063	8 760	7 259	14 336	6 787	37 838	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	18 460	732	8 618	993	812	921	1 898	732	3 343	
Maalaisk. — Landsk.	122 865	5 595	81 167	8 070	7 948	6 338	12 438	6 055	34 495	
<i>Kuopion l. — Kuopio l.</i>	235 403	9 994	150 701	12 513	16 131	15 596	20 608	10 999	60 596	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	48 666	2 068	23 045	1 506	3 183	4 469	2 308	3 198	11 422	
Maalaisk. — Landsk.	186 737	7 926	127 656	11 007	12 948	11 127	18 300	7 801	49 174	
<i>Vaasan l. — Vasa l.</i>	286 893	12 384	164 545	12 654	15 864	13 934	23 356	9 951	68 969	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	79 997	3 300	33 515	2 092	3 052	2 893	6 287	2 514	12 675	
Maalaisk. — Landsk.	206 896	9 084	131 030	10 562	12 812	11 041	17 069	7 437	56 294	
<i>Oulun l. — Uleåborgs l.</i>	157 662	6 382	111 889	11 738	10 277	8 715	13 478	6 342	45 315	
Kaupungit — Städer	32 408	668	20 992	2 989	2 449	2 830	3 439	1 928	9 497	
Maalaisk. — Landsk.	125 254	5 714	90 897	8 749	7 828	5 885	10 039	4 414	35 818	
<i>Lapin l. — Lapplands l.</i>	88 342	4 251	48 249	4 502	4 955	3 165	7 793	4 648	27 930	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	48 038	2 104	22 023	1 543	2 209	1 313	3 621	1 268	16 626	
Maalaisk. — Landsk.	40 304	2 147	26 226	2 959	2 746	1 852	4 172	3 380	11 304	
Koko maa — Hela landet	2 232 612	95 721	1 178 916	103 880	125 237	129 203	155 029	95 717	567 264	
Kaupungit — Städer	775 586	31 823	297 033	27 640	33 328	60 022	30 712	31 570	164 013	
Kauppalat — Köpingar	200 310	8 839	93 609	6 611	11 795	7 209	8 788	7 321	55 849	
Maalaisk. — Landsk.	1 256 716	55 059	788 274	69 629	80 114	61 972	115 529	56 826	347 402	

år 1957

				Tulot — Inkomster							
Palovakuutus Brandförsäkring	Kasvi- ja puutarha, sikala ja kanala Trädgård, svin- och hönsgård	Sekalaset Diverse	Yhteensä Summa	Hoidokkien valmisteen Av internerna förärdigade arbeten	Hoidokkien muu työ Internernas övriga arbeten	Kasvi- ja puutarha, sikala ja kanala Trädgård, svin- och hönsgård	Yhteisten kunnallis- kotien kannatus- ja hoitomaksut Understöds- och vård- avgifterna i gemen- samma kommunalhem	Henkilökunnan luontoledut Personalens naturförämrner	Valtionapu Statsunderstöd	Sekalaset Diverse	Yhteensä Summa
— 1 000 mark											
2 172	2 764	24 231	1 045 678	56	737	4 363	26 516	42 775	5 151	15 150	94 748
514	1 323	16 788	738 092	32	22	1 539	—	23 571	—	14 619	39 783
1 658	1 441	7 443	307 586	24	715	2 824	26 516	19 204	5 151	531	54 965
2 816	4 356	15 626	629 609	567	2 462	9 878	135 244	36 389	11 868	10 893	207 301
702	1 050	4 930	248 130	285	791	2 477	50 363	12 741	6 395	4 184	77 236
2 114	3 306	10 696	381 479	282	1 671	7 401	84 881	23 648	5 473	6 709	130 065
42	—	475	8 418	—	—	4	7 915	520	—	12	8 451
42	—	475	8 418	—	—	4	7 915	520	—	12	8 451
3 681	2 877	17 410	711 315	3 377	1 888	6 377	27 275	42 207	35 080	5 597	121 801
1 306	939	7 302	269 062	3 293	—	2 447	—	11 763	3 055	4 348	24 906
2 375	1 938	10 108	442 253	84	1 888	3 930	27 275	30 444	32 025	1 249	96 895
1 763	956	6 663	346 187	1	1 386	2 386	45 422	21 735	6 367	1 677	78 974
814	591	3 445	177 834	1	327	1 023	36 301	10 714	—	785	49 151
949	365	3 218	168 353	—	1 059	1 363	9 121	11 021	6 367	892	29 823
1 903	1 198	6 393	330 974	128	1 725	4 603	9 875	21 054	21 640	1 339	60 364
125	162	761	37 557	—	—	291	—	2 152	—	34	2 477
1 778	1 036	5 632	293 417	128	1 725	4 312	9 875	18 902	21 640	1 305	57 887
3 055	1 563	9 628	546 787	103	5 308	4 360	—	36 171	30 090	3 306	79 338
642	333	1 873	102 713	—	250	237	—	5 169	5 783	1 112	12 551
2 413	1 230	7 755	444 074	103	5 058	4 123	—	31 002	24 307	2 194	66 787
3 401	2 023	15 084	629 058	20	4 143	5 508	82 837	45 464	26 051	9 974	173 997
484	316	2 784	149 909	—	308	651	—	9 742	—	963	11 664
2 917	1 707	12 300	479 149	20	3 835	4 857	82 837	35 722	26 051	9 011	162 333
2 743	824	9 122	334 487	195	5 344	3 451	37 917	23 675	28 910	5 608	105 100
32	8	1 756	78 996	162	20	55	—	3 760	6 288	177	10 462
2 711	816	7 366	305 491	33	5 324	3 396	37 917	19 915	22 622	5 431	94 638
1 579	296	6 900	202 610	200	396	305	62 133	13 109	16 658	1 244	94 045
570	65	4 255	103 635	—	150	74	48 134	6 309	13 658	825	69 150
1 009	231	2 645	98 975	200	246	231	13 999	6 800	3 000	419	24 895
23 155	16 857	111 532	4 835 123	4 647	23 389	41 235	435 134	283 099	181 815	54 800	1 024 119
3 879	2 363	33 904	1 491 873	3 772	915	5 919	—	58 848	17 209	21 093	107 756
1 310	2 424	9 990	414 055	1	953	2 875	134 798	27 073	17 970	5 954	189 624
17 966	12 070	67 638	2 929 195	874	21 521	32 441	300 336	197 178	146 636	27 753	726 739

IX. Kunnallisten lastenkotien menot ja tulot vuonna 1957 — De kommunala barnhemmens utgifter

Lääni — Län	Menot — Utgifter									
	Palkkaukset Aviöningar	Työnantajan lapsiläis- ke- ja tapaturmavak- maksut	Arbetsgivarens barn- bidrags-tp.-och olycks- fallsförs. premier	Ravinto Kosthållning	Vaatus Beklädnad	Sairaanhoidto ja lääkkeit	Sjukvård och läkemedel	Muut vuotuiskestän- nukset hoidokkeista Ovriga årsutgifter för internerna	Rakennusten kunnossapito	Underhåll av byggnader
	1 000 markkaa									
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	165 676	6 751	38 995	10 739	2 070	4 993	16 306	14 232		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	143 604	5 799	29 345	8 374	1 568	4 139	12 723	12 818		
Maalaiskunnat — Landskommuner	22 072	952	9 650	2 365	502	854	3 583	1 414		
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län</i>	54 894	2 419	18 825	5 106	866	1 149	4 214	1 556		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	45 255	2 025	13 667	3 901	635	848	2 649	1 038		
Maalaiskunnat — Landskommuner	9 639	394	5 158	1 205	231	301	1 565	518		
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—	—		
Maalaiskunnat — Landskommuner	—	—	—	—	—	—	—	—		
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	81 685	3 504	32 367	8 495	2 318	3 756	9 098	5 501		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	63 883	2 764	21 924	5 857	1 834	2 956	7 620	4 445		
Maalaiskunnat — Landskommuner	17 802	740	10 443	2 638	484	800	1 478	1 056		
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	43 949	1 893	15 760	3 712	668	820	2 553	1 723		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	31 193	1 357	10 778	2 474	489	571	2 116	1 329		
Maalaiskunnat — Landskommuner	12 756	536	4 982	1 238	179	249	437	394		
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	12 206	540	6 452	1 562	291	734	1 559	847		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	4 459	190	1 462	356	66	83	442	310		
Maalaiskunnat — Landskommuner	7 747	350	4 990	1 206	225	651	1 117	537		
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	20 407	837	8 783	2 161	371	602	2 651	918		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	12 611	505	4 880	1 123	236	298	586	541		
Maalaiskunnat — Landskommuner	7 796	332	3 903	1 038	135	304	2 065	377		
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	33 084	1 386	14 294	3 841	620	870	4 661	1 812		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	21 851	892	8 848	2 490	446	465	3 333	1 151		
Maalaiskunnat — Landskommuner	11 233	494	5 446	1 351	174	405	1 328	661		
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	13 191	552	4 463	1 034	534	1 208	1 367	381		
Kaupungit — Städer	4 325	178	1 027	174	165	778	300	130		
Maalaiskunnat — Landskommuner	8 866	374	3 436	860	369	430	1 067	251		
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	19 583	604	6 975	1 665	355	700	1 501	398		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	13 891	369	4 297	995	192	529	1 026	238		
Maalaiskunnat — Landskommuner	5 692	235	2 678	670	163	171	475	160		
Koko maa — Hela landet	444 675	18 486	146 914	38 315	8 093	14 832	43 910	27 368		
Kaupungit — Städer	285 953	11 818	76 345	21 345	4 740	8 937	27 460	19 929		
Kauppalat — Köpingar	55 119	2 261	19 883	4 399	891	1 730	3 335	2 071		
Maalaiskunnat — Landskommuner	103 603	4 407	50 686	12 571	2 462	4 165	13 115	5 368		

och inkomster år 1957

						Tulot — Inkomster				
Lämpö ja valo Värme och lyse	Palovakuutus Brandförsäkring	Kasvi- ja puutarha, sikala ja kanaa Trädgård, svin- och hönsgård	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa	Kasvi- ja puutarha, sikala ja kanaa Trädgård, svin- och hönsgård	Yhteisten lastenkotien kannatus- ja hoito- maksut Understöds- och vård- avgifterna i gemen- samma barnhem	Henkilökunnan luontoisedut Personalens naturaförmåner	Valtionapu Statsunderstöd	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa
— 1000 mark										
21 488	313	213	5 493	287 269	615	6 066	10 149	15 312	7 925	40 067
17 239	7	32	4 368	240 016	88	—	5 297	11 888	7 757	25 030
4 249	306	181	1 125	47 253	527	6 066	4 852	3 424	168	15 037
8 789	595	305	2 318	101 036	267	—	10 363	6 666	402	17 698
6 546	417	166	1 708	78 855	—	—	8 553	5 232	18	13 803
2 243	178	139	610	22 181	267	—	1 810	1 434	384	3 895
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11 032	371	412	4 229	162 768	776	—	11 023	6 221	143	18 163
7 627	217	203	2 792	122 122	319	—	7 814	5 184	27	13 344
3 405	154	209	1 437	40 646	457	—	3 209	1 037	116	4 819
8 113	344	170	2 583	82 288	282	5 728	6 524	4 305	250	17 089
5 708	229	103	1 912	58 259	144	5 728	4 313	3 572	139	13 896
2 405	115	67	671	24 029	138	—	2 211	733	111	3 193
3 029	156	196	905	28 477	273	—	2 519	1 814	—	4 606
1 542	30	—	260	9 200	—	—	705	591	—	1 296
1 487	126	196	645	19 277	273	—	1 814	1 223	—	3 310
3 577	155	307	811	41 580	300	—	4 499	2 367	60	7 226
2 322	75	200	468	23 845	122	—	2 500	1 535	3	4 160
1 255	80	107	343	17 735	178	—	1 999	832	57	3 066
6 242	217	170	1 473	68 670	234	—	6 399	3 242	150	10 025
4 217	8	22	779	44 502	—	—	3 809	1 837	150	5 796
2 025	209	148	694	24 168	234	—	2 590	1 405	—	4 229
2 086	141	48	652	25 657	222	6 876	2 379	865	231	10 573
398	—	—	117	7 592	—	—	580	—	2	582
1 688	141	48	535	18 065	222	6 876	1 799	865	229	9 991
4 267	180	91	775	37 094	27	5 690	2 476	2 639	900	11 732
3 504	17	40	513	25 611	—	5 690	1 723	1 725	—	9 138
763	163	51	262	11 483	27	—	753	914	900	2 594
68 623	2 472	1 912	19 239	834 839	2 996	24 360	56 331	43 431	10 061	137 179
37 438	762	400	10 174	505 301	194	—	27 160	25 037	7 990	60 381
11 665	238	366	2 743	104 701	479	11 418	8 134	6 527	106	26 664
19 520	1 472	1 146	6 322	224 837	2 323	12 942	21 037	11 867	1 965	50 134

X. Valtion varoista suoritettujen erilaisten avustusten ja lisien lukumäärä vuonna 1957 — Antalet av statens medel utdelade olika understöd och bidrag år 1957

Lääni — Län	Äitiys- avustusta saaneita Antal moder- skaps- understöd	Lapsilisää saaneita Antal utdelade barn- bidrag		Perhelisää saaneita Antal utdelade familjebidrag		Myönnet- tyjä soti- lasavus- tuksia Antal be- viljade militär- understöd
		perheitä familjer	lapsia barn	perheitä familjer	lisään oikeutet- tuja lapsia till bidrag berätti- gade barn	
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	13 259	114 545	207 585	5 810	10 457	580
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	8 390	75 276	130 101	2 643	4 488	354
Maalaiskunnat — Landskommuner	4 869	39 269	77 484	3 167	5 969	226
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län</i>	10 545	97 548	195 192	10 417	20 089	677
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	3 736	34 091	60 704	1 778	3 002	189
Maalaiskunnat — Landskommuner	6 809	63 457	134 488	8 639	17 087	488
<i>Ahvenamaan maakunta — Landskapet Åland</i>	285	3 048	5 903	233	416	—
Kaupunki — Stad	68	643	1 142	17	35	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	217	2 405	4 761	216	381	—
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	10 271	89 900	180 914	9 591	18 149	626
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	5 014	43 660	81 272	3 098	5 544	249
Maalaiskunnat — Landskommuner	5 257	46 240	99 642	6 493	12 605	377
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	5 603	49 378	101 459	4 678	8 826	261
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	2 810	24 985	48 291	1 716	3 148	121
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 793	24 393	53 168	2 962	5 678	140
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	4 565	35 410	82 559	6 098	12 526	339
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	1 035	8 103	16 496	783	1 459	41
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 530	27 307	66 063	5 315	11 067	298
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	10 321	71 244	176 171	15 873	34 400	779
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	2 111	14 732	30 746	1 612	3 122	88
Maalaiskunnat — Landskommuner	8 210	56 512	145 425	14 261	31 278	691
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	11 699	94 460	212 429	16 053	32 927	696
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	2 567	20 865	41 213	1 794	3 405	135
Maalaiskunnat — Landskommuner	9 132	73 595	171 216	14 259	29 522	561
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	9 757	58 489	153 382	15 210	35 099	972
Kaupungit — Städer	1 622	11 063	23 493	1 118	2 173	97
Maalaiskunnat — Landskommuner	8 135	47 426	129 889	14 092	32 926	875
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	5 312	28 721	75 375	7 522	17 454	662
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	1 316	8 853	18 948	980	1 891	93
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 996	19 868	56 427	6 542	15 563	569
Koko maa — Hela landet	81 617	642 743	1 390 969	91 485	190 343	5 592
Kaupungit — Städer	22 131	187 924	345 466	10 918	19 805	1 035
Kauppalat — Köpingar	6 538	54 347	106 940	4 621	8 462	332
Maalaiskunnat — Landskommuner	52 948	400 472	938 563	75 946	162 076	4 225